

מכתבי שמואל

א

ב"ה מוצש"ק פ' קרח שנת תרפ"ב פעה"ק צפת תובב"א
החיוה"ש ברוה"צ¹ וכת"ס לכבוד ידידינו אהוב נפשינו מו"ר הצמוד
וחבוק בקירות לבי הרה"ח החריף ובקי מלא וגדוש בש"ס ופוסקים
ויראת שמים וחסידות וממולא במעלות ומדות טובות החפץ
באמת ותמים לעבוד את ה' כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון שליט"א
שלומו והצלחתו בתורה ותפלה ומעש"ט ברוחניות וגשמיות
יתרומם מעלה מעלה עד בלי די וימלא כל משאלותיו לטובה אמן.
ראשית הנני להודיעו משלומי ב"ה כי אנחנו בריאים יתן ה' שנזכה
לע"ע להתבשר זמ"ז בבשורות טובות ובמהרה בקרוב להיות ביחד
על התורה ועל העבודה יומם ולילה ולעבוד ה' באמת ותמים
ולבקש ולהתפלל ולהתחנן מלפני ה' עלינו ועל כל ישראל ונזכה
בקרוב בימינו כל ישראל להיות באה"ק ונזכה לראות בשמחת
ונחמת ובנין ציון וירושלים ויתרומם קרן ישראל וקרן התורה
אכ"ר.

בזה השבוע קבלתי הקארטיל² מכבודו ושמחתי מאד ע"ז ומה
שיתרעם עלי שלא שלחתי שום מכתב כן יש על מה להתרעם אבל
אני לא אשם בזה כי שמעתי שכבודו הוחג חג קבלת התורה בטברי'
ת"ו ע"כ לא ידעתי אם כבודו כבר בירושלים עיה"ק תובב"א ואם
ידעתי אז כבר שלחתי איזה מכתבים ומה שכותב בענין מה
שחפשנו כדי להתלוות באמת הי' לי צער מזה כי אני חשבתי שהוא
נוסע בוקר השכם ואני קמתי מאוחר ע"כ חשבתי שכבר נסע בודאי
ואח"כ שמעתי שהוא נסע בצהריים אז הי' לי צער מדוע לא הלכתי
ללות את כבודו.

והנני להודיעו כי אנחנו ב"ה בריאים ובגין המלבושים ששכח
אחי הק' אהרן אצל המגידו אחר ב' ימים הביאו אותם לצפת כי
השיך חקר אצל הגוים ... אותנו נושא מלבוש זה הוא ... והחזיר לנו
בע"ה. ובגין מה ...³ גיועט על חצי רוטל י"ג בגין המימרא עשיק

¹ ברוב הצלחה.

² הגלויה.

לגבך ושוי לכריסך מצאתי שהוא כמו שאמר כבודו נ"י ושלמתי פה 10 גרוש להאברך הי"ש ר' ישראל בער מבראסלב שבטבר"י שלא הי' לו על חג השבועות וש"ק הוצאת הבית והתיר לי ר' אבנר שאתן לו את הכסף וג"כ קבצנו בעדו פונט ורבע אצל אנשים חשובים, ושלח לי מטבריא ימי מוהרנ"ת חלק א' והשתפכות הנפש.

בגין מה שכותב שמסתמא איני צריך דברי התחזקות באמת אני צריך דברי התחזקות הרבה כי סבבו המניעות והצרות והיסורים והטרודים והטרדות המרובות⁴ אין דאס פלאגיניש אין מיטשיניש אין נע ונד קייט ב"ה מכל צד ופנה ועבר ורוח פה מצד אבי יקירי שליט"א פה מצד אמי שתחי' פה מצדינו פה מצד הקרובים מכל צד ממש ...⁵ האב איך דער האלטיין⁵ הגיע לידי הכל מאבי אחד אלץ פין מיינ טאטיין איינס נאך דיים אחרי השני קודם מזה שלא האנדריין קודם פין דיים ואס מיר הגיענו שום מכתב שנית האבין נישט גיהאט קיין בריף שנית פין דער שיף ואס ער האט דורך שלש פעמים הוא הי' גיליטיין 3 מאל איז ער גיוען אין סכנת מות ממש רח"ל 3 מעת לעת מיט אמאל אין דער נאך איידער מען האט נאך פאר געסין די ערשטי איז גקומין די אנדרי אין די דריטע אין די פירטע וכו' ואס ער האט נישט מקבל גיוען פין אונז בריף אין דער נאך רח"ל אנרוסי צרה ער איז גגאנגין אין גאס האט אים ניט איצט גידאכט איבער גיקערט א טָאָנְבֵי אין האט גיהט ניסי ניסים שלא עפ"י הטבע ממש הי' כפסע בינו ובין המות רח"ל וכותב לנו

³ שהתערבנו.

⁴ וההתייסרות והיגיעה והנע ונד.

אז מיר האבין גקרוגין אב חדש ממש אין האט גיחאפט אקלאפ אין דער נאז אין אגאנצי ואך איז ער גיליגין צי בעט אין מהאט אים צי גינעט די נאז אין איז גבליבין חלשות אוף צען מינוט ואין לשער גודל צערו וכאבו ופחדו, אין מען זייט ארוס די הרחבות פין ה' אין דער צרה אליין ממש תמיד, אין דער נאך האט ער וייטער גיהט איין איבער פאל ואס אמחוצף האט אים מחרף גיוען בפני קהל ועדה ואח"כ את הנע ונד שלו אין עסט טריקנס אין דארס אין מיטשיט זיך נעביך זייער דער רבש"ע זאל אויף אים רחמנות האבין.

ואח"כ מה שכתב לי שרוצה ליקח

אותנו לאמריקה כשיהי' לו כסף לצורך ההוצאה אין מיך פריער פאר יעדין בקרוב וזה הצער שהי' לי מזה עד אין לשער ולהעריך וערכתי וכתבתי לו אז מכתב עז וקשה ורך ודברי תחנונים ופיוסים ורצויים ועוד לא קבלתי תשובה ממנו ע"ז וכתבתי לו שאני ואחי הק' אהרן איננו רוצים בשום אופן בעולם ליסע לאמריקה ואפי' כשלא ישלח לנו כסף וכן כתב לו אחי אהרן שרוצה רק להיות אתי ביחד כן כתבתי לו כמה וכמה פעמים בכל מכתב ומכתב ואח"ז מזה שנסעה אמי לירושלים ת"ו

לעשות נתוח על העינים⁶ אין פלאגט זיך אין מיר זענין דא נע ונד אין גפלאגט אין גמוטשיט איך האב איין עול בית אוף מיר ועול בנים עלי ויא

לנו שקבלנו אב חדש ממש ושקיבל מכה באף וכל השבוע הי' רתוק למטה ותפרו לו באף והעשר דקות הראשונות הוא הי' חסר הכרה ואין לשער גודל צערו וכאבו ופחדו ורואים את ההרחבות של ה' תמיד ממש בתוך הצרה עצמה ואח"כ הי' לו שוב מאורע אחר שחוצפן אחד חירף אותו בפני קהל ועדה ואח"כ הנע ונד שלו ומאכלו יבש ודל ומתייסר מאד מסכן ה' ירחם עליו.

⁶ ומתייסרת ואנו כאן נעים ונדים מעונים ומיוסרים עול הבית עלי ועול הבנים כאב ואם מצד זה מוטל עלי

אפאטר אין מוטר דא דארף איך להשגיח על הילדים
 להשגיח על הילדים שיתנהגו בדרך הישר ומצד
 הישר ומצד זה להשגיח עליהם זה להשגיח עליהם באכילה
 באכילה ולבישה אין מען מיטשיט ולבישה ומתענים מאד אי
 זיך גיט מען קען נישט לערנין אין מען אפשר ללמוד ואי אפשר
 קען נישט דאווינען והמניעות להתפלל.

והעיקובים מהעיר שעומדים עלי ואח"כ הי' לי צער גדול מאד בגין שלא קבלנו כמו חודש שום
 מכתב וד"ש מאמנו שתחי' וחשבנו מה שחשבנו, וצרות אחרונות
 משכחות הראשונות.

ואין אני יכול לשית עצות בנפשי כי אני מסובב מכל צד אינני
 יכול ללמוד ולהתפלל כראוי טרדת הפרנסה עלי המצב דוחק ורע
 מאד אנחנו בע"ח גדולים ויש בהיתר עסקא והריבית מתגדל מיום
 ליום עד שיראה הא' וירחם עלינו בתוך כל בני ישראל.

אך כל מה דעביד רחמנא לטב עביד ורואים ההרחבות והנסים
 שמרחיב לנו ואלו כל הימים דיו וכו' אין לשער ולהעריך וכו' והכל
 בחסד ור"ר וגדולים עד אין חקר, ויתן ה' שכל מה שסבלנו עד הנה
 יהי' כפרה על לשעבר על כל מה שחטאנו עוינו ופשענו ויהי' פדיון
 נפשינו על לשהבא ולשעבר שיהי' מעתה אך טוב שיהי' לנו פרנסה
 בריוח שנוכל לפנות ולעסוק רק בחיי עולם מבלי פנות לשטותי
 והבלי העוה"ז אמן.

ומה שכותב אם יכול לבא לפה מאד מאד חפצתי שנהי' ביחד
 לשקוד ביראת ה' כל הימים אבל לע"ע אינני רואה בשבילו מקום
 פה א. איפה ליקח פרנסה ב. פה אין עם מי ללמוד במירון כבר אין
 אף איש כלל לא הספרדים ולא ר' נתן ואנחנו לבד לא יכולים להיות
 מפני הפחד להיות לבד שם בין הגוים⁷ אין דער מיקער קימט דאך
 שוין גאר נישט דארט ואין מה לאכול והספרדים לא יתנו לנו
 מפתחות הביהכ"נ מרשב"י זיע"א ועכ"י ושנית מפני כי אינני יכול
 להניח הבית לבדו ואבי לא יסכים בשום אופן שאהי' לבדי שם.

⁷ והחמ"ר [מנהיג החמורים] כבר בכלל לא מגיע לשם.

ה מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל

⁸ אין בא מיר איז אפֿ גיפאסט גוארין שאסע רק לירושלים תובכ"א שם יש עם מי ללמוד ושם אראה לי בית דירה ושם ללמוד בהתמדה רבה וליקח אתי את אחי אהרן ללמוד שם בת"ת והוא מרוצה מאד מזה ורוצה להיות אתי ביחד ואני מצפה ומחכה שבאלו הימים יוגמר הסדר בבתינו ואז אוכל ליסע לירושלים תובכ"א ואני מצפה שבקרוב נהי' ביחד משקדים על התורה ועל העבודה ועל יראת ועבודת ה'.

ובכן אבקש ממנו שישלח לי אדריסתו מפורט היטב, ובכן אבקש ממעלת כבודו שיראה בשבילי אלו הספה"ק לקוטי מהר"ן חא"ב לקוטי תפלות ספורי מעשיות עם השיחות עלים לתרופה ימי מהרנ"ת ח"ב קצור לקוטי הלכות עפ"י א"ב משיבת נפש חיי מהר"ן אלו הכריכות שיש ביחד כל תורה מלקוטי מהר"ן עם התפלה השייכת לה ומלקוטי הלכות המפרש התורה. ועוד ספרים טובים שאינני יודע מהם ואין לשער ולהעריך גודל המצוה מזכי הרבים ומוציאם מאפילה לאורה וכו' אין אגרוסין דאנק אין ברכה למפרע על זה.

וכן אני מבקשו מאד מאד שיקיים מה שהבטיח לי לכתוב לי דברי התחזקות כי אני צריך מאד מאד לזה ולעצות קדושות כי אינני יכול לשית עצות בנפשי מה לעשות אם להניח כך הבית ואם להניח כך הילדים ומה יהי' עמהם ואפוא אקח כסף לחיות שאוכל ללמוד שם ע"כ אני מסובך מאד בכל הפרטים ודקדוקים ואינני יכול לשית עצות בנפשי והימים והשנים חולפים ועוברים וכלים בהבל, ע"כ יראה ליתן לי עצות עפ"י ה' איך לעשות בזה הענין ואני מצפה שבקרוב אלו הימים אבוא לירושלים תובכ"א עם אחי הק' ואני מבקשו עוד שיכתוב לי מה מכריחו ליסע לצפת ואיך התנהגותו שם במקומו והצלחותו בתו"ר ה' ⁹ אויב ער קען אוס פירין התבודדות אזו ויא עס איז בדארף צי זיין אין ויא אזו גייט דאס לערנין אין צי ⁸ הוחלט אצלי.

⁹ אם הוא יכול לקיים שם התבודדות כראוי ואיך הולך שם הלימוד ואם אוכל להשיג שם.

איך ועל קענין קריגיין ספרי ש"ס ירושלמי ד' ש"ע טורים וכו' ושאר ספרים וג"כ יכתוב לי אפוא מקום משכן מושבו בעיר או בסביבה ובאיזה שוק וכן יכתוב לי איך המצב בירושלים עה"ק ברוחניות וגשמיות הכל באריכות ובכן אני מבקש מכבודו שיכתבו לי באותיות חדות וגדולות שיוכלו לקרוא היטב כי את ¹⁰הקארטיל לא יכולתי כמעט לקרוא וכן אני מבקשו שהכל יהי' מאתי בהצנע וכו'. ממני תלמידו החפץ ומבקש ומצפה ומחכה ומקוה להיות בקרוב ביחד אלו הימים בעה"ק בירושלים להתמיד בתורה ועבודת ה' יומם ולילה ולקיים התורה הקדושה ונזכה בקרוב לחזות בנועם ה' ולראות בנחמת ושמחת ציון וירושלים וישראל ובהרמת קרן התורה אמן.

ממני שמואל הלוי הורוויץ

ידרוש בשלום חבירי האהוב וחביב ויקר עלי מאד הבחור המופלג בתורה ויראת ה' המתמיד יומם לילה החריף ובקי בחדרי תורה ממולא ומשובח במעלות טובות הירא שמים כש"ת מ"ר שלמה עתיק נ"י הנני דורש שלומו הטוב ומבקשו שיכתוב לי איך הצלחתו עכשיו בלימוד ואיך יוכשר בעיניו שם הכל להודיעני והנני מאחלו כל טוב והצלחה גדולה בלימוד ועבודת ה' וברוחניות וגשמיות לצורך רוחניות וימלא כל משאלתו לטובה. ממני חברו שאינו מגיע ליראת שמים שלך ולהתמדתך אף לא למחצה ולשליש ולרביע

ממני שמואל הלוי הורוויץ

¹⁰ הגלויה.

ב

ב"ה יום ג' כ"ב תמוז שנת תרפ"ב בעה"ק צפת ת"ו.

שלום וברכה עדי עד לרבי החביב והאהוב עלי מאד מאד הרה"ח החו"ב מ"מ בתורה ויראת שמים ובכל מדות טובות ירא ה' מרבים כל מגמתו וחפצו אך ביראת ה' כל הימים כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון שליט"א.

שלומי ישגא מעלה מעלה וישלים ה' משאלות לבנו לטובה א"ס. ראשית הנני מודיעו כי אנחנו ב"ה בריאים ושנית אני מבקש מכבודו שיכתוב לי משלומי הטוב באריכות, לפני איזה שבועות תיכף שקבלתי כרטיסו עניתי לו תשובה באריכות בתארי מעט ממצבי ושם גמרתי בלבי שאהי' בירושלים עיה"ק ובקשתי ממנו שיתאר לי היטב מצב ירושלים כעת ושלחתיו ע"ש ר' בונם ווערניר אביו של ר' אברהם ורנר ופלא גדול לי שעדיין לא קבלתי תשובה עליו ושום ד"ש מכבודו ע"כ אני מבקשו למען השם שיכתוב לי תמיד באריכות ובגין מה שכתבתי לו בגין הנסיעה לירושלים הנני חוזר מזה לעת עתה כי תארו לי המצב היטב ורואה אני שפה טוב וטוב לי הרבה יותר מכל העולם פה יש לי לעת עתה בית ברחבת ידים ויש לי שטח קרקע סמוך לביתנו על התבודדות וכן יש לי ספרים טובים של אבי שיחי' וכן יש לי כל הדרוש וחפץ ללמוד למקוה יש לי מפתח ויש לי ביהמ"ד מיוחד בסמוך ואין שום איש שם כי אם אני לבדי כל היום ופה אין כ"כ רעש ברחובות ופה השקט ובטח מכל דבר ודבר והאוויר זך ונקי מאד מאד ובפרט במירוץ מי יכול לתאר חשקי ורצוני וחפצי להיות שם ובטח בעזהי"ת בחדש אלול ותשרי אהי' בודאי שם וקבלתי מאבי ג"כ הסכמה על זה, ובירושלים הרעש גדול וגם שם אינו בטוח כ"כ מפני הרבה דברים כמו בצפת ואין מצוי בית לשכור וביהמ"ד מיוחד אין לי ואין מגרש מיוחד שיכולים לעשות התבודדות ולא אוכל אפילו פ"א לעשות התבודדות ולא ללמוד כרצוני והנע ונד

והיוקר ואין לי לע"ע שום מ"מ פרנסה להיות בשם ע"כ גמרתו בלבי שעד ר"ח חשון בטח אהי' במירון כל הב' חדשים ומר"ח חשון עדין איני יודע מה יהי', כל מגמתי וחפצי וחשקי להיות עכ"פ במירון ב' או ג' שנים רצופים יומם ולילה אך זה חסר לי רבי טוב ירא שמים וחו"ב בלמוד התורה כרצוני ואיזה חבר טוב יקר הערך שעליו אומר "עשה לך רב וקנה לך חבר" ומנין להתפלל, ועל כסף שאוכל להתפרנס יש לי בטחון בה' ויש לי איזה סמך ספק ספיקא שיהי' לי כסף.

והנני משתוקק ומתגעגע וחפץ מאד מאד עד אין שעור ממשי אחרי כבודו שנהי' ביחד במירון איזה שנים וללמוד יומם ולילה בהתמדה גדולה ולעבוד את ה' כרצונו בהתבודדות וכו' והנני מתגעגע על זה יומם ולילה אינני יכול לנוח ע"כ יבקש כבודו ע"ז מאת הקב"ה שנזכה לזה לישיב עכ"פ איזה שנים ויראה לעבוד בכל כוחו ע"ז ויאמין לי שמעת שנסע כבודו עד עכשיו כל יום חלם לי שאני וכבודו ור' ישראל דוב מטבריה אנחנו ביחד במירון עה"ק והנני מבקש כבודו שלכל הפחות יבוא בט"ו באב שמאז נהי' ביחד במירון על ימים נוראים ומקודם יראה איזה מ"מ בשבילו על פרנסה. והנני מחכה לתשובתו במהירות הכי האפשרי והנני עוד לבקשו למעה"ש שיקבץ בשבילי הספרים הקדושים שכבר כתבתי לו מזה ואלו הם לקוטי מוהר"ן, ספורי מעשיות עם השיחות, חיי מהר"ן, עלים לתרופה, ימי מהרנ"ת חלק ב', מהמחלוקת עם הרב מסוראן, קצור לקוטי הלכות, שמות הצדיקים, וכו'. השתפכות הנפש, לקוטי מהר"ן הקצר, ימי מהרנ"ת חלק א' יש לי כבר. והנני מצפה ומחכה לתשובתו ולספרים הקדושים. למען השם ישלח לי אדריסתו כדי שאוכל לכתוב לכבודו.

ג

[ה' מנחם אב תרפ"ב]

ב"ה יום א' יום הלולא רבא דרבינו האר"י זי"ע ועכ"י א"ס פרשת
 ואתחנן אל ה' שו"ב וכ"ט לידידי אהובי ומחמדי כנפשי הרה"ח הג'
 בתו"ר ומ"מ טובות אשר כל מגמתו וחפצו לאור באור ה' כל הימים
 כש"ת כמהו"ר אלטר בן ציון קראסקאפ שליט"א

ראשית הנני מודיע לכבודו כי אנחנו ב"ה בריאים. קבלתי מכבודו
 הקרטיל ושמתתי בו ובגין השאלה ששאל מדוע חזרתי בי מלנסוע
 לירוש' ת"ו התשובה הוא כך א) העיקר שמפני זה אינני נוסע כי לא
 אמצא שם בית מיוחד ואין לי שום מקום להתבודדות כמו שיש לי
 ב"ה פה וזה אצלי העיקר מכל ואין לי ספרים כמו פה יש לי כל
 ספרי אבא ומניעת המוח כי לא אמצא מקום מנוחה בעדי ואהי'
 מתנווד ולא אהי' ברשותי ללמוד ולהתבודד כרצוני ואיפה אקח
 לאכול אמי לא תשלח לי בשום אופן והיוקר בירושלים גדול וכל
 הקרובים כתבו לי שעל מפתן ביתם לא אדרוך וגם ירוצו מכתבים
 מכל צד וצד לאבי וכו' שאני אצל חסדי ברסלב וכו' וכו' והחום
 שיש בירושלים והנע ונד וההוצאה המרובה ואמי גזרה עלי
 שבשום אופן בעולם לא אסע ויש לי עוד טעמים וטעמים שמן
 הנמנע וא"א לע"ע כ"א להיות בצפת או במירון. ע"כ מן המובחר
 שבמובחר הוא להיות במירון. בח' אלול ותשרי בל"ג בודאי אהי'
 במירון בימים נוראים יושב שם ר' אבנר ואנשים חסידים ותשוקתי
 וחפצי ורצוני מאד מאד שתהי' אתי במירון לכהפ"ח כל חדש אלול
 וחצי תשרי לכהפ"ח זה יהי' בלי שום תירוץ אפשר תוכל לפעול
 שיתנו לכם פה בצפת תקציבכם מירושלים ועוד כסף מאיזה מקום
 תראו בכל כוחכם לעבוד ואני בכל חפצי ורצוני ומגמתי ותשוקתי
 להיות ב' שנים רצופים במירון כל ימות החול וחון מש"ק ללמוד
 ולהתבודד וכו' כידוע אצלנו. מסתמא יעבוד כבודו בכל כוחו
 שנוכל לישב במירון אלו הב' שנים ולכהפ"ח ח' אלול וחצי תשרי

והנני מצפה ומחכה לתשובתו הברורה בענין זה במקדמו הכי אפשרי.

היום יום הלולא דרבינו הארי זיע"א הייתי על ציונו איזה שעות והמנהג שביום יפ' הולכים כל העיר להתפלל בבהכ"נ שלו שעל ביה"ק ואח"כ הולכים על ציון הק' וכן עשיתי גם אני ובקשתי בעדינו, בער"ח אב הלכתי למירון בחברת ב' אנשים לשלם שם ש"ז והי' לי נסים גדולים שבגדולים המעשה הי' כך¹¹ איך האב אפ גשמיסט מיט די מענשין לילך בשעה חצי ב' למירון ואני חכתי עליהם כמו רבע שעה ואמרו לי שכבר הלכו ובאמת עדיין לא הלכו והלכתי במהירות להשיגם ומה אספר על הצרות שסיבבו אותי באמת כבר נתיאשתי מלבוא בחזרה או למירון תיכף שיצאתי מהעיר החום הי' כבר גדול מאד החמה קדרה בתוקף עוז ואני לא השגחתי ע"ז ואני שאלתי להרבה גוים על הדרך אם ראו יהודים ואמרו שראו וע"כ הלכתי להלך וכמו

רבע שעה מהעיר¹² בין איך אביסיל פאר גאנגין מהדרך כי שנו אותו מעט אין אזו ויא איך בין פאר גאנגין האב איך תיכף ניט דער קענט אז איך בין פאר גאנגין נאר אין א האלבי שעה ארום איך גיב אקיק איך גאה אוף שטיינר והרים עד לב השמים ממש ולחזור אינני יודע בשום אופן כי לא איך האפ ניט חשבון גינומין דיים ועג ואני הולך על הרים וגבעי גבעות עד לב השמים והפחד ג' הי' לי עד שאין

לשער ולהעריך כי יראתי מאד מאד מחיות רעות כי בין הרים ג' כאלה בודאי יש חיות ובפרט נחשים ועקרבים וכן הפחד משודדים וערבים הי' ג' ואעפ"כ זעקתי והתפללתי לה' שישלח לי עכ"פ גוי

¹¹ סכמתי עם האנשים.

עכ"פ אשמע כלב נובח אראה צפור אראה אילן הלואי אראה קבר
 ר' יוסי הלואי אהי' עכ"פ במקום שאנחנו תעינו ובכיתי מאד מאד
 וצעקתי ונדרתי נדרים והתפללתי הרבה בזכות הצדיקים ובאמת
¹³ דענסמאלט וען מיר האבין פאר בלנזיט איז גיוען השטות דשטות
 אקעגין דיים ועג קיין טוזנט חלקיל ניט פין היינט מייך ועג איך קען
 זאגין אז קיין מענטש איז ניט גיוען אויף די בערג אין וען מען דארף
 מיך חלילה זוכין ואלט גאר ניט אן גיפאלין אין גידאנק מיך צי זוכין
 דארט וכן הלכתי והלכתי והחום בוער כאש אין איך בין פאר
 שויציט גוארין אז כמעט דער קאפטין איז גיוען נאס וכל
 הבגדים היו כמו שלוקחים אותם עכשיו מהרחצה מהמים כמעט אין
 לשער גודל צערי ויסורי שהי' לי והלכתי הלאה ופתאום הנה
 על הר זעבין ועל לעבין ועט דאס מיר ליגין אין קופ גבהו הי'
 עד השמים אין גלאט ויא א ואנד ואין שום דרך חוץ מזה ולא ידעתי
 אפוא לילך ושלח לי השי"ת ישועה ששמעתי כלב נובח והלכתי אחרי
 הקול וטפסתי על הקיר הזה בידיים ורגלים בפישוט כל גופי אין עס
 איז מיר נאך שטיינר פון דיים בארג

הי' שטות דשטות לעומת הדרך הזו אפילו לא אחד חלקי אלף
 מהדרך שלי הפעם אני יכול לומר שאף אדם לא הי' על
 ההרים האלו ואם היו צריכים לחפש אותי ח"ו לא הי' עולה
 על הרעיון בכלל לחפש אותי שם וכן הלכתי והלכתי והחום
 בוער כאש והזעתי כולי שכמעט החליפה שלי נהיית סחוטה
 כולה וכל הבגדים היו רטובים כמעט כמו שלוקחים אותם
 עכשיו מהכביסה, אין לשער גודל צערי וייסורי שהי' לי
 והלכתי הלאה ופתאום הנה אני על הר שכל ימי חיי כמה
 שאחייה זה יהי' מונח לי בראש גבהו הי' עד השמים וחלק כמו
 קיר ואין שום דרך חוץ מזה ולא ידעתי אפוא ללכת ושלח לי
 השי"ת ישועה ששמעתי כלב נובח והלכתי אחרי הקול
 וטפסתי על הקיר הזה בידיים ורגלים בפישוט כל גופי ונפלתי

והייתי בסכנה ג' מאד מכל הצדדים אחרי אבנים מההר והייתי ביז דער אייברשטיר האט גהאלפין בסכנה גדולה מאד מכל איך בין אראפ פין דער ואנט ובאתי הצדדים עד שה' עזר שירדתי אז למקום שכבר כלה המי מגידו מהקיר.

לאיזה כפר ערבים רחוק ומצאתי

אז חוץ לכפר הזה גדיים וכבשים ואנשים לא ראיתי ואני עומד ומחכה שיבואו אנשים אני שומע שצועקים אחרי ואיני רואה שום אדם ועמדתי כמו רבע שעה עד שראיתי את הרועים ולא ידעתי ערבית לדבר עמהם ורמזתי להם בידי וגופי ובפקפוק לשון וחנופתי אותם באכילתי שנתתי להם כל אכילתי שלקחתי אתי ורמזו לי ביד לאיזה צד אלך ונתן השי"ת במוחי שאבקש לא' שילך להראני הדרך והבטחתי לו 2¹⁴ גרמ' ושאלו אותי אם אני ציוני, רוסי, ועניתי לא רק באתי להתפלל על ציון רשב"י זי"ע ואז הי' זמן פחדים מפני הערבים מאד מאד אפי' בעיר ומכ"ש וק"ו בן ק"ו בכפר וק"ו בכפר ערביים וק"ו בין הרים גדולים כאלה והלכתי עם הערבי ופגענו חברת כלבים גדולים כל פעם ונבחו ורצו לנשוך אותנו ולקחנו מקלות והכינו אותם עד שנפטרנו מהם והלכנו על הרים והי' עוד ד' שעות לילך למירוץ וכל פעם רצה הערבי לילך מאתי ואני בקשתי אותו שילך אתי וכל פעם אמר לי תן כסף וחפש באמתחתי ותלי"ת שלא מצא כלום אעפ"י שהי' אז אצלי חצי פונט.

ובדרך מצאנו ערבים הרבה ופחדתי מאד ומצאנו על הדרך זאב ק' נהרג ותלי"ת שסבלתי הרבה עד שראיתי א"ע במירוץ והגוי באמצע הדרך הוכרח לנוח כמה פעמים מפני ההרים והחום אע"פ שלא הי' א' מני מאה להדרך שהלכתי אני חוץ מזה שהלכתי אתו ביחד וכשבאנו למירוץ הי' יהודי א' שנסע על בהמה והב' יהודים באו אחר חמשה דקים הם יצאו ג' שעות אחר הליכתי מהעיר. והנכרי כל היום הי' במירוץ כי לא הי' לו כח לחזור לכפרו ואני נתתי לו בעד טרחתו ג' * גרמ'.

¹⁴ שם מטבע.

* כנ"ל 14.

וּתִיכֶף כְּשֶׁבֵאוּ הָאֲנָשִׁים הַלְכְּתִי עִמָּם לְהַמְגִידוֹ דֶרֶךְ הָאֲבָנִים
הַגְּדוּלִים וְהַלְכְּנוּ לְתֹלוֹשׁ עֵשְׂבֵי הַדְּסִים וְאֲחִ"כ אֲמַרְנוּ כָּל תְּהִלִּים
וְהִינֵנוּ אֲצֵל הַבַּיִת הַלֵּל וְרַ"י הַסַּנְדְּלָר, הַלְכְּנוּ בַּזֶּה הַיּוֹם חֲזֵרָה לְצַפְתָּ,
בְּקִשְׁתִּי בְעַד כְּבוֹדוֹ עַל צִיּוֹן רֶשֶׁב"י זִי"ע, הַעוֹר שְׁלִי נִתְיִיבֵשׁ וְנִקְלַף
מִהַחֹם וְג' ד' יָמִים אֲחִ"כ לֹא יִכּוֹלְתִּי כִּמְעֹט לִישֵׁב מִחֲמַת חֲלָשׁוֹת
וּב"ה וּב"ש שֶׁנִּצְלַתִּי אֵילוּ פִּינוּ מִלֵּא כִּים וְכו'.

וּבִגִּין מִצְבִּי פֶה ב"ה הִ' לִי מְנִיעוֹת הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד מְכַל צַד וּפְנֵה
וְיֵשׁ לִי ב"ה עוֹד וְעוֹד וּב"ה שֶׁעֲבַרְתִּי עַל כּוֹלָם וְהִ' לִי מְנִיעַת הַמוֹחַ
ג"כ כִּמֵּה פְעָמִים וּב"ה שֶׁעֲבַרְתִּי מֵהֶם בְּשִׁלּוֹם וּב"ה שֶׁקְּבַלְתִּי מִכְתָּב
מֵאֲבִי ת"ח עַל הַיּוֹתִי בְּמִירוֹן וְכוֹתֵב שֶׁהוּא מְסַכֵּים שֶׁאֵי' בְּמִירוֹן.
יֹתֵר אֵין שׁוֹם חֲדָשׁוֹת תִּיכֶף תְּשׁוּבָה בְּרוּרָה וְנִכּוֹנָה

מִמְנֵי הַמַּחֲכָה וּמִצַּפָּה לְתִשׁוּעַת ה' שְׁמוּאֵל הַלּוֹי הַרוּוּיָן

הַנְּנִי מִבְּקִשׁוֹ מְאֹד שֶׁאֵל יִשְׁכַּח לְחַפֵּשׂ בְּעַדִּי סֶה"ק וּלְשַׁלְּחָם לִי
לְדֵרוֹשׁ בְּשִׁלּוֹם חֲבָרֵי הַיֶּקֶר כֶּש"ת כִּמ"ר שְׁלֵמָה עֲתִיק נ"י בְּבִקְשָׁה
לְצִיִּיר לִי בְּפִרוּטְרוֹט כָּל מִצְבּוֹ וְכֵן לְדֵרוֹשׁ בְּשִׁלּוֹם חֲבָרֵי כִּמְר יִצְחָק
קִעֲנִיג בִּישִׁיבַת ת"ח.

ד

ב"ה יום ח' מנחם אב ד' פרשת ואתחנן שנת תרפ"ב פה צפת
 שו"ב וכ"ט לידיד נפשי ורחומת לבבי הרה"ח ירא ה' מרבים החו"ב
 החפץ באמת ופשיטות לעבוד הי"ת כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון
 קראסקאפ שי"נ

ראשית הנני מודיע לכבודו שאנחנו ב"ה בריאים וקבלתי היום
 מכתבו היקר והנעים לי מאד מיום ג' דברים והנני להשיבו תשובה
 טובה בקצור מפני טרדת הזמן.

בגין עצם הנסיעה למירון כבר שאלתי הרבה פעמים והשיבו לי
 שאוכל להיות במירון ואף יתנו לנו חדר מיוחד¹⁵ והמיקר כל יום
 יבא בח' אלול וימים נוראים ועל ח' אלול יש מנין הספרדים ועל
 ימים נוראים באים אנשים אשכנזים חסידים. ואני כבר נגמר אצלי
 בודאי בעה"י בל"נ להיות במירון על ח' אלול ותשרי והנני עוד
 להעירו שיראה לפעול שישלחו לו איזה כסף מירוש' ת"ו
 ואם כבודו כבר נגמר אצלו לבוא יבא על ער"ח אלול דהיינו יום
 ד' יהי' כבר פה ונלך ביחד עם אנשים למרון ונסדר הכל על מכוננו
 ומשיהי' יום א' דהיינו ד' לחדש אלול נסע בעזה"י למירון
 בחי"ש והצלחה בלי שום טרדה ומניעה ואני חושב שבודאי לא
 יהא שום בלבול הדעת ומניעות ובלבולים ובפרט שגם אבי נ"י
 הסכים ע"ז שאהי' במירון וכל ידידי מסכימים אע"פ שבאמת אינני
 שואל אחריהם כלל.

ואני תשוקתי וחפצי ורצוני להיות ביחד עם כבודו במירון אין
 לשער ואין להעריך ממש נוגע בחיי. ואנחנו נהי' ביחד בחדר מיוחד
 בשבילנו ואקח כל מה שצריכים כלי בשול וכו'.
 ובגין לדבר עם ר"א ורנר הנני אדבר אתו ואינני יודע מה לדבר
 אתו בפרטות ויכתוב לי מה אדבר אתו ויבקש לאביו שיכתוב לו
 וכו'.

¹⁵ והחמר [מנהיג החמורים].

ובגין רא"י פודרצר כפי הנראה אין שום רמז על ישיבה ואני אינני עוסק עמו בדברים ואינני יודע כלל בענין זה. ובגין מה שלא אפרסמו זה לבדי אני יודע אני ג"כ רוצה זה מבלי להתפרסם אף פשיטות וכו'.

ובטוח יהא שלא אפרסמו

ובגין מה שכבודו שואל מה הי' עמי ומי נתן לי העצה החשובה הזמן גרמא. מקודם היתה אמי בירוש' אין איך האב זייער גלוטין בגשמיות ורחניות שאין לשער ופה במירון הי' לי חשק להיות אבל לא רצון כ"כ ואני חשבתי שבירוש' אמצא מקום טוב מיוחד ומקום על התבודדות ולבסוף קבלתי מכתבים מכל הידידים ששאלתי אצלם שאין שום דבר לא ממון ומקום ויהי' לי בלבול הדעת ח"ו ומניעות וכסף ילך לאבוד א"כ מה לי לצרה הזאת בחנם ואח"כ אין האב שוין בקומין מער שכל התבוננתי שטוב מאד מאד אך להיות במירון מכל הצדדים וכן יעצני הרה"ח דודי ר' אבנר לוברבום ואין דבר עומד לנגד הרצון ואפי' על כל השנה יתנו לנו המפתח וכו'. ממש החייתי נפשי בהודעי שכבודו יהא אתי שזה עכשיו כל מגמתי וחפצי ורצוני להיות עם כבודו במירון ת"ו אין אתי הזמן לכתוב יותר ממני ידידו המצפה ומחכה שנהי' ביחד במירון מתוך הרחבה עה"ת ועל העבודה יומם ולילה.

ממני שמואל הלוי הורוויץ

מסתמא קבל מכתבי משבוע זה.

יה"ר שיהפך החדש הזה מאבל ליו"ט וששון ושמחה וישועה ונחמה וגאולה שלימה בבא"ס אכ"ר.

ה

ב"ה יום ה' פרשת ראה שנת תרפ"ב פה צפת ת"ו
 כט"ס לכבוד ידידי עוז החביב עלי כנפשי ולבי הרה"ג החו"ב בתו"ר
 החפץ באמת לעבוד את ה' כש"ת כמה"ר אלטר בן ציון קראסקאפ
 נ"י שיחי'.

ראשית הנני מודיעו משלומינו וזה פלא גדול מאד לי שכבר שלחתי
 לו הרבה מכתבים ולא קבלתי מכבודו תשובה ע"כ הנני מבקש מאד
 מאד מכבודו שיכתוב לי תיכף ומיד תשובה ברורה ואמיתית על זה.
 הנה אני שאלתי עוד פעם במקום ברור ואמרו לי שיש שם כבר ג'
 ספרדים והם יראו לקנות לנו אוכל וכו'. והם יתנו לנו חדר מיוחד
 בשבילנו וכן חדר הישיבה והספרים ואין לנו שום עיכוב כ"א
 שיראה כבודו בגין כסף ויבא עוד בזה השבוע כי בער"ח אלול נלך
 יחד עם אנשים ונסדר שם הכל וביום א' נהי' כבר בלי שום טרדה
 ובלבול במירון והנני מבקש מאד מכבודו שיחוס ויחמול עליו ועלי
 שיראה להתאמץ בכל כוחו לבוא כי בזה תלוי ממש חיינו¹⁶ כי איך
 קען איס ניט אויס האלטיין ואם לא עכשיו אמתי כי עכשיו דוקא
 ברח' אלול ובפרט שאין שם הרבה אנשים ואנחנו נהי' ביחד כמו
 איש אחד וכו' ויראה ליקח אתו כסף ולראות שיתנו לו מהתקציב
 דהיינו שר' בונם ורנר יקח חלקו ושישלחו לצפת ע"ש ר' אבנר או
 ידיד אחר וכו'.

וכן הנני מבקשו שיקח אתו ספרים ובשבילי ג"כ. והנני מחכה
 בכליון עינים ממש על תשובה ברורה והנני מחכה על כבודו ומצפה
 בכל נר"נ וגופי שנהי' כבר ביחד וכו' במהרה.

ממני ידידו שמואל הלוי הורוויץ

ד"ש נלבב מהרה"ח ר' אבנר לוברכום.

¹⁶ כי אינני יכול לסבול עוד.

היום יום ו' קבלתי כרטיסו ודברתי עם ר' נתן חנהס ויוכל היות שיסע לירושלים ביום א' והוא יראה לדבר הכל. מה יפסיד כבודו אם יבקש מהם ויאמר שצריך לרפואה ליסע. ע"כ ילך להועד הדתי ויאמר שהוא צריך ליסע לצפת על חדש בשביל רפואה על האויר ע"כ יתנו פה התקציב לר' בונם ורנר והוא ישלחו לצפת ע"ש ידידיו ולא שהם הועד הדתי ישלחו לצפת בישיבה כי יאמר כבודו¹⁷ איך ויל גיט האבין צי טיהן מיט די צפתאר. וילך גם להרב קוק ויבקשו וכו'.

ו

ב"ה יום א' פרשת שופטים שנת תרפ"ב פה צפת ת"ו לכבוד מע"כ ידידי כנפשי הרה"ח החו"ב סוע"ה החפץ באמת לעבוד ה' וליראה אותו כש"ת כמה"ר אלטר בן ציון נ"י. ראשית הנני להודיעו משלומינו כי אנחנו ב"ה בריאים. קיבלתי כרטיסו מיום ג' מסתמא קיבל מכתבי מיום ו' עש"ק.¹⁸ איך בין אייך גקומין מודיע זיין אז איך ויל מיט אייך זיין אין מירון אן א שום תירוץ ואין לשער ולהעריך כלל גודל הגעגועים והתשוקות והכיסופים והרצונות הטובות והחזקים שיש לי בזה ממש כי בנפשי הוא איך קען ניט רוהין ובפרט על ח' אלול וימים נוראים ואין לשער גודל המניעות שהי' לי ע"ז ואעפ"כ בעזר השי"ת עברתי עליהם ואעבור עוד עד שאכלם בעזה"י ואיה"ש בקרוב במירון אספר לו פא"פ הכל.¹⁹ איינמאל פאר אלי מאל איר זאלט ויסין עס היינגט מיר ממש אין לייבין אין איצט איז דער עיקר צייט איר זאלט ויסין דאס ואס¹⁷ אינני רוצה עסקים עם הצפתיים.¹⁸ באתי להודיעכם שרצוני לשבת אתכם במירון בלי שום תירוץ.¹⁹ אחת ולתמיד שתדעו לכם זה ממש עולה לי בבריאות ועכשיו זה עיקר הזמן והורו יודעים שמה שאומרים לכם זה בכלל לא נכון אני התעניינתי לא

פעם אחת והכל על נכון כראוי רק צריך כסף על אוכל. ובאשר שר' אברהם ורנר נוסע היום לירושלים עיה"ק שתראו לא להניחו שילך אתכם לועד הדתי שימסרו לכאן את הכסף ר' בונם ורנר הוא יעביר את זה שתראו לסדר את זה (ונוכל להסתמך על סנדר טראויץ שישלח לחם מבית התבשיל) ואולי תוכלו אתם לראות איזה מוצא של כסף מהיכן שתוכלו.

הכלל שתבאו באוטובוס ישר מירושלים שתספיקו עוד להגיע על ער"ח ונלך למירוץ עם אנשים ונסדר את הכל תביאו אתכם הכל ובפרט הספרים אל תשמעו לאף אחד אם אחד מניע אותכם ר' אברהם ורנר או ר' נתן חנהס' רק להגיע מפני שאין באפשרותינו לסבול יותר ואיננו יכולים ולא מותרים לאחר.

מען זאגט אייך איז גאר נישט איך האב מיך שוין ניט איינמאל אן גיפרעגט אין עס איז אלדינג גוט נאר מען דארף האבין געלד אוף צי עסין אין אזו ויא ר' אברהם ורנר פארט היינט קיין ירושלים עיה"ק זאלט איר אים ניט אפ לאזין ער זאל גיין מיט אייך צום ועד הדתי אז מען זאל דא איבער גבין דאס געלד ר' בונם ורנר ער זאל אייך איבער שוקין. איר זאלט דאס זיין אוס ארבטין (אין מען ועט קענין ארוף וארפין אוף סנדיר טראויץ ער זאל שוקין ברוט פין דיים בית התבשיל) אין אפשר קענט איר אזו זיין עפיס געלד פון ואנין איר קענט. הכלל איר זאלט קומין אוף א טאמביל גלייך פון ירוש' איר זאלט נאך אן ציהין אוף ער"ח ועל מיר גיין קיין מירוץ מיט מענשין ועלין מיר מסדר זיין איר זאלט מיט אייך אלדינג מיט נעמין ובפרט די ספרים אין איר זאלט קיינים ניט הערין טאמר רעדט אייך האפ ר' אברהם ורנר אודער ר' נתן חנהס' נאר איר זאלט קומין וארין מיר קענין ניט אוס האלטין אין מיר קענין אין טארין ניט פאר שפייטיגין.

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל יט

והכלל והצנע לשרוף כל מכתבי כדי שלא להראות או להצניעם. ועוד פעם הנני מבקש מכבודו שיראה איזה המצאות בשביל כסף קבוע ולבוא במהירות הכי אפשרי. ולכתוב לי תיכף תשובה ברורה בלי שום פקפוק.

ממני שמואל הלוי הורוויץ

ז

ב"ה יום א' בראשית פה צפת ת"ז [כ"ג תשרי תרפ"ג]
החיוה"ש וכ"ט לכבוד אהובי ידידי כנפשי הרה"ג החסיד החפץ באמת לעבוד ה' כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון קרסקופ נ"י ראשית הנני מודיע לך כי תל"ת אנחנו בריאים אני מבקש מכבודו שיכתוב לי דברי התחזקות ועצות טובות.

תל"ת אין לי פה מחלוקת עלי כלל אבל מניעות המוח גדול מאד וקרירות ועצלות ועצבות מפני שאין לי עם מי ללמוד ואפי' לדבר דבור א' אין לי עם מי מפני שכל א' טרוד בהבלי העה"ז ומאד מאד בלי שעור הנני מתגעגע אחר כבודו לירושלים אבל אני מתירא מאד אולי יהי' לי שם מניעות המוח ובלבולים יותר גדולים כי פה עכ"פ יש לי בית מיוחד עם ספרים וביהמ"ד מסוגר ויכול אני ללמוד בלי בלבול אבל מניעות המוח ג' כי צריכים התעוררות²⁰ אז ניט פאר שאלפטמן די צייט. אבל שם מי יודע אם יהי' לי בית מיוחד וכסף לאכילה.

ע"כ הדבר תולה בזה שיהי' לי בית מיוחד אפי' אבן על אבן וידבר עם ר' זרח אפשטיין בגין כסף ישיבה ויודיע לי דברים ברורים בגין בית מיוחד אם יהי' לי וגם יהי' לי כסף לאכילה משייבה אז בעצם היום הזה אני נוסע בלי שום קטרוג ובלבול. ע"כ בקשתי שטוחה מלפני כבודו שיתענין בזה. ויודיע לי המצב שם

²⁰ ואם לא יושנים את הימים.

ברחניות וגשמיות ואם דיבר עם ר' זרח אפשטיין ולהודיעני הכל באריכות ואם כבודו הי' יו"ט בירושלים הכל להודיעני משלומכם בפרוטרוט באריכות

פה הנני לומד ב"ה בהס' וכ"א יודע שאני ברסלבר ואין דובר דבר ואין פוצה פה ומי שמדבר אתי מזה אני אומר דוקא שאני ברסלבר וכו'

והרבה פעמים אני הולך לידידנו ר' שלמה ור' נתן. ביום ג' העבר חי' תשרי ההילולא דרבינו זיע"א היינו ביחד משעה ו' עד הלילה היינו אצל ר' נתן ואכלנו שם סעודה ביחד ולמדנו התורה תקעו תוכחה והתורה ממועדים ועשינו רקוד.

ובאמת אני מתגעגע מאד אחריכם כמו שהיינו במירון ובפרט להיות במירון.

מאבי עדיין לא קבלתי תשובה על מכתבי בגין להיות במירון, הנני מבקש מכבודו שיבקש בעדי שמואל בן פייגה לרפו"ש רפואת הנפש והגוף ולתש"ש באמת וליראת שמים באמת לאמיתו ולא מ"ש.

וכן כשתכתוב לאומן תכתוב ד"ש גם בעדי ויכתוב שיבקשו בעדי על הציון הק'.

וגם הנני מבקשו שיודיע לי ברור דבר בגיני אם אבוא לירושלים ובין כך ובין כך יכתוב לי דברי התחזקות ואמונה ושיחות.

ממני שמואל הורוויץ

לדרוש בשלום חברי ידידי יענקלי נ"י הנני מבקש שתודיע לי שלומך בפרוטרוט הכל באריכות.

ולדרוש בשלום חברי האהוב ונכבד עלי מאד המתמיד בתוי"ר כמר שלמה עתיק.

ר' שלמה וכן ר' נתן דורשים שלומכם הטוב באה"ר. לכתוב לי אדריסתו.

ח

ב"ה יום ה' פרשת בראשית שנת תרפ"ג פה צפת ת"ו.
 החייה"ש וכט"ס וכל משאלות לבו לטובה לכבוד ידיד נפשי ורוחי
 ונשמתי אהוב וחביב וחמיד ורגיג עלי מאוד המזכה הרבים אוהב
 הבריות ומקרבן לתורה כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון נ"י.

ראשית אודיע לכבודו משלומנו הודות לשי"ת כי טוב שנית פלא ג'
 מאד מאד לי על כבודו איך לא רוצה לידע ממני הלא המתחיל
 במצוה אומרים לו גמור אין המצוה נקראת אלא ע"ש גומרה. מה
 חטאתי לפני כבודו שאין לי זכי' לידע משלומו הטוב מיום שנסע
 ממני הלא כבודו הבטיח להשתדל בענין נסיעתי לירושלים ועל
 מכתבים לא כ"ש²¹ אוף דעם האב איך מיך ניט גירעכט אזו ברוגז
 צי זיין אחר שכתבתי לכבודו מכתב ולא קבלתי עליו תשובה כל
 הזקנים הם מעט בכעס על כבודו הלא המה ר' נתן ר' שלמה ר'
 אבנר שלא יודעים כלום מכם אבל אני אינני ברוגז על כבודו אך
 אני בכל יום אני מצפה בכליון עינים על מכתב וכו' אני הולך לר'
 נתן ולר' שלמה לשאל על מכתב.

אך דבר אני מבקש מכבודו שיחוס עלי²² האטץ אוף מיר רחמנות
 ואס ועט זיין פין מיר דער תכלית דא אין צפת איך האב ניט אפי'
 אוארט צי שמוסין אין לערנין אין די מניעות המוח גדול מאוד חוסו
 עלי ובקשו רחמים עלי מלפני השי"ת שירחם עלי כמו שהוא יודע
 איזה רחמים גדולים אני צריך

אני מבקש מכבודו שידבר בגין כסף ישיבה כמו שהבטיח לי
 בעוד שהי' פה וכמו שכתבתי לו במכתב הראשון ויתרצני לפני ר'
 זרח אפשטיין וידבר אתו בגין ישיבה ואפשר יתנו לי שם כסף
 ותקציב של אבי שאוכל להיות שם²³ וארין דא וער איך פאר פאלין

²¹ על זה לא התכוננתי שתהיו כ"כ ברוגז.

²² רחמו עלי מה יהי' התכלית ממני, כאן בצפת אין לי עם מי לדבר אף
 מילה בלימוד ומניעות המוח גדולים מאד.

²³ מפני שפה אני הולך לאיבוד.

ויכתוב לי כבודו בפרוטרוט אם דיבר איתו ומה השיב לו הכל בפרוטרוט. ויכתוב לי כבודו המצב שם ברחניות וגשמיות אם יש דירות. ויאמר לר' זרח שאני חבר הבחור שלמה ואיה"ש בל"ג כשאבא אלמד ביחד אתו כל היום ולמעה"ש להשיב לי תשובה ברורה ונכונה מיד ובבקשה לבקש בעדי בפרט בי"א חשון יאצ"ט של אמנו רחל לבקש שם בעדי

הייתי במירון קודם ער"ח וגם ר' ישראל בער מאנש"ש בא מטברי' והיה אתי שם יום א'.

בבקשה לכתוב לי אם כבודו מתגעגע למירון. ולכתוב לי משלומכם הטוב בפרוטרוט.

ובפרט אחרון חביב לכתוב לי דברי עצות והתחזקות ושיחות. ר' שלמה דשה"ט באה"ר וכן ר' נתן וכן ר' אבנר. בבקשה לכתוב לי תשובה ברורה מיד על כל הנ"ל. לדרוש בשלום ידידנו ינקלי שי"ג ובשלום הבחור המתמיד חברי שלמה עטיק

יכתוב לי ד"ש ויודעני מצבו בלימוד ויראת שמים ואיזה ענין לומד עכשיו ואני מצפה בעזה"י להיות בקרוב בירוש' עה"ק ולהתמיד איתו עה"ת ועל העבודה יומם ולילה אכי"ר ממני ידידכם באה"ר

אהבה שאינה תלוי' בדבר שמואל הורוויץ

ט

נתעכב עד יום ג' לך לך [ט' מר חשוון תרפ"ג]
פלא גדול לי מאד מאד בלי שעור עליך ידידי כנפשי שעדיין לא
קבלתי מכבודו שום ידיעה.

ידע כבודו שמניעת המוח גדול מאד בלי שעור
ע"כ יחוס ויחמול כבודו עלי ויודיעני דברים ברורים בגין נסיעתי
לירושלים פה בצפת ת"ו²⁴ וער איך פאר פאלין איך האב ניט מיט
ויימין צי לערנין אין אוארט צי רעדין עס איז אגרוס רחמנות אויף
מיר.

ויודיעני אם דיבר בגיני עם ר' זרח אפשטיין וכו' וידע כבודו
שנסיעתי תלוי בזה, בית ופרנסה.

אם יהי' לי אפי' בית מיוחד אמה על אמה וכסף בצמצום קבוע
כו"כ לחדש בעצם היום הזה הנני נוסע לירושלים.

ע"כ יראה כבודו ויודיע לי דברים ברורים ויפייסני על התרחקותי
שיהא תחלת התקרבות ויתקן בעזיבת החטא מייעט ירבה
בהתחזקות ושיחות ודבורים קדושים ועצות טובות לעבודת ה'ת.
אם חטאתי נגד כבודו אל יביט ע"ז ויפנה לבקשתי²⁵ האט
רחמנות או האט רחמנות או האט רחמנות והנני מצפה לשי"ת
שכודאי יחוס עלי וישתדל בגיני בכל אשר לאל ידו כי סהדי
במרומים שכונתי לשמים. ויעשה בקשתי ויודיעני דברים ברורים
והנני חותם בברכה וצפית ישועה ממרומים ממני שמואל הורוויץ
למעשה"ש לחוס ולרחם עלי להשיב תיכף תשובה ולהודיעני מדוע
לא כתב לי כבודו עד הנה כלל ולא השיב לי תשובה?

ד"ש נלבב מעומק הלב לכבוד חברי ידידי היקר החביב עלי מאד
הי"ש כבוד יענקלי נ"י.

²⁴ אני הולך לאיבוד אין לי עם מי ללמוד ועם מי לדבר אף מילה ורחמנות
גדולה עלי.

²⁵ רחמו אוי רחמו אוי רחמו.

תודיעני מדוע ידידי עוז כנפשי ר' אלטר ברוגז עלי ותודיעני משלומכם וממצבכם הכל באריכות ואם אתה מתגעגע אחר מירון ובפרט ר' אלטר אם מתגעגע ואיך מצבכם ברחניות. הכל באריכות תכתוב לי.

ובפרט ד"ש נלבב מעמקא דלבא ומלב בוער לכבוד חברי היקר שעליו יכולים לומר "קנה לך חבר" המתמיד בתו"ר המופלג בתו"ר וכו' כש"ת כמר שלמה עטיק נ"י

ראשית אני מודיע לך חברי היקר כי אנחנו ב"ה בריאים ותדע שאני מחכה בכליון עינים להיות כבר בירוש' עה"ק בשיבת ת"ח ללמוד אתך ביחד ואני מצפה לשי"ת שבקרוב אהי' איה"ש בירוש' בקרוב. ובקשתי שטוחה מלפניך שתודיעני ממצבך ברחניות וגשמיות ואיך נראה לך בירוש' ובאיזה ענינים אתה לומד ואיך אם בחריפות²⁶ אין ויא אזו איז דיר אן גקימין דאס אריין אין דער ישיבה.

אלדינג מיר שרייבין באריכות. אין ואס מיז מען קענין איידער מען גייט אריין אין דער ישיבה.

ממני חברך המצפה להיות בקרוב להתמיד ביחד עה"ת ועל העבודה יומם ולילה כאות נפשינו ורצון ה'.

ממני שמואל הורוויץ

בבקשה לכתוב לי תיכף תשובה.

²⁶ ואיך בא לך ההתקבלות בישיבה [בקלות או בקושי] הכל לכתוב לי באריכות ומה צריכים לדעת לפני שנכנסים לישיבה.

,

ב"ה אור מן י"ד לט"ו בחדש מרחשון שהוא יום ב' פרשת וירא ה' מבקר חולה ורפאל שריפא את אברהם פה צפת ת"ו.
 שלום רב וחיים לעולמי עד ורפו"ש, במהרה באמת מאלקי השמים וכל משאלות לבו לטובה לכבוד מעלת ידידי כנפשי אהוב נפשי וגופי ורו"נ שעל כבודו נאמר עשה לך רב וקנה לך חבר. חבר טוב כמו כבודו האהוב וחמיד ורגיג עלי מאד. החבוק ודבוק בעומק דעומקא דלבא. אהבה שאינה תלוי' בדבר החסיד המופלא ומופלג ביראת שמים ובתורה השותה מים חיים מנמנ"ח החפץ באמת לעבוד השי"ת.²⁷ צי צי שטעלין נאך א זעלניר צי השי"ת כש"ת כמה"ר אלטר בן ציון נ"י.

ראשית אודיע לכבודו משלומנו הודות לשי"ת כי טוב הלואי אזכה בקרוב לשמוע בש"ט מכבודו ובקרוב להתראות פכ"פ לעבוד ה' ביחד, אכי"ר אין לשער גודל השמחה והחדוה שהי' לי בזמן שקבלנו מכתבו הרם היום. ממש צהבו פני משמיעת הבשורה שבא מכתב מכבודו והמעשה הי' כך כל יום ויום הייתי הולך לר' שלמה ור' נתן לשאול על מכתב ולא הי' לשער גודל צערי מזה שלא קבלנו שום ידיעה מכבודו ובפרט אחרי ששלחתי לכבודו ב' מכתבים ארוכים מכבר (מסתמא קבלם כבודו ע"י ר' בונם ורנר בשמכם) ולא קבלתי שום תשובה עליהם לא ידעתי מה לעשות. חשבתי שכבודו ברוגז עלי אך ב"ה שקבלתי היום המכתב אחר יאוש²⁸ אום גירעכט כי כבר נתיאשתי כמעט ממכתב ומאד נצטערתי לשמע הצרות מכבודו כמעט בכיתי מגודל כאב לב אך הכל לטובה ואין לשער גודל המצוה בזה המכתב ששלח כבודו כי באמת עורר אותי, והמכתב הזה שוה אצלי יותר מזהב ומפז. וחיותי ממש הוא. ממש החייתיני בזה המכתב היקר מזהב ומפז רב.

אינני יודע איך ליתן ת"ח לכבודו רק בשביל המכתב עם הד"ת שבו לבדו ובפרט ובפרט מה שעשה עד הנה בשבילי והנני להשיבו

²⁷ להעמיד עוד חייל להשי"ת.

²⁸ בהפתעה מבלי להתכוונן.

תשובה על מצבי. הנה הוא כך באמת יש לי מניעות הרבה ובפרט מניעות המוח העולה על כלנה ואך בעה"ת²⁹ ויפול איך קען חאפ איך אריין א תפלה וכו' וכו'. כל יום הנני אומר העשרה³⁰ קפיטלעך והתפלה שאחרי' ועוד תפלות כסדר. והולך בכל יום למקוה ולומד מעט תורה ויש לי מעט בכל יום התבודדות. ואך המניעות גוברים מאד מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה ארחיק נדוד אלין במדבר, אך ורק כדי לעבוד הי"ת באמת. מה אומר מה אדבר מה אצטדק³¹ דאס גשמיות מאכט מיך א טעל זייער זייער א טעל כמעט איך האב ניט מיט ועמען אפי' א וארט צי ריידן ובפרט צו לערנין. איצט איז נאך ערגיר ויא פריר, מחלוקת אין ישיבה מען קען ניט לערנין איבער דיא מחלוקת אין עס איז מיר זייער ביטר עס איז א גרוס רחמנות אוף מיר מיט ואס איך פאר בריינג די טייערי איצטגי יארין או ואס טיט מען ויא אזו ראטועט מען זיך ארוס פין דיים יצה"ר או עס איז ביטר האט רחמנות אוף מיר אין בייט פאר מיר אלי טאג אין שיקט קיין אומין מען זאל בייטיין פאר מיר.

איך ואלט שון גואלט פון דאנין ארוס ואס איך קען ניט אזוי פיל ארוס זאגין ויא אזו איך קען ניט ליידין דא צי זיין. אוי ויא בין איך שון זוכה צי זיין אין ירושלים עה"ק מיט אייך ציזאמין מיין נסיעה היינגט אין כמה שאני יכול אני חוטף איזה תפילה

וכו' וכו'.

³⁰ מזמורים.

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

כט

דערונין איך זאל האבין א באזונדיר שטוביל איך זאל מיך האטשי אמאל קענין גוט בארעכנין ויא איך בין אין דער ועלט אין קענין אבין מנוחה אזו ויא רבינו הקדוש זי"ע שרייבט אז דאס ואונין אין א באזונדיר חדר לבדו ג"כ טוב מאד ורק לחיות אפילו בדוחק און לערנען און דאונין דערפאר בייט איך לכבודו שכאשר הי"ת יעזור לו שיוכל

להתענין בזה יתענין לדבר עם ר' זרח בשבילי ועם הרב קוק אפשר ג"כ ואפשר בגין בית אמה על אמה. ואני הנני מוכן ומזומן איה"ש בל"ג לקיים כל מה שכתב לי כבודו בהאגרת והנני מחר חצי חדש לילך איה"ש על ציון רבנו האר"י והינוקא וכו' ואיה"ש בער"ח כסלו אהי' במירון אבקש בעד כבודו.³² טייעריר הארציקער ברודר אמתיר טייעריר גוטיר פריינד האט רחמנות און מיר אין בייט פאר מיר א רפו"ש ברוחניות וגשמיות ותשובה שלימה באמת ופרנסה טובה והעיקר יראת ה' ותורת ה' וכל מה שבאנו לעה"ז לעשות.

והמתפלל בעד חבירו הוא נענה תחילה. (וכן ר' שלמה ג"כ בקש שיבקשו בעדו וכן ר' נתן) ובגין ישיבת מירון³³ איז לע"ע גאר ניט עס טיט גאר ניט. אוי בייט פאר מיר איך זאל זוכה זיין תשובה שלימה באמת לאמיתו דאתחזיא לאתפאה על כל עובדוי תשובה עילאה. טייעריר גוטיר פריינד המתחיל במצוה אומרים לו גמור. אין ועגין כבודו

³² אחי הנלבב והיקר ידידי הטוב והיקר באמת, רחמו עלי והתפללו בעבורי לרפואה שלימה וכו'

אומרים לו גמור, ועבור כבודו בודאי אינכם צריכים לדאוג השי"ת בודאי יעזור וממנה יושע' אינכם צריכים להצטער כלל, דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים מאן אחרים דא רבי מאיר ויסיחנה מדעתו ואך שמח שאחר לב נשבר בא שמחה תודה לקל שהקשבנו לעולם כמו לכלב והעברנו חודש אלול וימים נוראים אצל הצדיק האמת, הזמן גורם והמקום גורם והאנשים גורמים, זאת לא יוכל אף אחד לקחת מאיתנו מה שחטפנו חטפנו, מודה לשעבר וצועק לעתיד לבא וכמו שאומר רבינו הקדוש אם כבר מאד רע מוסרים את עצמם להשי"ת, אל תדאגו רק להיות בשמחה. התבודדות לב נשבר ואח"כ שמחה על כל היום וצריך לכבות את אש הסטרא אחרא ובפרט להבדיל אלף אלפי אלפים הבדלות את האש של השי"ת עם איזו תפילה עם התבודדות עם תורה. ראיתי בשם הבעש"ט זיע"א

איר דארפט זיך אואדי ניט זארגין השי"ת ועט בודאי העלפין, וממנה יושע איר דארפט זיך גאר ניט מצער זיין דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים מאן אחרים דא ר"מ ויסיחנה מדעתו ואך שמח שאחר לב נשבר בא שמחה גלובט השי"ת ואס מיר האבין גיהערט די ועלט וי דיים הונד אין מיר האבן ב"ה אפ גפירט חודש אלול וימים נוראים ביים צדיק האמת, הזמן גורם והמקום והאנשים גורמים, דאס קען קיינר בא אונז ניט צי נעמין ואס מען האט אריין גיחאפט איז פאר פאלין. מודה לשעבר וצועק לעתיד לבא אין ויא רבינו הק' זיע"א זאגט, אז עס איז שון גאר שלעכט גיט מען זיך איבער צי השי"ת, זארגט ניט נאר פרייליך ורוקם גילעבט. התבודדות לב נשבר ואח"כ שמחה על כל היום אין מען דארף זיך לעשין דאס פייער פין סט"א ובפרט להבדיל אלף אלפי אלפים הבדלות דאס פייער פין השי"ת מיט א תפלה מיט התבודדות מיט תורה, ראיתי בשם הבעש"ט זיע"א פי' על הפסוק תורת ה' תמימה משיבת נפש, משיבת נפש פי' משיבת הנפש מהרצוא להשוב

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

לא

פירוש על פסוק תורת ה' תמימה משיבת נפש, משיבת נפש פירוש משיבת הנפש מהרצוא להשוב, כשעומד על כלות הנפש אין מים אלא תורה לרוות צמאוננו בעבודת ה', זה בודאי לא ייטיב לנו לעזה"ב אם מסתלקים רק עם הרצוא עם האש לבד, צריך גם את השוב, והעיקר הוא השוב, מרפא היא לנפש, חש בראשו יעסוק בתורה חש בכל גופו יעסוק בתורה ובפרט בנפשו ובגופו, רק בשמחה ובשמחה, אין צריך לעשות בעולם רק ללמוד ולהתפלל וללמוד והעיקר (להיות) בשמחה מה שעבר אין ומה שעתיד עדיין וההוה לאין (פירוש אינך יודע, אפשר טוב) ובודאי טוב.

³⁴ איני יודע כלל היאך להודות עבור הספרים הקדושים ובפרט הלקוטי תפלות, בעד כל הון דעלמא לא הייתי מחליף תפלה אחת אות אחת מהספרים הקדושים הללו, הם ממש ממש חיי, ממש בלתיים ח"ו אינני יכול לחיות, רק

כשעומד על כלות הנפש, אין מים אלא תורה לרוות צמאוננו בעבודת ה'. דאס ועט אודאי ניט ארוס קומין חלילא אוף יעניר ועלט אז מען גייט אועק מוטיין רצוא מוטיין אש אליין מען דארף האבין דיים שוב אוך אין דער עיקר איז דער שוב מרפא היא לנפש חש בראשו יעסוק בתורה חש בכל גופו יעסוק בתורה ובפרט בנפשו ובגופו. נאר האפ האפ מען דארף ניט טוהין אוף דער ועלט נאר לערנין אין דאונין אין לערנין אבי פרייליך. מה שעבר אין ומה שעתיד עדין וההוה לאין (פי' אינך יודע אפשר טוב) ובודאי טוב.

אני מבקש מכבודו אפשר יודמן לו בשבילי ספורי מעשיות, לקוטי הלכות, חיי מהר"ן עלים לתרופה, ס' המדות, ימי מהרנ"ת ח"ב וכו' ישלחם לי.

³⁴ איך וייס גאר ניט ויא אזו אפ צי דאנקין פאר די הייליגי ספרים ובפרט דיים לקוטי תפלות פאר כל הון דעלמא ואלט איך ניט פאר ביטין איין תפלה אין איין אות פין די הייליגי ספרים הקדושים הם ממש ממש חיי ממש בלתיים ח"ו אינני יכול לחיות, רק עמהם. איך

ועל איה"ש מקיים זיין אלדינג ואס איר שרייבט מיר אין ועגיין די 59 טאליר ועט מען זיין אפ מאכין בצאלין ר' נתן.

ר' שלמה קען איצט ניט שרייבין, בזה הזמן יכתוב לכבודו באריכות. וכלם דשה"ט באה"ר ובפרט הנני דשה"ט מעומק עמקי הלב ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום, והננו מחכים ומצפים לשמוע בקרוב בשורות טובות מכם מרפואתכם וכו'.

ממני השפל והנבזה באמת לאמיתו³⁵ ניט נאר גזאגט שמואל הורוויץ בבקשה לכתוב לי כל החדשות באריכות משלומכם הטוב. וכן ד"ש לכבוד חברי החסיד ר' יענקלי נ"י מדוע הוא אינו כותב כלל ותכף בכתיבת באריכות כל מה שהי' אתכם מיום נסעכם מפה וכן ד"ש לכבוד חברי המתמיד כמר שלמה עתיק נ"י, הנני מחכה לישועת ה' שאוכל לבא בזה הזמן לירושלים עה"ק ולהתמיד ביחד אכ"ר.

ממני השפל והנבזה באמת לאמיתו³⁵ ניט נאר גזאגט שמואל הורוויץ

בבקשה לכתוב לי כל החדשות באריכות משלומכם הטוב. וכן ד"ש לכבוד חברי החסיד ר' יענקלי נ"י מדוע הוא אינו כותב כלל ותכף בכתיבת באריכות כל מה שהי' אתכם מיום נסעכם מפה וכן ד"ש לכבוד חברי המתמיד כמר שלמה עתיק נ"י, הנני מחכה לישועת ה' שאוכל לבא בזה הזמן לירושלים עה"ק ולהתמיד ביחד אכ"ר.

ממני שמואל הורוויץ

הנני מצפה לתשובה טובה מכם תיכף ומיד. לשלוח לאומין לבקש בעדי. מסתמא שלחתם הפ"נ ממני ויבקשו בעדי לתשובה שלימה באמת לאמיתו ורפו"ש ברוחניות וגשמיות וזיווג הגון ואמונה שלימה ותורה ויראת ה' באמת ולעשות רק רצון ה' והעיקר תשובה שלימה³⁶ איך זאל זיין אזו ויא השי"ת אליין ויל אכ"ר.

³⁵ לא רק באמירה בעלמא.

³⁶ שאהיה כרצון השי"ת לבדו אכ"ר.

י"א

יום ג' פרשת צו פה עיה"ק ירושלים תובב"א [י' ניסן תרפ"ג]
 החייה"ש וכל טוב סלה וחג כשר ושמח לכבוד אמי יקירתי חביבתי
 חמדת לבי ואישון עיני ועטרת ראשי ופארי הצנועה וחסידה
 החביבה עלי כנפשי וכו' כ"ש מרת פיגה שתחי' לאריכת ימים טובים
 אמן.

וכבוד אחי היקר האהוב וחביב עלי כנפשי החסיד המופלג ביראת
 ה' כש"ת כמר אהרן נ"י וכבוד אחותי היקרות שתחי' ואחרון חביב
 יצחק'לי שי"נ ואשר'קי שי"נ כולנו נעמוד ביחד עם אבינו שיחי' על
 הברכה אכ"ר.

ראשית אמי היקרה הנני מודיע לך משלומי ב"ה כי טוב והנני מברך
 אתכם בחג כשר בתכלית הכשרות ושמח בכל מיני שמחות היינו
³⁷ דאס הארץ זאל זיין פרייליך מרוב טוב עושר וכבוד ותענוג רב
 מכל הצדדים ובקרב להיות כולנו יחד כל ישראל בירושלים לחוג
 חג הפסח בבית מקדשינו ונזכה כולנו יחד לראות ולשמוח ולגיל
 ולשוש בקרוב בשמחת ישראל ושמחת ה' ותורתו בשמחת ונחמת
 ובנין ציון וירושלים והרמת קרן ישראל וקרן התורה במהרה בימינו
 אמן כ"ר.

אמי יקירי קבלתי ב' מכתביך א' משבוע העבר יום ב' והב' מיום
 ו' ואין לשער גודל צערי מהמכתב הב' שקבלתי ממך ונסכם אצלי
 שאסע על פסח אבל אחר כך ³⁸ האב ³⁸ יישבתי בדעתי כך ליסוע
 איך מיך מיישב גוען אזו, פארין קין לצפת על מנת שלא לחזור זה
 צפת ניט אוף צריק צי קומין איז דאך בוודאי לא שום תכלית וגם אז
 בוודאי גאר קיין תכלית ניט, אין עס איז ניט כדאי דאס געלד ואס איך
 האב דא אוס גבריינגט אין דאס והטרחא שהתייגעתי וטרחתי
 עד עכשיו ושוב ללכת לאיבוד

³⁷ שהלב יהי' שמח.

בצפת זה לא בא בחשבון אני מחזיק ומחשיב את עצמי לירושלמי, ועל מנת לחזור תיכף אחרי פסח לירושלים הענין הוא כך אם הי' לי בתוכנית להיות אח"כ כבר כל הקיץ בירושלים הייתי מגיע כעת אמנם אני הרי מתכוונן איה"ש אחרי פסח ליסוע לצפת לנופש רק ברצוני לסיים מקודם בענין התקציב ובענין השידוך לכן ליסוע ולחזור ושוב ליסוע מריח בהרבה כסף לכן עשיתי כך: בענין כסף לקחתי לירה אחת ממה שרציתי לקנות כובע ועוד שתי לירות לקחתי מהממונה קמחא דפסחא ומסרתים ללוי כהנא כי הוא נוסע ביום חמישי לצפת להיות שם בפסח ודברתי אתו כל מה שכתבת לי והוא אמר והבטיח לי שתיכף שיבא ימסור לך הכסף וגם יראה אופן מי שיסדר הסדר ובענין הגוי זה שטויות העולם הוא לא הפקר וגם הוא יראה לעשות כל מה שצריך והוא

איך האב מיך ביז אהער גמוטשיט אין גפלאגט זאל איך וייטער פאר פאלין ועריין אין צפת ניין דאס קען ניט זיין, איך רעכין אין האלט מיך פאר א ירושלימער, אין אוף צריק צו קומין תיכף נאך פסח קיין ירושלים, איז די זאך אזו וען איך ואלט גרעכינט דער נאך שוין צי זיין דיים גאנצין זומיר אין ירושלים ואלט איך גוען גקומין נאר איך רעכין דאך איה"ש נאך פסח פאריין קיין צפת זיך אפ רוהין נאר איך ויל קודם קונטשין ועגין תקציב אין ועגין שידוך על כן פאריין אין צריק קומין אין צריק פאריין שמעקט מיט אסאך געלד על כן האב איך אזו גטאן.

ועגין געלד האב איך גנומין א פונט שרציתי לקנות לי קפליטש וגם 2 פונט לקחתי מהממונה קמחא דפסחא אין איך האב זיי גגיבען לוי כהנא ואריין ער פארט יום חמישי לצפת להיות שם פסח, ודברתי אתו כל מה שכתבת לי והוא אמר והבטיח לי שתיכף שיבא ימסור לך הכסף וגם יראה אופן מי שיסדר הסדר אין וייגין דיים גוי דאס איז שטותים עס איז ניט קיין הפקר ועלט וגם הוא יראה לעשות כל מה שצריך אין ער ועט

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

לֵה

דיך שוין בא רוהגין פין אלדינג וגם הוא יתערב בענין השידוך, נגמר אצלינו שהלילה קודם נסיעתי לצפת אלך איתו להתראות עם הב' ועם אביה אין האלדינג גיט דורך ריידין אין דורך שמיסין ועגין שידוך, והוא יראה לסדר לך איך תסע בחול המועד לפה לעשות השידוך ודי להבין.

על כן אמי יקירי אל תקפיד כלל עלי מה שהנני לא בא אצלכם על פסח תאמינו לי שהנני מתגעגע מאד אחריכם אך אף על פי כן אני מוכרח לישאר פה על פסח בגין התקציב והשידוך אין די דארפסט דיך ניט ערגרין פין די אלי שטותים והבלים היינט איז ניט קיין הפקר ועלט אין די זאלסט גאר ניט מורא האבין אין די זאלסט אליעס דער ציילין לוי כהנא אין ער ועט שוין זיין צי טוהין ואס ער בדארף טוהין אין זאלסט מיט אים אלדינג איבער ריידין ועגין שידוך.

אין וייגין טאטין האב איך די ואך דער האלטין פין אים א בריף והנני שולח לך עם לוי את מכתבו, ובגין החלוקה אמר לי הממונה שתיכף נתן ידיעה להבנק שיתנו לכם החלוקה.

כבר ירגיע אותך מהכל וגם הוא יתערב בענין השידוך, ונגמר אצלינו שהלילה קודם נסיעתי לצפת אלך איתו להתראות עם הב' ועם אביה ולהשיח איתם הכל בבירור בענין השידוך והוא יראה לסדר לך איך תסעי בחוה"מ לפה לעשות השידוך ודי להבין. על כן אמי יקירתי אל תקפיד עלי כלל מה שהנני לא בא אצלכם על פסח תאמינו לי שהנני מתגעגע מאד אחריכם אך אעפ"כ אני מוכרח לישאר פה על פסח בגלל התקציב והשידוך ואינך צריכה להתייסר מכל השטויות וההבלים היום העולם הוא לא הפקר ושלא יהי' לך שום פחד ותספרי הכלל ללוי כהנא והוא כבר יראה לעשות מה שצריך לעשות ותדברי איתו על הכל בענין השידוך.

ובענין אבא השבוע קבלתי ממנו מכתב והנני שולח לך עם לוי את מכתבו ובענין החלוקה אמר לי הממונה שתיכף נתן ידיעה להבנק שיתנו לכם החלוקה.

תראה שבליל ה' היינו באנרשטיג זאלסט בייטיין שלום העליר אודער אננדרין ער זאל בודק חמץ זיין אין זאל אים פאר ברענין פרייטיג כידוע.

תראי שבליל ה' היינו תבקשי משלום העליר או ממשהו אחר שיבדוק את החמץ וישרוף אותו ביום שישי כידוע.

תודיע לי תיכף משלומכם הטוב ומשלום אחי זלמן אם כבר בא חזרה לצפת הכל תכתוב לי באריכות.

ובגין מה שאת רוצה לדור בירושלים זה מן הנמנע מפני שאי אפשר להשיג דירה וצריך הרבה כסף להביא החפצים וגם מפני שלא טוב לזוז א"ע מצפת כי אבא חושב איה"ש לבא חזרה ע"כ אי אפשר לעשות זה בשום אופן.

ואיה"ש אחר פסח אבא אצלכם ואהי' עמכם כל הקיץ עד שיבא אבא בהצלחה.

יותר אין לי מה לכתוב לך וגם הנני נחוץ וטרוד בטרדת החג, ממני בנך ואחיכם המברך אתכם בישועה כללית ופרטית בחג פסח כשר ושמח והמצפה לראותכם בקרוב בשמחה והצלחה רבה והמצפה לישועות השי"ת שהוא יגמור הכל לטובה כרצונו.

ממני שמואל הלוי הורוויץ

דודינו ר' מרדכי לייב ומלכה וחנה וקריינדיל כולנו דורשים בשלומכם הטוב³⁹ אין וינטשין אייך א פרייליכין אין כשרין פסח אין גרוס גליק מיט פול נחת מיט כל אגוטס למען השם להודיע לי תיכף משלומכם ושלום זלמן אחי ואם קבלתם החלוקה ואם קבלת הכסף ע"י לוי כהנא ובענין השידוך הכל לכתוב לי באריכות ולשלוח אלי מכתבי אבא.

³⁹ ומברכים אתכם בחג הפסח כשר ושמח ואושר רב ומלא נחת וכל הטוב.

י"ב

ב"ה יום ה' בהר פעה"ק צפת תו"ב. [כ"ד אייר תרפ"ג]
 שלום רב לכבוד ידידי כנפשי חמדת לבי ואישון עיני הרה"ג החסיד
 המופלג בתו"ר וכל מגמתו וחפצו אך לעבוד וליראה את ה' כל
 הימים כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון נ"י שליט"א.
 הנני מודיע לכבודו משלומי מסתמא קיבל כבודו מכתבי מזה
 השבוע והנה לדאבוני ולצערי אינני יכול היום למירון כי אמי איננה
 מניחה לי בשום אופן כי היא נוסעת ביום א' לירושלים בגין
 השידוך כי קבלנו מכתב ממרדכי לייב שתבא תיכף לגמור השידוך
 וה' יודע אמת כי בכל כוחי חפצתי להיות אתכם תמיד במירון
 ובפרט כמו שדיברנו ביום ה' ויש תקוה להיות יחד כל הקיץ. ואל
 יתיאש כי כפי רבוי המניעות כן נעשה הכלי ואין לשער גודל צערי
 וכאבי ששמעתי שגנבו החפצים לכבודו איך היתה זאת?
 הלא ישתדל לקבלם ילך להשיך ויקבול ע"ז. והנני מבקש מכבודו
 שיבקש בעדי כי מר לי מאד מאד ברחניות וגשמיות וצריך אני
 רפו"ש על כל רמ"ח אברים ושס"ה גידים. והנני לבקש מכבודו
 כאשר שכחתי מפתח קטן שלי של ⁴⁰קעסטלי שלי שכחתי
⁴¹בהבלעך של כבודו כי ביום ש"ק הנחתיו שם. והוא מוכרח לי
 מאוד ע"כ ימחול לשלחו במהירות הכי אפשרי שי' לי על שבת כי
 שם מונחים ספרי רבינו זיע"א. והנני מבקש מכבודו שיודיע לי
 במכתב הכל מה גנבו לו ואיך גנבו הכל באריכות.
 ובגין מירון ⁴²איר זאלט זיך אוף האלטין מיט אלי כוחות צי זיין
 אין מירון יהי' איך שיהי' ואיה"ש יש לי תקוה גדולה להתיישב שם
 עוד שבוע או ב' למרבה כי אמי נוסעת לעשות השידוך ואני ג"כ
 אסע אח"כ ואני אראה ע"י ר' אבנר בכל כוחותי שיראה לפעול
 שאהי' כל הקיץ במירון.

⁴⁰ הארגז.

⁴¹ בהפח.

⁴² תתעכבו בכל הכוחות להיות במירון.

והנני מבקש מכבודו שימחול לי שאינני בא היום כי הוא מן הנמנע היום.

ויראה לבקש בעדי כי מר לי מאד אוי⁴³ עס איז בוטער דער בע"ד רייסט אין ציפט די הוט ער ויל אים בריינגען פון בידי ועלטין ואין לי שום עצה אך לישועת השי"ת.

ממני שמואל הורוויץ

י"ג

ב"ה יום ב' פרשת שבעת הנרות יאירו מול פני המנורה [י"ג סיון תרפ"ג] פעה"ק צפת ת"ו.

החיוה"ש וכ"ט ומשאלות לבו לטובה לכבוד ידידי אהובי כנפשי חמדת לבי ואישון עיני הרה"ח החו"ב סוע"ה החפץ ועובד ה' באמת השותה מים חיים מנמ"ח כש"ת כמה"ר אלטר בן ציון שליט"א.

הנני מודיע לכבודו משלומי ב"ה כי החיוה"ש אתנו ובשטור"מ בס"ט ובמז"ט נתקשרנו בשדוכים עם ר' עמרם ואלנישטיין נ"י וכלנו שבעי רצון מזה ובפרט ר' אבנר וכו' ובצפת זה קידוש ה' ומתמיהים ע"ז שגם בחור החפץ ללמוד ולעבוד ה' הי"ת שולח לו מה שהוא צריך וגם בירוש' שבעים רצון מזה ואומרים ענבי הגפן בענבי הגפן. וב"ה השידוך טוב מאד מאד. יה"ר שיהא בהצלחה ג' וכרצון ה' וצדיקים אמיתיים. ונסעתי משם עוד ביום ה' שלפני חג השבועות ודברתי שם עם דודי ר' אבנר נ"י וחרה לו ע"ז מה שהתרחקתי מכבודו והבטיח לי להשתדל בכל כוחו שנהי' במירון כל הקיץ ואמר לי שיתראה מסתם עם כבודו בחג השבועות וכו' ועכשיו הוא בבית החולים (יבקש כבודו רפו"ש בעדו אבנר בן דבורה) והבטיח לי ר' אבנר שכאשר שיבאו לצפת יראה אצל אמי שאדור במירון עם כבודו ובגין המחותן בל יתיירא. ושלחתי לר' אבנר היום מכתב עוד פעם בגין זה.

⁴³ אוי מר לי הבע"ד צובט ותולש את העור הוא רוצה לאבד משני העולמות.

ע"כ הנני מבקש מכבודו שיודיע לי איך דעתו בזה ואם כשיהי' הכל כבר מוכן ומסודר ואכתוב לכבודו שיבא אם יבא הנה להיות במירון יחד על חדשי הקיץ יודיענו בזה דברים ברורים כדי שלא יהא טרחתו וטרחת דודי ר' אבנר לריק ח"ו וידע כבודו שהנני צריך ומוכרח לזה מאד מאד כי הנני הולך קודר פה ואם לא עכשיו אימתי כי כמעט לא יהי' עוד שעת הכושר כזה שנוכל להיות יחד עה"ת ועל העבודה איזה חדשים במירון ונוכל לגמור איה"ש כל הלקוטי מר"ן והרבה לקוטי הלכות וספמ"ע ויטע בי שרשי חסידות רבינו זיע"א ואל יהא ח"ו עמלו ויגיעו וסבלו וטרחו שסבל וטרח עד הנה בי לריק ח"ו והעיקר שנתפלל הרבה לה' שיעזרנו בזכות הצדיק התא"ל רשב"י זיע"א וזכות רבינו הקוה"נ זיע"א שנתקן כל מה שפגמתי ושאהי' כרצון ה' ואל אשוב לכסלה ח"ו ושאעשה תשובה שלימה אוי⁴⁴ גואלד הרצדיקער ברודר איר ועט מיך ממש ראטיוען מיט דער מיט פיין בידי ועלטין גואלד אם לא עכשיו אימתי אימתי כבודו הבטיח לי כשהייתי אתו במירון קודם נסיעתי שאם אכתוב לו באמת שכבר מוכן הכל אז יבא כבודו ע"כ יודיע לי עכשיו דברים ברורים אם יקיים ואז אראה בכל כוחותי ממש לעבוד בזה. והנני מבקש מכבודו שיחוס ויחמול על ניצוץ אלקי שבקרבי הן בזה שיבטיח לי שיבא והן בזה שיבקש בעדי רחמים כי הנני צריך רחמים גדולים הן ברחניות והן בגשמיות שיהי' לי רפואה שלימה ושאהי' מרוצה לשי"ת וכו' וכו'.

יודיעני כבודו משלומו הטוב אם הולך לשיבה. ואיך המצב שם ברחניות וגשמיות ואם שאלו לכבודו עלי ומה מדברים בגין השידוך שלי. ואם ראה את ר' אבנר ומה דיבר אתו בגין זה ואיך שלומו בבריאות הגוף ועבודת ה' ואיך עבר על כבודו החג הקדוש הכל באריכות ואם כבר עשה הפאס הכל באריכות.

⁴⁴ אוי אהה (גואלד) אחי הנלכב ממש תצילו אותי בזה משני העולמות אהה (גואלד).

ידידנו מאנש"ש הר' ישראל דוב נ"י בא עוד פעם למירון והי' עמנו
 פה חג שבועות וביום א' זה נסע לטבריא ושבועות כל הלילה היינו
 ביחד ברקוד ושיחות ולמדנו מעט ממעשה מז' בייטלרס.
 והנני מבקש עוד פעם מכבודו שישב לי תיכף תשובה ברורה
 בגין ביאתו למירון וגם שיבקש בעדי לה' המתחיל במצוה אומרים
 לו גמור.

ומה שלום חבירי ידידי יענקלי שי"נ יבקש ג"כ בעדי ידרוש
 בשלומו באה"ר בעדי.

ישלח לי מכתבים על אדרעס ר' נתן חנהס צפת א"י למסור ליד
 שמואל בהצנע בלי לפתוח.
 יותר אין לי מה לכתוב.

אני השפל והנבזה בתכלית השפלות.
 המצפה לשמוע מכם בש"ט וכל טוב והמצפה להתראות בקרוב
 במירון ולהתמיד בעבודת ה' כרצונו וכרצון מבחר הברואים.

שמואל הורוויץ בן פיגה

ד"ש נלבב לכל אנש"ש ובפרט לר' שלמה וקסליר. וגם מאנשי
 חצר שטרוס ר' דוד שיכטר ור' פייביל וכו'.
 הכל יהא בהצנע ג'.

י"ד

[חסר התחלה]

⁴⁵מיטמיר השי"ת וייסט דיים אמת איך האב ניט קיין שום סמיכה ותקוה ח"ו נאר דורך די צדיקים אמיתיים דורך רבינו הקוה"נ זיע"א. אין איר האט מיך צי זיי צי גברענגט איז אוף אייך א חוב קדוש ניט אפ צי לאזין אין איך האב ניט קיין שום תקוה וסמיכה חוץ השי"ת מיט די צדיקים אמיתיים נאר צי אייך ועמין קען איך דער ציילין מייני צרות הנפש והגוף נאר צי אייך בייט איך אייך למעה"ש ולמען רבינו הקוה"נ איר זאלט מיך ניט אפ לאזין איר זאלט רחמנות האבין אוף מיינ נר"נ וגופי אוי גואלד היש לי תקוה ח"ו ח"ו מי ינוד לי ומי יחמול עלי ומי ירחם עלי איך בייט אייך צי ליב השי"ת אין צי ליב הצדיק התא"ל רשב"י זיע"א אין ציליב רבינו הקוה"נ זאלט איר רחמנות האבין אוף מיר אין ניט אוף הערין צו בייטין מיך ארום צי ראטין מעמקי הקליפות איר זאלד זיך פאר לייגין אוף דעריןון לא ירף יומם ולילה מלבקש על נר"נ האומללים.

⁴⁵אתי השי"ת יודע את האמת אין לי שום סמיכה ותקוה ח"ו רק ע"י הצדיקים האמיתיים ע"י רבינו הקוה"נ זיע"א. ואתם קרבתם אותי אליהם לכן מוטל עליכם חוב קדוש לא להזניח ואין לי שום תקוה וסמיכה חוץ השי"ת והצדיקים האמיתיים רק אליכם למי אני יכול לספר צרות הגוף והנפש שלי רק לכם לכן בקשתי ממכם למעה"ש ולמען רבינו הקוה"נ שלא תזניחוני ותרחמו על נר"ן שלי ועל גופי אוי אהה (גואלד) היש לי תקוה ח"ו ח"ו מי ינוד לי ומי יחמול עלי ומי ירחם עלי בקשתי מכם למען השי"ת ולמען הצדיק התא"ל רשב"י זיע"א ולמען רבינו הקוה"נ שתרחמו עלי ולא להפסיק להעתיר עבורי להצלני מעמקי הקליפות שתניחו עצמכם על זאת לא ירף יומם ולילה מלבקש על נר"ן האומללים.

וגם שיהא לי רפואה שלימה למעה"ש למעה"ש ולמען הצדיקים האמיתיים אין לע"ע ביז מיר ועלין איה"ש זיין אין איינום אין מרון בעבודת ה' יומם ולילה זאלט איר מיר שרייבין ד"ת והתחזקות אין מודיע זיין פין אייער גזונד באריכות וין עיר ואנט איצט אין צי איר האט שון... אלדינג באריכות אין ויא גייט אייך בעבודת ה'.

אין איך בייט אייך איר זאלט אייך זיין מיט ר' אבנר אין איר זאלט אים גיט אונטר היציץ ער זאל רחמנות האבין אופ מיר אין ער זאל זיין מיט אלי כוחות אז איך זאל קענין זיין מיט אייך אין איינום דיים זימור אין מירון. איר זאלט ויסין אז אין דיים ר' אבנר היינגט אלדינג. איך זאל חלילה ניט אועק גריסין ועריץ פינום רבינס זאך הן פין די ספרים הק' הן פין אנש"ש היקרים איך זאל ניט אועק גריסין ועריץ הן דורך דיים טאטין הן דארך דיים שוער היינגט אלץ אין ר' אבנרין ע"כ זאלט איר פאר בריינגין אסאך מיט אים אין אים גוט איין וארצלין אז ער זאל מיר תמיד זיין צו הילף. און איה"ש זאלט איר ויסין אן א שום תירוץ אין דער ועלט אז איר

וגם שיהי' לי רפואה שלימה למעה"ש למעה"ש ולמען הצדיקים האמיתיים ולעת עתה עד שנהי' איה"ש ביחד במירון בעבודת ה' יומם ולילה בינתיים תכתבו לי ד"ת והתחזקות ולהודיעני מבריאותכם באריכות היכן הנכם מתגוררים כעת ואם כבר... הכל באריכות ואיך הולך לכם בעבודת ה'.

ואני מבקשכם שתתראו עם ר' אבנר ותחממו אותו היטב שירחם עלי ויראה בכל הכוחות שאוכל להיות אתכם ביחד הקיץ הזה במירון. שתדעו בר' אבנר הזה הכל תלוי שחלילה לא אתנתק מענין רבינו הן מהספרים הקדושים הן מאנש"ש היקרים שלא אתנתק לא ע"י האבא ולא ע"י החותן הכל תלוי בר' אבנר, לכן תשבו איתו הרבה ולהשריש אצלו היטב שיהי' לי תמיד לעזרה. ותדעו איה"ש בלי שום תירוץ בעולם אתם חייבים

מיזט מקים זיין צי זיין מיט מיר אין מרון אזו ויא איר האט מיר צי גזאגט איר זאלט ויסין עס איז ניט דא קיין שום שעת הכושר אין דער ועלט אזו ויא דיים זומיר ואם לא עכשיו אמתי אמתי? עס קען אנדרש ניט זיין אין דער ועלט איר ועט זיך ראטויען אין מיך אוך על כן זאלט איר ויסין אזו איך פאר איה"ש זינטאג קיין מרון און אלדינג מסדר זיין אין דארט זיצין און איר לע"ע מיר שרייבין בריף אוף ר' נתן אדרעס אין זיך צי גרייטען איה"ש צים פארין ביז ר' אבנר ועט קומין קיין צפת אין איך ועל איך שרייבין איר זאלט קומין ועט איר קומין אין מיר ועליו זוצין אין חצר רשב"י זיע"א אין מיר ועלין דונין השי"ת באמת אין טוהין דיים רעבינס זאך גשמאק אין דער ואל זייט מיר גיזונד אין שטארק אין פאר געסט ניט צי בייטין פאר מיר שמואל בן פיגה אין מיר שרייבין אלדינג באריכות פון ישיבה אין אלדינג. אין אגריס חברי היקר וכו' יענקילי שי"נ ער זאל ניט פאר געסין צי בעטין פאר מיר.

לקיים זאת להיות אתי במירון כמו שהבטחתם לי תדעו שאין שום שעת הכושר בעולם כמו הקיץ הזה ואם לא עכשיו אמתי אמתי? אין שום אפשרות אחרת בעולם בזה תצילו את עצמכם וגם אותי על כן דעו זאת שאני נוסע איה"ש ביום ראשון למירון לסדר הכל ולשבת שם ואתם לעת עתה תכתבו לי מכתבים על הכתובת של ר' נתן ולהתכונן איה"ש לנסיעה עד שר' אבנר יגיע לצפת ואכתוב לכם שתבאו אז תבאו ונשב בחצר רשב"י זיע"א ונעבוד את ה' באמת ולעסוק בענין רבינו בחשק ולבינתיים תהיו לי בריאים וחזקים ולא לשכוח להעתיר בעבורי שמואל בן פיגה ולכתוב לי הכל באריכות מהישיבה והכל. וד"ש לחברי היקר וכו' יענקילי שי"נ שלא ישכח להתפלל עלי.

ממני השפל והנבזה שמואל הורוויץ

ט"ז

ב"ה יום ו' עש"ק דברים [תרפ"ג]

בין המצרים יזרח אור לישרים ותמימים עובדי ה' באמת ותמים מע"כ הרה"ג החסיד ירא אלקים מתהלך בתמימות וחסידות תם וישר עובד ה' שותה מים חיים מננמ"ח. ידידי יקרי אהובי יקרת נפשי וחמדת לבבי הצמוד ודבוק בעמקי לבי כש"ת כמהר"ר שלמה וקסלר שליט"א.

אחדשה"ט ושלוש ב"ב שיחי' באה"ר הנני מתכבד ג"כ להודיעו משלומי גם אני תל"ת כי החיים והשלום אתי כה יתן ה' וכה יוסיף לשמוע תמיד זה מזה בש"ט בתוך כל אנש"ש וכל אחב"י אכ"י. את כבודו הסליחה על בלי הודיע לכבודו משלומי עד הנה, וידיני לכף זכות. מסתמא שמע כבר כבודו כי כבר נתקשרתי בשדוכין עם בת הרה"ג יר"א תם וישר כמה"ר עמרם ואלנישטיין נ"י בן הרב הג' ר' משה נחום ואלנישטיין ז"ל שהי' האב"ד בירושלים עה"ק. וב"ה השידוך הוא על צד היותר טוב ויתן ה' שהזיוג יהא עולה יפה ויצא ממנו דור ישרים יבורך עובדי ה' באמת וכו' אכ"י. הנני שולח פה רצוף מכתב נחוץ מאד ומבקש מכתב"ר בקשה רבה שיעשה מצוה זו וימחול בכבודו בעצמו למסור מכתב זה הרצוף פה ליד הרה"ח מאנש"ש ר' אלטר בן ציון לידו ממש מבלי להראותה לשום אדם וימחול כבודו לכתוב לי תשובה נכונה תיכף אם מסר זה לידו ומה שלום הר' אלטר בפרטות אם כבר יצא מבית החולים ואיך שלומו בבריאות. הכל בפרטות וכן להודיעני גם משלום כבודכם היקר ומשלום כל אנשי שלומינו ושלום חברי הבחור הנחמד החסיד יענקלי שי"נ. והנני מחכה לתשובה טובה במהירות על אדריסתי זאת: נתן חנהס, צפת ארץ ישראל עבור שמואל הורוויץ.

והנני חותם בברכה ומחכה ומצפה לשמוע תמיד משלום כת"ר. והנני דרוש"ט בלונ"ח באבה רבה ואהבת עולם אהבה שאינה תלוי

מכתבי שמואל

מה

בדבר בטל, ממני השפל והנבזה באמת שאינו ראוי להזכיר שם זעירא דאנשי שלומינו ומצפה לישועות הש"י בזכות וכח הצדיקים האמיתים.

שמואל בן פיגה הורוויץ.

דרישת שלום באהבה רבה מעומק הלב לכבוד חברי החסיד יענקלי שיחי' פליאה לי עליך אחי יקירי איך שכחת גם אתה גם ידידי כנפשי הרה"ח ר' אלטר נ"י שכחתם אותי בכל מכל כל וגם אחר שכבר שלחתי כמה וכמה מכתבים ליד ר' דוד לייב קאהן ע"ש ר' אלטר בן ציון קרסקאפ ולא קבלתי שום תשובה ושום ידיעה כלל וכלל מיום שנסע מצפת. וגם כששלח מכתבים לר' נתן חנהס לא שלח לי אפי' דרישת שלום וכן גם אתה ולפני איזה שבועות כתב לי ר' אבנר שר' אלטר נכנס בבית החולים 'ואליך' ומאז ועד הנה אין לנו שום ידיעה מכם ואין אנו יודעים כלל מה לחשוב ומאד עגמה נפשנו על זה וביותר עגמת נפשי יותר מכל הן על הקפדתכם עלי כנראה שמפני זה לא קבלתי שום ידיעה מכם והן שאינני יודע משלומם ובריאותם. ע"כ אחי יקירי חוס וחמול עלי ואל תשכח את כל עמלינו וטרחתינו יחד תמיד בעבודת ה' הן במירון ואצל הכותל ושמעון הצדיק ורחל אמנו. ותרחם עלי ותדבר ותפייס את ר' אלטר תודיעני אם קיבל כל מכתבי ותאמר לו שהנני מחכה לתשובה על מכתבי.

ולמעה"ש תודיעני באריכות מה שלום ר' אלטר בפרטות ואם יצא מביה"ח. והנני מחכה בכליון עינים על תשובה. תשלח לי על אדריסת ר' נתן בעד שמואל.

ממני חברך אוהבך הדורש שלומך.

שמואל הורוויץ בן פיגה

אני מבקש תמיד בשבילך במירון. שמך: יעקב זאב בן שרה לאה.

ט"ז

ב"ה יום עש"ק פרשת דברים פעה"ק צפת ת"ו [ז' מנחם אב תרפ"ג]
חיים ושלום ורפואה שלימה מן השמים וכל משאלות לב לטובה
והצלחה ברחניות בעבודת ה' וגשמיות צורך הרחניות.

למעלת כבוד ידידי עוז כנפשי בתי אחותי אמי מחמד עיני חמדת
לבי וכל חיי נפשי וכל מגמתי וחפצי ורצוני ממש נשמתי קשורה
בנפשו נפש רוח נשמה אחד בשתי גופות ה"ה הרה"ג חו"ב החסיד
ירא ה' כל מגמתו וחפצו ורצונו אך ורק לעשות רצון ה' ורצון
צדיקים האמיתיים ולקשר להם בקשר אמיץ וחזק לעד כיתד בל
תנתק לעולם ועד שותה מים חיים מנמ"ח נהר המטהר מכל
הכתמים וחטאים מקורב לציס"ע רבינו הקה"ל צוק"ל זיעועכ"ל,
אכ"ר כש"ת כמה"ר אלטר בן ציון בן נעכא שליט"א.

ידידי יקירי אחר דרישת שלומו הטוב היקר והחביב עלי מאד
באהבה רבה מעומק עמקי הלב. הנני להודיעו משלומי גם אני כי
תל"ית החייה"ש אתי, כה יתן ה' שנזכה להיות יחד בקרוב במירוץ
לעבוד ה' באמת כרצונו וכרצון צדיקים אמיתיים ע"ר ויקדיש מן
ש'מיא נ'חית והנמ"ח זי"ע ועכ"א.

⁴⁶ טייעריר הארצדיקער גוטר פריינד ⁴⁶ ידידי הטוב הנלבב והיקר
עס איז מיר זייער אגרוס וינדער ויא זה פלא גדול אצלי איך
אזו איר האט גאר אין גאנצין פאר שכחתם ממני לגמרי
געסין אין מיר אין וילט גאר ניט ויסין ואינכם רוצים לדעת ממני
פון מיר איך וייס ניט וייזט אוס איר כלל איני יודע זה נראה
זענט אוף מיר אזו ברוגז. עס איז שהנכם ברוגז עלי אכן יש
טאקי דא אוף ואס אובער פון דעסט על מה אבל אעפ"כ
ועגין המתחיל במצוה אומרים לו המתחיל במצוה אומרים לו
גמור ואינה נקראת אלא על שם גמור ואינה נקראת
גומרה.

פון זינט מיר האבין זיך גיזעגנט וען מאז שנפרדנו כשנסעתי
איך בין גפארין מאכין דיים שידוך אין לעשות את השידוך בשעה
אשעה טובה ומצלחת פון דענסטמאל טובה ומצלחת מאז לא הי

אן האב איך ניט גהאט פון אייך קיין שום ידיעה אין אז איר האט גשוקט בריף ר' נתן האט איר מיר אפילו קיין גריס ניט צי גשריבין איר קענט אייך גארניט אוס מאלין מיין צער מוטיין עגמת נפש פין דיים אן א שיעור אין אן איין ערך אין דער נאך אז איך האב אייך גשוקט ויפול בריף פין טיפניש פין הארצין אין ניט דער האלטין קיין שום תשובה איך וייס גאר ניט ואס איבער צי קליירין איר קענט אייך ניט אוס מאלין מייני יסורים פין דיים. איך בייט אייך זייער גואלד האט רחמנות אוף מיר אין שרייבט מיר פאר ואס איר האט אזו פאר געסין אין מיר קוייתי לטוב ואין ותקותי לכליון עינים ומדיבון נפש ח"ו.

גואלד הארצדיקער ברודר מאכט ניט פאר לירען דאס גאנצי הארואני מוטיין מסירת נפש מוטיין גאנצין מיה ואס איר האט גהאט מיט מיר. ויא אזו קענט איר מיך פאר געסין גלייבט מיר איך פאר געס איך ניט קיין רגע אין ביינק אין גליסט נאך אייך אין האב גרוסי געגועים וכסופים צי אייך אן אשעור. ויא אזו קענט איר פאר געסין ואס מען

לי ממכם שום ידיעה וגם כששלחתם מכתבים לר' נתן לא הוספתם שם עבורי אפילו דרישת שלום אינכם יכולים לצייר לעצמכם בכלל את צערי ועגמת נפשי מזה בלי שיעור ובלי ערך ואח"כ כששלחתי לכם כמה מכתבים מעומק לבי ולא קבלתי שום תשובה ואיני יודע מה לחשוב אינכם יכולים לתאר לעצמכם ייסורי מזה אני מאד מתחנן אליכם אהה (גואלד) רחמו עלי וכתבו לי מדוע שכחתם ממני כל כך קוייתי לטוב ואין ותקותי לכליון עיניים ומדיבון נפש ח"ו.

אהה (גואלד) אחי הנלבב אל תתנו לילך לאיבוד כל היגיעה והמסירות נפש וכל הכח שהשקעתם בי איך הנכם יכולים לשכוח ממני האמינו לי אני אינני שוכח ממכם אף רגע ומתגעגע וכוסף אחרים יש לי געגועים וכסופים אליכם בלי שיעור היאך תוכלו לשכוח מה שעבדנו יחד במירון ובכותל בשמעון הצדיק

האט אין איינים גהארביט אין מירון
 אין בא דער כותל אין שמעון הצדיק
 אין רחל אמנו מען איז תמיד גוען
 אין איינס אין ויא אזו פאר געסט איר
 ואס מען האט גשמיסט וען מען איז
 גגאנגין התבודדות טאקי פרייטיג פין
 שמעון הצדיק האט מען גרעט אז
 מיר זאלין זיין תמיד צי גבינדין איינר
 צום אנדריין אין תמיד חברים
 בעבודת ה' צו דינין השי"ת. גואלד
 ויא פאר געסט איר מיר האבין
 גיפאקט אין גליטין אין אייננס די
 בת מלכה האט גזאגט עס איז אגרוס
 רחמנות אוף מיר אין אוף דיר ואס
 מיר האבין זיך אפ גשייד.

גואלד טייעריר ברודער ראטויט
 מיך אין אייך איז זייט הארביט מיט
 אלי כוחות צי זיין די פאר חדשים
 אין מירון אין אייננס. ועגין מירון איז
 אזו זאלט איר ויסין אזו מען קען
 זוצין אין דונין השי"ת אן אשום
 בלבול אן אשום מניעה אן אשום
 עיכוב מען קען זיך די פאר חדשים
 אזו פיל אן ארביטין ויפול אפאר יאר.
 איך זיין איצט אין מירון פין ר"ח
 תמוז איך בין מיך ממש מחי' גואלד
 מען קען קונה שלימות זיין עס איז
 נטא קיין בעסיר מקום פון דיים

ובקבר רחל אמנו תמיד היינו
 יחד ואיך הנכם שוכחים מה
 שדברנו בהליכתינו
 התבודדות ביום שישי
 בחזרה משמעון הצדיק
 דברנו אז שתמיד נהי'
 קשורים יחד זה לזה ותמיד
 חברים בעבודת ה' לעבוד את
 השי"ת אהה (גואלד) איך
 תשכחו מה שיגענו וסבלנו
 יחד הבת מלכה אמרה
 רחמנות גדולה עלי ועליך
 מה שנפרדנו.

אהה (גואלד) אחי היקר
 הצילו אוי ואותכם ותראו
 לעבוד בכל הכוחות להיות
 הכמה החודשים הללו ביחד
 במירון. ובענין מירון הוא כך
 תדעו זאת שאפשר לשבת שם
 ולעבוד את ה' בלי שום
 בלבול ובלי שום מניעה ללא
 שום עיכוב נוכל לסגל
 לעצמינו עבודת ה' בכמה
 החודשים האלו כ"כ כמו
 בכמה שנים אני יושב כעת
 מר"ח תמוז ואני ממש מתחיה
 אהה (גואלד) אפשר לקנות
 שלימות אין מקום מעולה

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

מט

גואלד האט רחמנות אוף אייך אין אוף מיר. מיר ועלין איה"ש ארבטין אין רעבינס זאך גישמאק מען וועט זיך אן וארצלין אוף תמיד.

איר זאלד ויסין אזו עס איז אלדינג גרייט עס פיילט גאר ניט אשטוב כלים געלד וועט אייך אוך ניט פיילין איך האב 4 פונט נאר ועגיין אייך, נאר איר זאלד רעדן מיט ר' אבנר אין איר זאלט מיט אים קומין אין מיט בריינגין אלי זאכין אייערי אין אלי ספרים פון רבינו הקוה"נ זצ"ל אין למען השם תיכף מיר שרייבין ענפיר וואס מאכט איר אין גיזונד אלדינג באריכות אין צי איר וילט בשטיט קומין אין וען אלדינג באריכות תיכף תשובה ברורה ונכונה ואמיתית.

פון מיר ואס האפט אייך בקרוב צי זיין אין מרון אין זיין אין איינום אזו ויא איין מענטש דונין השי"ת באמת.

מזה אהה (גואלד) רחמו עליכם ועלי נעסוק איה"ש בענין רבינו בחשק שזה ישתרש לתמיד.

לידיעתכם הכל מוכן לא חסר כלום בית כלים כסף גם לא יחסר בידי ארבע לירות רק עבורכם רק שתדברו עם ר' אבנר ותבאו איתו והביאו איתכם כל חפציכם וכל ספרי רבינו הקוה"נ זצ"ל ולמען השם לכתוב לי תיכף תשובה מה שלום בריאותכם הכל באריכות ואם ברצונכם להחליט לבא ומתי הכל באריכות תיכף תשובה ברורה ונכונה ואמיתית.

ממני המקוה לראותכם בקרוב במירון להיות יחד כאיש אחד לעבוד את ה' באמת.

שמואל הורוויץ בן פיגא

שמואל הורוויץ בן פיגא

תיכף תשובה טובה שלחו מכתבים על הכתובת של ר נתן חנהס' עבור שמואל הורוויץ.

תיכף תשובה טובה שיקט בריף אוף ר' נתן חנהס אדרעס פאר שמואל הורוויץ.

י"ז

יום עש"ק פרשת עקב פעה"ק צפת ת"ו. תרפ"ג
 רפואה שלמה ושלום וברכה למע"כ אהוב נפשי מחמל ומחמד עיני
 וחמדת לבי בתונוי דלבאי יתיב ממש נפשי קשורה בנפשו לעולמים
 חביב עלי כנפשי ממש ה"ה האברך היקר באדם הרב הגדול חריף
 ובקי בחדרי תורה תמימה לשמה עובד ה' באמת ותמים במסירות
 נפש מקושר ומדובק ממש כגוש מוצק עם הצדיק יסוד עולם ננמ"ח
 זיע"א ומקושר בחבלי עבותות אהבה לאנ"ש היקרים ונעימים מזהב
 ומפז ופנינים מים רבים לא יכלו לכבות האהבה ונהרות לא
 ישטפוה אם יתן איש את כל הון ביתו בוז יבוזו לו. כל מגמתו
 וחפצו ורצונו בעולם אך לעבוד הי"ת ולעשות רצונו ולהדבק
 בצדיקיו כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון בן נעכא שליט"א נרו יאיר
 כאור הבהיר עד אור חדש בציון תאיר ולב בשר בלב אבן בישראל
 תמורתו ימיר.

אחר דרישת שלום כת"ר הטוב והיקר לי מאד מעומק עמקי לבי
 ונפשי ברוב אהבה בלי מצרים אהבה רבה ואהבת עולם שאינה
 בטלה לעולם מפני סבתה הנשאר קים לעולם. הנני גם להודיעו
 משלומי גם אני כי תלי"ת החיים והשלום אתי הלואי יתן ה' כמו כן
 בקרוב לראות פני אדוני אחי יקירי אהובי פנים אל פנים במירון
 בקרב יחד עובדים עבודת ה' באמת כפי דרך הננמ"ח זיע"א אכי"ר.

י"ח

יום א' ראה יראה פני האדון דא רשב"י זיע"א. [תרפ"ג]

⁴⁷ טייער הארצידקער גוטר ברודר
מסתמא האט איר ערהאלטין מיין
ברייף דורך ר' שלמה וקסלר עס איז
מיר זייער אוינדער ואס איר ענפירט
מיר גאר ניט. איך האב באקימין א
גריס פון אייך ע"י ר' אבנר נ"י ומאד
שמחתי בשמעני הבשורה טובה

שרצונכם לבא על ר"ה. ממש רציתי לרקוד מחמת שמחה. אבל
אעפ"כ ידיד ואח יקיר השמחה אינה שלימה אצלי כי לא די זמן
מועט הלזו ותקותי חזקה מאד שכבודו בודאי יהא כל ח' אלול
ותשרי יחד אתי במירון על התורה ועל העבודה.

⁴⁸ טייער הארצידקער גוטר פריינד
האט רחמנות אוף מיר אין אוף אייך
איצט איז די צייט ואס מען קען
טוהין אין איינום אין יודשקייט
גואלד אם לא עכשיו אמתי אמתי
ידע כבודו שזה אבידה שאינה חוזרת
לעולם גואלד מיר קענין זיך ראטיוען
טייער הארצידקער גואלד הלא נחר
גרוני כלו עיני מיחל לראות את
כת"ר שנהיה ביחד בזה הקיץ וכבר
עבר קיץ כלה קיץ ועדיין לא נושעתי
⁴⁹ איך פאר שטייא אייך ניט פאר ואס
איר ויליט ניט פאר נעמין צי מיין
קול ואס איך בייט אייך שון אזו פיל
פין טיפניש פין הארצין אין מאן

⁴⁸ ידידי הטוב היקר והנלבב
רחמו עלי ועליכם, עכשיו
העת שאפשר לעסוק יחד
בעבודת ה', אהה (גוואלד)
אם לא עכשיו אמתי אמתי,
ידע כבודו שזה אבידה שאינה
חוזרת לעולם. אהה (גוואלד)
בידינו להציל את עצמינו,
יקירי וחמדת לבבי אהה
(גוואלד) הלא נחר גרוני וכו'.
⁴⁹ איני מבין אותכם מדוע
אינכם חפצים להקשיב לקולי
שאני מתחנן כבר כל כך
מעומק ליבי וכל תקותי
להיות בזה העת יחד ולהציל

עצמנו וכמה שאני מתחנן
 וזועק ואין קול ואין עונה,
 אהה (גוואלד) רחמו עלי
 ועליכם ותראו לעשות כל
 האמצעים כדי להיות כל
 החודש אלול כולו לא
 פחות ביום, היינו ב' ג'
 אלול כבר להיות יחד. אחי
 הטוב והיקר אני הולך על
 סמך לשבר מניעות אך
 אקוה שלא אצטרך להגיע
 לידי כך, דברתי עם ר' אבנר
 שעבורכם טוב מאד
 בגשמיות ורוחניות להיות
 כעת במירוץ וגם הוא מבקש
 ממכם להגיע, דעו שהכל
 כבר מסודר על האופן הכי
 טוב לא חסר רק שכבר
 נתוועד יחד, דעו שב"ה
 אין שום בלבולים, יהי'
 לכם מנוחה כפי הדרוש
 לכם וכפי רצונכם ולא
 יחסר לכם תבשיל כל יום.
 הכלל אהה אהה (גוואלד
 וגוואלד) רחמו על הניצוץ
 שהזרחתם בי עשו זאת
 לכבוד השי"ת ולכבוד
 הצדיק תנא אלקי רשב"י

גאנץ האפנינג מיר זאלין זיין די צייט
 אין איינים זיך ראטיוען אין ויפול אין
 בייט אין שרייא ואין קול ואין עונה.
 גואלד האט רחמנות אוף מיר אין
 אוף אייך אין זייט מיט אלי
 מיגליכקייטין צי זיין גאנץ חודש
 אלול ניט וינציקער אטאג היינו ב' ג'
 אלול זאל מען שוין זיין אין איינום.
 טייעריר גוטר ברודר איך גיי איין צו
 צברעכין מניעות נאר איך האף אז איך
 ועל ניט דארפין דער צוא. איך האב
 גשמוסט מיט ר' אבנרין אז פאר אייך
 איז זייער גוט צי זיין איצט אין מרון
 בגשמיות ורוחניות און ער בייט אייך
 אוך איר זאלט קומין. איר זאלט ויסין
 עס איז שוין אלדינג מסודר אופין
 בעסטין אופן עס פיילט נאר מען זאל
 שוין זיין אין איינום איר זאלט ויסין אז
 עס איז ב"ה ניט דא קיין שום בלבולים
 איר ועט האבין מנוחה אזו ויא איר
 דארפט אין ויא איר וילט עס ועט אייך
 ניט פיילין קיין גקעחץ אלי טאג.

הכלל גואלד גואלד האט רחמנות
 אוף דיים נצוץ ואס איר האט אין מיר
 אריין גשאנט. טיט דאס לכבוד השי"ת
 ולכבוד הצדיק תנא אלקי רשב"י זיע"א
 ועכ"י ולכבוד צי ליב דיים ציס"ע
 ננמ"ח רבינו הקדוש והנורא זיע"א

ועכ"י נאר צי ליב זיי טיט דאס אין האט רחמנות אוף אידושי נשמה אביון התאב הקודם לעני גואלד עס איז בידכם. גואלד זייט מקיים דברי רבינו הקוה"נ לנסוע נסיעות בשביל לדבר עם אנשים ולקרובם לעבודת ה'.

עס איז א פלא עס שטייט דאך יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק אין איך בייט אייך אזו פיל אין איר מאכט זיך ניט ויסנדיג גואלד פאר ואס וילט איר ניט גדענקין אין אבריף ואס איר האט לפני שנה גשריבין "עד כי דוד הגדיל" ויא לאזט איר פאר געסין ויא מיר זענין גוען תמיד אין איינום גהארביט אין גמוטשיט זיך אוף עבודת ה' גדענקט ויפול ואסריען עס איז דורך גגאנגין אוף אייך ציליב מיר. אין אוף אונז בידי אין איינום ויפול מאל מען האט מיך גואלט אועק רייסין פין אייך מיט אלי כוחות. וייזט אוס מיר קענין זיך שון פין לאנג נאר עס איז אלאנגי צייט ואס מיר האבין זיך ניט גזעהן אזו האט דוך רבינו ה"ק גזאגט צי ר' נתן זיע"א ומעשה אבות ירשו בנים. ויפול

זיע"א ועכ"י ולכבוד ולמען ציס"ע ננמ"ח רבינו הקדוש והנורא זיע"א ועכ"י רק למענם עשו זאת ורחמו על נשמה יהודית אביון התאב הקודם לעני, אהה (גוואלד) הדבר הוא בידכם, אהה (גוואלד) קיימו דברי רבינו הקו"נ לנסוע נסיעות בשביל לדבר עם אנשים ולקרובם לעבודת ה'.

זה פלא אצלי הרי כתוב יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק ואני מתחנן אליכם כל כך ואתם אינכם מתייחסים, אהה (גוואלד) מדוע לא תזכרו במה שכתבתם לפני שנה במכתבכם "עד כי דוד הגדיל" היאך תשכחו מה שהיינו תמיד יחד וטרחנו והתייגענו על עבודת ה', זכור כמה מימות עברו עליכם בעבורי ועל שנינו יחד כמה פעמים שרצו לנתק ולעקור אותי ממכם בכל הכוחות.

כנראה שהכרותינו הוא כבר מזמן רק זה זמן ארוך שלא התראינו כך הרי אמר רבינו הק' לר' נתן זיע"א ומעשה אבות ירשו בנים.

מִיָּא אִין פֿלאַגִּינש אִין אַרביט האַט איר גהאַט אַרום מיר פֿאַרלירט עס יעצט ניט מיט די הענד. טאַקי טאַקי אִיך וייס דיים אַמת אִיך בין ניט ראוי צי דער צי צי אַזא אור אִיך וייס ואס אִיך בין אַפּשר וייסטו אִוך א טפּה מן הים ואס אַשפּל ונבזה אִיך בין ואס א מרוחק אִיך בין ואס א המלוכלך בחטאים ועונות ופּשעים וחסר דעה חסר עצה עלוב נפּש אומלל נפּש כסיל שוטה ובער א גרוע שבגרועים ונבזה שבנבזים ופחות שבפחותים בעולם ואילו הייתי מרגיש עכ"פּ זה האמת כמו שהוא הי' עוד לסבול. אַבל גַם היצה"ר מסמין עין ולב ומטעה את עצמו פֿאַרקערט אז אִיך בין גאַר א מענטש, אִין אַמתִין אַרײַן איז ניט דא דער האַנדרער רשע צי מיר ח"ו פֿין דעסט ועגין ח"ו חאַטשי טאַקי אִיך בין אזו אז אסור לרחם עלי ח"ו ויא אזו אִיך בין ויא אזו אִיך בין אבער איר דאַרפּט ויסין אז איר ועט ניט רחמנות האבין אִוּף מיר אִין מיך מקרב זיין צום צייס"ע עיר וקדיש מן שמיא נחית וצייס"ע ננמ"ח ועל ידם לשי"ת אִין בייטין פֿאַר מיר תמיד השי"ת וצדיקים אַמיתיים זאַלין מיך מקרב זיין אִין רחמנות

כמה טרחה ויגיעה ועבודה הי' לכם עבורי ועתה אל תאבדו זאת בידיים, אַמנם נכון יודע אני את האמת שאיני ראוי לזה לכזה אור, אני יודע מה אני, אַפּשר גַם אתה יודע טפּה מן הים איזה שפּל ונבזה אני, איזה מרוחק אני, איזה מלוכלך בחטאים ועונות ופּשעים וחסר דעה חסר עצה עלוב נפּש אומלל נפּש כסיל שוטה ובער גרוע שבגרועים נבזה שבנבזים ופחות שבפחותים בעולם, ואילו הייתי מרגיש עכ"פּ זה האמת כמו שהוא הי' עוד לסבול, אַבל גַם היצה"ר מסמא עין ולב ומטעה את עצמו להיפך לאמר אני הוא אדם הגון ובאמת אִין עוד רשע דוגמתי ח"ו, אַעפּי"כּ ח"ו על אף שאני כזה שאסור לרחם עלי ח"ו, אף שאני כמו שאני, אַבל להוי יודע לכם שאם אתם לא תרחמו עלי לקרב אותי לצדיק יסוד עולם עיר וקדיש מן שמיא נחית וצייס"ע ננמ"ח ועל ידם

האבין אוף מיר, אז ניט איר וער דען איז כמעט אבדה תקותי ח"ו וכבר אני מוטל ביאוש גמור המתחיל במצוה אומרים לו גמור גדענקט ויא מיר האבין גומר גוען בא אונז פרייטיג ויא מיר זענין גגאנגין התבודדות פון שמעון הצדיק אז מען זאל זיין תמיד חברים אין אכטינג געבין מען זאל ניט פאר קריכין פון יודשין ועג וגם לחזק ולבקש זה בעד זה וכו'. הכלל גדענקט דאס גוט אין אוב איר האט מיך באמת ליב אין באמת רחמנות האבין אוף מיר ועל איך דער מיט ארוס זיין אז בשבוע הבאה אראה אתכם במירון אין מער קען איך שון נישט שרייבין אין דאס איז דער לעצטר בריף פין דער פין; ע"כ זאלט איר זעהן אזו ויפול איר ועט קענין מיט נעמין געלד איז בודאי גיט אין זיך איין פאקויען אין אז די אנדרי ואך דינסטג זאלין שון זוצין אין איינים אין לערנין אין עבודת ה' למען השם תיכף ומיד תשובה ברורה ונכונה למען השם.

לשי"ת ולבקש עבורי תמיד מהשי"ת והצדיקים אמיתיים לקרב אותי ולרחם עלי ומי אם לא אתם - אז כמעט אבדה תקותי ח"ו וכבר אני מוטל ביאוש גמור. המתחיל במצוה אומרים לו גמור, זכור איך סיכמנו בינינו ביום שישי כשהלכנו להתבודדות משמעון הצדיק להיות תמיד חברים ולהשיגח לא לסטות מדרך היהדות וגם לחזק ולבקש זה בעד זה וכו', הכלל זכור זאת היטב ואם אוהבים הנכם אותי באמת ומרחמים עלי באמת זאת אוכל לראות כשבשבוע הבא אראה אתכם במירון. ויותר איני יכול לכתוב וזהו המכתב האחרון בענין זה, על כן תראו כמה כסף שתוכלו להביא איתכם בודאי טוב ולארוז החבילות וביום שלישי שבוע הבא כבר לישב יחד ללמוד ולעבוד את ה'. למען השם תיכף ומיד תשובה ברורה ונכונה למען השם.

ולמען השם להצניע המכתב הזה עם שאר מכתבי בהצנע גמור מבלי להראות לשום אדם למעה"ש למעה"ש.
ממני המצפה והמחכה בקרב להיות ביחד כל החדש אלול בלי חסר אף יום.

שמואל הורוויץ

⁵⁰שרייבט בריף אוף ר' אבנר אדרעס:
אבנר לאבערבוים צפת ארץ ישראל.

י"ט

כ"ד חשון פה מירון [תרפ"ד]

... שינחם בנחמת ציון וירושלים בכל מיני ישועות ונחמות את מע"כ אהובי ידיד נפשי יקירי דיתיב בתוני דלבאי החבוק וצמוד ודבוק בעומק לבבי החביב עלי כנפשי הבחור המו"מ בתו"ר השם טהורה וקדומה השותה מים מננמ"ח החפץ באמת לעבוד הי"ת כמה"ר יעקב זאב בן שרה לאה שי"נ.

אחרי הודיעך משלומינו כי הודות להשי"ת החיוה"ש אתנו כה יתן וכה יוסף לשמוע תמיד אך ⁵¹בשו"ט ישו"נ עבג"צ בב"א הנני להודיעך כי מכתבך היוצא מלב נשבר קבלנו וכמעט בכיתי לקראו מגודל הצער והעגמ"נ ומאד נתעוררתי ממנו וממש החיית את נפשינו לדעת משלומך ובריאותך, את הבשורה הרעה והיגונה הלזו עדיין ידעתי מידי"נ רי"ד נ"י בצפת וגודל צערי מזה אין לשער בכיתי בדמעות שלישי ולבי נשבר לשברי שברים ובמסתרים בכתה ובוכה נפשי וממש כל היום לא הי' לי כח מגודל עגמ"נ וצער וכאשר שמעתי שאתה כבר יודע רצתי תיכף לחפש אותך וחפשתך אצל רי"ד ורש"ק ור' אבנר כמה פעמים עד שמצאתי ר"א ואמר שכבר נסעת והי' לי עגמ"נ מזה שלא ראיתי אותך אח"כ, יתן הי"ת

⁵⁰ כתבו מכתבים על כתובתו של ר' אבנר: אבנר לאבערבוים צפת ארץ ישראל.

⁵¹ בשורות טובות ישועות ונחמות עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן

שנוזכה להתראות יחד בלב שמח ובפנים צוהלות מרוב שמחה מתוך עבודת ה' באמת אכי"ר תאמין לי שהנני כותב כל זה בדמע ולב נשבר גדול.

ואח"כ נסעתי למירון והי' לי מניעות הרבה כי רצו לעכבני ואמי בכחה לפני וב"ה שעברתי על המניעות וחזרתי באותו יום ורק בלי חפצים רק מעט וכשבאתי למירון בגודל עגמ"נ וצער לא רציתי להגיד זה לידידי אהוב נפשינו הרה"ח ר' אלטר שי"נ כי הוא חלש ולא רציתי לעגם נפשו ח"ו אך ער"ח כשבאו אנשים ספרו לו ואין לשער גודל עגמת נפשו וצערו ונעשה חלוש יותר מקודם יתן הי"ת שנוזכה לראות ולשבוע זמ"ז נחת רוחני וגשמי צורך הרוחני ולשמוע ולראות זא"ז בתוך שאר אנש"ש ובתוך שאר אחב"י אך טוב וישע וכל טוב ברוחניות וגשמיות אכי"ר.

ידי"נ יקירי הנני משתתף בצערך הגדול כים ומה מאד עגמה נפשי עליך אך ידידי יקירי התנחם בישועת השי"ת בתוך שאר אבילי ציון וירושלים כי העבר אין ודהמע"ה כשמת בנו רח"ל התנחם ואמר אם אבכה ואקח את נפשי ח"ו האם אחזירו הלא מה דהוי הוי הרחמנות עליו לעשות מה שיוכל לטובתו היינו ללמוד משניות לנשמתו ולבקש וליתן צדקה בעבורו ולהתנהג בדרך הישר כי זה כל טובת הבן לאב אם מתנהג בדרך הישר מהרחמנות על הבן האבי יתומים ודין אלמנות הוא ירחם עליך ועל ב"ב בתוך שאר ישראל אני מעורר ומזכיר תמיד ידידנו הר"א נ"י שיבקש בעדך וכן אני מבקש בעדך כמו בעדי ותמיד אתה בזכרוני ותמיד אני מבקש בעדך כן תבקש בעדי תמיד, יקירי הנני מבקשך מאד שתכתוב לנו תמיד משלומך כל מה שהי' אתך תמיד... ואם אתה עובד השי"ת ואם הולך לישיבה הכל כאשר לכל תודיעני תמיד וממש תחי' נפשי כי נפשי עגמה לי מאד עליך ומאד אני להוט ונחפז ומשתוקק לשמוע ולדעת משלומך תמיד וכן אני אכתוב לך משלומנו תמיד וכל השיחות בל"נ.

התנחם בנחמת ציון וירושלים ובהרמת קרן התורה וקרן ישראל וקרן יהדות וקרן הצדיקים בבא"ס, ממני ידידך אוהבך לנצח מצפה לשמוע תמיד ממך אך טוב מתגעגע אחרִיך ומאחל לך כל משאלות לבך לטובה.

ממני שמואל

יקירי ואהוב ליבי חזק א"ע בכל מיני התחזקות ועבודת הי"ת באמת ולב שלם כי קרוב ה' לכל ובפרט לנשברי לב ודכאי רוח יושיע ואת אשר יאהב ה' יוכיח ובשכר וידום אהרן זכה שנתיחד אליו הדבור היינו לעבודת ה' ומה יש לך לדאוג בטח בה' כי הוא אבי יתומים ודין אלמנות ובודאי לא יעזבך ולא יטשך ובודאי יעזור ויושיע לך והכל לטובה וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד התחזק מחדש בעבודת ה' אין מיר בייטיך דין זייער שתכתוב תמיד הכל שהולך אתך ותחי' אותנו ממש

השי"ת⁵² איז דיין פאטער ער אין די צדיקים אמיתיים ועלין דין בודאי מקרב זיין בכל מיני התקרבות אין ער ועט דין טרייסטין בכל מיני נחמות ובכל הישועות אין רעד אוס דיין בוטער הארץ פאר השי"ת אין ער ועט דיר תמיד העלפין.

מייך הארץ איז פיל מיט טרערין פין צער ועגמ"נ פין דיר מאד ואס איך ועל קענין תמיד טוהין פין דינעט ועגיין ועל איך איה"ש טוהין אין ביסט ב"ה איין גבאקין בא מיר אין הארץ אוף תמיד אין איך ועל קיין מאל ניט פארגעסין אין דיר אזו ורפו"ש וחיים.

זאלסט די אונך מיר אונך קיין מאל ניט פאר געסין אין בייט פאר מיר איך זאל זיין איין ערליכר יוד איין ירא שמים באמת אין ארפּו"ש וחיים.

ממני ידידך המצפה לשמוע תמיד ממך בשו"ט ונחת ועונג.
שמואל הנ"ל.

גם ⁵³איך שרייבע דיר אפאר וערטער וארום איך קען דיר פיל ניעט שרייבען וארום מיין הארץ איז פול מיט טרערין עס טוט מיר ויא ויפיל דיר נאר מיין ליב קינד דיא ויסט דאך מאמר רבינו זי"ע איך האב גפולט בא ה"י ער זאל ניט צי נעמין מאני מענטשין פאר זייער אפ ארבטיגן זייער עבודה איז דאך אסימן אז הער איז גוען אזקן דקדושה גדענק גיט עס שטיט בתוה"ק בקרובי אקדש וידום אהרן זכה לשכר דו וייסט גיט מיין ליב קינד מייני פעטש ואס איך האב גכאפט רח"ל נאר ה"י ועט העלפין מיט כל טוב אמן מיין קען איך דיר ניט שרייבן וארום איך קען ניט גלייב מיר פין דער שמועה בין זייער שלאף רח"ל בייט פאר מיר ברו"ג נאר איך שרייב דיר מיט פיל טרערין אין וייס דיר יעצט ניט ואס צי שרייבען נאר גדענק השי"ת אין

⁵³ גם אני אכתוב לך מילים ספורות כי אין באפשרותי לכתוב הרבה מפני שלבי מלא דמעות הדבר כואב לי כמוך רק ילדי החביב הרי ידוע לך מאמר רבינו זי"ע שאמר פעלתי אצל השי"ת שלא יקח מהעולם מאנשי קודם שיסיימו עבודתם הרי סימן שהוא ה' כבר זקן דקדושה זכור היטב מה שכתוב בתוה"ק בקרובי אקדש וידום אהרן זכה לשכר, ידוע לך היטב ילדי החביב הסתירות שאני חטפתי רח"ל רק השי"ת יהי בעזרתינו בכל טוב אמן איני יכול לכתוב יותר כי אין באפשרותי האמן לי מאז השמועה נחלשתי מאד העתר בעבורי ברו"ג אך אני כותב לך בהרבה דמעות ולא

רבינו הק' עס ועט גיט זיין רבינו הק' איז דארט אויף זייני כוחות דייך פאטר איז גויס בא רבינו הק' זיע"א איך האב עם גזען בבוקר יום ב' בשבוע זו. שרייב מיר פיך ירושלים ויא מיט דיר גייט המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ירושלים ואיה"ש יהי' טוב ועיקר להתחזק בשמחה באמת בכל מיני התחזקות ואתה מתחשב לי כבני ממש ואתפלל תמיד בעדך תמיד מתוך עומק הלב. אלטר בן ציון

כ'

יום ד' פרשת וישלח שנת תרפ"ד ירושלים תובב"א
⁵⁴ שלום מיט ברכה מיט הצלחה מיט כל טוב סלה למע"כ אהובי ידידי עוז כנפשי ולבבי חמדת לבי ואישון עיני וכל מגמתי ורצוני וחשקי הרה"ח ירא ה' בכל כוחו וכל מגמתו אך ורק לעבוד ה' באמת ותמים שותה מים מבאר מקור מים חיים מנמ"ח כש"ת כמהר"ר אלטר בן ציון בן נעכא שליט"א

אחדשה"ט באה"ר וברחימתא עזיזא מעמקא דלבא כידוע
⁵⁵ טייער הארצידיקער ברודר איך
 בייט אייך זייער אין זייער איר זאלט
 בייטין פאר מיר איך זאל זיין אירא
 שמים ועובד ה' באמת אין איך זאל
 זוכה זיין קומין צי אייך וארין דער
 בע"ד לייגט זיך אין דער לענג אין
 דער בריט אין די 2 זאכין לאזט ער
⁵⁴ שלום וברכה והצלחה וכל טוב סלה.

ניט אוספירין ניט צי זיין אין אייננום ביים הייליקען צדיק תא"ל רשב"י זי"ע ועכ"א אין ניט זיין אירא שמים ער ועט אלדינג נאך גיבען נא דער תורה נא דער אלדינג אבי דאס ניט אוף דערינין פאר לייגט ער זיך מיט אלי כוחות בשום אופן ניט צי זיין אירא שמים נאר מיין עצה וייס איך איז תפלה איך בדארף טוהין מיינס בייטין אין בייטין אין וייטער ואס קען איך טוהין.

טייער הארצידיקער גוטר פריינד ואס זאל איך אייך זאגין איך בין נעביך זייער וייט פין השי"ת אין פין עבודת ה' באמת עס איז מיר נעביך זייער שלעכט אין ביטער אין יודישקייט הלואי ואלט מיר השי"ת גהאלפין איך זאל האבין א זכי' צי זיין מיט אייך אין אייננום הן אין מירון הן אין טבריא מי יתן והי', מיין הארץ ביינקט מיר זייער אין זייער אן אשיעור צי הייליקען צדיק רשב"י זי"ע א אין צי זיין מיט אייך אין אייננום ואס זאל איך טוהין דער בעל דבר ויל דאס בשום אופן ניט צי לאזין.

למעה"ש איך בייט אייך זייער איר זאלט רחמנות האבין אוף מיר

לא להיות ביחד אצל התא"ל רשב"י זי"ע ועכ"א ולא להיות ירא שמים הוא יתן לך את הכל קח תורה קח הכל העיקר לא זה הוא מניח א"ע על זה בכל כוחותיו בשום אופן לא להיות ירא שמים רק אני יודע שהעצה שלי היא תפילה אני צריך לעשות את שלי להתפלל ולהתפלל ומעבר לזה מה באפשרותי לעשות.

ידידי הטוב הנלבב והיקר מה אומר לכם לדאבוני אני רחוק מאד מהשי"ת ומעבודת ה' באמת ורע ומר לי מאד לדאבוני בעבודת ה' הלואי הי' עוזר לי השי"ת שיהי' לי זכיה להיות אתכם ביחד הן במירון הן בטבריא מי יתן והי' לבי נכסף מאד מאד בלי שיעור לצדיק הקדוש רשב"י זי"ע א ולהיות אתכם יחד מה אעשה שהבע"ד לא רוצה בשום אופן להניח לזה.

למעה"ש אני מבקש ממכם מאד שתרחמו עלי להצילני ולהתאמן בתפלה שאגיע על שבת חנוכה אליכם כי המניעות

מתגברות מאד עוד לא התחילו להתעסק בענין ההלבשה וזה דבר רחוק מאד שאסע בחזרה המחוננת התרעמה מדוע נתנו לי להיות לבדי במירון והי' להם צער גדול מזה.

אז הכל תלוי רק בתפלה וכסופין ע"כ למעה"ש אני מבקש מכם מאד שתרחמו עלי ותתפללו הרבה שאזכה לבא אליכם לבי בוער כאש אליכם אני לא מצליח בשום אופן לכבות את הבעירה לו הייתי זוכה זה הי' יקר אצלי יותר מאלפים ורבבות דנרי זהב אהה (גואלד) תתפללו על זאת מה אומר לכם מצבי בעבודת ה' הוא מאד מאד נמוך רחמנות גדולה עלי אני מבקש מכם מאד למעה"ש המסור והנלבב על תשכחו ממני חלילה אל תתנו לי ליפול לשכחה הזכירו לי בכל פעם היכן אני בעולם באיזה עולם אני נמצא אי חבל על החודשיים שאפשר לעסוק יחד בעבודת ה' בחשק חבל

אין מיך ראטווען אין זיך מתאמץ זיין בתפלה אז איך זאל קומין אוף חנוכה צי אייך וארין די מניעות שטארקין זיך זייער מען האט נאך גאר ניט אן גהובין צי טוהין וייגן דער הלבשה אין עס איז זייער א וייטע זאך איך זאל צריק פארין די מחוננתע האט פיר גהלטיג פאר ואס מען האט מיך גלאזט זיין אליין אין מרון אין זיי האבין גהאט גרוס צער דערפון.

היינגט דאס נאר אין תפלה וכסופין ע"כ למעה"ש בייט איך אייך זייער אז איר זאלט רחמנות האבין אוף מיר אין אסאך בייטיגן איך זאל זוכה זיין קומין צי אייך מיין הארץ ברענט ויא אפיייער צי אייך איך קען מיר בשום אופן ניט לעשיגן ויא ואלט איך זוכה גוען ואלט דאס גוען בא מיר טייעריר מאלפים ורבבות דנרי זהב גואלד בייט אוף דעריניגן ואס זאל איך אייך זאגין איך שטייא אין יודשקייט נעביך גאר גאר נדריק עס איז אגרוס רחמנות אוף מיר איך בייט אייך זייער למעה"ש הארצדיקער גטרייער פאר געסט חלילה ניט אין מיר לאזט מיך ניט פאר טאפיט וערין דער מאנט מיך אלי מאל ויין איך בין אין דער ועלט אוף ואסער ועלט איך

בין איי אשאד אוף די 2 חדשים ואס מען קען אין איינום טוהין אין יודשקייט גשמאק אגרוסי שאד טייער האצדיקער גטרייער איך האב גמיינט איך ועל קונה שלימות זיין אין מירון היינו איך זאל זיין אירא שמים באמת אין טוהין השי"ת רצון באמת אין מקורב צי צדיק האמת באמת אין טוהין תשובה שלימה באמת אין האבין ארפואה שלימה אין צום סוף בין איך נעביך אזו נדריק האט רחמנות אין פאר געסט ניט אין מיר לאמיר זיך ניט פאר געסין איך פאר געס אייך ניט כמעט איין רגע למעה"ש זייט אייך מתאמץ בתפלה הן ארפואה שלימה וכו' כידוע הן איך זאל זיין איין ערליכער יוד אין זאל זיין מקורב צום רעבין אין צי אונזרי לייט באמת אין קומען קיין אומן בקרוב אין ארבטין בעבודת ה' באמת אין צי ברעכין אלי מניעות ואריין איר וייסט דאך יא אז איך האב ניט קיין שום תקוה נאר אוף נסי השי"ת דורך תפלה בכח צדיקי אמת רבינו הקה"ג זיע"א והציס"ע תא"ל רשב"י זיע"א וכמו שהבטיח לי כבודו על זה.

מאד המסור והנלבב והיקר הייתי סבור שאקנה שלימות במירון היינו שאהי' ירא שמים באמת ולעשות רצון השי"ת באמת ולהיות מקורב באמת לצדיק האמת ולעשות תשובה שלימה באמת ולקבל רפואה שלימה ולבסוף לדאבוני אני כ"כ נמוך רחמו ואל תשכחוני אל תתנו לי לישכח אני איני שוכח מכם כמעט לרגע אחת למעה"ש התאמצו בתפלה עבורי הן על רפואה שלימה וכו' כידוע הן שאהי' יהודי כשר ושאהי' מקורב לרבינו ולאנ"ש באמת ולהגיע בקרוב לאומן ולעסוק בעבודת ה' באמת ולשבור את כל המניעות כי אתם הרי כן יודעים שאין לי שום תקוה רק על נסי השי"ת ע"י תפלה בכח צדיקי האמת רבינו הקה"ג זיע"א והציס"ע תא"ל רשב"י זיע"א וכמו שהבטיח לי כבודו על זה.

טייער גוטער ברודר איר וייסט דאך
יא אז איך קען מיר צי קיינום ניט
ארום גיבין דאס הארץ נאר צי אייך
הלואי ואלט השי"ת גהאלפין מען
זאל זיין תמיד אין איינום חברים אין
ארבטיין עבודת השי"ת אין איינום מי
יתן והי' הייתי מרקד מתוך שמחה מי
יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה
ארחיק נדוד אלין במדבר סלה אבי
צי זיין מיט אייך אין איינום ארצדיקר
ברודער עס פיילט מיר זייער שמחה
אין איך בין זייער וייט פין השי"ת
למעה"ש בייט שטארק פאר מיר
וארין איך בין זייער מסוכן אוף דער
ועלט.

איך בייט אייך זייער איר זאלט מיר
שרייבין דברי התחזקות והנהגה
בעבודת ה' אין איר זאלט מיר
שרייבן ואס הערט זיך מיט אייער
גזונד צי עס איז אייך בעסיר אין ויא
אזו גייט אייך אין עבודת ה' אין ואס
ערט זיך מיט ר' יצחק מענדיל צי איר
זענט אין אינום אין טבריא אלדינג
זאלט איר מיר שרייבין באריכות.

איך בייט אייך איבער ואס איך
האב מיר פאר שפייטיקט מיטין
שרייבין וארין מיר זענין גקומען
ליל א' בחצי הלילה כמעט אין יום ב'

אחי הטוב והיקר הנכם הרי כן
יודעים שאין לי למי להשיח
את לבי אלא לכם הלואי יהי'
השי"ת בעזרנו שנהי' תמיד
יחד לעסוק בעבודת ה' כאחד
מי יתן והי' הייתי מרקד מתוך
שמחה מי יתן לי אבר כיונה
אעופה ואשכונה ארחיק נדוד
אלין במדבר סלה העיקר
להיות אתכם יחד אחי
הנלכב חסר לי מאד שמחה
ואני מאד רחוק מהשי"ת
למעה"ש תתפלל עלי חזק כי
אני מאד מסוכן בעולם הזה.

אני מאד מבקש מכם שתכתבו
לי דברי התחזקות והנהגה
בעבודת ה' ותכתבו לי מה
שלום בריאותכם אם הוטב
לכם ואיך הולך לכם בעבודת
ה' ומה נשמע עם ר' יצחק
מענדיל אם הנכם יחד
בטבריא תכתבו לי הכל
באריכות.

אני מאד מבקש סליחה מה
שאחרתי לכתוב לכם כי הגענו
ליל א' בחצי הלילה כמעט
וביום ב' התארגנו בבית
ששכרנו וחפשתי את יעקב

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל סה

האט מען זיך מסדר גוען אין שטוב ואס מיר האבין גרונגין אין האב גזוכט יענקלין אין פריער האב איך ניט גואלט שרייבן איידער זיך גזעהן מיט אים אין ב"ה מיר זענין שכנים אין מיר האבין זאך זייער גפרייד אין מחיה גוען זיך אין איינום.

איה"ש די ואך ועלין מיר שרייבן אין איינום אברף.

אגריס פין טיפין הארץ צי ידידי הרה"ח ר' יצחק מנחם איך האב קיין צייט ניט באזונדיר צי שרייבן איה"ש עוד חזון למועד.

אגריס פין טיפין הארץ צי ידידי ר' ישראל דוב. יענקיל גריסט אייך אלי.

ממני ידו עוז כנפשו ממש שמואל הורוויץ

תומ"י תשובה.

כ"א

ב"ה יום ג' וארא פעה"ק ירושלים ת"ו [כ"ד טבת תרפ"ד]
לכבוד אהובי ידידי הותיק הנחמד השוקד על דלתי התשובה החפץ להיות יר"א באמת שותה מבאר מים חיים ננמ"ח זיע"א כמר ישראל דוב ברסלבר נ"י.

ראשית אכתוב לך מכריאותי הטוב ואזכה לשמוע גם ממך אך טוב וגם אודיעך כי ביום א' בשבוע זו באתי לירושלים ובעת שנסעתי מטברי' הנה כאשר בא האוטומוביל על ההר שאצל נצרת נפל מן ההר יחד אתנו ונשבר לרסיסים וב"ה שבזכות התא"ל רשב"י זיע"א ובזכות רבינו הקוה"נ ננמ"ח זיע"א הוצלנו וממש

יצאנו ממות לחיים ואין לשער ולהעריך גודל הנסים שהי' לנו למעלה מהטבע ונשאר באמצע ההר והי' נסי נסים שלא יספיק הזמן לפורטם ולכותבם ואילו כל הימים דיו וכו' אין אנו מספיקים להודות לשי"ת על גודל הנסים והנפלאות וכו'.

וגוי א' מת בביה"ח בנצרת וגוי א' הכה את עינו ונסמית וכל פניו מוכה ואנחנו היהודים ב"ה שניצלנו ורק כל א' הי' מעט מוכה ופצוע וב"ה שכבר נתרפאנו והאפציר מנצרת נתן לנו אבטומביל אחר וזה הי' בליל ד' וגם הוא רמס פרה ונטה ליפול ונפל לתוך רפש, והושארנו כל הלילה בקלניה יהודית ויום ולילה בהפולי [עפולה] ונסענו במסילת הברזל לחיפה ביום ו' והיינו שבת בחיפה וברכנו ברכת הגומל וביום א' לוינו כסף ונסענו במסילת הברזל ואין לשער ולהעריך גודל עמלינו באלו הימים ממש בלי שעור וכאשר באתי לפה ממצבי אינני יכול לתאר לך גודל רוע מצבי ממש בשפל דיוטא התחתונה אין לי מקום ללון ולא לאכול ואני סובל חרפת רעב ואין לי אף לחתיכת לחם לאכול ומה אעשה ואין לי אף פרוטה ע"כ הנני אומר לך למעה"ש שתחוס עלי ותראה איזה שילינג לשלוח לי תיכף ומיד בלי שום איחור כלל והמצב פה רע והשי"ת יאמר לצרותי די וצריך לקבל הכל באהבה זאת מה שסיפר ר' אברהם ז"ל שאחד מאנש"ש סיפר צערו לפני רבינו ז"ל שכל מקום שהוא פונה רק רע, והשיב לו רבינו ז"ל בשם הבעש"ט ז"ל שאמר לא' שג"כ סיפר לו צערו ואמר לו ⁵⁶ "ויל ויא אזו עס איז ועט זיין אזו די וילסט" וצריך לזכור היטב מה שאמר רבינו ז"ל בתורה ד' אנוכי. צריך אדם לידע שכל מאורעותיו הם לטובתו. וגם מה שר' אברהם ז"ל סיפר שאברך א' שנתקרב למהרנ"ת ז"ל פ"א אמר לר' נתן ז"ל. ⁵⁷ ר' נתן עס גייט מיר ⁵⁷ ר' נתן, הולך לי ב"ה טוב ב"ה גוט איך דאויך אין לערין אין בתפלה ולימוד גם יש לי האב צי עסין אין צי טרינקין אין לאכול ולשתות ואין לי האב ניט מניעות אין רעבינס זאך, מניעות בענין רבינו, והשיב

⁵⁶ הייה מרוצה איך שזה אז יהי' כמו שאתה רוצה.

והשיב לו מהרנ"ת ז"ל איך בין דרך
 ניט מקנא א קינץ איז אז מען האט צי
 עסין און צי טרינקין אין מען האט
 ניט קיין מניעות? א קינץ איז אז מען
 האט ניט צי עסין אין מען האט
 מניעות פין אלע זאטין אין וין מען
 קערט זיך איז ניט גיט דנצמאלט אז
 מען טיט אין רבינס זאך ואלט איך
 דרך מקנא גועזין וגם מה שכתב

בלק"מ, תפלות כנגד תמידין תקנום, וזאת הוא הפירוש מה שאמרו
 חכז"ל כל המארח ת"ח בתוך ביתו כאלו הקריב תמידין, שמי
 שמארח ת"ח שהוא כנגד תמידין וכל המארחו בביתו יכול לידע
 בירור התפלה וזאת תפלות כנגד תמידין תקנום. וגם מה שאמרו
 חכז"ל בגמרא מאן דרחים רבנן הוי ליה בנין רבנן מאן דמוקיר רבנן
 הוי ליה חתנין דרבנן וצריך ג"כ לזכור היטב מה שלימד אותנו
 רביז"ל שכל דבר ודבר שמתנהג עם אדם צריך לידע שיש בה
 השגחה פרטית ומן הסתם הכל לטובה וגם מה שאמר רבינו ז"ל עס
 איז גאר שלעכט איז דא איין עצה נאר צי ויינין צי שרייאין צי
 בייטין צום אייברשטיין עס זאל נתהפך וערין הכל לטובה וצריך ג"כ
 לזכור היטב מה שרבינו ז"ל אמר שאין שום יאוש בעולם כלל ואני
 נותן שבח והודי' לשי"ת מה שאני נתקרב להדעת הקדוש הזה ואם
 ח"ו לא הייתי נתקרב להדעת הקדוש הזה ה' יודע מה שהי' נעשה
 אתי אשרינו אשרינו שזכינו לדעת שיש בעולם נהר המטהר מכל
 הכתמים אשר לימד אותנו שצריך להאמין שהכל השגחה פרטית
 ואין שום דבר נעשה מעצמו רק הכל מאת השי"ת ולימד אותנו
 הדרך איך להתחזק ולא ליפול ח"ו שהעצה של הבע"ד הוא רק
 להפיל את האדם לעצבות ומ"ש ואח"כ נעשה מה שנעשה ורביז"ל
 לימד אותנו שצריך לחזק א"ע ולידע שסוף כל סוף יהא טוב שלפי

החטאים ופשעים שלי כל מה שעושה השי"ת אתי הוא ג"כ לפנים משורת הדין אם אני משער בעצמי גדול עונותי אני נופל לעצבות ג' מאד אבל זאת נחמתי בעניי שאני יודע מצדיק גדול כזה אשר הוא בודאי יכול להושיע רק שצריך לכסוף ולהשתוקק לבא אליו וזאת מה שאמר רבינו ז"ל⁵⁸ איך האב איך⁵⁸ הוצאתי אתכם מתוך שיני ארוס גינומין מתוך שיני הס"מ וען מען זאל שעכטין אייער יצה"ר ואלט גוען מלא צנורות דם נאר עכ"פ אז מיר וייסין פין אזא רעבין קען מען אלז מתקן זיין אין עס קען וערין אלדז רעכט אין עס ועט בודאי וערין אלדינג רעכט השי"ת זאל רחמנות האבין מען זאל זוכה זיין קומין אהין צי אין אוס גיסיין זיין בוטר הארץ ועט בודאי אלץ זיין גוט.

אבקש ממך עוד הפעם שתיכף

ומיד שתקבל את מכתבי תמלא בקשתי בלי שום איחור כי מחכה אני על זאת ותוכל לשלוח לי במכתב⁵⁹ רעציפסט ואם תעשה את זאת אזי אני מהנה לך במכתבים טובים. ממני המצפה לשמוע בש"ט ישו"נ והי"ת יתן לך פרנסה בהרחבה גדולה.

יצחק מנחם ראזנברג

⁶⁰ ניט גזארגט נאר פרייליך עס ועט אודאי אלץ מתוקן וערין לטובה אמן. האפ אין האפ אין וידער האפ פרייליך.

גם אני דושה"ט באה"ר ומאחל לך כט"ס ממני ידיך שמואל הוורוויץ המבקשך על החתונה שתהי' בשטו"מ בס"ט ומזו"ט בשבת שירה.

⁵⁹ רשום.

⁶⁰ אל דאגה רק בשמחה בודאי הכל יתוקן לטובה אמן, עלוז ועלוז ושוב עלוז בשמחה.

כ"ב

ב"ה ליל ג' מטות פעה"ק ירוש' ת"ו [כ' תמוז תרפ"ד]
 החייה"ש ובין המצרים יהפך מצרה לרוחה למע"כ יד"נ ואהובי
 יקירי נפשי קשורה בנפשו באמת אוהב אותו אהבה שאינה תלויה
 בדבר שאינו בטל שותה מים חיים מנהר המטהר מכל הכתמים
 מנמנ"ח כמוה"ר ישראל דוב ברסלבר שליט"א

את מכתבו הטוב קבלנו ומאד שמחנו לשמוע משלומך וגם
 שמחתי מאד שנתעוררת לכתוב מכתבים לר"א ולנו וב"ה שהקשר
 נתאחד ביחדיו כמקדם שמקודם.....
 ושמחתי שנתת לב לדעת וכו'.

מה שידידי יקירי שאלת מה המעשה שלי לא עת דבר דברים ע"פ
 השדה אך בקיצור אכתוב לך תדע אחי יקירי שתיכף בבואי ממירון
 התחילו המניעות ביתר שאת ויתר עז וגם ר"א לא הי' אתי והכלל
 גרא כ"כ עד שהוכרחתי לצאת מאתו והייתי יחד עם ר"א ורי"מ
 וי"ע בבימ"ד במשרים תיכף אחר ביאתי וגברו המעוררים
 והמקטרגים כ"כ כ"כ עד שיצאתי גם משם והייתי כמה ימים כך
 בלי מקום ועכשיו הנני לבדי בבימ"ד בעיר וב"ה שלא נפלתי ח"ו
 מרבינו הקוה"נ אך הנני מתחזק יחד עם ר' אלטר וכו' ומתראה אתו
 ועובד בעבודת ה' ויותר טוב לי בעבודת ה' מקודם והיינו כלנו
 בסכנה ועדיין.

ואל תדאג כלל וכלל כי רבינו הק' אמר האני לא גמרתי גמרתי
 ואגמור. וגם מצאתי עכשיו בזה הזמן בלקוטי הלכות יו"ד הלכות
 עכו"ם הלכה ד' אות כו' כז'. וע"כ כשרואה האדם שהמניעות
 מתפשטים ומתגברים כנגדו מאד מאד למונעו מדרך האמת ובפרט
 ע"י רבוי החולקים והמתנגדים גדולים וקטנים וכו' צריך לידע
 שהכל נמשך מחמת פגם הברית שע"ז נאמר כל באיה לא ישובון
 וכו' ע"כ רוצים למונעו מדרך החיים בכמה דברי פתויים והסתות
 ודברי חלקלקות בלי שעור וכשרואים המסיתים והמונעים שאינם

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

עא

קיינמאל ניט פייליך. ע"כ די עצה איז נאר אסאך ביינקיך אין בייטיך אין האפיך נתקרב ועריך באמת צי דיים צדיק נמ"ח ולמסור נפשו וגופו וכו' אין סוף כל סוף יגמור השי"ת לטובה אכ"ר.

הם נעשו מתנגדים גדולים ורוצים

שבועות בס"ת וחרמים על כל עסק רבינו שאפטור א"ע מכל וכל ח"ו כל ימי חיי ולא רוצים לא גט ולא שלום רק⁶² איך זאל זיי נאך גיבין וב"ה בצר הרחבת לי ואל תדאג אחי יקירי כי בלא דעת רבינו הק' בוודאי אבחר מות וכו' וכו' מחיים והנני מוכן ומזומן למסור נפשי וגופי וכבודי והכל בשביל דעת רבינו ובשום אופן לא אפרד מראב"צ שהבע"ד מתגבר ע"ז יותר מהכל.

אני לומד עכשיו התורה י"ז ח"א ויהי' הם מריקים שקיהם מביא שם רבינו ז"ל אנא ברי' קלה שבים ואזילנא לפומא דלוינתן וכו' עיי"ש ע"כ אחי יקירי נחזק א"ע ואני מבקש לך שתכתוב לי דברי התחזקות מרבינו הק'. ואפשר אתה יכול לשלוח לי מעט מעט את הפונט וחצי כי אני מוכרח מאד לזה כידוע

ידידנו עוז הר' אב"צ נ"י דורש בשלומך הטוב וקשה לו לכתוב לך וגם ידי"נ כמר יעקוב נ"י דורש שלומך הטוב וכלנו מאחלים ומצפים שנתקבץ ונתקשר יחד לעבודהי"ת באמת בתמימות ופשיטות ע"ד רבינו הק' ולהיות מקושר ביחד באמת לרבינו הק' אכ"ר

ממני ידיך עוז מצפה לישועת ה' שמואל ברסלבר המכתב תיכף לקרוע ולשרוף כו' נכשלנו הכל ע"י המכתב...

⁶² רק שאכנע להם.

כ"ג

ער"ח אלול אני לדודי ודודי לי

ב"ה יום ו' ראה פעה"ק ירושלים תו'

שלום וברכה וכוח"ט למע"כ ידיד נפשי יקירי האברך הנכבד המופלג
ביראת שמים שותה מים חיים מבאר מים חיים מנמ"ח כש"ת
כמוה"ר ... נ"י

אחר דרישת שלומך הטוב הנני מתפלא על שלא קבלתי שום
מכתב ממך אחר שכתבתי לך מכתב ממצבי עוד בחודש אב.

והעיקר באתי בזה המכתב לעוררך

⁶³ הארצידיקער ברידער ר"ה גייט ורבינו
הקוה"נ אמר וען ניט מיין ר"ה ואלט די
ועלט גוען תהו ובהו ועוד גאר מיין זאך
איז ר"ה לא מבעי אתם תלויים בודאי על
ר"ה שלי רק אפי' וכו' עכ"ל רבינו הק'
הארצידיקער טייעריר ברודער (ויא רנ"ט
ז"ל האט גזאגט וער איז מיין ברודר
אברסלבר חסיד) ויא שלאפט מען
נעביך גדענק די בת מלכה האט אים
גועקט זיא האט גזאגט עס איז אגרוס
רחמנות אוף דיר אין אוף מיר אזו
אלאנגי צייט וכו' אין ויא שטיט אין
ספמ"ע מז' בייטלרס ואס דער אגרדניק
איז פאר לוירין גוארין איז דער גארטין
גוארין נישט נאר זיי האבין זיך נאר דער
נערט פין די וידער ואקסינג ביז עס איז
גקומין דער מלך אכזר אין האט איבער
גלאזט ג' כתות וכו' ע"כ הארצידיקר
גטרייער גדיינק אין תורה ס' חדי ר"ש

⁶³ אחי הנלבב ר"ה הולך
ומגיע ורבינו הקוה"נ אמר
לולא הר"ה שלי הי' נהפך
העולם לתהו ובהו ואמר
עוד כל עניני הוא ר"ה לא
מבעי אתם תלויים בודאי
על ר"ה שלי רק אפי' וכו'
עכ"ל רבינו הק' אחי היקר
והנלבב (כאמרת רנ"ט מי
הוא אחי חסיד ברסלב)
אבוי איך ישנים זכור
הבת מלכה ניצרה אותו
ואמרה רחמנות גדולה
עליך ועלי כזה זמן ארוך
וכו' וכמו שכתוב בספמ"ע
מז' בעטלירס מה שהגנני
נעלם והגן נהרס והתחזו
מהספיחים עד שהגיע
המלך האכזר והשאיר

זאגט רבינו הק' אז די מקורבים פון צדיק ר"ה וערט אהבה צוישין זיי אנן בחביבותא תליא מלתא גואלד הארצדיקער ברודער מיר וייסין שון פין רבינו הק' אזא צייט אין מען זייט נאך אזוי מען שטערקט זיך גאר ניט מיט תפלה וכסופין וכו' גואלד ואס ועט זיין דער תכלית איז מען דען בשאפין גוארין צי פאר בריינגין אזו די ועלט.

הארצידקער ברודער אזו ויא עס וייזט אוס קשה מאד לנו לנסוע למירון על ר"ה ועפי"ר ח"ו לא ניסע ע"כ תדע מה לעשות דיים רבינס ר"ה צי זיין צוישין אנש"ש ואס דענמאלט איז דאס התעוררות הנקודות טובות ובפרט ויא דיא שלאפסט נעביך די גאנצי צייט דאס גאנצי יאר אין האסט וייניג מקבל גוען ל"ג בעומר ע"כ אוב די וילסט דיך באמת אפראטיוען ולחשוב על תכליתך הנצחי האט דער הייליקער רבי גזאגט מניעות פין געלד איז ניטא ע"כ זאלסט אוף דיר רחמנות האבין אין ואס מען חאפט אועק אין דיים עולם

שלשה קבוצות וכו' ע"כ המסור והנלכב זכור בתורה ס' חדי ר"ש אומר רבינו שהמקורבים של הצדיק בר"ה נעשה אהבה ביניהם אנן בחביבותא תליא מלתא אהה (גואלד) אחי הנלכב אנו כבר יודעים מרבינו אורך זמן כזה ועדיין כך נראים לא מתחזקים בכלל בתפלה וכסופים וכו' אהה (גואלד) מה יהי' התכלית וכי נבראנו ככה להעביר את העולם.

אחי הנלכב כפי הנראה קשה לנו מאד ליסוע למירון על ר"ה ועפי"ר לא ניסע ח"ו ע"כ תדע מה לעשות הר"ה של רבינו הוא בין אנש"ש שאז ההתעוררות של הנקודות טובות ובפרט כפי שאתה ישן כל הזמן כל השנה ובל"ג בעומר קבלת מעט לכן אם הנך באמת רוצה להציל את עצמך ולחשוב על תכליתך הנצחי אז רבינו אמר שמניעות של ממון אינם [מניעות] ע"כ תרחם על עצמך ומה שחוטפים בעולם העובר הזה זה מה שיש וזה מה שנשאר ותו לא, ופרוטה ופרוטה מצטרף לחשבון גדול כך עוד עסק ביחד בעבודת ה' ועוד עסק עד

שסוף כל סוף יעזור השי"ת בשלימות וזכור בתורה כי מרחמם ינהגם מביא רבינו שאין רחמנות בעולם כמו על נפש ישראל כשנופל בעונות ורחוק מהשי"ת.

הזכר אחי היקר מה שעסקנו יחד בעבודת ה' במירון הקדוש והיתה בינינו אהבת נפש ועבדנו על התכלית אבוי איך ישנים עכשיו, כעת הנעילה והסיום של כל השנה שרבינו הק' אמר שעיקר התשובה הוא דוקא בחודש אלול עיין קרא את יהושע וכו' ועיקר היהדות ועבודת ה' הכל זוכים באלול וע"י אלול זוכים לר"ה הק'.

אזה (גואלד) אחי היקר תמיד כמה שאפשר לחטוף זה טוב בפרט באלול ותשרי ולמעה"ש תזהר לא להיות חלילא בתוך חסרון לא יוכל להמנות כמו שמוהרנ"ת

העובר דאס האט מען און דאס בלאבט אין ויטער ניט, אין פרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול אזו נאך אמאל גטוהין אין עבודת ה' אין איינום אין נאך אמאל ביז סוף כל סוף ועט השי"ת העלפין אין גאנצין אין גדענק די תורה כי מרחמם ינהגם בריינגט דער רבי שאין רחמנות בעולם כמו על נפש ישראל כשנופל בעונות ורחוק מהשי"ת.

אין דער מאן דיך טייערר ברודער ואס מען האט אין איינום גטוהין אין עבודת השי"ת אין מרון הקדוש אין מהאט זיך ליב גהאט אהבת נפש אין מהאט גארביט אופין תכלית ויא שלאפט מען נעביך, איצט איז דאס שלאס פין גאנצין יאר ואס רבינו הק' אמר אז דער עיקר תשובה איז נאר חודש אלול עיין קרא את יהושע וכו' אין עיקר יודישקייט איז מען אלדז זוכה אין אלול אין דורך אלול איז מען זוכה צי ר"ה הק'.

גואלד טייער ברידער ויפיל מען קען תמיד אריין חאפין איז גוט בפרט אלול תשרי אין למעה"ש גיב אכטינג אז זאלסט ניט זיין חלילא בתוך חסרון לא יוכל להמנות ויא מורנ"ת ז"ל שרייבט אסאך דערפון אין עלים לתרופה הק' ע"כ זאלסט חס זיין אוף דיר אין זאלסט

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

עה

כותב מזה הרבה בעלים לתרופה הק' ע"כ חוס על עצמך ותעשה את כל האמצעים להגיע הנה מה שיותר מוקדם למעה"ש למעה"ש שיהי' לנו כמה שבועות לפני ר"ה לעסוק בחשק בענין רבינו ובודאי לא תתחרט לא בעוה"ז ולא בעוה"ב ובין כך ובין כך אנחנו נעשה את שלנו, ומסתמא שמעת המשל של המלך לצוד חיות ביער עם חילו ונפל גשם רב וכו' וחזרו כולם אחד לאחד ונשאר הוא עם השני למלך אמר לו השני למלך נחזור ג"כ כי קרוב לצאת נפשינו ח"ו ואמר לו המלך שאם הוא רוצה לחזור שיחזור אבל הוא לא חוזר וכו' ואמר בזה"ל אם ברצונך לשתף פעולה [להחזיק מעמד] ניחא ולא שוב לך אני בין כה יעשה את שלי וכו'.

זיין אלי מיגליכקייטן קימין ואס פריער למעה"ש למעה"ש מיר זאלין האבין אפאר ואכין פאר ר"ה צי טוהין גישמאק אין רבינס זאך ובודאי לא תתחרט לא בעה"ז ולא בעה"ב ובין כך ובין כך אנחנו נעשה את שלנו ומסתמא שמעת המשל של המלך שהלך לצוד חיות ביער עם חיליו ונפל גשם רב וכו' וחזרו כולם אחד לאחד ונשאר הוא עם השני למלך ואמר לו השני למלך נחזור ג"כ כי קרוב לצאת נפשינו ח"ו ואמר לו המלך שאם הוא רוצה לחזור יחזור אין ער גייט ניט צריק וכו' ואמר בזה"ל וילסטו מיט האלטיין איז גוט אלא ניט קער דיך אום אין איך ועל סיי ויא טוהין מיינס וכו'.

ממני ידיך עוז המצפה לראותך בקרוב פעה"ק שמואל הורוויץ

גם אני פורס בשלומך הטוב ממני.

י'ז'ה'ב'

נתאחר עד יום ג' שופטים.

ב"ד

ב"ה יום ו' עש"ק וישב יעקב וערב חנוכה פעה"ק ירוש' ת"ו. [כ"ד
כסליו תרפ"ו]

שלום וברכה לכבוד ידידי חבירי היקר האהוב וחביב עלי מאד
דיתיב בתונא דלבאי השותה מים חיים מנהר המטהר מכל הכתמים
מנמנמ"ח כש"ת כמה"ר ... נ"י.

ראשית אני מודיע לך משלומנו הודות לשי"ת כי אתנו ב"ה
החיוה"ש כה יוסיף וכה יתן השי"ת לשמוע ולהשמיע בשו"ט אמן
אח יקר קמתי ליתן לך מז"ט על חתונת חבירנו ידידנו עוז החתן
החסיד ויר"ש מר יעקב זאב ברזשעסקי אשר בשבת זה יהי דאס
אוף רופין ובשבת מקץ הבע"ל יהי החתונה בשטו"מ יה"ר שיהא
בנין עדי עד ויזכו לבנים ובני בנים ברסלבר חסידים באמת⁶⁴ ויטו"ב
אמן ואיה"ש נשמח בכל עוז ויהי כל אנש"ש על החתונה בשמחה.

ואגב באתי אליך ידידי יקירי⁶⁵ ואס
ועט זיין פין דיר דער תכלית ויא
שלאפסטו אזו לאנג עד מתי תשכב
די גאנצי צייט האסטו איין בריביל
ניט גשריבין כל זמן דער שני למלך
האט זיך ניט אליין אוף גחאפט האט
די בת מלכה אים ניט גקענט דער
ועקין אזו אויך כל זמן די אליין
שלאפסט אין ויסט ניט דער ועקין
זיך וער איז דיר שילדיג.

זכור נא הזמנים שעברו איך
שעסקנו יחד בעבודת ה'
והאהבה שהיתה בינינו הבת
מלכה אמרה רחמנות גדולה
עלי ועליך אחי היקר התבונן

דער מאן זיך נאר אמאלקי צייטין
ויא מען האט גטוהיין אין עבודת
השי"ת אין איינעם אין די אהבה ואס
צוישון אונז גוען די בת מלכה האט
⁶⁴ וירש טובה וברכה.

וראה איך לדאבונינו הזמן חולף כך וכי זה התכלית היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה? אנא בריה קלה שבים ואזילנא לפומא דלוינתן רבינו הקדוש לימדנו התחדשות להתחזק שוב ולהתחיות באזמרה לאלקי בעודי וכו' ובהתורה ואי' השה לעולה בל"ת עי"ש חברי היקר כואב לי מאד עליך איך לדאבונו הנך מעביר כך את ימיך ושנותיך על כלום ולא, זה לדאבונו הפסד גדול איזה מעות לא יוכל לתקן זה שנמנו חבריו לדבר מצוה ולא נמנה עמהם אבל מה אני יכול לעשות לך שהבע"ד הקיף אותך כ"כ שאפי' על ר"ה לא הגעת לקיבוץ של רבינו ז"ל התבונן בעצמך היטב. מה אוכל לעשות לך שכשאתה מגיע ואתה יכול לעשות משהו בעבודת ה' מבלבל לך הבע"ד את הראש ואתה הולך לחפש כסף ואתה רוצה להתערב

גזאגט עס איז אגרוס רחמנות אוף מיר אין אוף דיר טייעריר חבר קיק דיך ארים זייא ויא די צייט גייט נעביך אזו אוועק איז דאס דען דער תכלית היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה? אנא ברי' קלה שבים ואזילנא לפומא דלוינתן דער היילקער רבי ז"ל האט אונז גלערינט התחדשות נאך אמאל דער האלטין זיך אין מחי' זיין זיך מיט אזמרה לאלקי בעודי וכו' ובהתו' ואי' השה לעולה בל"ת עי"ש.

טייעריר חבר עס טיט מיר זיער וייא אוף דיר ויא פאר בריינגסט נעביך אזו דיני יאר אין טעג אום זיסט אין אים נישט עס איז נעביך אגרוסי שאד איזה מעות לא יוכל לתקן זה שנמנו חבריו לדבר מצוה ולא נמנה עמהם ואס קען איך דיר אבער טון זיי ויא דער בע"ד האט דיך ארום גנומן אז אפילו אוף ר"ה ביסטו ניט גקומין צום רעבינס ז"ל קיבוץ קיק דיך גיט ארום.

ואס קען איך דיר טוהין אז די קומסט אן קעסנט עפס טוהין אין עבודת השי"ת פאר דרייט דיר דער בע"ד דיים קאפ גייסטו זוכין געלד ויסטו זיך אומידום מישין אודער

בכל דבר או שיש לך קושיות עלינו וכו' וכו' אם אין ברצונך להחזיק אתנו ביחד מי חייב לך בודאי זה הפסד גדול מה שלא תהי' על החתונה מה שאדם חוטף זה שלו ורק זה מה שנשאר אני לא יכול לשכנע אותך על זה כי אני רואה שכשהנך מגיע עושה הבע"ד פירוד לבבות רק עשה כהבנתך.

חזק עצמך ברבינו הק' וחדש עצמך והימים הראשונים יפלו ואנא זמין למהוי והתחל מחדש לעסוק בעבודת ה' אל תתן לרמאות עצמך בעולם הזה כי ימינו כצל עובר וכו' לכן חזק עצמך בכל הכוחות רבינו הקדוש הזהיר שאנ"ש יחזיקו עצמם ביחד אנן בחביבותא תליא מלתא יותר אין לי זמן מפני כבוד השבת.

האסט אוף אונז קשיות וכו' וכו' ויסט דיך ניט האלטין מיט אונז אין איינזם וער איז דיר שילדיג עס איז אודאי גרוסי שאד ואס זאלסט ניט זיין אוף דער חתונה ואס מען חאפט אריין דאס איז זיינס אין נאר דאס בלייבט איבער איך קען דיך דער צי ניט צי ריידין ואריין איך זיי אז די קומסט אעהר מאך דער בע"ד אן פירוד לבבות נאר ויא די פארשטיסט טיא.

זייא זיך מחזק ברבינו הק' אין זייא זיך מחדש והימים הראשונים יפלו ואנא זמין למהוי אין הייב דאס נייע אן צי טוהין אין עבודת הש"י לאז דיך ניט נאריין אוף דער ועלט ואריין עס איז דיא יאריין כצל עובר וכו' ע"כ שטארק דיך מיט אלי כוחות דער היילקער רבי ז"ל האט גלאזט אז אונזרי לאט זאלין זיך האלטין אין אינזם אנן בחביבותא תליא מלתא יותר אין לי זמן מפני כבוד השבת.

ממני חברך ידיך אוהבך שמואל הורוויץ ברסלבר.

ב"ה

ב"ה יום ג' משפטים פעה"ק ירושלים ת"ו [כ"ה שבט תרפ"ו]
לכבוד אחי יקירי אהובי באמת המקושר לרבינו הק' שותה מים
חיים מנמ"ח זיע"א ה"ה מוהר"ר ... שליט"א

⁶⁶ דיין בריף האב איך עראלטיין עס
האט מיך זייער גפרייט צי העריין פין
דיין ליבען גיזונד השי"ת זאל
העלפין עס זאל זיין חדש ימינו
כקדם ביתר שאת ויתר עוז שאין שום
נפילה בעולם כלל ואין שום יאוש
בעולם כלל וכלל הארצדיקער
גטרייאר ברודער דיין גאנצי צרה
איז נאר ואס די פאלסט אריין אין
עצבות קענסטו גאר ניט טוהין רבינו
הק' האט אן גזאגט נאר שמחה אזו
ויה די בת מלכה האט גזאגט דיים
שני למלך רק בינקין אין האפין מיך
ארוס צי נעמין די זאלסט דיר אפ
זיכין אפלאץ מקום מיוחד אין
זאלסט אגאנץ יאר רק ביינקין אין
ועלין אין האפין מיך ארוס צי נעמין
אין ניט שלאפין דער עיקר איז דעאר
שלאף.

הארצדיקער ברודער די ביסט ניט
קייין יחיד עס גייט אוף יעדין איבער
אוף מיר גייט אוך איבער אן א
שיעור אין אן איין ערך אין מניעות

⁶⁶ מכתבך קבלתי ומאד
שמחתי לשמוע משלומך
ובריאותך האיתנה ה' יעזור
שיהי' חדש ימינו כקדם ביתר
שאת ויתר עוז שאין שום
נפילה בעולם כלל ואין שום
יאוש בעולם כלל וכלל, אחי
המסור והנלבב כל צרתך היא
רק מה שהנך נופל לעצבות
ובסבתה כבר אינך יכול
לעשות כלום רבינו הק'
זהיר רק שמחה כמו
שאמרה הבת מלכה לשני
למלך רק לכסוף ולקוות
להוציאני תחפש לך מקום
מיוחד וכל השנה רק לכסוף
ולרצות ולקוות להוציאני ולא
לישון כי זה העיקר השינה.

אחי הנלבב אינך יחיד על
כולם עובר גם עלי עובר בלי
שעור וערך ומניעות המוח
וחלישות הדעת מה שאיני
יכול לעסוק בעבודת ה'

המוח אין חלישות דעת ואס איך קענן ניט טוהין אין עבודת ה' כדומה וכדומה נאר ואס זאל מען טוהין מען מיז זיך דער האלטין איך שהוא מען דארף זיין בקי ברצוא בקי בשוב דארפסט אסאך תפלה פאר לייגין אסאך טרערין פאר גיסין פאר השי"ת מעומקא דלבא ער זאל אונז העלפין מיר זאלין זיין מקורב באמת לרבינו הק' באמת לאמתו אין מיר זאלין זוכה זיין קומין אוף דיים ציון הק' ואס אלי קדושות היינו א"י ובהמ"ק וכו' איז נאר כלים מקבל זיין אור הצדיק.

וכדומה רק מה אפשר לעשות מוכרחים להחזיק מעמד איך שהוא צריכים להיות בקי ברצוא בקי בשוב הנך צריך להשים הרבה תפלות ולשפוך הרבה דמעות לפני השי"ת מעומקא דלבא שיהי' בעזרינו להיות מקורבים באמת לרבינו הק' באמת לאמתו ושנזכה לבא לציון הק' שכל הקדושות היינו א"י ובהמ"ק וכו' הנם רק כלים לקבל את אור הצדיק.

טייער חבר פאלג מיך אין הייב דיך אן נאך אמאל מחדש זיין בעבודת ה' נאר מיט שמחה והימים הראשונים יפלו הייב אן טוהין גשמאק אין עבודת ה' אין פאר געס אלדינג היינו די האסט דאך אועק זייגער זאלסט אוף שטיין צי חצות אין זאלסט דיר אוס ריידין דאס הארץ פאר השי"ת בתמימות ופשיטות וארין דאס איז פין די גרעסטי זאכין כמו פדיון אין זאלסט צי ברעכין דיים שלאף 2 3 מאל ועט דיר זיין שוער אין דער נאך איז אפי' דער יצה"ר אליין ועקט אוף אין זאלסט מקיים אזכרה נגינתי

חברי היקר שמע לי והתחל שוב להתחדש בעבודת ה' רק בשמחה והימים הראשונים יפלו התחל לעסוק בחשק בעבודת ה' ושכח הכל כונתי בזה הרי יש לך שעון מעורר אז תקום בחצות ותשיח את לבך לפני השי"ת בתמימות ופשיטות מפני שזה מהדברים ההכי נעלים כמו פדיון ותשבור את השנה. פעמיים שלוש יהי' לך קשה ואח"כ היצה"ר בעצמו כבר מעיר ותקיים אזכרה נגינתי

בלילה סוף תורה נ"ד ח"א עי"ש אין האב אלי טאג התבודדות עקסטרי אוף צי קומין וכו'. אזו ויא מה"ר נתן זצ"ל האט גזאגט ויא גלגול איז שלעכט איז כדאי ויפול מאל מגולגל צי וערין אביא מען זאל זיין איין מאל אוף דיים ציון. ואס זאל מען טוהין אז עס אום מגליכי זאך אזו ויא ארוף אוף דיים הומל עכ"פ די כיסופין טאר מען ניט אפ לאזין בשום אופן אין מען דארף זיך מתאמץ זיין בתפלה כי המניעה היא בשביל החשק.

טייער הארצידיקער ברודער מען טאר זיך ניט אפ לאזין בשום אופן איז דאס דען דער תכלית אזו צי פאר בריינגין די ועלט מיט אזוני הבלים היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה אנא ברי' קלה שבים ואזילנא לפומא דלוינתן ? גדיינק נאך די אהבה ואס איז גוען אין מירון פאר מיין חתונה אזו ויא הרה"צ ר"נ מטולטשין האט גזאגט וער איז מיין ברודער אברסלבר חסיד וער איז מיין פאטער וער איז מיין וייב וכו' וכו' אין דער הילקער רבינו הקדוש בריינגט אין חדי ר"ש ס"א אנן בחביבתא תלי' מלתא אין

בלילה סוף תורה נ"ד ח"א עי"ש ושיהי' לך כל יום התבודדות מיוחדת כדי לבא וכו' כמו שמורנ"ת זצ"ל אמר כמה שלבא בגלגול זה גרוע אבל כדאי אפי' לבא כמה פעמים בגלגול אם רק יזכה פעם אחת להיות על הציון, מה נעשה שזה דבר בלתי מציאותי כמו לעלות לשמים עכ"פ אסור בשום אופן להניח את הכיסופים וצריך להתאמץ בתפילה כי המניעה היא בשביל החשק.

אחי הנלבב והיקר אסור להזניח את עצמו בשום אופן וכי זה התכלית להעביר ככה את החיים בעולם בהבלים כאלה היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה אנא בריה קלה שבים ואזילנא לפומא דלוינתן? זכור עוד את האהבה שהיתה לנו במירון קודם חתונתי כאמרת הרה"צ ר"נ מטולטשין מי הוא אחי חסיד ברסלב מי הוא אבי חסיד ברסלב וכו' וכו' ורבינו הקדוש מביא בתורה חדי ר"ש ס"א אנן בחביבותא תליא מלתא ובפתח ר"ש תורה ס'

דער רבינו הק' ז"ל אין פתח ר"ש ס' אז מען קען אפ שלאפין אלי זובציג יאר מען זאל מיינין אז מען לערינט אין מען דאבינט אין מען שלאפט מוז מען אן קומין צי דיים צדיק ואס קען אוף ועקין מיט ספמ"ע פין שנים קדמונית ואס העכיר פין אלי ע' פנים לתורה.

הארצדעקר ברודער מהרנ"ת הקדוש האט זיך אן גנעמון בא די בורד זקנו הקדוש אין האט גזאגט אואסי בארד אין נאך אברסלבר חסיד ואס זאלין מיר שון זאגין אין די בת מלכה האט אפ גענפרט אלי מלכים ואס זענין גקומין משדך זיין אבער די 7 ואסרין זענין איבער דיר ניט אריבער ואריין דער עיקר איז דאס מס"נ אין די בזיונות ואס מען לאט אוף מקורב צי ועריין אין מען דארף ויסין די השמטה 'אחד הי' אברהם' שאברהם אבינו עבד השי"ת רק ע"י שהי' א' וכו' עיי"ש. ליבער הארציקער ברודער מען טאר ניט פאר שלאפין אבער מען טאר ניט אראפ פאלין אוך איך פאר שטייא אז הינטוקען ז' אדר הלולא דמרע"ה מסתם ועסטי אודאי זיין אין מרון על ציון הק' רשב"י זיע"א

אומר רבינו הק' ז"ל שאפשר לישן כל השבעים שנה לחשוב שלומדים ומתפללים אבל ישנים אז מוכרחים להגיע לצדיק שיכול להעיר ע"י ספורי מעשיות משנים קדמוניות שזה גבוה מכל השבעים פנים של התורה אחי הנלכב מוהרנ"ת הקדוש תפס פעם בזקנו ואמר זקן לבן ועדין חסיד ברסלב אז מה כבר נאמר אנו והבת מלכה ענתה לכל המלכים שבאו להשתדך איתה אבל השבע מימות לא עברו עליך כי העיקר זה המס"נ והבזיונות שסובלים כדי להתקרב וצריך לדעת את ההשמטה "אחד הי' אברהם" שאברהם אבינו עבד השי"ת רק ע"י שהי' אחד וכו' עיי"ש. אחי הנלכב והאהוב אסור לישן את הזמן אבל אסור גם ליפול אני מבין שבז' אדר הזה הלולא דמרע"ה מן הסתם בודאי תהי' במירון על ציון רשב"י הק' זיע"א אז שתשים הרבה תפלות עבורך ועבורי ואני עושה אותך שליח

זאלסטו אסאך תפלה פאר לייגין פאר דיר אין פאר מיר מאך איך דיך אשליח זאלסט דער ציילין דים צדיק האמת ואס אוף מיר גייט דורך אין זאלסט פאר מיר אסאך בייטין וארין זאלסט ויסין כלו כל הקיצין איך האב שון ניט קיין כח איבער צי טראגן די אלי מניעות המוח ובלבולים וכו' וכו' איז דאס מיין תכלית היתכן וכו' למה לי חיים כאלה הלא אלף מיתות טובים מחיים מרים כאלה.

שתספר לצדיק האמת מה שעובר עלי ותבקש עבורי הרבה כי דע לך שכבר כלו כל הקיצין אין בי יותר כח לסבול את כל מניעות המוח והבלבולים וכו' וכו' וכי זה התכלית שלי היתכן וכו' למה לי חיים כאלה הלא אלף מיתות טובים מחיים מרים כאלה.

אחי היקר העתיר עבורי הרבה אז גם אתה תיושע המתפלל בעד חבריו הוא נענה תחלה ותשקיע הרבה עבודה שנוכה לתכלית הנכון ושכבר יגיע הקץ לצרותינו כי עד מתי עוד מתי הבע"ד עוד יענה וירדוף רבינו הק' זיע"א אמר כל עניני הוא תפלה וזה לדאבונינו הגלות ההכי גדול שהדיבור פה הוא בגלות ע"כ אחי בקש הרבה על קברי הצדיקים ובפרט על ציון הק' התא"ל רשב"י זיע"א מפני שאין כמעט עוד כזה צדיק שיהי' לו כזו שייכות לרבינו הק'

טייער ברודער בייט פאר מיר אסאך ועסטו אוך גהאלפין וערין המתפלל בעד חבריו הוא נענה תחלה אין זאלסט אסאך ארביט פאלייגין אז מען זאל זוכה זיין צום רעכטיין תכלית אין עס זאל נעמיין אין עק פין אונזרי צרות וארין עד מתי ויא לאנג ועט נאך דער בע"ד אזו יאגין פלאגין רבינו הק' זיע"א האט גזאגט גאר מיין זאך איז תפלה דאס איז נעביך דער גרעסטר גלות אז דיבור פה איז אין גלות ע"כ ברודער בייט אסאך אוף קברי צדיקים ובפרט על ציון הק' התא"ל רשב"י זיע"א וארין עס איז נטא כמעט נאך אזא צדיק ואס זאל האבין אזא שייכות מיט רבנו הק' ויא אותו צדיק ז' אדר ועט זיין יום א' פרשת תצוה רעכין איך

אז די ועסט זיין אין מרון און דיים ציון הק' אין אפשר און שבת ויא די ועסט פאר שטיין עכ"פ די צייט ועסטו זיך זיין דארט זאלסטו פאר מיר אסאך בייטין אין זאלסט איבער ליינין מיין צעטיל אין זאלסט דאס פאר ברענין למעה"ש. איצט טייער ברודער ועל איך דיר זאגין דים אמת איך ואלט דיך מיעץ גוען כדי די זאלסט דיר אפ ראטוען דיין נשמה דיים נצוץ אלקי אין די נקודה פין רבינו הק' ואס אין דיר און ר"ה ביסטו ניט גוען צוישין אנש"ש אין דער עיקר איז נאר מיט אנש"ש ואס טוהין אין רבינס זאך ואס זיין פילין די עליות אין ירידות פין צדיק עיין בלק"מ תו' סו' וכו'.

איך ואלט דיר איין עצה גגיבון אפשר וען די קענסט קומין און פורים צוישין אנש"ש וארין און פורים איז גוען אנסיעה צי רבינו הק'. וקודם היו כל התחלות מפסח ועכשיו וכו' פורים איז פין די גרעסטי זאכין אין ואס מען חאפט אועק איז זיינס נאר איך וייס דיך אז די קומסט אעהר וילסטו זיך מישין אין יעדיר זאך אין ביסט

כאותו הצדיק, ז' אדר יהי' ביום א' פרשת תצוה אני מניח שתהי' במירון על הציון הק' ואולי כבר על שבת איך שתבין עכ"פ בזמן הזה תהי' שם אז תתפלל עבורי הרבה ותקרא שם את הדף שלי ותשרוף אותו אח"כ למעה"ש. עכשיו אחי היקר אומר לך האמת הייתי מייעץ לך כדי שתציל את נשמתך את הניצוץ האלקי ונקודת רבינו הק' שבקרבך, על ר"ה לא היית בין אנש"ש והעיקר זה דוקא עם אנש"ש שעוסקים בענין רבינו שחשים את העליות והירידות של הצדיק עיין בלקו"מ תו' סו' וכו'

הייתי מייעץ לך אולי אם היית יכול לבא על פורים בין אנש"ש כי בפורים היתה נסיעה לרבינו הק' וקודם היו כל ההתחלות מפסח ועכשיו וכו' פורים הוא מהדברים ההכי נעלים ומה שזוכים לחטוף זה נשאר שלו אני מכירך שכשאתה מגיע הנה הנך רוצה להתערב בכל דבר והנך נסוג אחור מאתנו והנך הולך לאחריים שכבר הצטננו

נסוג אחור פין אונז אין גייסט צי אנדרי ואס זענין שון אפגקילט פין רבינס אור אין זיי קילין דיך נאך מער אפ אודער די זיכסט שיחות ע"כ אוב די קענסט בא דיר אפ פאסטין אין מוח זאלסט אועק לייגין אלדינג נאר אפ ראטוען זיך אין זיך ניט מישין אין קיין שום זאך אין ניט אנדלין מיט קיינעם נאר אונז 4 איז ואלסטו גקענט קומין אוף פורים אין מניעות הממון איז קיין מניעה נאר מניעות המוח גייט מען אלי פרייטיג אין מען נעמט צי נוף אין מען פארט וד"ל יעצט טייער ברודער בייט איך דיך זאלסט מיר טוהין די טובה אין מיר שאפין לקוטי הלכות א"ח ח"ב חלק ג' ועסטו האבין אגרוסי מצוה וארין איך האב ניט אין ואס צי לערנין אין שרייב מיר תיכף תשובה טובה.

מהאור של רבינו והם מצננים אותך עוד יותר או שהנך הולך לחפש שיחות ע"כ אם הנך מסוגל להחליט במוחך שתניח את הכל רק לחפש להציל את עצמך ולא להתערב בשום דבר ולא להתעסק עם אף אחד רק ארבעתנו אנו אז היית יכול להגיע על פורים ומניעת הממון היא לא שום מניעה רק מניעות המוח הולכים כל יום שישי ואוספים ונוסעים וד"ל עכשיו אחי היקר הנני מבקשך שתעשה לי טובה ולהשיג לי לקוטי הלכות א"ח ח"ב ח"ג ויהי' לך מצוה גדולה כי אין לי במה ללמוד. וכתוב לי תיכף תשובה טובה.

ממני ידיך שמואל הורוויץ ברסלבר

כ"ז

ב"ה יום ב' תצוה ח' אדר מרבין בשמחה תרפ"ו ירושלים עיה"ק ת"ו
 שלום וברכה למע"כ ידידי עוז אהובי יקירי צמוד לבבי האברך היקר
 שותה מים חיים מנמנמ"ח משתוקק לעבוד הי"ת באמת ותמים
 כש"ת כמוה"ר ר' ... נ"י

⁶⁷ דיין בריף האב איך ערהאלטין
 אין איך האב מיך גפרייט צי הערין
 פין דיר עס איז מיר אחידוש איך האב
 דיך אן גבייטן אטובה וייל אויב די
 קאנסט מיר שיקין לק"ה א"ח ח"ב
 ח"ג אין די ענפרסט מיר גאר ניט דער
 פין איך בייט דיך זייער זאלסט מיר
 ענפרין ועגין דיים ועסט האבין א
 גרוסי מצוה וארין איך האב ניט אין
 ואס צי לערנין ר' שלמה וקסליר
 לערינט אליין אין דיים חלק אין ער
 קען מיר ניט לייאין ע"כ בייט איך דיך
 טייעריר ברודר זייער ויא די האסט
 מיר מרבה גוען מיט ספרי רבינו אזו
 זאלסטי ווייטער זוכה זיין ועסטו
 האבין אחלק אין אגרוסי מצוה מזכה
 הרבים...
 יעצט ועל איך דיר שרייבין ואס די
 רימסט מיך אזו הייבט זיך גאר ניט אן
 איך שאלף נעביך זייער אין עבודת ה'
 אין דער בע"ד יאגט מיך פין אלי
 זאטין ארום אין ארום אין איך האב

⁶⁷ מכתבך קבלתי ושמחתי
 לשמוע ממך זה פלא אצלי
 שבקשתי ממך טובה אם
 תוכל לשלוח לי לקו"ה
 או"ח ח"ב ח"ג ואינך עונה
 לי כלל על זה אני מאד מבקש
 ממך שתענה לי על זה יהי'
 לך מצוה גדולה כי אין לי
 במה ללמוד ר' שלמה וקסליר
 לומד בעצמו בחלק הזה
 ואינו יכול להשאיל לי אותו
 לכן אני מבקש ממך מאד אחי
 היקר שכמו שהרבת אצלי
 ספרי רבינו כן תמשיך הלאה
 לזכות ויהי' לך חלק במצוה
 גדולה של מזכי הרבים.
 כעת אכתוב לך על מה שאתה
 כ"כ משבח אותי זה לא
 מתחיל בכלל לדאבוני אני
 מאד יושן בעבודת ה'
 והבע"ד רודף אותי מכל
 הצדדים סביב סביב ואין לי

ניט מנוחה אפילו איין רגע אין גרוסי
מניעות המוח עס איז מיר בוטער פין
אלי זאטין איך וייס ניט קיין שום
עצה אקעגין אים ער ויל מיך אין
גאנצין איין שלינגין ע"כ איז אוף דיר
א חוב די זאלסט די צייט אריבער
קיין מירון על הציון התא"ל רשב"י
זיע"א איך מאך דיך אשליח זאלסט
פאר לייגין אסאך תפלות אין בכיות
פאר מיינעט ועגין זאלסט אסאך
בייטין בא השי"ת ואס ועט זיין מיין
תכלית איך מיטשי מיך אזו שון
באלד 2 יאר מיט אוזני רדיפות אין
צי עבודת ה' בין איך ניט זוכה אין
בין נעביך אזו וייט פין הייליקן רבין
אין פין השי"ת אן א שיעור אין אן
איין ערך ואס ועט זיין דער תכלית
היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל
כזה היתכן אל תחריש ואל תשקוט
הרבה תפלה בעדי.

טייעריר ברודער דער צייל אלדז
דיים היילקען צדיק רשב"י זיע"א אין
רעד דיר אוס דאס גאנצי הארץ אין
עס זאל שון נעמין איין עק פון די
צרות אין חבוש מתיר עצמו מבית
האסורים ער"ח ניסן איז גוען
אנסיעה צים רבין קענסטו אוס
פירין צי זיין אין מרון הקדוש אין

מנוחה אפילו רגע אחד
ומניעות המוח גדולים מר לי
מאד מכל הצדדים איני יודע
שום עצה נגדו הוא רוצה
לבלוע אותי לגמרי ע"כ
מוטל עליך חוב שתעבור
בזמן הזה למירון על ציון
התא"ל רשב"י זיע"א אני
עושה אותך שליח שתניח
שם הרבה תפלות ובכיות
עבורי שתבקש הרבה אצל
השי"ת מה יהי התכלית ממני
אני כבר מתייסר כך כמעט
שנתיים ברדיפות כאלו
ולעבודת ה' איני זוכה
ולדאבוני כ"כ רחוק מרבינו
הקדוש ומהשי"ת בלי שיעור
וערך מה יהי התכלית היתכן
שנבראתי לבלות ימי בהבל
כזה היתכן אל תחריש ואל

תשקוט הרבה בתפלה בעדי.
אחי היקר ספר את הכל לצדיק
הקדוש רשב"י זיע"א והשיח
את כל הלב שיהי כבר קץ
מהצרות אין חבוש מתיר
עצמו מבית האסורים בער"ח
ניסן היתה נסיעה לרבינו תוכל
לקיים להיות במירון הקדוש

מאכין דיים צדיק א שליח צים היילקען רבינו הקוה"נ וכו' אין אזו אך קענסטו גיין צי ציון ר' ישראל קרדן זצ"ל אין צי הצדיק ר' אברהם קליסקער ור' נחמן הרדינקער וכו' אין מאכין אשליח צי רבינו הקדוש אין אסאך תפלה פאר לייגן אוף אונז עס זאל נעמין איין עק פין מייני צרות אין פין דיני מען זאל זוכה זין דונין השי"ת באמת לאמתו אין מקושר במס"נ לרבינו הק' וכו' ולבא בקרוב על ציון רבינו הק' בעיקר.

און וייטער ואס די שרייבסט אז די ביסט מיט עצבות אין פאלסט אריין אין יאוש עיין בהספמ"ע מהז' בייטלירס בהתחלה אז זיי זענין שון זייער פרייליך גוארין האט זיך דער מלך אוף גשטעלט וכו' באשר איך בין אשטערין זייער זע איך אז די ועסט וכו' בכך זאלסטו זייען די זאלסט ניט האבין קיין עצבות וכו' אין אז די ועסט פרייליך זיין וכו' עי"ש היטב אין דער רבינו הקדוש צעק בקול גדול ולא יסף גואלד זייט אייך ניט מיאש, אין שום יאוש בעולם כלל הארצדיקער גטרייער ברודער מען

ולעשות את הצדיק לשליח לרבינו הקוה"נ וכו' וכמו"כ הנך יכול ללכת לציון ר' ישראל מקרדן זצ"ל ולהצדיק ר' אברהם קליסקער ור' נחמן הודינקער וכו' ולעשות שליח לרבינו הקדוש ולהניח הרבה תפלות עלינו שיקח כבר קץ מצרותי ומצרותיך שנזכה לעבוד את השי"ת באמת לאמתו ולהיות מקושרים במס"נ לרבינו הק' וכו' ולבא בקרוב על ציון רבינו הק' בעיקר.

ומה שאתה כותב שהנך בעצבות ואתה נופל ליאוש עיין בסיפורי מעשיות מהז' בעטלירס בהתחלה שכשכבר היו שמחים מאד נעמד המלך ואמר מפני שאני חוזה בכוכבים רואה אני שאתה וכו' בכך שתראה שלא יהי' לך עצבות וכו' וכשאתה תהי' בשמחה וכו' עי"ש היטב ורבינו הק' צעק בקול גדול ולא יסף אהה אל תתיאשו אין שום יאוש בעולם כלל אחי המסור והנלבב צריכים להניח הרבה תפילות כי עיקר כלי זיינו של איש הישראלי הוא התפילה שבו

דארף אסאך תפלה פאר לייגן כי עיקר כלי זיינו של איש הישראלי הוא התפלה שבו כובש כל המלחמות אין די בת מלכה האט גזאגט רק ביינקין גלייב מיר מיר איז נעביך אזו בוטער עס איז שון אזו אצייט ואס איך קען איין וארט ניט רעדין פאר השי"ת ממש מר ממות נאר מה לעשות צריך לבטוח בהשי"ת שהכל לטובה וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד לכן צריך להתחדש מחדש בעבודת ה' כאילו היום נולדתי ויש לנו אב זקן על מי לסמוך שאמר סמכו על כוחותי ואמר גמרתי ואגמור נצחתי ואנצח וב"ה שאנחנו בגורלו ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים בכל הבחינות אשרינו אלפים פעמים אשרינו [וכמאמר מוהרנ"ת] שמחה וגם יראה האמן לי הבע"ד מתנקם בי על מה שאני כותב לך רק רבינו הקדוש רץ עוד ומקדימו שיהי' לך פורים שמח.

דארף אסאך תפלה פאר לייגן כי עיקר כלי זיינו של איש הישראלי הוא התפלה שבו כובש כל המלחמות אין די בת מלכה האט גזאגט רק ביינקין גלייב מיר מיר איז נעביך אזו בוטער עס איז שון אזו אצייט ואס איך קען איין וארט ניט רעדין פאר השי"ת ממש מר ממות נאר מה לעשות צריך לבטוח בהשי"ת שהכל לטובה וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד ע"כ דארף מען זיך מחדש זיין מחדש בעבודת ה' כאילו היום נולדתי ויש לנו אב זקן על מי לסמוך ואס האט גזאגט דופיט אוף מייני כוחות ואמר גמרתי ואגמור נצחתי ואנצח וב"ה שאנחנו בגורלו ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים בכל הבחינות אשרינו אלפים פעמים אשרינו פרייליך אין פרום אוך גלייב מיר דער בע"ד באצאלט מיר פאר וואס איך שרייב דיר נאר רבינו הקדוש לופט פריר אוס. האב אפריילכען פורים ועכשיו כל ההתחלה מפורים וקיימו וקבלו וימי הפורים לא נבטלים וכו' וכו'.

ממני ידיך אוהבך באמת שמואל הורוויץ ברסלבר

כ"ז

נתאחר המכתב עד היום יום ד' ויק"פ פעה"ק ירושלים ת"ו [כ"ד
אדר תרפ"ו]

שלום למע"כ אהובי אחי יקירי מוה"ר ישראל דוב נ"י.

הנני מודיע לך משלומנו ב"ה כי החיוה"ש אתנו אחי יקירי אם
תשלח לי לקוטי הלכות אורח חיים חלק ב' חלק ג' אשלח לך ספורי
מעשיות משנת זו שנדפס בורשא שנה זו והוא ביוקר.
והנני מבקשך שתודיעני משלומך ומה נשמע אצלך אם ילדה כבר
זוגתך בשטו"מ הכל תכתוב לי.

ותראה ליסע למירון על ציוה"ק רשב"י זיע"א על ער"ח ניסן
שהוא ר"ה למלכים והי' נסיעה גדולה לרבינו הק' ותבקש הרבה
בעדי ובעד כלנו.

ותקיים דברי רבינו ז"ל מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ואם
אתה רוצה התחזקות עיין בלק"ה א"ח ח"ב הלכות תפילת המנחה
על התורה מט' לשמש שם אהל וכו' ותמצא באמת מרגוע לנפשך.
אחי יקירי תדון אותי לכף זכות מה שלא כתבתי לך עד הנה כי
קשה לי מאד הדבר כי אני בשפל המצב בעבודת ה' ומה אני יכול
עוד לעורר אחרים ובאמת כל מכתב הוא מס"נ. והנני מאחל לך חג
הפסח כשר ושמח עיין בהתורה כ' ט' תקונין יקירין וכו' צעקה
בקול הוא תיקון הדעת ותיקון הברית בחי' ויגד לכם את בריתו
עיי"ש היטב ותכין עצמך בעבודת ה' בימי חודש ניסן הקדוש וימי
פסח הקדושים וימי ספירה הקדושים בהתבודדות ושמחה ואיה"ש
בל"ג בעומר הבע"ל נשמח ביחד בעבודת ה' אמן ממני ידיך
המצפה לשמוע ממך כל טוב אמן

שמואל הלוי הורוויץ ברסלבר.

ר' יעקוב זאב נ"י ור' אלטר בן ציון דשה"ט ומאחלים לך חג
הפסח כשר ושמח.

ב"ח

ב"ה יום ב' אח"ק פעה"ק ת"ו

למע"כ הרב הגאון המפורסם לשם ולתהלה הנעלה סוע"ה כש"ת
כמוהר"ר זרח עפשטיין שליט"א ר"מ ומנהל ישיבתנו הק' תורת
חיים הי"ו

באתי בבקשה ממחילת כבוד תורתו איך שאני חולה וחלש ל"ע
מרוב צערי ומצוקתי שאני סובל זה כשתי שנים שאפי' כר לישן
עליו אין לי ומוכרח אני לישן על ספסל וזה כל השבוע שאני
מושכב במטה בחולי חום חזק וכאב הראש והנני רוקק עם דם ל"ע
ואני מרגיש בעצמי מסוכן ממש והרופא אמר לי שאני צריך ומוכרח
הבראה גדולה להבריא את גופי ואויר טוב ומנוחה איזה שבועות
ואני בערום וחוסר כל ואין לי שום משען ומשענה שום אח וקרוב
פה כאילו מאבן נולדתי והרחמנות גדול עלי מאד כי כוחותי
הולכים וחסור והנה נתעוררו ב' אנשים נכבדים וכו' לילך למעכת"ר
שיעזור לי מהישיבה מסבת ראיתם את חליי וגודל נדודי ומצוקתי
ומעכת"ר ברוב טובו וחסדו הבטיח להם. ועכשיו איני יודע מה
נשתנה שכת"ר לא נתן רק ⁶⁸פונט א' וגם דיבר עלי דברים אשר לא
על לבי שאני רוצה לרמות את כת"ר ע"כ הנני מבקש מכת"ר שאל
יתן לי לבני בליעל ואל יקבל מלשינות עלי הלא כת"ר הוא חכם
גדול ונבון ומדוע יקבל זאת הלא אלו האנשים הם בעצמם יודעים
כי אני חולה גדול וגם מה יספיק לי פונט ע"כ יראה מעכת"ר
למלאות בקשתי

ממני בן ידיו המצפה שתמלאו את בקשתי שמואל הרוויץ

⁶⁸ לירה אחת.

העיקר שכחתי הנני רוצה לידע אם מעכת"ר קבל תשובה על מכתבו ששלח לאבי נ"י כי הנני מחכה שבודאי בלי ספק יעשה אבי טובות להישיבה הק' בקרוב, ובזה הזמן שלחתי עוד פעם מכתב גדול לאבי בשביל הישיבה ועוד אראה לכתוב עם עוד אנשים איך שכבודו עוזר לי מהישיבה להברות את גופי ואיה"ש בודאי יהא טוב.

ממני הנ"ל

כ"ט

[כ"ב מנחם אב תרפ"ו]

ב"ה אור ליום ב' לסדר יראה כל זכורך את פני האדון ה' מאן פני האדון ה' דא רשב"י זיע"א פעה"ק ירושלים תובב"א חיים ושלום וכ"ט למע"כ אהובי אחי יקירי ידידי כנפשי מחמד עיני וחמדת לבבי קשור ודבוק בעמקי לבי האברך הנעלה שותה מים חיים מהבאר מים חיים מנהר המטהר מכל הכתמים מנמ"ח החסיד כמוהר"ר ישראל דוב ברסלבר נ"י

אחדשה"ט באה"ר הנני מודיעך משלומנו הודות לשי"ת.

⁶⁹הארצדיקער גטרייאר ברודער ⁶⁹אחי המסור והנלבב אבקש
איך בייט דיך זייער אז די זאלסט ממך מאד שתרכה עבורי
אסאך מרבה בקשה תפלה תחנה פאר בקשה תפילה ותחנה ובפרט
מאנעט ועגין ובפרט על ציון התא"ל על ציון התא"ל רמבעה"ן
רמבעה"ן זיע"א ועל ציון התא"ל ר' זיע"א ועל ציון התא"ל ר'
עקיבא זי"ע ועכי"א ועל קבר זקני עקיבא זיע ועכי"א ועל קבר
השל"ה הק' זצ"ל ובפרט לנסוע זקני השל"ה הק' זצ"ל ובפרט
למירון על ציון הקוה"נ של התא"ל לנסוע למירון על ציון
רשב"י זיע"א אין אסאך בייטין פאר הקוה"נ של התא"ל רשב"י
מיר עס זאל נעמין איין עק פין מייני זיע"א ולבקש הרבה עבורי
צרות ואס איך מיטשי מיך אין פלאג שיגיע קץ לצרותי מה שאני

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

צג

מיך שון אזו 2 יאר מיט 4 חדשים. אין עס נעמט גאר קיינ עק ניט איך האב קיינום ניט פין דאנין ביז אהיין דער בע"ד יאגט פין אלי זאטין עס איז שון באלד ר"ה אין מען וייסט גאר ניט וין מען איז אין דער ועלט אין ואס ועט זיין דער תכלית עד מתי ועט מען נאך יאגין די עונות די בהמות...

סובל ומתייסר כך כבר שנתיים וארבעה חודשים ובכלל לא מגיע הסוף לזה ואין לי אתי אף אחד מפה עד לשם והבע"ד רודף מכל הצדדים, עוד מעט כבר ר"ה ולא ידוע כלל היכן נמצאים בעולם ומה יהי התכלית עד מתי נרוץ אחרי העונות הבהמות...

ל'

ב"ה יום ה' נצבים וילך תרפ"ו פעה"ק ירושלים ת"ו
שלום וברכה וכוח"ט וכט"ס אל מע"כ אהובי ידידי עוז כנפשי ולבבי
החסיד השותה מים חיים מהבאר מים חיים מנמ"ח זיע"א כש"ת
כמוהר"ר ישראל דוב ברסלבר נ"י שליט"א
אחדשה"ט באה"ר כיאות אחי יקירי כאשר נסכם אצלינו הראב"צ
ואצלי לבוא בקרוב למירון על ציון הק' הרשב"י זיע"א גם הר' צבי
סטלמוך יכול להיות שי' ג"כ במירון על ר"ה הק' הבע"ל ועוד
מאנ"ש ע"כ אם תרצה תחכה מלבא הנה עד יום ב' הבע"ל בצהרים
ואם לא נבוא עד אז אצלך אז תסע תיכף ומיד הנה לירושלים על
ר"ה הבע"ל והי"ת יעזור לנו שנכתב ונחתם בספר הצדיקים לאלתר
לחיים טובים ונהי' מקורב ומקושר לרבינו הק' באמת לאמתו ונזכה
לתש"ש ותיקון הברית ותכלה שנה וקללותי' ותחל שנה וברכותי'
וד"ל

ממני ידיך אוהבך באמת מצפה לראותך בקרוב עם כל טוב

שמואל בן פיגה הורוויץ ברסלבר

ל"א

ב"ה יום ב' כ"ז אלול תרפ"ו פעה"ק ירושלים ת"ו
 רפו"ש וכוח"ט וחיים טובים ושלום וכט"ס לכבוד האברך היקר
 והנכבד ידידי עוז האהוב וחמיד ורגיג עלי כנפשי ולבבי נפשי
 קשורה בנפשו השותה מים חיים מבאר מים חיים מהנחל הנובע
 ננמ"ח המצפה ומשתוקק להתקשר ברבינו הקדוש והנורא זצ"ל
 זי"ע ועכ"א ובאנשי שלומינו ה' עליהם יחיו כש"ת כמוהר"ר ... נ"ו.
 אחי היקר אחדשה"ט באה"ר הנני מודיע לך כי קבלנו את מכתבך
 וא"א לשער לך גודל צערינו ועגמת נפשי ממש עד הנפש יעזור לך
 השי"ת וישלח לך רפואה שלימה בקרוב במהרה דידן רפואת הנפש
 ורפואת הגוף ותוכל להתפלל בר"ה כדבעי ושלא תצטרך ח"ו
 להיות ר"ה בבה"ח אחי יקירי כנפשי תדע נאמנה שכבר היינו
 מוכנים אני ור' אלתר בן ציון נ"י לנסוע למירון על ר"ה ות"ל
 שברנו כמה וכמה מניעות כי זה קודם ר"ח אלול שאנחנו כוספים
 ומשתוקקים לזה וחושבים עצות וכבר היינו מוכנים היום באשמורה
 לנסוע לולי המכתב שבא ממך אבל צריך להאמין שהכל לטובה
 וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד ותזכור היטב מה שצעק רבינו ז"ל
 הקדוש והנורא בקול גדול ועצום קול גדול ולא יסף שאסור
 להתיאש את עצמו בשום אופן בעולם אין שום יאוש בעולם כלל
 וכל זמן שהנשמה באפינו צריך להאמין ולידע שלא לייאש את
 עצמנו יהי' איך שי' משום דרגא שבעולם.
 אחי יקירי שמור עצמך מעצבות ואל תדאג כלל כי ת"ל יש לנו על
 מי לסמוך ואליו אנו מקשרים את תפלותינו ולולי זאת הייתי מיאש
 את עצמי וזה כל התקוה שלי ושלנו כלנו ובלעדי זאת מי יודע אם
 היינו חיים ותדע נאמנה אחי יקירי כי אני רחוק כ"כ מעבודת
 השי"ת בלי שעור ושאיני זוכר כלל בר"ה הק' כי מוחי טרוד
 ומבלבל מאד מאד ומניעות המוח הרבה מאד אשר אין לשער

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

צה

⁷⁰ איני זוכר כלל שמגיע ר"ה, נדמה בעיני כאילו יש עוד שנה עד ר"ה, כבר עבר כל חודש אלול ולדאבונינו לא התחלנו כלום לעשות לדאבונינו מר מאד כמה אנו רחוקים אבל אעפ"כ מה נעשה, ליפול ברוחינו מזה אסור, רבינו אמר אחי תחזיק עצמך תסמכו על הכוחות שלי, עוד אמר רבינו הקדוש אני ואנשי עוברים בלילה הראשון של ר"ה, גם אמר רבינו הקדוש כל עניני [וכוחי] הוא ר"ה אם לא הר"ה שלי הי' נהפך כל העולם לתוהו ובהו ואין למעלה מזה, על כן בודאי זה הפסד גדול מה שלא זכית לא אתה לבא אלינו ולא אנו לבא אליך, אבל אעפ"כ צריך לא להניח את הכיסופים הטובים, צריך הרבה לכסוף לרבינו והרבה תפלות כי זה העיקר ובלי זה הכל כלום ולא מתחיל בכלל ואחרת א"א להיות יהודי בכלל, על כן צריך להוזיל הרבה דמעות לשי"ת והרבה תפלות להניח (לשים) רק על

ולהעריך ⁷⁰ איך גדיינק גארניט אז עס גייט ר"ה עס דוכט מיר עס נאך דא איאר צי ר"ה עס דורך גגאנגין גאנץ חודש אלול אין נעביך גאר ניט אן גהובין צו טאן עס נעביך ביטער מען איז זייער וייט אבער פון דעסט וייגין ואס זאל מען טוהין אראפ פאלין טאר מען ניט.

דער היילקער רבי האט גזאגט ברודער האלט דיך דופיט אוף מייני כוחות אין דער היילקער רבי האט גזאגט אז איך מיט מייני לייט גיאיין דורך די ערשטי נאכט ר"ה און דער היילקער רבי ז"ל האט גזאגט גאר מייך זאך איז ר"ה וען ניט מייך ר"ה ואלט די גאנציער ועלט גואריך תוהו ובהו אין גרעסירס פין דעם איז ניט דא ע"כ איז אוודאי א גרוסי הפסד ואס דו האסט ניט זוכה גוען ניט ציקומין אהער ניט מיר צי דיר, נאר פון דעסט ועגיך דארף מען די כסופים הטובים ניט אופ לאזין מען דארף אסאך בייניקין צום רבין אין אסאך בייטין ואריין דאס איז דער עיקר אין אן דעם איז גאר ניט און עס הייבט זיך גאר ניט און אין מען קען אנדרש קיין יוד ניט זיין ע"כ דארפין אסאך טרערין פאר גיסיך

פאר השי"ת און אסאך תפלה פאר לייגין נאר און דיים וארין דאס איז דער עיקר אין דאס איז כולל אלדינג אין אז מען זאל זוכה זיין צי דיים איז מען זוכה צי אלדינג וארין גרעסירס איז ניט דא.

ע"כ טייער הארצדיקער ברודער לאז דיך ניט אפנארין פון דיים בע"ד אין פלייג אסאך תפלה און דיים דוקא וארין יעדר יאר איז ההפסד שאינו חוזר ומעוות שלא יוכל לתקון גדענק גיט ואס די בת מלכה האט גזאגט עס איז א גרוס רחמנות און מיר און און דיר אזו א לאנגי צייט ואס איך בין דא און קען ניט ארוס אין זיא האט איים גזאגט דו זאלסט דיר אוסקלאבין איין ארט און זאלסט אגאנץ יאר ביינקין און וען דו ועסט האבין צייט זאלסטו אייך ביינקן.

ע"כ טייעריר ברודער לאז דיך ניט אפ גדענק גוט עס איז 3 יאר ואס מיר זענין גוען אין איינעם אין מירון די אהבה ואס גוען צוישן אונז גדענק גוט אין ואס האט זיך אפ גטאן די 3 יאר ממש כל משברייך וגלייך עלי עברו ע"כ טאר מען נישט שוואגין מען דארף האבין בידי אזו ויא דער היילקער רבי האט גיזאגט אז מען קען אנדרש ניט

זה כי זה העיקר וזה כולל הכל וכשזוכים לזה זוכים להכל כי אין למעלה מזה, על כן אחי הנלבב והיקר אל תתן לרמאות עצמך מהבעל דבר והניח הרבה תפלה על זה דוקא, כי כל שנה הוא הפסד שאינו חוזר ומעוות שלא יוכל לתקון, זכור היטב מה שאמרה הבת מלכה שרחמנות גדול עלי ועליך כזה זמן ארון שאני כאן ואיני יכולה לצאת, ואמרה לו, תבחר לך מקום וכל השנה תתגעגע ומתי שיהי לך פנאי תתגעגע.

על כן אחי היקר אל תרפה את עצמך, זכור היטב כבר שלש שנים שהיינו ביחד במירון וזכור היטב את האהבה שהיתה בינינו וכל מה שעבר עלינו בשלשת השנים הללו ממש כל משברייך וגלייך עלי עברו, לכן אסור לשתוק וצריך את שני העינים כמו שאמר רבינו הקדוש שאי אפשר לחזור בתשובה באמת עד

שיהיו בקיאים בין בעליה לא לעצור, ללכת ולעלות תמיד גבוה גבוה יותר ויותר, ולהיפך אפילו אם נופלים נפילה שאין גרועה ממנה לא להתייאש ולהתחיל שוב מההתחלה, זהו עיקר התשובה.

אחי המסור והיקר אתה צריך להיות בשמחה ממה שיזכירו אותנו ויבקשו עבורינו אצל רבינו ז"ל בגלל שכתבתי כמה מכתבים לשם והזכרתי גם אותך ואני מבקש עבורך במקומות הקדושים, ואתה צריך לזכור מה שאמר רבינו הקדוש כשאני הולך לפניכם מה יש לכם לפחד, תאמין לי באמת אם לא הייתי סומך על כוחו של רבינו הקדוש לא הייתי מחזיק מעמד בשום אופן, רק זה כל תקוותי ויש לנו ב"ה מי שיתקן אותנו וצריך לרקוד מרוב שמחה מה שזכינו לידע מכזה אור שעוד לא הי' מיום בריאת העולם ואנו זוכים ליקרא על שמו ולסבול עבור זה, ושוב

אמת תשובה טואין ביז מען זאל זיין בקי בין בעלי' אז מען זאל זיך ניט אפשטעלין מען זאל גיאיין אלי מאל העכיר און העכיר און אפי' אז מען פאלט אראפ ואס ערגעיר קען שון ניט זיין זאל מען זיך נישט מיאש זיין אין אן הייבן נאך אמאל פון אן הייב אין דאס איז דער עיקר תשובה.

מיין טייעריר גטרייאר חבר דארפסט פרייליך זיין ואס מען ועט אונז מזכיר זין אין בייטן פאר אונז ביים רבין ז"ל ואריין איך האב גשריבין כמה בריף האב איך דיר מזכיר גוען אין איך בייט פאר דיר בא די מקומות הקדושים. און דארפסט גדיינקין דער היילקער רבי ז"ל האט גזאגט אז איך גייא פאר אייך ואס האט איר מורא צו האבין גלייב מיר באמת וען ניט דאס ואס איך פאר לאז מיך אוף דיים היילקען רבינס כח ואלט איך דאס ניט איבער גהאלטין בשום אופן נאר דאס איז מייך גנצער האפנונג אין מיר האבין ב"ה וער עס זאל אונז מתקן זיין.

און מען דארף טאנצין פאר שמחה ואס מיר האבין זוכה גוען צי ויסין פון אזא אור ואס עס נאך ניט גוען מיום בריאת העולם און מיר זענין

צריך גם לדעת שאיננו יודעים כלום ובאמת עוד לא התחלנו לעשות בעבודת ה' על כן צריך לעבוד בכל הכוחות לזכות לעבודת ה' ולא לפספס בשינה את כמה שנים הללו שעכשיו עיקר הזמן של עקבתא דמשיחא שאומרת הגמרא על פי הפסוק הכתוב בקהלת לעסוק בעבודה לפני שיגיעו הימים שאין בהם חפץ: אלו ימי המשיח, מפני שעיקר הנסיון הוא דוקא עכשיו אז צריך לא לתת לרמאות עצמו כי השנים הולכים וחולפים על כן צריך הרבה להתגעגע ולבקש לזכות לרבינו וצריך להתחזק ולהיות תמיד בשמחה כי חדות ה' היא מעוזכם זה נאמר על ר"ה אכלו משמנים וכו'.

על כן אחי הנלכב והיקר אל תחשוב מהעבר, תמסור את עצמך כולך לרבינו הקדוש והנורא לגמרי ותקשר את כל התפלות לרבינו ותהי' שמח ותכסוף ותקווה ותבקש לזכות לרבינו ז"ל ותבקש עבורי כי אני תולה בלב ים וכו'.

זוכה גרופין צי וערין אוף זיין נאמין און מען לייד דער פאר און וידער דארף מען ויסין אז מען וייסט גאר ניט אין מען האט נאך באמת גאר ניט אן גהובין צו טאן ע"כ דארף מען מיט אלי כוחות ארבטין מען זאל זוכה זיין צי עבודת ה' אין ניט אפשלאפין די פאר יאר ואס היינט איז דער עיקר עקבתא דמשיחא ואס די גמרא זאגט אז דער פסוק שטייט אין קהלת אז מען זאל טוהין עד שלא הגיעו הימים אשר אין בהם חפץ: אלו ימי המשיח וארין דער עיקר נסיון איז היינט דארפין זיך נישט לאזין נארין וארין די יארין לופין אוועק ע"כ דארף מען אסאך ביינקין אין בייטין מען זאל זוכה זיין צום רבין און מען דארף זיך דער האלטין אין זיין תמיד פריילאך כי חדות ה' היא מעוזכם דאס גייט אוף ר"ה אכלו משמנים וכו'.

ע"כ טייערר הארצדקער ברידער קלער גארניט איבער גיב דיך אין גאנצין איבער צי רבינו הקוה"נ לגמרי אין זיין מקשר אלי תפלות צום רבין אין זיי פרייליך אין ביינק אין האף אין בייט צי זוכה זיין צום רבין ז"ל אין בייט פאר מיר און וארין אני תולה בלב ים והדוחק

והעמל גדול ברוחניות ובגשמיות אשר א"א לשער ולהעריך כלל וכלל ואני צריך לישועה גדולה בכל הענינים. ותהי' בשמחה באמת ותעשה רקודין והנני מאחל לך כוח"ט ושנה טובה ומתוקה וחיים טובים באמת לאמתו כמו שהשי"ת יודע כפי רצון מבחר הברואים.

ממני שמואל בן פייגה הורוויץ ברסלבר

⁷¹חי' גלעבט ברודער אחי יקירי ⁷¹ תחיה אחי, אחי יקירי חזק חזק ואמץ מאד כי הכל לטובתך האפ האפ פרייליך פרייליך טשאק טשאק ניט גקלערט און ניט גטראכט נאר גלייבט אין גלאכט לייבדיג לייבדיג זייא גזונד און שטארק גואלד זייא פריילך באמת על כח רבינו הק';

א גוטין ערב ר"ה א גוטין ראש השנה א פרייליכין א גוטין שבת אין פרייליך פרייליך האפ האפ פרייליך. עלוז רבינו הק'.

ערב ר"ה טוב ור"ה טוב ושבת שלום ובשמחה בשמחה עלוז עלוז בשמחה.

בבקשה תיכף להשיב תשובה טובה משלומך הטוב לחיות אותנו.

ל"ב

[כ"ח אלול תרפ"ו]

ב"ה אור ליום ג' פרשת האזינו יצרנו כאישון עינו לסדר במספר
 שמו של רבינו הקדוש והנורא ז"ל זיע"א ירושלים עיה"ק
 לכבוד ידידי עוז כנפשי השותה עמנו ביחד מבאר מים חיים מנמ"ח
 מו"ה ר' ... נ"י

באתי להודיעך מבריאות ומשלום אנ"ש יחיו כן אזכה לשמוע
 בע"ה.

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה אעפ"י שקשה וכבד
 עלי מאד ומאד לכתוב כידוע מפני חלישותי אעפ"י ככתוב לך
 מעט שיועיל הרבה איעצך עצה ותקיים ויהי לך רפואה שלימה
 אי"ה תצייר במוחך שאתה במקום שצריכין לעמוד... וכו' ותקשר
 עצמך בכל כוחך ⁷² קיין גרעסרי ⁷² אין דבר למעלה מזה ואם
 זאך פיך דעם איז נישט פאר אחרים אומרים אחרת אז עוד
 האנדען אי אנדרע זאגען איז נאך קושיא וכו' אבל האמת
 אקשיא וכו' אבער דעם אמת לאמיתה הוא כנ"ל נו אז אנו
 לאמתו איז כנ"ל נא דארף מען צריכים להיות בשמחה משונה
 משונה פריילעך את אשר ישנו פה את אשר ישנו פה ואשר איננו
 ואשר איננו פה הכל נקראים על שמו פה הכל נקראים על שמו
 שמו הקדוש אין ה' וועט דיר הקדוש וה' יעזור לך בודאי
 אוודאי העלפין אמן.

והנני פורס בשלומך הטוב

ומברכך בכתיבה וחתימה טובה אמן

ממני ידיך עוז אב"צ הנ"ל האפ האפ האפ

ב"ה אחי יקירי כאשר התחלנו לקבץ מאנש"ש איזה שילינג ואני
 מחכה לשלוח עד שיהי עכ"פ חצי פונט ע"כ אמרתי בדעתי
 שבשביל זה לא אעכב מלשלוח את מכתבינו הזה כדי שיהי לך על

ר"ה להשיב ולהחיות נפשך הצמאה וכו' ואיה"ש הכסף אשלח לך במכתב הבא איה"ש.

⁷³ מיינ טייעריר הארציקער אמתיר גוטער פריינד איך בייט דיך זייער אין זייער די זאלסט אין מיר ניט פאר געסין ויא איך פאר געס אין דיר אוך ניט ויא איך האב מעורר גוען אנש"ש זאלין דיר שרייבין אין האב ב"ה גמאכט די התחלה אין איך בייט תמיד פאר דיר אין פאר געס ניט אין דיר אין ביסט איין גבאקין אין מיינ הארץ בייט איך דיך אוך זאלסט אין מיר ניט פאר געסין אין מרבה בתפלה זיין פאר מיר אסאך עס זאל שוין נעמין איין עק פין מייני צרות ובפרט אז די ועסט זוכה זיין צי זיין ימים נוראים במירון הקדוש על ציון הקוה"נ רשב"י זי"ע ועכ"א למעה"ש זאלסטו אין מיר ניט פאר געסין אין די זאלסט אסאך בייטין ביים ציון הקוה"נ פאר מיר איך מאך דיך פאר אשליח זאלסט דער ציילין ואס מיט מיר טיט זיך אפ אזו ויא ער אליין וייסט אין זאלסט אסאך מעורר רחמים זיין פאר מיר.

⁷³ ידידי הטוב האמיתי הנלבב והיקר אבקשך מאד מאד לבל תשכחני כמו שאני אינו שוכחך כמו שעוררתי את אנש"ש שיכתבו לך וב"ה עשיתי את ההתחלה ואני תמיד מתפלל עבורך ולא שוכח ממך והנך אפוי בליבי לכן בקשתי ממך גם שלא תשכחני ותרבה הרבה תפלות עבורי שיקח כבר קץ לצרותי ובפרט אם תזכה להיות בימים הנוראים במירון הקדוש על ציון הקוה"נ רשב"י זי"ע ועכ"א למעהש שלא תשכחני ותבקש עבורי הרבה אצל הציון הקוה"נ אני עושה אותך שליח לספר את הנעשה אתי כמו שהוא בעצמו יודע ותעורר הרבה רחמים עבורי.

כי דע לך אחי הקדוש הנלבב והמסור שמר לי מאד מאד מכל הצדדים בגשמיות וברוחניות רוצים שאוציא

וארין טייעריר הייליקער ברודער הרצדיקער גטרייאיר די זאלסט ויסין אז עס איז מיר ביטער זייער אין זייער פין אלע זאטין בגשמיות וברוחניות

מען ויל מיך אוסבריינגין אסאך געלד אין קיין עק נעמט ניט רשעים בחושך ידמו וכו' אין דער אויב הפנימי שואגט ניט כידוע וד"ל מסער גופי' דבר נש אין פיך עבודת ה' בין איך זייער וייט ואס וייטער קען שון ניט זיין אין איך וייס גאר ניט ויא איך בין אוף דער ועלט אין איך דארף האבין רחמים גדולים הייתי כותב... אך א"א ע"פ השדה... ע"כ תדע מעצמך הכלל כי אני צריך לרחמים גדולים ע"כ אם תזכה להיות במירון על ציון הקדוש אל תחריש ואל תשקוט זאלסט רייסין קברים אוף מיר מיט דיר עד מתי עד מתי עד מתי היתכן שבאנו לעולם בשביל לבלות זימינו בהבל כזה היתכן היתכן הלא ימינו ושנותינו עוברים כצל עובר ואנחנו רחוקים כ"כ מהשי"ת ורבינו הק' וכל יום הולך ורחוק מה יהי' התכלית מזה בין איך בשאפין אוף דער צי פאר בריינגין מאני יארין אין טעג מיט אזוני שטותים והבלים היתכן היתכן טייעריר גוטער ברודער המתפלל על חבירו הוא נענה תחלה.

טייער ברודער איך ואלט דיר דאס ניט גשריבין מחמת איך ויל דיר קיין

הרבה כסף ואין מגיע הקץ רשעים בחושך ידמו וכו' והאויב הפנימי אינו שותק כידוע וד"ל מסער גופי' דבר נש ומעבודת ה' אני רחוק מאד שאין רחוק יותר מזה ואיני יודע כלל היכן אני בעולם ואני זקוק לרחמים גדולים הייתי כותב... אך א"א ע"פ השדה... ע"כ תדע מעצמך הכלל כי אני צריך לרחמים גדולים ע"כ אם תזכה להיות במירון על ציון הקדוש אל תחריש ואל תשקוט תתלוש קברים עבורי ועבורך עד מתי עד מתי עד מתי היתכן שבאנו לעולם בשביל לבלות זימינו בהבל כזה היתכן היתכן הלא ימינו ושנותינו עוברים כצל עובר ואנחנו רחוקים כ"כ מהשי"ת ורבינו הק' וכל יום הולך ורחוק מה יהי' התכלית מזה וכי נבראתי כדי לבלות ימי ושנותי בשטויות והבלים כאלה היתכן היתכן אחי הטוב והיקר המתפלל על חבירו הוא נענה תחלה.

אחי היקר לא הייתי כותב לך כי איני רוצה לגרום לך עוגמת

עגמת נפש ניט אן טאן נאר איך קען מיך ניט איין האלטן וארין כי באו מים עד נפש אין השי"ת איז אידוע אמת ויא איך האב גואלד קומין על ציון הק' הרשב"י זיע"א אוס ריידין מיין בוטיר הארץ וואל איך בין גפארין צי דיים צדיק האמת אין וייל איך ויל זיין מקושר באמת צום היילקען רבין אין איך האב גואלד מישב דעת זיין אביסיל ואס ועט זיין דער תכלית אבער אז השי"ת האט אזו צי גפירט בייט איך דיך זייא דער שליח אין רעד אין בייט פאר מיר אין צייל פאר מאניט וייגין אין שואג ניט אין דיים זכות ועט דיר השי"ת העלפין ארפוש"ש אכוח"ט אין ואס דיין הארץ בא גערט.

אין איך בייט דיך זייער אין זייער למעה"ש די זאלסט ניט האבין קיין יסורים אין ניט קיין דאגה ח"ו אין זיך ניט צי לאזין קיין שום עצבות ח"ו ניט פון מיר אין ניט פון דיר נאר זאלסט טיהין דיינס אין בייטן כי אין כוחנו אלא בפה ודוקא להיות בשמחה מאד אין גארניט זארגין נאר האפין צי השי"ת אין השי"ת ועט בודאי העלפין אין זכות וכח סד"ס ואס ער איז דער הוקר מועט מחזיק את המרובה אחי

נפש אך אני לא יכול להתאפק כי באו מים עד נפש והשי"ת הוא היודע האמת איך שרציתי לבא על ציון הק' הרשב"י להשיח את ליבי המר שמפני שנסעתי לצדיק האמת ושאני חפץ להיות מקושר באמת לרבינו הקדוש ורציתי ליישב דעתי מעט מה יהי' התכלית, אבל אם השי"ת סבב כך אני מבקש ממך שתהי' השליח והשיח ובקש עבורי וספר למעני ואל תשקוט ובזכות זה יעזרך השי"ת ברפוש"ש וכח"ט וכל משאלות לבך.

והנני מבקשך מאד מאד למעה"ש שלא יהיו לך יסורים ודאגות ח"ו ואל תתן ח"ו לשום עצבות להתקרב אליך לא ממני ולא ממך רק שתעשה את שלך להתפלל כי אין כוחנו אלא בפה ודוקא להיות בשמחה מאד ולא לדאוג כלל רק לקות להשי"ת והשי"ת בודאי יעזור בזכות

חזק ואמץ מאד אין לייב אחיים טובים באמת ב"ה היינט ויא די ועלט זייט אוס אין מיר זענין ב"ה מקורב צי אור אין סוף דער נשחזער ז"ל האט גזאגט וען ער ועט ניט בשאפין נאר אז דער רבי זאל גיין אוף זיין שועל ד' אמות איז אוך גנוק אין גדיינק גיט ויא עס שטייט אין חיי מהר"ן ואס דער רבי ז"ל האט גזאגט בזה"ל הג' בדור של עכ' לסוף יעמוד א"צ הפ' ויקנא מאד את המקור' ומכ"ש מי שזוכה להושיט אש להמעלה עשן דהיינו לולקע.

וגם זכור אל תשכח מה גשטוב בספמ"ע מהז' בטלרס אז זיי זענין שון גאר פרייליך גוען האט זיך דער מלך אוף גשטעלט אין האט גזאגט צום זון איך בין אשטערין זייער זיי איך אז די ועסט אמאל אראפ פין דער מלוכה זאלסטו דיך היטען אז די זאלסט ניט האבין קיין עצבות אין אז די ועסט פרייליך זיין ועל איך אוך פרייליך זיין אין אפי' אז די ועסט האבין עצבות ועל איך

וכח הסבא דסבין שהוא בעל החטוורת המועט המחזיק המרובה, אחי חזק ואמץ מאד וחייה חיים טובים באמת ב"ה כמו שהעולם נראה היום ואנו ב"ה מקורבים לאור אין סוף שהנשחזער ז"ל אמר אם לא הייתי נברא בעולם רק כדי שרבינו יעבור על סף ביתי ארבע אמות דיינו וזכור היטב מה שכתוב בחיי מוהר"ן מה שרבינו ז"ל אמר בזה"ל הגדול בדור של עכשיו לסוף יעמוד אצל הפתח ויקנא מאד את המקורבים ומכ"ש מי שזוכה להושיט אש להמעלה עשן דהיינו לולקע.

וגם זכור אל תשכח מה שכתוב בספמ"ע מהז' בטלרס כשכבר היו שמחים מאד קם המלך ואמר לבנו אני חוזה בכוכבים ואני רואה שיגיע זמן שתרד מהמלוכה ובכך תראה להתחזק אז שלא יהי' לך עצבות ואם תהי' בשמחה גם אני אהי' בשמחה ואפי' אם יהי' לך עצבות גם אז אהי' בשמחה על מה שאינך מלך כי אם הנך אדם כזה שאינו יכול להתחזק כשהוא יורד מהמלוכה אינך ראוי למלוכה אמנם אם תהי' בשמחה אני אהי' בשמחה יתירה

אוך פרייליך זיין ואס די ביסט קיין מלך
 ניט ואריין אז ביסט אזו א מענטש ואס
 קען זיך ניט דער האלטין אז ער גייט
 אראפ מלוכה קער ער ניט צי זיין קיין
 מלך נישמער אז די ועסט פרייליך זיין
 ועל איך משונה פרייליך זיין ע"כ אחי
 יקירי שטארק דיך אין זייא מקיים מצוה
 גדולה להיות בשמחה תמיד אין די
 רפואה פין דער בת מלכה איז נאר דורך
 נגינה עשרה מיני נגינה בשמך יגילון כל
 היום ר"ת בכי' על ידי שמחה זאלסטו
 האפין לישועת השי"ת אין לאז דיך ניט
 אפ ער נאר ואס האסטו דא צי גלייגט צום
 גשעפט וייסט פין אזא היילקען אילו פינז
 מלא שירה כים וכו' ב"ה אתיקון ועט מען
 האבין אז וואל איז אונז אשרינו אשרינו
 מה טוב חלקינו אשרינו.

שמואל בן פיגה לתש"ש ותיקון הברית

באמת ולבא להתקרב לרבינו הק' בקרוב באמת לאמתו בלי שום
 פניה ולשבר כל המניעות ולהושע מכל הצרות ולזכות לשמור הז'
 הנרות ובני חיי ומזוני בריוח וכוח"ט והעיקר לעשות רצון השי"ת
 ולהיות כרצון מבחר הברואים אמן.

אבי ישעי' בן עלקא כוח"ט וכו' אמי פיגה בת דבורה זלמן בן
 פיגה אהרן יצחק משה בן פיגה אשר יחזקאל בן וכו' חי' לאה בת
 פיגה בילא ואסתר דבורה בת פיגה כוח"ט בני נחמן משה נחום בן
 מנדיל כוח"ט ולהיות ברסלבר חסיד כו' ועבודת ה' וכט"ס ממני
 ידיך עוז שמואל הנ"ל⁷⁴ פרייליך אין פארט האפ אין וידער האפ
 אין נאר האפ.

⁷⁴ בשמחה ובכל זאת עלוז ושוב עלוז ורק עלוז.

ל"ג

[חסרה שורה ראשונה]

שככה לו בנש"ק שלשלת היוחסין שותה מים חיים מהבאר מים חיים מנהר המטהר מכל הכתמים מנחל נובע מקור חכמה ידידינו ואהובינו ומחמד ליבנו ואישון עינינו כש"ת כמוהר"ר אברהם חזן נ"י שטערין הארץ שליט"א ע"ש כל אנש"ש האהובים מזהב ופז רב אשרי להם אשרי חלקם כולם יעמדו על הברכה.

אחר דשה"ט באה"ר ואה"ע הנני מודיעכם משלומנו פה הודות לשי"ת יתן השי"ת שנזכה להתראות יחד פב"פ על ציון רבינו הק' בקרוב אכי"ר.

אחינו היקרים צמודי לבבינו בתי אחותי אמי⁷⁵ טייערי הארצדיקע גוטי ברודער אשר כלתה נפשי לראותם איך בייט אייך זייער אנא חוסו נא חמולו נא רחמו נא חנו נא עלי האט אוף מיר רחמנות היילגי טייערי גוטי פריינד ראטוועט מיך בייט אסאך פאר מיר איך בין נעביך זייער אנידריג נפש אין השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו האט אוף מיר רחמנות גהאט אין האט מיך צי גפירט צום הייליגען רעבינס זאך אילו פי מלא שירה כים וכו' לא יספיק וכו' לשער גודל החסדים והנסים והנפלאות שעשה עמנו.

אבער היילגי טייערי ברודער איך מיטשי מיך זייער שטארק אין עס איז אוף מיר זייער א גרוס רחמנות נעביך

⁷⁵ אחיי הטובים הנלבבים והיקרים אשר כלתה נפשי לראותם אבקש מכם מאד אנא חוסו נא רחמו נא חנו נא עלי רחמו עלי ידידי הטובים היקרים והקדושים הצילוני העתירו עבורי הרבה אני נפש נמוכה מאד לדאבוני והשי"ת ברוב רחמיו וחסדיו ריחם עלי וקירב אותי לענין רבינו הקדוש אילו פי מלא שירה כים וכו' לא יספיק וכו' לשער גודל החסדים והנסים והנפלאות שעשה עמנו.

אבל אחיי היקרים והקדושים אני מתייסר נורא מאד ואבוי רחמנות גדולה מאד עלי

ברוחניות אוי ויי עס איז מיר נעביך זייער בוטער איך ליג כמעט כמעט אין יאוש גמור לולא מה שצעק רבינו הקוה"נ גואלד זייט אייך ניט מיאש ואלט איך מיך בודאי מיאש גוען איך קען ניט דאונין ניט בייטיין ניט שרייען מייך דיבור פה איז נעביך אין גלות דאס איז ערגיר פון אלדינג אין דער בע"ד וארפט מיר אריין כל מיני מחשבות זרות ורעות ופניות וגיאות רח"ל רח"ל.

איך וייס מיר קיין שום עצה ניט צי גיבען בוקר אומר מי יתן ערב ערב אומר מי יתן בוקר גואלד אזו פיל יגיעות וטרחות אזו פיל ויא איך מיטשי מיר אן א שיעור אין צום סוף זאל איך זיין אזו ואט פין השי"ת אין פין היילקען רבין גואלד עס איז שון ויפול יאר ואס איך בייט און האף צי קומין אוף ציון רבינו הק' אין ניט מען הערט אין ניט מען זייט ואס ועט זיין דער תכלית גואלד גואלד גואלד היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה היתכן היתכן היתכן עד מתי עד מתי עד מתי ויא לאנג ועל איך אזו ואט זיין עד מתי עד מתי הייליגע הארצידעקע טייערי ברידער גואלד

ברוחניות אוי ואבוי מר לי מאד לדאבוני אני מונח כמעט כמעט ביאוש גמור לולא מה שצעק רבינו הקוה"נ אהה (גואלד) אל תתיאשו היתי כבר בודאי מתיאש אינני יכול להתפלל ולא לבקש ולא לצעוק לדאבוני הדיבור פה אצלי בגלות וזה גרוע מהכל והבע"ד מכניס בי כל מיני מחשבות זרות ורעות ופניות וגיאות רח"ל רח"ל.

איני יודע לתת לעצמי שום עצה בוקר אומר מי יתן ערב ערב אומר מי יתן בוקר אהה (גואלד) כ"כ הרבה יגיעות וטרחות כמה שאני כ"כ מתייגע ומתייסר בלי שיעור ובסוף שאהי" כ"כ רחוק מהשי"ת ומרבינו הקדוש אהה (גואלד) כבר כמה שנים שאני מתפלל להגיע לציון רבינו הק' ולא שומעים ולא רואים מה יהי' התכלית אהה אהה אהה היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה היתכן היתכן היתכן עד מתי עד מתי עד מתי ויא לאנג ועל איך אזו ואט זיין עד מתי עד מתי הייליגע הארצידעקע טייערי ברידער גואלד

היִקְרִים וְהַנְּלַבְבִים אַהֵה (גּוֹאֲלָד) הַצִּילוֹ אֶל תְּשׁוּקָטוֹ תִּלְשׁוּ קַבְרִים אֶל תְּחַרִּישׁוֹ וְאֶל תְּשׁוּקָטוֹ עַל כָּל הָעוֹלָם שְׁלֹדָאֲבוֹן כִּ"כ רַחוּקִים מֵהַצִּיּוֹן רַבִּינוּ הַק' שְׁלֹדָאֲבוֹן סְגוֹר וּמְסוּגָר מִכָּל צַד וּפִינָה וּבִפְרָט עַל אַנְשׁ"שׁ הַמְּסַכְנִים שְׁמֻקוּם וּמִשְׁתּוֹקְקִים הַלֵּב כּוֹסֵף לְמַעֲיִן בְּכָלֹת הַנֶּפֶשׁ כַּדִּי לְהַגִּיעַ לְמַעֲיִן. וּבִפְרָט עָלֵי לְדָאֲבוֹנֵי הַרְחַמְנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד שְׁלֹא זְכִיתִי לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבִּינוּ הַק' וּרְחוּק מְאֹד לְדָאֲבוֹנֵי מַעְבֻּדָת ה' וְלְדָאֲבוֹנֵי מְלֹא בְּחַטָּאִים עֹנּוֹת וּפְשָׁעִים רַח"ל רַח"ל רַח"ל וְעוֹד לֹא טַעַמְתִּי כְּלוּם מַעֲנִין רַבִּינוּ כְּלוּם לְדָאֲבוֹנֵי וְהַרְחַמְנוֹת הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר הִיא כְּשִׁיְהוּדֵי נּוֹפֵל לְאַיְזָה עוֹן שְׁאִין רַחַמְנוֹת גְּדוּלָה מְזֵה וְיֵשׁ לִי חֲלִישׁוֹת דַּעַת גְּדוּלָה מְאֹד מְזֵה שְׁאִנִּי רַחוּק מֵהַשִּׁי"ת לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי כָּל כֶּךָ כָּל כֶּךָ רַחוּק אִינִי יִכּוֹל לְהַתְּפַלֵּל וְאִינִי יוֹדַע כָּלֵל מַה לַעֲשׂוֹת וְאִין לִינְצֵל. לְכֵן בְּקִשׁוֹ הִרְבָּה אֲצַל רַבִּינוּ עַל הַצִּיּוֹן הַק' שִׁימוּ הִרְבָּה תְּפִלוֹת וְהוֹזִילוּ הִרְבָּה דַּמְעוֹת שֶׁהַשִּׁי"ת יוֹשִׁיעַ שִׁיגִיעַ הַקֶּץ שֶׁל הַצְּרוֹת

רַאטִיוֹעֵט שׁוֹאֲגֵט נִיט רִיִּסֵט אֵין קַבְרִים אֶל תְּחַרִּישׁוֹ וְאֶל תְּשׁוּקָטוֹ אוֹף דִּי גַאנְצִי וְעֵלֵט נַעֲבִיךְ וְאֵס אַזוֹ וְאֵט פִּין צִיּוֹן רַבִּינוּ הַק' נַעֲבִיךְ סְגוֹר וּמְסוּגָר מִכָּל צַד וּפִינָה וּבִפְרָט אוֹף אַנְשׁ"שׁ וְאֵס הָאֲפִין נַעֲבִיךְ אִין בֵּינְקִין דָּאֵס הָאֶרֶץ בֵּינְקֵט צוּם קוֹאֵל אִין עֵס גֵּיִט גַּאֵר אוֹס צוּם קוֹאֵל עֵס זַאֵל קוּמִין צוּם קוֹאֵל.

וּבִפְרָט אוֹף מִיר אִיז דָּאֵס רַחַמְנוֹת נַעֲבִיךְ זִייעַר גְּרוּס וְאֵס אִיךְ הָאֵב נִיט זּוֹכֵה גּוֹעֵן צִי זִיין בֵּיִם רַבִּין אוֹף דֵּיִם צִיּוֹן הַק' אִין בֵּין נַעֲבִיךְ זִייעַר וְאֵט פִּין עֲבוּדָת ה' אִין בֵּין נַעֲבִיךְ פִּיל מִיט חַטָּאִים וְעֹנּוֹת וּפְשָׁעִים רַח"ל רַח"ל רַח"ל אִין אִיךְ הָאֵב נַאֵךְ גַּאֵר נִיט טוֹעַם גּוֹעֵן פִּין רַבִּינֵס זַאֵךְ גַּאֵר נִיט נַעֲבִיךְ אִין דָּאֵס גְּרַעֲסֵטִי רַחַמְנוֹת אִיז אַז אִיוד פֹּאֵלֵט אִרִּיין אִין אִיין עוֹן וְאֵס קִיין גְּרַעֲסִיר רַחַמְנוֹת דַּעַר פִּין נִיטָא אִין אִיךְ הָאֵב גְּרוּס חֲלִישׁוֹת דַּעַת וְאֵס אִיךְ בֵּין וְאֵט פִּין הַשִּׁי"ת לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי אַזוֹ וְאֵט אַזוֹ וְאֵט אִיךְ קַעֵן גַּאֵר נִיט דַּאוּנִין אִיךְ וִיִּס גַּאֵר נִיט וְאֵס מַעֵן טִיט וְיֹא אַזוֹ מַעֵן רַאטִיוֹעֵט זִיךְ אַרוּס.

ע"כ בייט אסאך ביים רעבין אוף דיים ציון הק' איר זאלט אסאך תפלה פאר לייגין אסאך טרערין פאר גיסין אז השי"ת זאל ארום העלפין עס זאל נעמין איין עק פין די צרות עס זאל נגמר וערין בכי טוב אין אז איך זאל ארום זכאי במשפט ויא השי"ת וייסט ואס בעסיר איז איך זאל ארום פין דיים לייבן גרוב ואס איך בין נעביך אריין גפאלין אין מען זאל מיר אפ גיבין מאני זאכין מיט מלבושים און דער עיקר אז השי"ת זאל רחמנות האבין אוף מיר איך זאל זוכה זיין צי קומין בקרוב אוף דיים ציון הק' פין רבינו ז"ל אין זאל האבין וידוי דברים באמת אין זיך מקשר זיין באמת צי רבינו הק' ז"ל באמת לאמתו בלי שום הטעה כלל וכלל.

מי יתן והי' אז השי"ת זאל רחמנות האבין אוף מיר איך זאל קומין צום רבין אוף דיים ציון הק' כי בלא זה למה לי חיים כאלה חיים מרים ומרורים ממות מר מכל מיני מרירות שבעולם וכל מגמתי ותשוקתי ותקותי וכסופי וגעגועי אך ורק לבא על ציון רבינו הק' ולהשיח את מר לבי מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה ארחיק נדוד אלין במדבר סלה די הייליגע בת מלכה האט גקלאגט אוף דיים שני למלך עס איז

ויגמר בכי טוב ואצא זכאי במשפט איך שה' יודע מה עדיף עבורי שאשתחרר מגוב האריות שנפלתי לתוכו לדאבוני ושיחזירו לי חפצי ומלבושי והעיקר שה' ירחם עלי ואזכה לבא בקרוב על ציון רבינו הקדוש ז"ל שיהי' לי וידוי דברים באמת ולהתקשר באמת לרבינו הק' ז"ל באמת לאמתו בלי שום הטעה כלל וכלל.

מי יתן והי' שהשי"ת ירחם עלי שאגיע לרבינו על הציון הק' כי בלא זה למה לי חיים כאלה חיים מרים ומרורים ממות מר מכל מיני מרירות שבעולם וכל מגמתי ותשוקתי ותקותי וכסופי וגעגועי אך ורק לבא על ציון רבינו הק' ולהשיח את מר לבי מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה ארחיק נדוד אלין במדבר סלה, הבת מלכה

הקדושה ייללה על השני למלך זה רחמנות גדולה עליך ועלי כזה אורך זמן שאני כאן ולא יכולה לצאת ומובא במעשה מברגר ועני שהברגר חטף ועשה את השגעון ועבר את כל השומרים והוציא את אשת העני ולולא השגעון הזה הוא לא הי' מוציא אותה ורבינו הק' אמר כל עניני הוא ר"ה ואפילו אם הצדיק אומר בפירוש לא להגיע אליו אסור לציית לו בזה מה נעשה לבנו כואב מאד מה של דאבונינו אנו רחוקים כ"כ חבל על דאבדין ולא משתכחין. הכלל אחי היקרים והקדושים אהה (גואלד) רחמו עלינו העתירו הרבה עבורינו עליכם מוטל לבקש רחמים עבור כולנו אתם הנכם בהיכל המלך אשריכם אשרי חלקכם וגורליכם שזכיתם הלואי מי יתן והי' הייתי מוסר את נפשי וגופי רוחי ונשמתי וממוני עד קצה האחרון שאזכה לבא על ציון רבינו הק' מי יתן והי' שהשי"ת כבר ירחם עלי.

אגרוס רחמנות אוף דיר אין אוף מיר אזו אלאנגי צייט ואס איך בין דא אין קען ניט ארוס אין עס וערט גברענגט אין די מעשה פין בערגיר ועני אז דער בערגיר האט אפ גטוהין דיים שגעון אין איז דורך אלע ואכין אין האט ארוס גנומין די אשת עני אין וען ניט דיים שגעון ואלט ער זיא ניט ארוס גנומין אין דער הייליגער רבי האט גזאגט גאר מיין זאך איז ר"ה אפילו אז דער צדיק זאגט בפירוש אז מען זאל ניט קומין טאר מען אים ניט פאלגין ואס זאל מען טוהין דאס הארץ טיט אונז גוט וייא ואס מען איז נעביך אזו ואט חבל על דאבדין ולא משתכחין. הכלל הייליגע טייערי ברודער גואלד האט רחמנות אוף אונז בייט אסאך פאר אונז אוף אייך איז מוטל בייטין רחמים פאר אונז אלי איר זיינט בהיכל המלך אשריכם אשרי חלקכם וגורליכם שזכיתם הלואי מי יתן והי' איך ואלט מיך מוסר נפש גוף ורוח ונשמה וממון עד קצה האחרון איך זאל זוכה זיין צי קומין על ציון רבינו הק' מי יתן והי' לאז השי"ת שוין אוף מיר רחמנות האבין.

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קיא

שמואל בן פיגה להיות סוף וקץ מהצרות ולזכותי בדין לגמרי ולבא בקרוב על ציון רבינו הק' במהירות ולהתקשר באמת לרבינו הק' באמת לאמתו ולאנש"ש באמת לאמתו מתוך אהבה וחיבה באמת ולמסור כל מוחי ולבי ודעתי ונפשי רוחי ונשמתי וגופי להשי"ת ע"ד רבינו הק' ננמ"ח באמת עס זאל נעמין אין עק פין אלי צרות ומניעות ובפרט פין מניעות המוח ומחשבות ובלבולים אין זוכה זיין לתשובה שלימה באמת לאמיתו ולתיקון הברית ולאמונה שלימה ואמונת חכמים באמת לאמיתו ולעבודת ה' ותפלה אין טוהין דיים רצון פין השי"ת באמת אין זיך דער האלטין בין בעליה ובין בירידה והעיקר זיין מקושר צום היילקען רבין באמת לאמתו בלי שום פניה ומחשבה זרה כלל וכלל אמן.

היילקער רבי ואס ועט זיין דער תכלית איר וייסט דאך ויא מיר איז ביטער איך וייס מיר קיין שום עצה גיבין היילקער רבי איר וייסט דאך מיין גאנצי תקוה איז נאר אוף אייך אליין ואס טיט מען איר וייסט דאך

שמואל בן פיגה להיות סוף וקץ מהצרות ולזכותי בדין לגמרי ולבא בקרוב על ציון רבינו הק' במהירות ולהתקשר באמת לרבינו הק' באמת לאמתו ולאנש"ש באמת לאמתו מתוך אהבה וחיבה באמת ולמסור כל מוחי ולבי ודעתי ונפשי רוחי ונשמתי וגופי להשי"ת ע"ד רבינו הק' ננמ"ח באמת שיהי' קץ מכל הצרות והמניעות ובפרט ממניעות המוח ומחשבות ובלבולים ולזכות לתשובה שלימה באמת לאמתו ולתיקון הברית ולאמונה שלימה ואמונת חכמים באמת לאמיתו ולעבודת ה' ותפלה ולעשות רצון השי"ת באמת ולהחזיק מעמד בין בעליה ובין בירידה והעיקר להיות מקושר לרבינו הקדוש באמת לאמתו בלי שום פניה ומחשבה זרה כלל וכלל אמן.

רבינו הקדוש אתם הרי יודעים איך מר לי ואיני יודע לתת לעצמי שום עצה רבינו הקדוש אתם הרי יודעים שכל תקותי הוא רק עליכם לבד מה עושים

באמת איך ויל קומין אוף אייער ציון הק' ואס גיכער ואס זאל איך טוהין היילקער רבי ראטויט מיך באמת אזו ויא איר וייסט ואס ארחמנות אוף מיר איז אזו ויא איר וייסט איר וייסט מייך גאנצי תקוה וסמיכה איז נאר אוף אייך אליין רבי רבי גואלד האט רחמנות אוף מיר באמת לאמתו רבי רבי רבי אוי בוטער מר מכל צד ומצידי צדדים עד מתי עד מתי כמו שאתם יודעים באמת...

פין וען איך האב אן גיהובין צי ויסין פין רעבין טיט זיך מיט מיר זייער אסאך איבער ברוחניות ובגשמיות עס איז שוין לערך ה' שנים ואס איך האב אן גהובין צי טוהין אין רעבינס זאך אין מאז ועד עכשיו אין לי אפי' רגע מנוחה וארין די גאנצי שטאט האט אונז גהאלטין אין רודיפין וסבלתי הרבה יגיעה ועמל ומס"נ הש"י לבד יודע וזה כשתי שנים וחצי שאני נע ונד ומתגורר פה בביהמ"ד ואין לי שום מקום מנוחה וארין אחודש נאך מייך חתונה האט זיך אוף מיר אן גהובין גרוסי מחלוקת אין מען האט מיך ארוס גוארפין פין שטוב אן

אתם הרי יודעים באמת רצוני לבא על ציונכם הקדוש מה שיותר מהר מה אעשה רבינו הקדוש הצילני באמת כפי שאתם יודעים איזה רחמנות עלי כפי שאתם יודעים אתם יודעים שכל תקותי וסמיכתי היא רק עליכם לבד רבי רבי אהה (גואלד) רחמו עלי באמת לאמתו רבי רבי רבי אוי מר מר מכל צד ומצידי צדדים עד מתי עד מתי כמו שאתם יודעים באמת...

מאז שנודעתי מרבינו עובר עלי הרבה ברוחניות ובגשמיות זה כבר לערך חמש שנים שהתחלתי לעסוק בענין רבינו מאז ועד עכשיו אין לי אפילו רגע מנוחה מפני שכל העיר רק רדפו אותנו כל הזמן וסבלתי הרבה יגיעה ועמל ומס"נ השי"ת לבד יודע וזה כשנתיים ומחצה שאני נע ונד ומתגורר פה בביהמ"ד ואין לי שום מקום מנוחה כי חודש אחרי חתונתי התחילה מחלוקת גדולה עלי וזרקו אותי מהבית בלי הטלית והתפילין ולקחו לי

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

ק"ג

טלית ותפלין אין מען האט מיר צי גנעמין אלי חתונה זאכין מאני אין איך בין גבליבין בערום וחוסר כל אין פלאג מיך אין מיטשי מיך דא אין שילכיל 2 יאר מיט 4 חדשים איך האב שוין ניט קיין כח אוס צי האלטין דאס מוטשין אין דאס פלאגין זיך עס איז מיר נעביך זייער בוטער עס טיט זיך אן א שיעור אין דער בע"ד יאגט פין אלע זאטין אן שום רחמנות ער ויל אום בריינגין פין בידי ועלטין הייליגע טייערי ברידער היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה אוי ויי אוי ויי מען איז נעביך זייער וייט פין רבינס...

השי"ת וייסט דיים אמת ויפול מסירת נפש איך האב גהאט אופין רעבינס זאך ע"כ בייט איך אז איר זאלט ניט אפ לאזין פין צי בייטין פאר מיר שיאמר לצרותי די אמן.

...איך האב נאך גאר ניט גטוהין אין עבודת ה' נעביך גאר ניט צרה כמבכירה אין בין נעביך זייער וייט בין נעביך פיל מיט חטאים עונות ופשעים נעבך מיין תקוה צי קומין על ציון רבינו הק' השי"ת וייסט דיים אמת איך ויל מיך אין גאנצין מפקיר זיין צי קומין על ציון רבינו הק' אין

כל החפצים מהחתונה ונשארתי בערום וחוסר כל מתענה ומתייסר פה ביהכ"נ שנתיים וארבעה חודשים אין לי כח יותר לסבול העינויים והייסורים מר לי מאד עובר עלי לדאבוני בלי שיעור והבע"ד רודף מכל הכיוונים ללא שום רחמים הוא חפץ להעבירני משני העולמות אחיי היקרים היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה אוי ואבוי אוי ואבוי לדאבונינו הננו רחוקים מאד מענין רבינו...

השי"ת יודע האמת כמה מסירות נפש ה' לי על ענין רבינו לכן אני מבקש לבל תניחו מלהתפלל עבורי שיאמר לצרותי די אמן.

...לדאבוני עוד לא עשיתי כלום בעבודת ה' שום דבר צרה כמבכירה ואני רחוק מאד לדאבוני מלא בחטאים עונות ופשעים לדאבוני תקותי היא לבא על ציון רבינו הק' השי"ת יודע האמת רצוני להפקיר את עצמי לגמרי לבא על ציון רבינו

מיך באמת מחיה זיין אוי מי יתן
 והי' ואלט איך די גאנצי ועלט
 מפקיר גוען לגמרי לגמרי מי יתן
 והי' מי יתן והי' הלוואי.
 הק' ולהחיות את עצמי באמת
 אוי מי יתן והי' הייתי מפקיר את
 כל העולם לגמרי לגמרי מי יתן
 והי' מי יתן והי' הלוואי.

להזכיר שמי על הציון הק' בפרט בער"ה כל אנש"ש

ל"ד

ב"ה אור ליום ד' ז' לעשי"ת תרפ"ז פעה"ק ירושלים ת"ו
 גמר חתימה טובה ושנה טובה ומתוקה ורפו"ש וכט"ס אל מע"כ
 אהובי ידיד נפשי יקירי ולבבי ואישון עיני האברך החסיד היקר
 והנעלה הבעור לעבודת הי"ת החפץ ומשתוקק באמת בכל לב ונפש
 לעבוד הי"ת באמת השותה מים חיים עמי ביחד מנהר המטהר מכל
 הכתמים מננמ"ח זיע"א ועכי"א כש"ת כמוה"ר ישראל דוב ברסלבר
 שליט"א.

אחדשה"ט באה"ר הנני מודיע לך משלומנו הודות לשי"ת והנה
 מסתמא קבלת אחי יקירי את מכתבינו הארוך מקודם ר"ה ולפלא
 גדול אלינו שעדיין לא קבלנו ממך שום ידיעה משלומך אם הוטב
 לך וגם קבלה על המכתב הנ"ל ששלחנו לך על אדערס של ר' נתן
 חנהס נ"י ויש לנו צער הרבה ממה שאין אנו יודעים משלומך ואנו
 משתוקים הרבה הרבה לשמוע ממך שכבר יש לך רפו"ש אמן.

אחי יקירי הנני שולח לך פה רצוף המחאה על סך 13 שילנג שהם
 65 גר"מ שקבצנו מאנש"ש עבורך כדי שתחי' את נפשך בחלב
 וביצים ומה שצריך ותקח הכסף רק על זה כדי להבריא אותך כדי
 שתוכל לעבוד השי"ת וכמו שכתב רבינו ז"ל בספר המדות שתיקון

הגוף קודם תיקון הנפש ועוד אמר
 רבינו ז"ל ⁷⁶ אז דער בע"ד קען זיך ⁷⁶ כשהבע"ד כבר לא מוצא
 שון קיין עצה ניט גיבען מיט איין שום עצה נגד אדם כשר אז

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קטו

הוא עושה אותו חולה וממילא הוא כבר לא יוכל לעשות כלום, לכן אתה צריך לראות לא להזניח את עצמך ולהבריא. אחי המסור והנלבב אני מאד מאד מבקש ממך שתכתוב לי תיכף בבירור על עצמך הכל בפרוט ובאריכות ואנחנו מבקשים עליך תמיד וכל אנ"ש מבקשים עבורך ועושים מי שברך אצל הספר תורה והשי"ת יעזור שנגאל בגשמיות ובפרט בכלל ובגשמיות וברוחניות אמן. אחי המסור והנלבב תהי' בשמחה ותקוה לה' מגיעה שנה חדשה והשי"ת בודאי יעזור לא שביק ולא לשבוק הוא לא יעזוב אותנו, דע לך שהזכירו אותנו הרבה אצל רבינו ז"ל ובקשו עבורינו ובפרט בערב ראש השנה לכן אתה צריך להיות שמח ולקוות... שנזכה לשנה הבאה בירושלים... וזכור היטב מה שאמר רבינו הקדוש ז"ל שכשהמשיח יבוא יאמרו אלו העשרה וכו' וד"ל, על כן אחי יקירי צריך הרבה

ערליכין יודין מאכט ער אים קראנק קען ער שון ממילא גאר ניט טוהין ע"כ דארפסט זעהן זאלסט זיך ניט אפ לאזין אין וערין גיזונד.

הארצדיקער גטרייאר ברודער איך בייט דיך זייער אין זייער זאלסט מיר תיכף ארום שראבין פין דיר אלדינג ארום שרייבן באריכות אין מיר בייטין פאר דיר תמיד אין כל אנש"ש בייטין פאר דיר אין מען מאכט מי שבירך בא דער ספר תורה, אין השי"ת זאל העלפין אז מען זאל אוס גלייזט וערין בכלל ובפרט בגשמיות וברוחניות אמן.

הארצדיקער גטרייאר ברודער זייא פרייליך אין האף צו השי"ת עס גייט אנייא יאר אין השי"ת ועט בודאי העלפין לא שביק ולא לשבוק ער ועט ניט פאר לאזין דארפסט ויסין אז ביים רבין ז"ל האט מען אונז אסאך מזכיר גוען און גבעטין פאר אונז ובפרט ער"ה ע"כ דארפסטו זיין פרעליך אין האפין... אז מען ועט זוכה זיין לשנה הבאה בירושלים... אין גדענק גוט ואס דער היילקער רבי ז"ל האט גזאגט אז משיח ועט קומין ועט מען זאגין די עשרה וכו' וד"ל. ע"כ אחי יקירי מען דארף אסאך

ביינקין אסאך אסאך אין ניט לכסוף הרבה הרבה ולא
אפאלזין זיך בשום אופן. להרפות עצמו בשום אופן.

אכתוב לך איזה שורות מספר ימי

מהרנ"ת ח"ב ומזה תבין איך להתגעגע לרבינו הקדוש שזה עיקר
כל היהדות וכו' וכו', עיי"ש. וזה לשונו הקדוש. וכל הדברים האלה
הי' לי קצת למניעה גדולה מחמת ששמעתי גודל הרעש והסכנה
אבל אח"כ נתחזקתי יותר עיי"ז כי פניתי לצד א' והסתכלתי הלא הם
אעפ"כ נסעו מא"י לחו"ל וסיכנו עצמם בשביל פרנסה לגודל
הדוחק שלהם והשי"ת עזרם שבאו בשלום על אחת כמה וכמה אני
מחוייב לסכן עצמי בשביל תיקון נפשי לנסוע מחו"ל לא"י והשי"י
יעזרני בחסדו לבוא לשם כי לא"י א"א לבוא כ"א ע"י יסורים וגם
רבינו ז"ל נסע בשעת מלחמה גדולה, ואם מי אנוכי להשוות עצמי
לרבינו הקודש אשר אין מי נדמה אליו מכ"ש פחות כמוני אף על
פי כן לענין דבר שבקדושה מחוייב אפי' הקל שבקלים לבקש
גדולות כאשר שמעתי מפיו הק' בעצמו ז"ל. אדרבא אני מחוייב
למסור נפשי יותר ויותר אלף פעמים לבוא לא"י כי רבינו הק' ז"ל
אפי' קודם שבא לא"י היתה קדושתו ופרישתו ומעלתו וצדקתו
גבוה ונשגב ונעלה מאד מאד בתכלית המעלה ולא נסע לא"י כ"א
לפעול ולהשיג השגות נשגבות יותר ויותר כי לגדולתו ית' אין חקר
וכמבואר מזה בדברינו מספורי שבחיו הנוראים עיי"ש. אבל אנן
יתמי דיתמי אנו צריכים להתגולל ברפש וטיט ולרחוש על הארץ
בין נחשים ועקרבים עד שנזכה לנשק עפר א"י ולהתגולל בעפרה
הקדושה ולשאוב מאוירה הקדוש והנורא ואע"פ שאין אנו יודעים
כלל מהו א"י הלא גם אין אנו יודעין מהו ציצית ומהו תפילין ומהו
סוכה ולולב וכיוצא בשארי מצות כי טעמי המצות לא נודעו לשום
אנושי מכ"ש לנו וכ"ש פלאות עדותיך וכו' וכ"ש כל מצותיך
אמונה וכי ח"ו נפטור מלעשות המצות מחמת שאין אנו יודעים
טעמן כמו כן אנו חייבין להתגולל לא"י אע"פ שאין אנו יודעים

מהו א"י. וכו' וכו'. הן על כל אלה ויותר מזה שא"א לבאר כאן נתחזקתי ע"י המניעות העצומות יותר ויותר וכו'; עכ"ל עיין שם ותמצא מרגוע לפנשך בדף י"ב וי"ג;

(ועיין עוד שם בדף ט"ו ע"ב ובדף ט"ז) וזה לשונו הקדוש, "והנה אח"כ בא על דעתי איזה טעם קצת מה שצריכין לסבב הדרך לבוא לא"י והוא מבואר לעין ע"פ תורתו של רבינו ז"ל אמרתי אגב גררא אכתוב גם זה כאן והוא כי מבואר בהתורה ויהיה נא פי שניים ברוחך (סי' ס"ו בלק"א) "שכל המניעות שבעולם מדבר שבקדושה כלם הם בשביל החשק כדי שיתגבר החשק ביותר וכל מה שהנחשק גדול ביותר אז המניעה גדולה ביותר כדי שיתגבר החשק ביותר. כי המניעה הוא רק בשביל החשק כי ע"י המניעה מתגבר החשק ביותר כמו שמראין איזה דבר לפני תינוק וחוטפין ממנו שאז מתגבר חשקו ביותר ורץ ורודף מאד אחרי הדבר הזה כמו כן ע"י שמונעים את האדם מהדבר שבקדושה עי"ז מתגבר חשקו יותר ויותר. וע"כ כל מה שהנחשק גדול יותר נותנין לו מניעות יותר ויותר כדי שיתגבר חשקו יותר ויותר וכו' ע"ש כל זה היטב כי הם דברים המוכרחים מאד למעשה ומי שיקח דברים אלה בלבו היטב באמת יוכל עי"ז לשבר ולעבור על כל המניעות שבעולם ולהשיג ולהגיע לכל הדברים שבקדושה שירצה אין דבר שימנעוהו כי אם יתגבר חשקו ישבר כל המניעות כי כל המניעות לא באו כ"א בשביל החשק כי ע"י המניעות יכול להבין כמה גדול מעלת הנחשק, וכל מה שהמניעות מתגברין יותר ויותר עי"ז יוכל להבין כמה גדול מעלת הנחשק וכו' ע"ש כל זה היטב.

ועתה מבואר לעין בשביל זה סיבב ה' את העם ולא נחם דרך פלשתים הקרוב כמבואר בפ' בשלח כי בכונה סובבם בדרכים רחוקים והרחיקם מא"י שלא יבואו מיד לא"י כדי שיתגבר חשקם יותר ויותר ע"י גודל המניעות של ריחוק הדרך ותוקף המלחמות שראו שע"י כל זה יתגבר חשקם יותר ויותר של כל הרוצים לבוא

באמת לא"י. ומי שלא יוכל לעמוד בנסיון הזה באמת לא יבוא לא"י כי כך מדותיו של הקב"ה שמנסה את האדם ע"י המניעות הגדולות שמזמין קודם כל דבר שבקדושה בפרט קודם כל דבר שבקדושה שכל היהדות תלוי בו כגון לבא לא"י או להתקרב לצדיק האמת שאז מזמין לו מניעות הנדמות למניעות גדולות וקשות מאד והכל בשביל החשק כדי שיתגבר חשקו ביותר כנ"ל כי ע"י המניעות הגדולות ועצומות יוכל להבין כמה גדול מעלת הנחשק ואז יתגבר שיהי' לו חשק וכיסופין גדולים כפי תוקף המניעה ואז אם יתגבר בחשק וכיסופין בודאי ישבר כל המניעות ויבא אל הצדיק האמת ולא"י כי המניעות לא באו אלא בשביל החשק כנ"ל ולהיפוך מי שלא יוכל לעמוד בנסיון יתרחק עי"ז כי כל מה שמסבב ומגלגל השי"ת עם כל אדם שבעולם מגדול ועד קטן הכל הוא בשביל נסיונות כי האדם לא בא לעה"ז השפל כ"א בשביל נסיונות כידוע ויתר מזה אין להאריך כאן" עכ"ל.

⁷⁷ זייא גיט מדקדק אין די וערטיר ועתתי זיך מחי' זיין און דאס ועט דיך צי פירין צי עבודת ה' וד"ל. אחי יקירי השי"ת וייסט אז מיר שוער צי שרייבין נאר כדי דיך מחי' זיין איז אהבה מקלקלת השורה.

⁷⁷ דקדק היטב בדבריו ותתחיה וזה ינחה אותך לעבודת ה' וד"ל, אחי יקירי השי"ת יודע שקשה לי לכתוב רק כדי להחיותך אז אהבה מקלקלת השורה.

ממני ידיך עוז המצפה לבשורות טובות,

שמואל הורוויץ ברסלבר

נא ונא מאד להרבות בתפלה עבורי.

⁷⁸ א גוטיין יו"ט א גוטיין ערב יום כפור א גוטיין יום כפור א גמר חתימה טובה א גוטיין סוכות א גוט יאר. האפ פרייליך טשאק האפ.

⁷⁸ חג שמח ערב יוכ"פ שמח גמר חתימה טובה חג סוכות שמח ושנה טובה עלוז בשמחה בחדוה עלוז.

ל"ה

ב"ה יום ב' נח פעה"ק ירושלים ת"ו

רפו"ש וחיים ושלום וכט"ס אל מע"כ אהובי אחי יקירי וחביבי נפשי קשורה בנפשו ה"ה הרה"ח היקר עובד ה' במס"נ בכל כוחותיו מקורב ומקושר ודבוק ברבינו הקדוש והנורא זצ"ל זיע"א בכל לבו ונפשו שותה מים חיים מבאר מים חיים מנמנ"ח עמי ביחד אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו אשרינו כש"ת כמהר"ר ... שי"נ

ידיד נפשי יקירי את מכתבך היקר והנעים לי עד למאד קבלתי וגם המכתב ע"י ר' שלמה נ"י ג"כ קבלנו כל אחד ואחד ומה אומר לך אחי יקירי צמוד לבבי א"א לשער לך גודל צערי ועגמת נפשי מזה ואין כוחינו אלא בפה והננו עושים מה שמוטל עלינו מבקשים רחמים בעדך על מקה"ק כותל מערבי וכו' וה' ישלח לך רפו"ש בקרוב במ"ד בזכות רבינו הק' ננמ"ח אמן

⁷⁹היילקער טייער גטרייאר ⁷⁹ אחי המסור היקר והקדוש ברידער גואלד לאז דיך ניט אפ אהה (גואלד) אל תזניח את בשום אופן גדענק גיט דער עצמך בשום אופן זכור היטב היילקער רבי שרייבט אין ס' רבינו הקדוש כותב בספר המדות הקדוש תיקון הגוף קודם לתיקון הנפש אין דער היילקער רבי ז"ל האט גזאגט דער בע"ד קען זיך קיין עצה ניט גיבען מיט איין ערליכין יודין מאכט ער אים קראנק ע"כ טאר מען דיים בע"ד ניט נאך גיבען בשום אופן מען דארף זיך מחזק זיין בכל הכוחות מען דארף גדיינקין דער היילקי רבי בריינגט אין לק"מ הקדוש מצו' גדולה להיות בשמחה תמיד ואפי' גדולה להיות בשמחה תמיד ואפי'

ע"י מילי דשטותא ורבינו הק' דשטותא ורבינו הק' אמר
 אמר בפירוש עס האט אפנים אז בפירוש זה נראה שא"א
 מען קען זיך ניט מחי' זיין נאר להתחיות רק ע"י מילי דשטותא
 דורך מילי דשטותא וכו'. וכו'.

ועיין בימי מהרנ"ת חלק ב' אות

לב'. בזה"ל וקודם מנחה הייתי מתחלה בעצבות מאד וספרתי קצת
 צערי לפני ר"ג ור"מ הנ"ל וניחמו אותי קצת ואמרו הלא רבינו ז"ל
 אמר שאתם שוחקים מכל העולם וכו' ואח"כ התחלנו לשחוק אני
 ור' יודא אליעזר והתגברנו בשחוק גדול מאד מאד איזה שעה
 רצופה ועי"ז שמחתי עצמי קצת. וזה הי' נצרך לי אז מאד מאד בלי
 שיעור:

ועין באות לז' באמצע ואח"כ נזכרתי שעבר יום ט"ו בשבט בלי
 שמחה כראוי והתחלתי לשמח עצמי והיו שם ר' ישעי' מטשערקאס
 א' מאנ"ש וחטפתי אותו לתוך השמחה ורקדתי עמו בעל כרחו
 ובתחילה לא הי' מרוצה כלל אבל אני הכרחתי אותו הרבה ולא הי'
 יכול לשנות רצוני ועי"ז נמשך עליו שמחה אח"כ באמת וכמבואר
 אצלינו מזה שמתחלה צריכין להכריח עצמו לשמחה ואח"כ בא
 השמחה באמת כמו ששמעתי מפיו הקדוש בפירוש ואלו מעט
 הרקודין והשמחה באותו הלילה הי' יקר בעיני מאד מפז ומפנינים
 כי נתייאשתי משמחה באותו העת כי כבר נרדמתי וה' הי' בעזרי
 לבוא לשמחה אז שהוא אצלי דבר גדול כי כל זמן שאני זוכה
 להיות בשמחה אפי' בחול הוא אצלי דבר יקר מאד ומצוה גדולה כי
 רבינו ז"ל הזהירונו מאד מאד להיות אך שמח תמיד ולהכריח עצמו
 בכל הכוחות להיות בשמחה תמיד והעיקר לשמח א"ע ע"י מילי
 דשטותא דייקא כמבואר אצלינו כמה פעמים וע"י השמחה הזאת
 הנ"ל עי"ז זכינו לשמחה אח"כ גם בש"ק כי גם עי"ז למדתי את ר'
 ישעי' הנ"ל להיות בשמחה וריקודין בשבת קדש ובפרט לענין
 הנסיעה לא"י היתה השמחה עיקר גדול אצלי וכל שמחה ושמחה

קטנה וגדולה מעט ורב שהי' לי בדרך הכל היו סייעתא דשמיא כדי לזכינו לבוא לשם ובלא זה לא הי' אפשר לי לבוא לשם עכ"ל הקדוש והנורא עיין היטב ותדקדק באלו הדברים ותמצא נחת לנפשיך. ועיין גם ימי מהרנ"ת ח"ב באות קסה' וגם באות קסו' עי"ש היטב היטב.

⁸⁰ אחי יקירי למעה"ש זכור היטב מה שמוהרנ"ת הקדוש אמר בזה"ל כשבריאם צריך לעשות ולעשות ולעשות ואם נהיים חולים חלילה אין לעשות יותר רק מצוה אחת ונשמרתם לנפשותיכם ולהניח את המספריים והברזל וזכור היטב מה שרבינו כותב בלקוטי מוהר"ן הקדוש שעיקר הרפואה היא ע"י שמחה ועצבות היא האב של כל העבירות רח"ל ושל כל החולאים רח"ל וכמו שמוהרנ"ת הקדוש כותב בלקו"ה אהע"ז שכל התורה תלויה בזה שרבינו הקדוש אומר על הפסוק ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה שצריכים לחטוף גם את היגון ואנחה לתוך השמחה היינו מזה שהבע"ד רוצה לעשות לו עצבות עם זה בעצמו הוא צריך לשמח את עצמו אדם שפל כמוני ובכל זאת

⁸⁰ אחי יקירי למעה"ש גיט ואס מהרנ"ת הקדוש האט גזאגט בזה"ל אז מען איז גיזונד דארף מען טוהין אין טוהין אין אז מען וערט חלילה קראנק האט מען ניט מקיים צי זיין נאר איין מצו' ונשמרתם לנפשותיכם איז אועק גלייגט שער אין אייזין אין געדענק גיט ואס דער היילקער רבי שרייבט אין לק"מ הקדוש אז דער עיקר רפואה איז דורך שמחה אין עצבות איז רח"ל די אב פון אלי עבירות אין אלי חולאת רח"ל אין ויא דער היילקער מורנ"ת שרייבט אין לק"ה אהע"ז אז די גאנצי תורה היינגט אין דיים ואס דער היילקער רבי זאגט אוף ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה אז מען דארף דיים יגון ואנחה אוך אריין חאפין אין דער שמחה היינו פין דיים ואס דער בע"ד ויל אים מאכין מיט עצבות מיט דיים אליין דארף ער זיך משמח זיין אזא

מקורב לרבי קדוש כזה שאמר
חידוש כמוני לא הי' בעולם
הרי צריך לרקוד מחמת
השמחה.

אחי המסור והנלבב כל חסרונך
הוא מה שהנך נופל לעצבות
ומרה שחורה ועי' נופלים כל
פעם יותר רח"ל ונרדמים כבר
לגמרי מכל וכל ע"כ למעה"ש
אל תתן לעצבות שום גישה
אליך כי עצבות היא סט"א
והשי"ת שונא אותה ורפואת
הבת מלכה היא רק ע"י עשרה
מיני נגינה עם שמחה כמו
שרבינו הקדוש מביא בספורי
מעשיות מהז' בעטלירס ביום
השישי ואני מרפא אותה כי אני
יודע לנגן לפניה כל העשרה
מיני נגינה.

כעת אחי המסור והנלבב עשה
כך כתוב מכתב ותוציא שם
בכתב כל נגעי לבבך והשיח
את כל לבך במכתב הזה
לאנש"ש שאצל ציון רבינו
הקדוש נכד רבינו ר' שמשון
ותשלח לי המכתב ואני ג"כ
אכתוב ממך ואשלחו לשם אז
יזכירו אותך אצל רבינו על

מענטש אין איז פארט מקורב צי
אזא היילקען רבין ואס חידוש כמוני
לא הי' בעולם דארפין מען דוך
טאנצין מחמת שמחה.

הארצדיקער גטרייאר ברודער דיין
גאנצער חסרון איז ואס די פאלסט
אריין אין עצבות ומרה שחורה אין
דרוך דיים פאלטין אלי מאל מער
רח"ל אין מען שלאפט אין גאנצין
אפ ע"כ למעה"ש לאז דיך גאר ניט
צי קיין עצבות וארין עצבות איז
סט"א והשי"ת שונא אותה אין די
רפואה פין דער בת מלכה איז נאר
דורך עשרה מיני נגינה מיט שמחה
אזו וויא דער היילקער רבי בריינגט
אין ספמ"ע מהז' בייטלירס ביום
הששי אין איך הייל זיא וארין איך
קען שפילין פאר איר אלי 10 המיני
ניגונים.

איצט הארצדיקער גטרייאר
ברודער טיא אזו שרייב אפ
אבריביל אין שרייב ארוס אלי נגעי
לבבך אין רעט דיר אוס גאר דאס
הארץ אין דיים בריביל צי אנש"ש
שאצל ציון רבינו הקדוש נכד רבינו
ר' שמשון ותשלח לי המכתב ואני
ג"כ אכתוב ממך ואשלחו לשם ועט
מען דיך מזכיר זיין ביים רבין אופין

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קכג

ציון הק' אין מען ועט ארוף לייגין דאס בריביל על ציון רבינו הק' ע"כ רעד דיר אוס גאר דאס הארץ אין ויא אזו די ביסט מקורב גוארין דורך ר' ישראל זצ"ל אין ואס אוף דיר איז איבער גגאנגין אין עס איז שון אזופיל יאר און האסט נאך ניט זוכה גוען צי זיין וכו'. אין ואס ועט זיין דער תכלית אין ויא די ביסט נעבך ניט גיזונד וכו' אלדז ארוס שרייבין אין זאלסט שרייבין ועגין מיר ויא אייך מיטשי מיך וכו' אין איך וייס קיין שום עצה ניט הן בגשמיות והן ברוחניות זאלסטי אלדז ארוס שרייבין אין דיים בריף אין זאלסטו מיר איבער שיקין ועל איך איה"ש איבער שיקין וכו'. נאר זאלסטי דין ניט אן שטריינגין ח"ו בשום אופן אין זאלסטו דיר זייער היטין דאן גיזונד דער עיקר זאלסטו טרינקין אסאך איין גקאחטי מיליך וארימי פרישי אלי טאג איין ערך פון איין ראטיל אודער וינצקער אין בומיל בריינגט רבינו הק' איז ארפואה להריאה אין רגל איז אגרוסי רפואה זאלסט לאזין קאחין פיס פין בהמות אין די יאך פטעשי זאלסטו עסין אין אפשר קענסטי קריגין מאנדיל מיליך איז

הציון הק' ויניחו את המכתב על ציון רבינו הק' ע"כ השיח את כל לכך ואיך שנתקרבת ע"י ר' ישראל זצ"ל ומה שעבר עליך ושזה כבר כ"כ הרבה שנים ועוד לא זכית להיות וכו' ומה יהי' התכלית ואיך לדאבונך אינך בריא וכו' הכל להביע בכתב גם תכתוב ממני איך שאני מתייסר וכו' ואיני יודע שום עצה הן בגשמיות והן ברוחניות הכל תכתוב במפורש במכתב הזה ותשלחנו אלי ואני איה"ש אשלחנו וכו'.

רק שלא תתאמץ ח"ו בשום אופן ותשמור היטב על בריאותך ובעיקר תשתה חלב רתוח חם כל יום בערך מדה של ראטל או פחות ושמן זית מביא רבינו הק' שהזהר רפואה להריאה ורגל היא רפואה גדולה שתתן לבשל עבורך רגליים של בהמות ותאכל את השומן של המרק ואם תוכל להשיג חלב שקדים זה רפואה לרוק רח"ל ותזהר לא להשגיח ולא לשים לב על

מה שאתה יורק כי יש לזה
 כח המושך רח"ל רק תסיח
 דעת מזה לגמרי ולא להשגיח
 על זה כלל.

והעיקר שתבקש מה' כמה
 שאתה יכול והעיקר רק לקות
 ולקות להשי"ת בזכות רבינו
 הק' שאמר מה לכם לדאוג
 מאחר שאני הולך לפניכם
 ואמר סמכו על כוחותי
 והעיקר שתהי' בשמחה רק
 שמחה. ובאמת לאמתו הנך
 צריך להיות בשמחה מאד
 בלי שיעור מה שזכית אחרי
 מניעות כאלה וחולאת כזו
 רח"ל להיות ר"ה הקדוש
 ויום כיפור הקדוש על ציון
 הקדוש והנורא רשב"י זיע"א
 מה ששום צדיק אין לו כזו
 שייכות לרבינו כמו הצדיק
 הקדוש הזה בחינת משה
 ורבינו הקדוש אמר
 שצריכים להיות בער"ה
 ובר"ה אצל צדיקים ומביא
 ר' אברהם זצ"ל בביאור
 הלקוטים שהיכן שמביא
 רבינו הלשון צדיק וכו' או
 צדיק אמיתי כוונתו על

ארפואה צים שפייאין רח"ל אין
 זאלסט דיך היטין ניט קוקין אין
 אכטינג גיבען ואס די שפייסט וארין
 עס האט רח"ל הכח המושך נאר
 זאלטס אין גאנצין פאר געסין אין
 גאר ניט קוקין אוף דיים אין דער
 עיקר זאלסטו בייטין השי"ת ויפול די
 קענסט אין דער עיקר נאר האפין אין
 האפין צי השי"ת בזכות רבינו הק'
 ואס האט גזאגט ואס האט איר צי
 זארגין אז איך גייא פאר אייך אין
 האט גזאגט דופיט אוף מייני כוחות
 אין דער עיקר זאלסטו זיין מיט
 שמחה נאר שמחה.

אין באמת לאמתו דארפסטו זיין
 גאר פרייליך אן א שיעור ואס די
 האסט זוכה גוען נאך אזוני מניעות
 אין אזא קראנקייט רח"ל צי זיין ר"ה
 הקדוש אין יום כפור הקדוש על ציון
 הק' והנורא רשב"י זיע"א ואס קיין
 שום צדיק האט ניט אזא שייכות
 לרבינו הק' ויא דער היילקער צדיק
 זי"ע בחינת משה אין דער היילקער
 רבי האט גזאגט מען דארף זיין ערב
 ר"ה אין ר"ה בא צדיקים בריינגט ר'
 אברהם זצ"ל אין באור הלקוטים אז
 ויין רבינו הק' בריינגט דאס לשון
 צדיק וכו' או צדיק אמיתי מיינט ער

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קכה

רשב"י והאר"י הק' וכו' ע"כ דארף סטע דאך זיין מלא שמחה באמת אין גדיינק ואס רבינו הק' האט גזאגט האט גפועלט בא השי"ת אז ער זאל ניט אוועק נעמין זייני לייט אין מוטין דער ארביט וכו'.

אין מען דארף ביינקין אין האפין וארין דער היילקער רבי האט גזאגט איר דארפט זיך אסאך יאגין איר זאלט נאך קענין עפיס חאפין ע"כ דארף מען טאקי אסאך אסאך ביינקין און האפין אין טראכטין וייגין ארום נעמן די בת מלכה אין פין דעסט ועגין דארף מען נאר זיין פרייליך אין מען דארף זיך מחי' זיין מיט ואס מען קען אין זיך ניט לאזין אראפ וארפין בשום אופן יהי' איך שי' אין שום יאוש בעולם מען דארף האבין בידי התעוררות מיט התחזקות אי' מקום כבודו אין מלא כל הארץ כבודו אזמרה לאלקי בעודי אין תעיתי כשה אובד וכו' אין איצט דארפסטי דער עיקר נאר זיין פרייליך אין זיך מחזק זיין אין מחי' זיין וארין איך שהוא איז אשרינו ואשרינו וד"ל אין איך בייט דיך זייער זאלסט מיר שרייבין אלי מאל פון דיין ליבען גיזונד זאלסטו מיך מחי' זיין עס איז

רשב"י והאר"י הק' וכו' ע"כ צריך אתה הרי להיות מלא שמחה באמת וזכור מה שרבינו הק' אמר שפעל אצל השי"ת שלא יקה את אנשיו מהעולם באמצע העבודה [כ"ז שלא גמרו עבודתם בעוה"ז] וכו'.

וצריך לכסוף ולקות כי רבינו הק' אמר הנכם צריכים למהר מאד שעוד תספיקו לחטוף משהו ע"כ צריך באמת הרבה הרבה לכסוף ולקות ולחשוב בענין להוציא את הבת מלכה ובכל זאת צריכים להיות רק בשמחה צריך להתחיות במה שאפשר ולא לתת להפיל אותו בשום אופן יהי' איך שיהי' אין שום יאוש בעולם צריך את שניהם התעוררות והתחזקות אי' מקום כבודו ומלא כל הארץ כבודו אזמרה לאלקי בעודי ותעיתי כשה אובד וכו' וכעת אתה צריך בעיקר רק להיות בשמחה ולהתחזק ולהתחיות כי איך שהוא זה אשרינו ואשרינו וד"ל ואני מבקש ממך מאד שתכתוב לי

ב"ה גוען שמחת תורה שטארק פרייליך גלובט השי"ת ממני ידיך עוז המצפה לתשועתך באמת ממני שמואל הורוויץ ברסלבר.

⁸¹ ברודער לייב זייא גיזונד אין שטארק אין ראך אין פרייליך אין לייבדיג חי גלעבט פרייליך האפ ברודער האפ ורוקם גלעבט טשאק טשאק טשאק פרייליך האפ האפ אין האפ אין פארט האפ אין טאקי האפ אין וידער האפ אין דייקא האפ האפ האפ פרייליך מיט אפיל מאל כדבעי פרייליך

פרייליך ברודער האלד זיך דער אייבשטיר איז מיט דיר אין באדיר אין אין דיר אין ויא די ביסט גפאלין ביסטו אלדז בא השי"ת כי מלא כל הארץ כבודו וד"ל.

ב"ה

גם אני פורס בשלומכם הטוב מעומקא דליבא ⁸² אין איך ווינש אייך איין רפואה שלימה אמן בזכות רבינו הקדוש והנורא ננמ"ח זיע"א אין איך בעהט תמיד פאר אייך רק חזק ואמץ אין זיך נישט מייאש זיין דאס איז דער עיקר עבודה פין הייליקין רבין זיע"א אין דער עיקר פריילעך זיין כמבואר בספר המדות מי ששמח תמיד עי"ז הוא מצליח אכ"ר איך וואלט אייך גיווען גישריבין מיין נאר דער קאפ

⁸² אני מברך אתכם ברפואה שלימה אמן בזכות רבינו הקדוש והנורא ננמ"ח זיע"א ואני תמיד מתפלל עבורכם רק חזק ואמץ ולא להתייאש זה עיקר העבודה מרבינו הקדוש זיע"א והעיקר להיות בשמחה כמבואר בספר המדות מי ששמח תמיד עי"ז הוא מצליח אכ"ר. הייתי כותב לכם יותר רק הראש שלי לא

קבו שְׁמוּאֵל מִכְתָּבֵי

טראגט מעך יעצט נישט בעזהי"ת אין
אנדערין בריף וועל איך אייך מיין
שרייבין און איהר וועט שוין זיין
געזינד בעזהי"ת בלייבט געזינד אין
שטארק אין רייך אין פריילעך
במקום עכשיו בעזהי"ת
במכתב הבא אכתוב יותר
ואתם כבר תהיו בריאם
בעזהי"ת שתהי' בריא
וחזק ועשיר ושמת.

ממני אוהב נאמן אותכם באמת ומקו' לראות אצלכם כל טוב
יעקב זאב הכהן ברסלבר

פריילעך האפ האפ האפ

ל"ז

ב"ה יום ב' פרשת תולדות תרפ"ז לפ"ק פעה"ק ירוש' ת"ו
שלום וברכה אל מע"כ אהובינו ידידינו עוז הנדיב לב ורודף חסד
וצדקה החסיד השותה מים חיים מבאר מים חיים מנחל נובע מקור
חכמה כש"ת כמוה"ר משה קליין נ"י הי"ו אחר ד"ש ה"ט באה"ר
באנו לעורר ולבקש את כבודו בענין מצוה גדולה ונורא מאד אשר
אין כמוהו אשר כל העולם תלוי בזה הנה כאשר בא מכתבים מאת
אנש"ש באומאן אשר למעה"ש לראות להשתדל בכל היכולת ובכל
הכוחות לשלוח שמן זית להדליק על ציון רבינו הק' הנר תמיד אשר
זה עיקר גדול אשר אין לשער ולהעריך כלל וכלל וכדאיתא בדברי
רבינו הקוה"נ בפירוש בספר המדות ע"י נר תמיד הדולקין בשמן
זית עי"ז ניצולין משמד וזה מוכרח מאד בזה הזמן כי העולם רח"ל
מלא שמד רח"ל כידוע לכל וכל הצרות הכל רק מחמת זה ומזמן
המלחמה אינו דולק שמן זית על ציון רבינו הק' ע"כ חובה גדולה
על כל איש ואיש מאנש"ש שיראה בכל יכלתו וכוחו להשתדל
ולסייע בענין זה אשר כל העולמות תלוי בו וכו' וד"ל וגם אם
אפשר לסייע בפרנסתם אשר דחוק להם הזמן מאד והרבות סכנות
עוברים עליהם בפרנסתם וראוי להתאמן מאד ולהחיותם כך קבלנו

מכתבים מאת אנש"ש מאומאן וגם ר' שמשון נ"י נכד רבינו ז"ל הקוה"נ כתב ומבקש מאד מאד למעה"ש להשתדל בזה ע"כ הסכמנו יחד אנש"ש מעה"ק ירושלים ת"ו להשתדל בזה בכל מאמצי הכוחות כי אין דבר גדול מזה וכל מי שניצוץ רבינו הקוה"נ מתנוצץ בו וכל מי שמאמין ברבינו הקוה"נ מבין מדעתו כמה גדול כוח החוב והמצוה בזה אשר אין לשער ולהעריך בדעתו כלל וב"ה אעפ"י שאנחנו אנש"ש מפה הם עניים ואביונים כידוע למע"כ אעפ"י מצאנו חוב להתחייב ג"כ בזה כל אחד כפי יכולתו להשתדל בזה וב"ה התחלנו בזה ליתן כל אחד כפי יכולתו על כן באנו גם אל מע"כ שג"כ לא ימנע מלזכות בהמצוה הגדולה הזאת אשר יגן עלינו תמיד וכמו שאמר רבינו זצ"ל הקוה"נ שלעשות דבר בשבילו אפילו דבר קטן כיון שהוא בשבילו הוא קשה עד מאד ובפרט דבר גדול ונורא כזה אשר הוא זכות הרבים בודאי קשה מאד ע"כ צריך ולהתאמץ מאד להשתדל בזה בכל הכוחות. ע"כ באנו לבקש מכבודו שיראה ג"כ להתחייב א"ע איזה התחייבות בכל חודש לא פחות מחצי פונט לחודש ובפרט עכשיו ההתחלה רוצים לשלוח בלעך ש"ז ע"י קומסינר שלא יצטרך כל כך כסף בשביל⁸³ הפוסט אשר יוקר מאד ע"כ יזכה כבודו בלבו הטהור ויתנדב איזה סכום הגון על ההתחלה ובזכות זה יעזרהו השי"ת וימלא כל משאלותו לטובה בזכות רבינו הקדוש ננמ"ח⁸⁴ ואס האט גזאגט דופיט און מייני כוחות אין ואס האט גזאגט אז די גאנצי ועלט היינגט און מייין ר"ה היינו דיים ציון הקדוש פין הייליקין רבין וכמו שכתב מורנו הקדוש מהרנ"ת זצ"ל בחיי מהר"ן בסוף חלק א' אז דאס ואס דער רבי ליגט אין אומאן אין דאס ואס דער

⁸⁴ שאמר סמכו על כוחותי ושומר כל העולם תלוי בר"ה שלי היינו הציון הקדוש של רבינו הקדוש וכמו שכתב מוריניו הקדוש מוהרנ"ת זצ"ל בחיי מוהר"ן בסוף חלק א' שמה שרבינו שוכן באומן ומה רבינו זצ"ל

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קכט

רבי זצ"ל האט גזאגט איך ויל בלייבין צווישן אייך היינאגט אין דיים אלי עולמות אין דער הייליקר רבי זצ"ל האט גזאגט וען ניט איך קים אראפ אוף דער ועלט ואלט די ועלט גוארין תוהו ובהו אין וען ניט מייך ר"ה ואלט די ועלט גוארין תוהו ובהו ע"כ טאר מען דאס ניט אוועק לאזין אין מען דארף זיין מיט אלי כוחות צי טוהין וייגין דיים אין דיים זכות ועט השי"ת העלפין אז דער גאנצער כלל ישראל ועט גהאלפין וערין מיט דער אמתיר ישועה אמן.

אמר רצוני לישאר ביניכם תלויים בזה כל העולמות ורבינו הקדוש זצ"ל אמר אם לא הייתי יורד כאן לעולם הי' העולם נעשה לתהו ובהו ואם לא הר"ה שלי העולם הי' נעשה לתהו ובהו ע"כ אסור להרפות וצריך לראות בכל הכוחות לעשות עבור זה ובזכות זה יעזור השי"ת שכל כלל ישראל יושע בישועה האמיתית אמן.

גואלד טייער הארצדיקער ברודער מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה גואלד מען דארף זיך פאר דיים הייליקין רעבינס ועגין אפילו מוסר נפש זיין ובפרט אזא זאך טאר מען בודאי ניט אפ לאזין אין מען דארף גדייניקין אז דער בערגיר איז גאנאנגין ארום נעמין די אשת עני האט ער אפגטאן אשגעון אין עס איז טאקי צום אמת גוען א שגעון אבער אן דיים שגעון ואלט ער זי בשום אופן ניט ארום גנומין ע"כ דארף מען ניט פאר געסין אין דיים הייליגין רבין אין מען דארף טוהין ואס מען קען ועט זיך דער הייליקר רבי מוהין פאר אונז אין פאר אלי יודין אמן.

אזה (גואלד) אחי הנלכב והיקר מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה אזה (גואלד) עבור רבינו הקדוש צריך אפילו למסור את הנפש ובפרט דבר שכזה בודאי אסור להזניח וצריך לזכור כשהברגר הלך להוציא את אשת העני הוא עשה שגעון אבל מבלעדי השגעון הוא לא הי' מוציא אותה בשום אופן ע"כ צריך לא לשכוח ברבינו הקדוש וצריך לעשות ככל יכולתו ואז רבינו הקדוש יתאמץ עבורינו ועבור כל ישראל אמן.

אין מען דארף גדיינקין ואס ר' נחמן ז"ל מטולטשין אמר וער איז מיין ברודער אברסלבר חסיד וער איז מיין פאטער וכו' ובפרט דער הייליקער רבי אליין דארף מען זיך אודאי קולרין אפילו בכל מיני רפש וטיט מען זאל קענין טוהין עפיס אנחת רוח פאר דיים היליקין רבין זצ"ל אין ויא דער רבי בריינגט אין תורה חב"ח כ"ב ח"א אז מען זאל זיין בחינת בשר צום צדיק האמת ואס ער איז דער עצם דארף מען אסאך שימוש אסאך ארבטין אסאך אהרווין אסאך באדינין דיים צדיק האמת מען זאל עפיס האבין השייכות צי אים דענצמאלט קען מען הערין די מוסר פין צדיק האמת עיי"ש וכו' וד"ל.

ל"ז

ב"ה יום ו' עש"ק ויצא פעה"ק ירושלים ת"ו [ו' כסליו תרפ"ז]
 מזל טוב סימן טוב ומזל טוב מזל טוב
 החיוה"ש וכט"ס ומז"ט אל אהובי אחי יקירי מחמדי דיתיב בתונא
 דלבאי ה"ה האברך היקר השותה מים חיים מנמנ"ח כש"ת כמוה"ר
 ישראל דוב ברסלבר נ"י שליט"א.
 אחר דרישת שלומך הטוב באהבה רבה הנני מבשר לך כי ב"ה
 נולד בן למז"ט בשטו"מ לאוהבינו ידידנו עוז כמוה"ר יעקוב זאב
 הכהן שליטא ונכנס לבריתו של אאע"ה בעתו ובזמנו ביום ג' ויצא

וב"ה היינו שמחים הרבה יה"ר שיזכה לגדלו לתורה וחופה ומעש"ט וי' הוא וכל יו"ח ברסלבר חסידים באמת וירוו נחת הרבה ממנו אכי"ר.

אחי יקירי מאד מאד פליאה אצלי עליך מה שלא השבת לי תשובה על המכתב ששלחתי לך לפני כמה שבועות ושם כתבתי לך מענין ש"ז על ציון רבינו הק' וכו' ואני מהרהר הרבה אפשר שלא קבלת את המכתב וע"כ אינני יכול לכתוב לך כי מי יודע אם אתה

מקבל המכתבים וד"ל עכשיו באתי

אחי יקירי לעורר אותך⁸⁵ די זאלסט דיך דער ראטויען זאלסט זיין מיט אלי כוחות צי נוף נעמין געלד אין שיקין אער צי אבלעך גוטין שמן זית מיט איין אטמביל ואריין מען האט אונז גשריבין אז עס ברענט ניט קיין בומיל על ציון רבינו הקדוש אין די גאנצי ועלט היינגט אין דיים אזו ויא רבינו הקדוש בריינגט אין ס' המדות ע"י שמן זית שדולקין בנר תמיד ניצולין משמד אין היינט איז די גאנצי ועלט רח"ל מלא שמד אין אלי צרות צרות הנפש והגוף בכלל ובפרט נעמט זיך נאר פון דיים אין אזו ויא מהרנ"ת הקדוש בריינגט אין עלים לתרופה אז צי ברענין ביים רעבין א נר תמיד פון שמן זית איז אין למעלה ממנה קיין גרעסירס איז נטא אין דאס איז ההמתקת כל הדינין הן בכלל ישראל והן בפרט פאר אנש"ש

⁸⁵ שתציל את עצמך תראה בכל הכוחות לאסוף כסף ולשלוח הנה עם התחבורה פח שמן זית מובחר כי כתבו לנו שלא דולק שמן זית על ציון רבינו הקדוש וכל העולם תלוי בזה כמו שמביא רבינו הקדוש בספר המדות ע"י שמן זית שדולקין בנר תמיד ניצולין משמד והיום כל העולם מלא בשמד רח"ל וכל הצרות צרות הנפש והגוף בכלל ובפרט נמשך רק מזה וכמו שמביא מוהרנ"ת הקדוש בעלים לתרופה שלהדליק נר תמיד של שמן זית אצל רבינו אין למעלה ממנה אין דבר גדול מזה וזה המתקת כל הדינים הן בכלל ישראל הן בפרט

ובפרטי פרטית פאר דיים איז זיך משתדל אין דיים. לאנש"ש ובפרטי פרטיות לזה שמשתדל בזה.

על כן אחי יקירי אהובי מחמדי גדענק גיט ואס מען שמיסט דא זיין זיך משתדל זיין צי ברענין ש"ז על ציון רבינו הק' איז ניט דא גרעסירס דער פון מען דארף האבין כמעט מס"נ אוף אזא הייליקיע זאך גדענק גיט מען דארף זיך פאר יעדיר האר פין רעבינס זאך מתגלגל בכל מיני רפש וטיט ובפרט אזא זאך ואס אלי עולמות תלוין בזה אשר אין לשער ולהעריך מען דארף גיט גדענקין דער היילקער רבי האט גזאגט אז טוהין די קלענסטי זאך פאר אים איז שוער אן אשעור אביא עס איז נאר פאר דיים רבין פאר לייגט זיך דער בע"ד מיט אלי כוחות וארין עס איז אטובה אוף דער ועלט ולימות המשיח ולתחיית המתים ולעתיד לבא.

ובפרט אזא זאך ואס אאמתיר מזכה הרבים ואס אזכות הרבים

לדורות ולדורי דורות דארף מען לופין אין ארבטין מיטן גאנצין כח אפילו עפיס צי טוהין פאר דיים רעבין זצ"ל ובפרט אזא זאך אשר אין למעלה ממנה דארף מען בודאי

על כן אחי יקירי אהובי מחמדי זכור היטב מה שאנו מדברים כאן לראות להשתדל שידלוק שמן זית על ציון רבינו הקדוש אין דבר למעלה מזה וצריך כמעט מס"נ על דבר קדוש כזה זכור היטב עבור כל חוט השערה בענין רבינו צריך להתגלגל בכל מיני רפש וטיט ובפרט דבר כזה שכל העולמות תלויים בזה אשר אין לשער ולהעריך צריך לזכור היטב מה שרבינו הקדוש אמר שלעשות עבורו את הדבר ההכי קטן זה קשה בלי שיעור אם זה רק עבור רבינו אז הבע"ד משתטח בכל הכוחות כי דבר כזה היא טובה עבורו בעולם הזה ולימות המשיח ולתחיית המתים ולעתיד לבא.

ובפרט דבר שכזה שהוא מזכה את הרבים באמת שזה זכות הרבים לדורות ולדורי דורות צריך לרוץ ולעבוד בכל הכח אפילו לעשות משהו עבור

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קלג

מיט גרוס שמחה נעמין צי טוהיין די מצוה אז השי"ת האט אונז מזכה גוען מיט דער מצוה אז מיר דארפן שוקין דארף מען דאס חאפן מיט בידי הענט אין ניט פאר שפייטיקין אין ניט מתעצל זיין זיך אין דיים זכות ועט זיך דער רבי זצ"ל מיהיין פאר אונז אז מיר זאלן קענין זוכה זיין אליין אוך זיין בקרוב מיט כל טוב וד"ל אז די גאנצי ועלט זאל ארוס פין דער צרה ואס אזו סגור ומסוגר וארין די ועלט זאל קענין ואלט דאך גאנצי ועלט גפארן ואלט דאך משיח גקומין וכו' וד"ל.

אחי יקירי גדענק גיט ויא דער בערגר האט ניט גקענט ארוס נעמין די אשת עני אן דיים שגעון וארין מען מיז אמאל טוהיין טאקי צום אמת אשגעון מען זאל ארוס ראטוען די נשמה וארין אז מען הייבט זיך נאר אן ארום צי קליירין אין חכמין זיך בלייבט בא גאר ניט און מען קען בשום אופן ניט ארוס נעמין אבער ויא דער בערגר האט גטאן האט גאר ניט גקלערט אין איין אומפיט איז ער אריין אין האט זיך גארניט אומגיקט אין האט גטאן צים אמת א שגעון אין האט

רבינו זצ"ל ובפרט דבר כזה שאין למעלה ממנה צריך בודאי לרוץ בשמחה גדולה לקחת לעשות את המצוה אם השי"ת זיכה אותנו במצוה הזאת שאנו צריכים לשלוח אנו צריכים לחטוף את זה עם שתי הידיים ולא לאחר ולא להתעצל ובזכות זה רבינו יתאמץ עבורינו שנוכל לזכות אנו בעצמנו ג"כ בקרוב לכל טוב וד"ל שכל העולם יצא מהצרה שזה כ"כ סגור ומסוגר שאם העולם הי' יכול ליסוע הרי כל העולם הי' נוסע אז הרי משיח הי' מגיע וכו' וד"ל.

אחי יקירי זכור היטב איך שהברגר לא יכל להוציא את אשת העני ללא השגעון שעשה כי אכן צריך פעם באמת לעשות שגעון כדי להציל את הנשמה כי אם רק מתחילים להתבונן ולהתחכם נשארים בלא כלום ואי אפשר בשום אופן להוציאה אבל איך שהברגר עשה שלא חשב כלום ונכנס בסערה אחת ולא התבונן בכלל ובאמת הוא עשה

פארט ארוס גנומין די אשת עני אשרי לו ע"כ אחי יקירי זייא זוכה אין טיא אפ אשגעזון אום גקלערט אין אים גטראכט אין קוף אבלעך גוטין בומיל שמן זית צפתאר בומיל אין שיק אער ועלין מיר זיין נאך אטלכי בלעכין אין שיקין אין איינום גואלד לאז דיך ניט נארין גדענק דיים רבינס ציון הק' איז בחינת אבן שתי' ולמעלה ממנו גרעסיר ויא דאס ק"ק רעכין אז די צינסט אן די מנורה אין בהמ"ק ברידער איך ועל דיך מקנא זיין אז די ועסט דאס טוהין באמת גואלד עס ועט דיר גיט צי ניץ קומין.

ועסט פאר דינען ארווח ואס אן אשעור אין אן איין ערך.

גואלד לאז דיך ניט אפ ריידין פין בעל דבר אין דיים זכות ועט דיך דער רבי ז"ל אוף ועקין פין שלאף אין דיך מקרב זיין באמת גואלד עס איז בידך זאלסט זוכה זיין כי קרוב הדבר אליך מאד בפין ובלבבך לעשותו גדענק גיט וען ר' ישראל לייבט ואלט ער דאך פאר שמחה מוסר נפש גוען צי שיקין מיט אלי כוחות ע"כ אחי יקירי לאז דיך ניט אפ אין זייא מיט אלי כוחות צו

שגעזון ובכל זאת הוא הוציא את אשת העני אשרי לו ע"כ אחי יקירי זכה ועשה שגעזון מבלי להתבונן ומבלי לחשוב ורכוש פח שמן זית משובח שמן זית צפתי ושלח הנה ואנו נארגן עוד כמה פחים לשלוח יחד אהה (גואלד) אל תתן לרמאות עצמך זכור ציון רבינו הוא בחינת אבן השתיה ולמעלה ממנו למעלה מקודש הקדשים תחשוב כאילו הנך מדליק את המנורה בבית המקדש אחי אקנא בך אם תעשה זאת באמת אהה (גואלד) זה עוד יעמוד לך היטב [לעת הצורך] תרוויח בזה ריוח שאין לו שיעור ואין לו ערך.

אהה (גואלד) אל תניח את עצמך להתפתות מהבע"ד ובזכות זה רבינו יעיר אותך משנתך ויקרב אותך באמת אהה (גואלד) בידך לזכות כי קרוב הדבר אליך מאד בפין ובלבבך לעשותו זכור היטב אם ר' ישראל הי' בחיים הוא הי' מוסר את נפשו מרוב

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קלָה

שיקין אבלעך בומיל ואס גיכער איז אין מצו' גוררת מצו' ועסטי זוכה זיין האבין כיסופין צי ברעכין אלי מניעות אין קומין אוף חנוכה צי אנש"ש ואס די שלאפסט נעביך אפ אין אגרוס רחמנות אוף דיר ואס ביסט נעביך ואט ביז שון ניט גוען אטלכי ר"ה אין ואס ועט זיין דער תכלית אין דארך דיים ועסטי צי ברעכין די מניעות אין זוכה זיין זיין אוף ר"ה דארט ויא די שיקסט בומיל וד"ל.

אחי יקירי איך בין שטארק גהיינגט אין אנש"ש זענין אלי ארומי לייט פין דסט וייגין זייט מען מיט אלי כוחות מען זאל קענין שיקין אפאר בלעכין וארין דאס שיקין איין בלעך קאסט דאס אייגינע פין 5 בלעכין. אחי יקירי זייא מעורר רחמים אוף מיר וארין עס איז מיר נעביך זייער בוטער אין פינצטער אין ואס ועט זיין דער תכלית תיכף זאלסטו ענפרין תשובה טובה. פון מיר ואס איך האף צי זיין די בלעך בומיל בקרוב אין דין אויף חנוכה אין גהאלפין וערין באמת אמן שמואל הורוויץ ברסלבר.

שמחה ורואה בכל הכוחות לשלוח ע"כ אחי יקירי אל תרפה את עצמך וראה בכל הכוחות לשלוח פח שמן זית מה שיותר מהר ומצוה גוררת מצוה שתזכה שיהיו לך כסופים לשבור כל המניעות ולבא על שבת חנוכה לאנש"ש מה שהנך ישן עדיין לדאבונך ורחמנות גדולה עליך מה שהנך רחוק לדאבונך כבר כמה ר"ה שלא היית ומה יהי' התכלית ועי"ז תזכה לשבור את המניעות ותזכה להיות בר"ה שם במקום שהנך שולח שמן זית וד"ל.

אחי יקירי אני דחוק מאד ואנש"ש כולם עניים ובכל זאת דואגים בכל הכוחות שיוכלו לשלוח כמה פחים כי מחיר המשלוח של פח אחד הוא אותו המחיר משלוח של חמש פחים.

אחי יקירי עורר עלי רחמים כי מר לי מאד לדאבוני חושך ומר מאד ומה יהי' התכלית. תענה תיכף תשובה ממני המצפה לראות את פח השמן בקרוב ואתך על חנוכה ולהושע באמת אמן.

תשלח את ⁸⁶הבלעך ע"י איש נאמן אשר אתה מכיר כשהוא נוסע באטמביל ושימסרו או לי או ליעקב זאב וכו' או לר' אלטיר וגם תכתוב לנו מכתב למי מסרת את הבלעך ואפוא מעונו ואנחנו נלך אצלו לקבלו ⁸⁷פרייליך האפ אגוטין שבת קדש

ל"ח

ב"ה אור ליום ו' עש"ק פרשת שמיני פעה"ק ירושלים תובב"א [כ"א אדר ב' תרפ"ז]

החיוה"ש ורוה"צ ורפו"ש וכט"ס אל כבוד אהובי אחי יקירי כנפשי ולבבי נפשי קשורה בנפשו מאד צמאה נפשי לראותו ה"ה החסיד המופלג ביראת ה' שותה מים חיים מבאר מים חיים מנמנ"ח כש"ת כמוה"ר ... נ"י שליט"א.

אחדשה"ט באה"ר אחי יקירי ולבבי הנני מודיע לך משלומנו כלנו כי ב"ה החיוה"ש אתנו יתן הי"ת שנזכה לבשר בש"ט זל"ז ולהתראות כלנו ביחד מתוך הרחבה בלב שמח באמת.

אחי יקירי קבלתי ד"ש שלום ממך ע"י ידידנו מאנש"ש ר' צבי נ"י ומאד מאד שמחנו לשמוע משלומך הטוב כי זה זמן רב שלא קבלנו ממך שום מכתב וידיעה ור' צבי ביקש אותי שאכתוב לך בשמו כמו שהבטיח לך, וב"ה הי' לנו פה פורים משולש בשמחה וב"ה ביום א' מזה השבוע הלכנו לכל בית מאנש"ש בשמחה ואהבה ושירים על הדרך וב"ה הייתי שיכור כמעט עד דלא ידע וכו' וב"ה הולכת ונדפסת הגדה עם פירושים מלוקט מספרי רבינו נאה ומשובח מאד ויהי' לקידוש ה' גדול וגם ראיתי מכתב אשר מדפיסים בפולני' הקלוטי עצות עם פי' עברי טייטש אשר מועתק ע"י ר' שמשון נ"י נכד רבינו זצ"ל זי"ע ועכי"א והנה רבינו ז"ל אמר שפורים הכנה לפסח ועכשיו הזמן קרוב לפסח והי"ת יעזור ליציאת מצרים באמת ולהכנעת המן עמלק ע"י מצות ספירת העומר והנני מבקש רחמים בעדך והנני מזכירך בכל מכתב שאני כותב לאנש"ש להזכירני על ציון רבינו הק' לטובה.

⁸⁶ הפח.

⁸⁷ בשמחה עלוז שבת שלום.

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קלז

⁸⁸טייער האצדיקער ברודער גואלד ואס לאזט דיך אזו אפ שרייבסט ניט קיין שום בריף גדיינק עס גייט ל"ג בעומר עס גייט אזוני היילקי טייג חודש ניסן ואס דער גאנצער חודש איז בחינת ראש חודש אין עס איז אזו ויא תשרי אין עס גייט אזוני היילקי טייג פסח וספירה אשר אין לשער ואס מען קען זיך דער ראטויען פיל אסאך אין קיק אסאך אין לקוטי עצות תשובת השנה מהרב מטשערין אוף פסח מיט ספירה ועסטו זיך ממש מחי' זיין ועסטו ויסין ואס האסט צי טוהין אין גדענק גיט עס גייט ער"ח ניסן ואס איז גוען הנסיעה צום רבין ז"ל אין עס איז בחינת ר"ה.

ברודער גואלד לאז דיך ניט אפ איך שרייב דאס דיר ברודער גלייב מיר ויא אוף מיר גייט אוך איבער אסאך אין עס איז זייער שוער צי דער האלטין זיך פורים איז גוארין 3 יאר ואס איך מיטשי מיך בלי שיעור, ממש אין רגע בלי פגע אין מייני מניעות המוח אין מייני חלישות וייסט השי"ת אליין יום יום אומר מה יהי' בסופי אבל אעפ"כ

⁸⁸ אחי הנלבב והיקר אהה (גואלד) מה הנך מרפה את עצמך כל כך אינך כותב שום מכתב הולך ומגיע ל"ג בעומר הולכים ומגיעים כאלה ימים קדושים חודש ניסן מה שכל החודש הוא בחינת ראש חודש והוא כמו חודש תשרי והלכים ומגיעים כאלה ימים קדושים פסח וספירה אשר אין לשער כמה הרבה אנו יכולים להציל עצמנו והסתכל הרבה בלקוטי עצות תשובת השנה מהרב מטשערין על פסח וספירה ממש תחיה את עצמך ותדע מה יש לך לעשות וזכור היטב מגיע ערב ר"ח ניסן שהיתה אז נסיעה לרבינו ז"ל וזה בחי' ר"ה.

אחי אהה (גואלד) אל תזניח עצמך אני כותב לך זאת אחי האמן לי איך שעובר עלי הרבה וקשה לי מאד להחזיק מעמד הפורים נהיו שלש שנים שאני מתייסר בלי שיעור ממש אין רגע בלי מניעות המוח שלי וחלישות שלי יודע רק השי"ת יום יום אומר מה יהי'

בסופי אבל אעפ"כ מוכרחים בכל זאת להחזיק מעמד ולא ליפול יהי' איך שיהי' כי אין שום יאוש בעולם כלל והעיקר זה הכסופים וההשתוקקות צריך הרבה מאד לכסוף ולכסוף אז השי"ת ודאי יעזור רק לא ליפול השי"ת הוא יודע האמת מה מאד רצוני שתושע באמת רק צריך להתפלל אחד עבור השני.

אחי לבי כואב לי מאד מאד כשאני נזכר איך שפעם החזקנו עצמנו יחד וכספנו לעבודת ה' וכהיום לדאבונינו אנו כ"כ רחוקים רק צריך להאמין שהכל לטובה והכל יתהפך לטובה אחי אהה (גואלד) הצל את גופך ואל תזניח עצמך רבינו הקדוש זצ"ל מביא תיקון הגוף קודם לתיקון הנפש אכול בצים רכות בחלב אם תוכל להשיג חלב שקדים זה טוב מאד לשתייה עשה התרופה הזאת בשל ראשי שום בחלב ואכול ושתה זאת וראה לא להרשות לעצמך שום עצבות ושום צער כלל לא רק שמחה ושמחה ודוקא שמחה

מיז מען זיך פארט דער האלטיין אין בשום אופן ניט אראפ פאלין יהי' איך שיהי' כי אין שום יאוש בעולם כלל אין דער עיקר איז די כסופין והשתוקקות מען דארף זייער אסאך ביינקין אין ביינקין ועט השי"ת בודאי העלפין נאר ניט גפאלין השי"ת איז יודע אמת ויא איך ואלט זייער גואלט זאלסט גהאלפין וערין באמת נאר מען דארף בייטין איינער פאר דיים צווייטען.

ברודער מיין הארץ טיט מיר זייער זייער וייא ויא איך דער מאן מיך ויא מען האט אמאל זיך גהאלטיין אין איינום אין מען האט גביינקט צו עבודת ה' אין היינט איז מען נעביך אזו וואט נאר מען דארף גלייבן אז עס איז אלדז לטובה אין אלדז ועט נתהפך וערין לטובה ברודער גואלד ראטוע דיך דיים גוף אין לאז דיך ניט אפ רבינו הק' זצ"ל בריינגט תיקון הגוף קודם לתיקון הנפש די עס לוזי הייער אין מיליך וען די קענסט קריגין מאנדל מיליך איז זייער גוט צי טרינקין טיא די רפואה קאך קעפליך פין קנאביל אין מיליך און עס אין טרינק אין זייא לאז דיך ניט ציא קיין עצבות אין קיין צער גאר

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קלט

ניט נאר פרייליך און פרייליך אין דוקא בפרט שמגיע חודש ניסן פרייליך בפרט עס גייט חודש ניסן ואס שרבינו ז"ל מביא דער רבי ז"ל בריינגט אין לק"מ תנינא תו' ה' בלקו"מ תנינא תו' ה' אז מען וערט ניצול פין פגם הברית שניצולין מפגם הברית וכו'. וכו'.

נתאחר עד יום א' פרשת תזריע

אחי יקירי וחביבי נא לכתוב לנו משלומכם הטוב ואל תדאג כלל תדע שהתחילו להדפיס בפולין לקוטי עצות של רבינו ז"ל עם פירוש עברי טייטש מר' שמשון נכד רבינו וכבר יש אצל ר' נתן נ"י פה קונטרס מאות א'... יותר אין חדשות⁸⁹ זאיי פרייליך אין בייט פאר מיר אין ביינק צי עבודת ה' אין לערין לק"ע תשובת השנה. ממני ידיך באמת שמואל הורוויץ ברסלבר

כל אנ"ש דשה"ט באה"ר ובפרט ידידינו יעקב זאב נ"י ומאחלים לך רפו"ש וחג פסח כשר ושמח כל א' ביחוד

גם אני פוב"ש ידידינו ואוהבינו נצמד בקירות לבכי אוהב דבק מאח לי ותיק וחסיד כש"ת מוהר"ר ... נ"י באהבה רבה ועזה ידו מאד החפץ בהצלחתו בגשמיות ורוחניות כחפצו והמעטיר בעדו ובעד כל בני ביתו ויו"ח שיזכה בחיים טובים וארוכים ויזכה לקבל חג הפסח הבע"ל בשמחה אמיתית וינצל ממהו חמץ ובפרט מחימוץ המוח ונזכה לראות הגואל צדק בקרוב אכ"ר. נתן בלא"א המנוח מו"ה פנחס יהושע ז"ל נין ונכד המנוח הצדיק המופלג יצחק אייזיק יוסף ז"ל.

ל"ט

[המכתב נמצא קרוע וחסר הרבה וסמנו כל מקום החסר]

...פעה"ק ירושלים ת"ו שנת תרפ"ח

...לבי אחי ידידי יקירי כנפשי ולבבי... שותה אתי יחד מהנחל הנובע, ...ה וכו' כש"ת כמוה"ר ישראל דוב נ"י שליט"א ...משלומי יתן הי"ת שנזכה לבשר ולהתבשר ...ה נולד בן זכר לידידנו ר' מ...א בשטו"מ ביום ג' וארא יה"ר שיזכו ...ת ובזמנו ויהא למז"ט לנו ולכל ישראל ...טער ברודער בעסטר פריינד נא ...ש כי בצרה גדולה אני מכל צד... גדולים קשים ומרים מצד מחותני והמתנגדים וכת שלו וכו' עד אשר כשל כח הסבל וסכנות עצומות למעה"ש⁹⁰ הארצדקער גטרייאר האב רחמנות⁹⁰ המסור והנלבב רחם עלי אוף מיר אין זייא מעורר רחמים פאר מיר אין לאז ניט אפ ארגע פינ צי בייטין ובפרט על קברי צדיקים מאך איך דיך אשליח זאלסט פאר מאניט וועגין בייטין בא ר' ישראל אין ביים רעבינס זיידע ר' נחמן הארדנקער אין ר' אברהם קאליסקער אין בא ר' עקיבא אין ר' חייא און ר' מאיר בעה"נ אין בפרט דעם פראטיג יום ו' שמות זאלסטי זיין אן א שום תירוץ אוף קבר פון ר' ישראל אין ר' נחמן וכו' אין זאלסט איין רייסין קברים פאר מיר אין זאלסט זאגין אז דיא ביסט מיין שליח ציא בייטין אז עס זאל זיין די לצרותי למען כבוד השי"ת ולמען כבוד רבינו הק' וכו'

⁸⁹ תהי' שמח ותתפלל עבורי והשתוקק לעבודת ה' ולמד לקוטי עצות תשובת השנה.

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קמא

ולמען כבוד רשב"י זיע"א אין אז
איך זאל חלילא ניט פאר שעמט
ווערין לא בעה"ז ולא בעה"ב... לא
בין ישראל ולא בין עכו"ם ולא ב...

אין וואס איך בדארף אן אשום מכשול... דער אמתיר ישועה בקרוב
דאס... אין אוועק לייגין דעם ד... אין מנצח זיין די שונאים ולי...
בסכנה נתקלה ח"ו למעה"ש האב... אלי כוחות צי מעורר רחמים
ז... אין איך האב ניט קיין עצה נאר צ... ווייט דער פין ואין חבוש
מתיר... איך דארף רחמים גדולים גא... ברודער לאז דיך ניט אפ
למעה"ש... עש"ק וש"ק פ' שמות וכל השבוע מאד מאד בכל כוחך
⁹¹ אז איך זאל גהאלפין ווערין בקרוב ⁹¹ שאושע בקרוב בישועה
מיט דער אמתיר ישועה ברחניות
וגשמיות איך בייט דיך נאך אמאל
זייא זיך ניט מתרשל ח"ו וארין חיי
תלויים בחוט השערה. אין אוב דיא
וועסט קענין זיין בשבוע וארא
במירון על ציון הרשב"י זיע"א אין
אסאך מעורר רחמים זיין מה טוב
אבער דער וואל בא די צדיקים אין
טבריא.

וויטער שרייב איך דיר איך בייט
דיך איבער וואס איך האב ניט
גשריבין ביז יעצט ווארין איך ווייס
גאר ניט אוף וואסער ועלט איך בין
פאר דיא יסורים ורדיפות וארין אז
מען הייבט אן עפיס צי טוהין
שטארקט זיך דער כנגד דארף מען
האבין אסאך רחמים וחסד איך בין

עוד אני כותב לך שאני מבקש
סליחתך מה שלא כתבתי עד
הנה כי איני יודע כלל באיזה
עולם אני נמצא מרוב יסורים
ורדיפות כי כשמתחילים משהו
לעשות מתגבר הכנגד לכן צריך
הרבה רחמים וחסד, הייתי אצל
בת ר' לייבל ומסרתי את השש

גווען בא בת ר' לייביל אין האב גגיבען דיא גרוש ורבע והיא היתה
 6 גרוש ורבע אין זיא איז גווען אין דער בחנות ובעוד חנויות...
 קלייט אין נאך קלייטיין... תביעה בהכנעה...
 אבל התחילו הרדיפות הקשות והמרים... לדיינים ומי יודע אולי גם
 לממשלה ויש לי פחדים וסכנות ח"ו נא ונא לעורר רחמים ובלי
 להראות זה המכתב ובלי לספר לשום איש רק לקרא המכתב
⁹² זאלסט איבער ליינין דער בריף ⁹² תקרא את המכתב על קברי
 אוף די קברי הצדיקים אין זאלסט הצדיקים ותעורר רחמים מה
 מעורר רחמים זיין וואס וועט זיין יהי' התכלית שלי עוד לא
 מיין תכלית איך האב נאך גאר ניט עשיתי כלום בעבודת ה' ואני
 גטוהיין עבודת השי"ת און בין רחוק מאד, צדיקים הקדושים
 נעביך זייער ווייט, היילגע צדיקים הנכם יודעים טוב מאד את
 איהר וויסט גאנץ גוט מיין מוטשיין יסורי הייתי על ציונכם הקדוש
 זיך אין בין גווען בא אייך אויף ציון ידוע לכם הרחמנות הגדולה
 הק' איהר וויסט דאס גרוס רחמנות שעלי איך שאני רחוק לדאבוני
 וואס אוף מיר איז וויא איך בין אני שמואל בן פיגה מהשי"ת
 נעביך ווייט איך שמואל בן פיגה ומרבינו הקדוש רבינו נחמן בן
 פון השי"ת אין פון היילגען רבין רבינו נחמן בן פיגה ובן שמחה אין
 וואס טיט זיך מיט מיר אין וויא רבינו נחמן בן פיגה ובן שמחה אין
 ווייט איך בין נעביך פון עבודת... מעבודת ה'... ועובר עלי...
 אין טיט זיך מיט מיר איבער... עברו הייתי רוצה להשליך...
 עברו איך האב גוואלט אוועק והבלים פון דער וועלט...
 וארפיין... והבלים פון דער וועלט לגמרי לגמרי אין היינט בין איך
 נעביך אזו אריין גפאלין אין מוטשע מיך שון אפלאג גוף שון
 אזו פיל יאר אין פאר בריינג מאני שירחם עלי להיות לי מורה דרך

מ'

ב"ה יום ו' עש"ק שבת שירה תרפ"ח פעה"ק ירושלים ת"ו.
 שלום וברכה וכט"ס אל מע"כ אהובי אחי יקירי כלבבי ונפשי נפשי
 קשורה בנפשו החסיד העובד ה' במס"נ שותה אתי ביחד מנמ"ח
 כמוה"ר ישראל דוב נ"י

אחר דרישת שלומו הטוב משלומנו הודות לשי"ת כי החייה"ש
 אתנו יתן הי"ת שנזכה לבשר ולהתבשר כל טוב סלה אכ"ר.

⁹³ הארצדיקער גטרייער ברודער דין ⁹³ אחי המסור והנלכב
 בריף האב איך עראלטיין אין איך האב
 מיך זייער גפרייט צי העריין פיין דיין
 גזינד איך האב דיר אוודאי גואלט
 תיכף ענפריין נאר איך האב ניט גקענט
 דיא קענסט אליין פאר שטיין מייני
 יסורים וואס איך האב גהאט נאר ב"ה
 עס איז אביסיל גישטולט דער רעש
 פיין דעם וכו' אין איך האף צי השי"ת
 ער וועט מיר בוודאי העלפין נאר דער
 ווייל דארף איך זייער אסאך רחמים אן
 השיעור איך פאר בריינג מייני יאריין
 וכו' אין בין נעביך ווייט פיין השי"ת
 אין פיין תפלה אן השיעור וכו'

ע"כ בייט אסאך רחמים פאר מיר
 דער עיקר איך זאל זוכה זיין בקרוב
 קומין קיין אומאן אוף ציון הק'
 ובפרט על ר"ה והמתפלל בעד
 חבירו וכו'

די פריערהגי וואך בין איך גווען אין
 יפו אין געפירט די בלעך ש"ז אין זיך

שבוע שעבר נסעתי ליפו
 הובלתי את פח השמן זית

ומתפלה בלי שיעור וכו'.

ע"כ תבקש הרבה רחמים
 עבורי והעיקר שאזכה בקרוב
 לבוא לאומן על הציון הק'
 ובפרט על ר"ה והמתפלל
 בעד חברו וכו'.

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קמה

והתראתי עם אנ"ש וב"ה כבר
סיימתי להעתיק את הכתבים
של ר' אברהם ז"ל שאצל ר'
מאיר נ"י למעה"ש תראה
לחפש את הקונטרס שאצלך
ושלח לי אותו כדי שיהיו כל
הכתבים יחד זה יהי טוב
וכתוב לי מה נשמע אצלך
ואיך הולך לך בכל הענינים
ואם הנך מדליק שמן זית על
ציון הקדוש של התא"ל ר'
מאיר בעל הנס זיע"א. שבוע
הבא ט"ז שבט הוא יום
הולדתי שתבקש הרבה
עבורי יום ראשון ערב ר"ה
יום שני ר"ה ויום שלישי ר"ה
הפרטי שלי שאוושע כבר
בישועה אמיתית יותר איני
יכול לכתוב לך כעת איה"ש
פעם אחרת אכתוב לך יותר
זכור היטב ר' נתן אמר קיבלתי
מרכיני שמחה ויראה גם כן
ומצוה גדולה להיות בשמחה
תמיד.

אחי יקירי הייתי מאד רוצה
להתראות אתך בקרוב אל
דאגה ה' כל כך גדול ולא
יודעים כלום ישנו כזה מקום

גיזעהן מיט אנ"ש אין ב"ה איך שון
באלד גיקונטשיט איבער ציא
שרייבין דיא כתבים פון ר' אברהם
ז"ל וואס בייא ר' מאיר נ"י למעה"ש
זייא אוס זיכין דעם קינטרוס וואס
באדיר אין שיק מיר אים כדי עס זאל
זיך גפונין אלי כתבים אין איינעם
וועט זיין גיט אין שרייב מיר וואס
עהרט זיך בייא דיר אין וויא גייט עס
דיר אין אלע ענינים אין ציא דיא
ברנסט בומיל אוף ציון הקדוש פין
התא"ל ר' מאיר בעל הנס זיע"א. די
אנדרי וואך טז' שבט איז מיין
גבורסט טאג זאלסט אסאך בייטין
פאר מיר זונטאג ער"ה מאנטיג ר"ה
אין דינסטאג מיין ראש השנה אז איך
זאל שון גהאלפין ווערין מיט איין
אמתי הילף מער קען איך דיר יעצט
ניט שרייבין איה"ש אאנדרט מאל
וועל איך דיר מער שרייבין גדענק
גיט ר' נתן האט גזאגט איך האב
מקבל גווען פין רעבין פריילעך אין
פרום אוך אין מצוה גדולה להיות
בשמחה תמיד.

אחי יקירי איך וואלט זיך זייער
גוואלט זייעהן מיט דיר בקרוב ניט
גזארגט הש"י איז גרוס מען וויסט
גאר ניט עס דא אזא הארט וואס

ששם הכל משהו אחר מעוונות נהיים זכויות העיקר רק להחזיק מעמד אצל רבינו דברתי שבוע שעבר עם ר' זאב ביפו שאפילו כמה שנפצעים וכמה שחולים וכמה שמשוכנים וכמה מכות שחוטפים אפילו איך שזה העיקר שיש את הרופא הגדול אז כבר טוב הכל כבר יתרפא אבל חלילה כשמפסידים את הרופא הגדול זה גרוע ביותר זה גרוע כשמתנתקים חלילה מרבינו הקדוש אבל כשמחזיקים ברבינו הקדוש איך שעובר ואיך שהולך כבר צריכים להיות בשמחה רק לרקוד כל הזמן מרוב שמחה כי דעת חסרת מה קנית דעת קנית מה חסרת דדא ביה כולא ביה.

הבע"ד מכסה את הנקודה שלא יוכלו לשמוח אבל צריכים להתבונן יודעים מכזה רבי קדוש כזה אור שלא הי' עדיין בעולם וכמוהו לא יהי' עוד ואני

דארט איז גאר עפוס אנדרש פין עונות ווערט זכיות דער עיקר מען זאל זיך נאר האלטיין אין הייליקען רעבין איך האב גשמיסט יעני וואך אין יפו מיט ר' זאב אז אפילו וויא מען צי קלאפט זיך אין וויא קראנק מען איז וויא מסוכן אין וויפעל קלעפ מען חאפט אפילו וויא אזו עס איז אביא מען האט דעם גרוסין דאקטר איז שון גוט וועט זיך אלדז אוס היילין אבער חלילה אז מען ווערט אן דעם גרוסין דאקטער האט דאס איז דאס ערגסטי דאס איז שלעכט אז מען ווערט חלילה אפ גריסין פין היילקען רעבין אבער אז מען האלט זיך אין היילגען רעבין ויא אזו עס גייט דורך וויא אזו עס איז דארף שון פרייליך זיין אין האלטיין אין איין טאנצין מחמת גרוס שמחה ווארין דעת חסרת מה קנית דעת קנית מה חסרת דדא ביה כולא ביה,

דער בע"ד פאר שיט דיא נקודה מען זאל ניט קענין פרייליך זיין אבער מען דארף זיך בא רעכנין מען ווייסט פין אזא היילגען רעבין אזא אור שלא היתה כמוהו עדיין בעולם וכמוהו לא יהי' עוד אין איך ווער

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קמז

נקרא מאנשיו וסובל עבורו ויודע שיש ציונו הקודש שצריך למסור את הנפש מי שחפץ לרחם על עצמו ולהציל עצמו משני העולמות לעולם ועד ולנצח נצחים צריך למסור נפשו לבא לשם ולעשות וידוי דברים ולפני זה אפילו אם רואים כבר אור פני הצדיק ונותנים צדקה אבל כל זמן שעוד לא הי' וידוי דברים אז יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות רח"ל ובפרט להיות שם על ר"ה אין למעלה מזה רבינו הקדוש אמר שאפילו מהיכל קן ציפור הוא ירד כדי להיות עם אנשיו בר"ה וכמה שספר הגנוז וספר הנשרף גדולה מעלתם להיות אצלי בר"ה זה עוד למעלה מזה ושמעתי מאנ"ש שכדאי להיות פעם אחת אצל רבינו אפילו אם תיכף למות אח"כ כזה אור גדול מרגישים שם ממש ענין המשיח וכמה שגלגול הוא דבר גרוע כדאי להתגלגל תשע פעמים העיקר פעם אחת להיות אצל רבינו על הציון אפילו לא ר"ה.

גרופין פין זייני מענטשין אין לייט פין זיינעט וועגין אין ווייס אז עס איז דא אציון הקדוש וואס מען דארף זיך מוסר נפש זיין ווער עס וויל אוף זיך רחמנות האבין אין אפ ראטווען זיך אוף ביידע וועלטין אוף לעולם ועד ולנצח נצחים דארף זיך מוסר נפש זיין קומין אהין אין האבין וידוי דברים אין פריר אפילו מען זייט שון די אור פני הצדיק אין גגיבען צדקה אבער כל זמן קיין וידוי דברים נאך ניט גהאט איז יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות רח"ל ובפרט נאך ר"ה זיין דארט אין למעלה מזה דער היילגער רבי ז"ל האט גזאגט אז אפילו פין היכל קן צפור וועט ער אראפ גיין ציא זיין מיט אנש"ש ר"ה אין וויא דער ספר הגנוז אין דער ספר הנשרף איז דאך עפיס גרוס בא מיר זיין ר"ה איז נאך גרעסיר אין גהערט פין מענטשין אז כדאי צי זיין איין מאל ביים רעבין אפילו דער נאך תיכף חלילא שטארבין אזא גרוסין אור פילט מען ממש דעם ענין משיח וכו' אין וויא גלגול איז שלעכט איז כדאי מגולגל צי ווערין ניין מאל אביא זיין איין מאל ביים רעבין אוף ציון אפילו ניט ר"ה.

וכמו שרבינו זעק בקול זיע סגי
 מה אומר לכם אין דבר למעלה
 מזה ואם [צדיקים] אחרים לא
 אומרים כן אז [יהי עלי] עוד
 קושיא ומי שזוכה להיות אצלי
 בר"ה הוא לא זקוק לתעניות ומי
 שאיננו אצלי בר"ה לא יועילו לו
 התעניות לכן אחי עליך לדעת
 שזה כל התכלית ובלי זה אז
 כמעט כלום לכן הנך צריך לדעת
 לכסוף הרבה לזה וכמו שאמרה
 הבת מלכה אינך יכול להוציאני
 רק אם תבחר לך מקום וכל
 השנה תכסוף להוציאני ומתי
 שיהי לך זמן רק תכסוף
 להוציאני וכו' ושוב דברתי עם
 זאב הנ"ל שאנ"ש הקפידו אם
 היו אומרים שחלפו כבר ימי
 השבת והחגים רק לומר זכינו
 לחטוף עוד יום עוד שבת
 התיקונים נעשים ממילא לא
 כתוב בתורה שצריכים למשל
 להרגיש פסח שירגישו אור רק
 שיאכלו מצות בפשיטות
 והתיקונים נעשים כבר ממילא
 גם כשמרגישים גם אם לא
 מרגישים העיקר שמקיימים
 המצוה בפשיטות, כעת הנני

אין וויא דער היילגער רבי ז"ל
 האט גשריגען בקול זיע סגי וואס
 זאל איך אייך זאגין קיין גרעסירס
 דערפין איז נטא איי אנדרי זאגין ניט
 אזו איז נאך אקשיא אין דער וואס
 זוכה זיין בא מיר ר"ה דארף ניט קיין
 תעניתים אין דער וואס ניט בא מיר
 ר"ה העלפט ניט קיין תעניתים ע"כ
 ברודער דארפסטו וויסין אז דאס איז
 דער גאנצער תכלית אין אן דעם איז
 כמעט גאר ניט דארפסטו וויסין
 אסאך בענקין דער ציא אין אזו
 וויא דיא בת מלכה האט גזאגט די
 קענסט מיך ניט ארום נעמין סיידין
 זאלסט דיר אוס קלובין אהארט אין
 אנאגן יאר זאלסטו בייניקין מיך
 ארום נעמין אין ווען די וועסט האבין
 צייט זאלסטו רק בייניקין מיך ארום
 צי נעמין וכו' אין ווידער האב איך
 גשמיסט מיט זאב הנ"ל אז אנ"ש
 זענין ברוגז גווען אז מען האט גזאגט
 אז זענין שון איבער גלאפין די טעג
 שבת יו"ט נאר זאגין מען האט אריין
 גחאפט נאך אטאג נאך אשבת דיא
 תקונים ווערין ממילא אין דער תורה
 שטייט ניט אז מען דארף פילין
 למשל פסח מען זאל פילין אאור נאר
 מען זאל עסין מצה בפשיטות אין

מכתבי שמואל קמט

דיא תקונים ווערין שון ממילא גטאן סייא מען פיעלט יוא סייא ניין אביא מען איז מקיים דיא מצוה בפשיטות יעצט בייט איך דיך שרייב מיר תיכף בריף פיין מיר דיין בורדער וואס האפט דיך ציא זען בקרוב מיט כל טוב ובשמחה אין גהאלפיין ווערין בקרוב אכי"ר

שמואל הורוויץ ברסלבר פריילעך האפ האפ האפ אין ווידער האפ אין טאקי האפ אין טאקי פארט האפ אין טאקי נאר האפ אין נאר האפ אין האפ אין האפ שטאק טשאק אגוטין שבת קדש אגוטין ערב ראש השנה אגוטין ראש השנה פורים גייט שושנת יעקב צהלה ושמחה תשועתם היית להודיע. כל אנ"ש דשה"ט באה"ר ור' נתן וזו' גוטעל תחי' ומבקשים (שתפלל בעדם)

מ"א

ב"ה מוצש"ק פ' ראה שנת תפר"ח פעה"ק ירושלים ת"ו חיים ושלום וברכה וכוח"ט וכל טוב למע"כ אהובינו ידידינו יקירנו נפשי לבבי ממש עט"ר ואישון עיני ה"ה הרה"ג החסיד יקר הערך עובד ה' במס"נ שותה מים חיים מבאר מים חיים מנחל נובע מקור חכמה בנש"ק שלשלת היוחסין כש"ת כמוה"ר אברהם נ"י חזן דקלויז שליט"א.

אחדשה"ט באה"ר ובאעה"ז הנני מודיע משלומינו הודות לשי"ת כי החיוה"ש אתנו יתן הי"ת שאזכה בקרוב על ר"ה זו להיות על ציון הק' ולראותכם פא"פ אכי"ר.

הנני שולח למע"כ ע"י ידידינו יקירינו נכד רבינו הק' ה"ה הרה"ח ר' שמשון נ"י סך 3 רובל בשבילכם והנני מבקש למע"כ שיעשה פדיון על ציון רבינו הק' בשביל השמות דלקמן וגם יבקש הרבה

רחמים ויעורר כל אנשׁשׁ שיבקשו רחמים העיקר שאזכה לבא בקרוב על שנה זו על ציון הק' בער״ה כי השי״ת יודע מצבי ברוחניות וגשמיות שא״א לשער שזה ארבע שנה וחצי שאני סובל עינוים קשים ומרים בשביל שאני רוצה להיות ברסלבר חסיד וכמה מיני בזיונות ושפיכות דמים ואני נע ונד כי זוגתי עשתה פירוד בשביל הנ״ל אלו השנים אני סובל לא שלום ולא גט וטלטולא דגברא קשה מדאיתתא ובפרט בזמן הזה שהפריצות והתאות מתגברים מאד ואין לי שום עצה כלל וכלל וחוף מזה אני רחוק מעבודת ה' בתכלית הריחוק ומתורה ובפרט מתפלה והבע״ד מענה אותי בעינוים קשים ומרים ממש אין רגע בלי פגע ומה יהי התכלית ממני הימים ימי הנעורים הולכים ואני בן 22 שנים וכבר מלבינים שערותי מיסורים ואיני זוכה לעבודת ה' וגם פלג גוף ועדין לא זכיתי להיות על ציון הק' ומר מכל צד ופינה הי״ת יודע האמת אשר א״א לשער ולהעריך ע״כ נא ונא רחמו נא חמלו חנו נא בעד נפש אומלל ועלוב כמוני מה שאני רחוק מעבודת ה' כ״כ כ״כ היתכן שנבראתי לבלות ימי בהבל כזה היתכן היתכן נא בל יחריש ואל ישקוט ויעורר רחמים שאזכה לבא על ציון הק' ער״ה זו ולהיות ברסלבר חסיד באמת ולעשות תשובה שלימה וכוח״ט ולעורר אנשׁשׁ לבקש רחמים מאד עבור כל אנשׁשׁ מאה״ק ובפרט מעה״ק ירושלים ובפרט ער״ה ור״ה נא לעורר אז כל אנשׁשׁ לבקש רחמים על אנשׁשׁ מאה״ק ובפרט עלי הנדכא והנכאה ולעשות פדיון על ציון הק' בער״ה עבור אלו האנשים:

שמואל בן פיגה לבא בקרוב על ציון הק' בשנה זו וכוח״ט ולעשות תשׁשׁ באמת ולהיות מקושר באמת לרבינו הק' ולעשות רצון ה' באמת ובני חיי ומזוני רוויחא ולהיות אדם השלם בקדושה וטהרה ובנים ובני חיים וקיימים ברסלבר אכי״ר.

זו' מנדיל בת הענדיל לעשות שלום באמת בני נחמן משה נחום בן מנדיל לגדלו לתורה וחופה ומעשׁשׁ ולהיות ברסלבר חסיד

קנא שְׁמוּאֵל מִכְתָּבֵי

באמת ולהביאו על ציון הק' בקרוב אכ"ר. ישעי' בן עלקא וזו' פיגה בת דבורה לכוח"ט ולבא לא"י בהצלחה ועל ציון הק' ולהיות ברסלבר ולגדל כל יו"ח לתורה וחופה ומעש"ט. זלמן בן פיגה. אהרן בן פיגה לזווג הגון וכוח"ט יצחק משה, אשר יחזקאל יעקב יוסף בן פיגה. חי' לאה, ביילא, אסתר דבורה בת פיגה לגדלם לתורה וחופה ומעש"ט.

יחיאל בן אסתר ריבה עם כל יו"ח יהודה בן חנה וזו' ובנם משה בן רוזא דבורה.

מ"ב

ב"ה יום א' תבא תרפ"ח פעה"ק ירוש' ת"ו

כתיבה וחתימה טובה ושלום וברכה
94 ציא מיין ליבען גוטען פריינד הגביר
הנדיב וירא אלקים מוה"ר יצחק מאיר
קאליף נ"י איך האב עראלטיין אייעהר
טייערין בריף מיט דיא 3 דולר אין איר
האט מיך זייער מחי' גווען השי"ת
זאל אייך העלפין אין דעם זכות זאלט
איר האבין א רפואה שלימה אין אגוט
יאהר אין א כתיבה וחתימה טובה אין
כל טוב אמן
מסתמא האט איר עראלטיין מיין
בריף וואס איך האב אייך גשריבן
ווייגען איתומה הכנסת כלה אין איך
בייט איך זייער איבער אז איר זאלט
ניט זיין ברוגז אוף מיר ווארין איך
ווייס די גרוסי מצוה פין דעם אין דעם

94 לידידי הטוב והאהוב
הגביר הנדיב וירא אלקים
מוה"ר יצחק מאיר קאליף
נ"י קבלתי מכתבכם היקר
עם השלש דולר והחייתם
אותי מאד השי"ת יעזור לכם
בזכות זה שיהי' לכם רפואה
שלמה ושנה טובה וכתיבה
וחתימה טובה וכל טוב אמן.
מסתמא קבלתם מכתבי שכתבי
לכם עבור יתומה הכנסת כלה
ואני מבקש מאד את סליחתכם
שלא תהיו ברוגז עלי כי אני
יודע גודל המצוה שבזה
ובזכות זה שתסייעו בודאי

זכות וואס איר וועט צי העלפין וועט איר גוויס איה"ש גהלפין ווערין מיט אלעס גוטס אמן אין איך דאנקע אייך זייעהר אין ווינטשע אייך אגוט יאהר א כתיבה וחתימה טובה אין בייט פאר אייך אוף אלי הייליגע ערטער אכ"ר פון מיר אייעהר פריינד.

הרב שמואל הורוויץ

מ"ג

ב"ה אור ליום ה' תולדות פה... [ב' כסליו תרפ"ט]
 החייו"ש וברכה וכט"ס אל כבוד אהובי ידידי יקירי כנפשי ולבבי
 וכו' וכו' חמדת לבאי כמוה"ר יעקוב זאב הכהן נ"י ור' יחיאל נ"י

⁹⁵ ערשטינס שרייב איך אייך אז איך בין ב"ה גיזונד אין איך האב הערהאלטין אייעהר בריף אין זיך זייער מחי' גווען ציא הערין פין אייעהר ליבען גיזונד אין מסתמא האט איר ערהאלטין מיין בריביל אוך. אין וועגין דיא 2 זאכין כח הרשאה אין אבריביל פין אומן וכו' איז דיא זאך אזו וויא דיא אנדערי וואך גייט אוס דיא וויזע בין איך גווען צי פאר לענגרין האט מען מיר גזאגט אז עס איז דא צייט צי קומין דעם לעצטין טאג ניט אוואך פריעהר ע"כ וועל איך דענמאלט זייעהן צי צי ⁹⁵ ראשית אני כותב לכם על בריאותי ב"ה וקבלתי מכתבכם והתחייתי לשמוע מבריאותכם הטובה ומסתמא גם אתם קבלתי מכתבי. ובענין השני דברים כח הרשאה ומכתב מאומן וכו' הענין הוא כך מפני שבשבוע הבא נגמרת הויזה שלי הלכתי להאריך אותה ואמרו לי שיש זמן לבא ביום האחרון ולא שבוע קודם ע"כ אראה אז לעשות את השני דברים, כתוב לי בבירור את הענין

טואין דיא 2 זאכין שרייב מיר ארוס ווירקליך דעם ענין פון דיא 2 זאכין בא וואס האלטין זייא ציא ווילין זייא שלום ציא להיפך וכו' אלעס ארוס שרייבין וואס טיט זיך בכל מכל כל איך גיב אריין ציא פאר לענגרין אוף 3 חדשים השי"ת זאל העלפין אז עס זאל פולען אין איך זאל גהאלפין ווערין אמן טאמיר חלילא ניט מיז איך צוריק פארין אין פארט דערהאלטין זיך נאר איך גיב מיך איבער אין גאנצין צי השי"ת איך ווייס גאר ניט נאר וויא השי"ת די השגחה וועט פירין ווייטער ווייס איך גאר ניט.

אין וועגין אומן בין איך גווען מיט אסוחר פון אנש"ש ביים רושישען קאנסיל וועגין אוויזע האט ער גזאגט מען דארף פין דארט אטרעבוונא אפאדרינג אין דער נאך אוס פילין אפאפיר אין גיבין לערך חצי פונט אין שיקט דאס קיין מוסקבה אין אוב ער וועט קריגין אונטער גשריבין וועט ער גיבין אויזע אין איך האב שון לאנג גשריבין ר' שמשון וועגין אפאדרינג האב איך ערהאלטין תשובה אז ער קאן ניט מכמה טעמים נאר איך זאל שרייבין אלי' חיים רוזין אודער צי משה טשענסטחאווער זייא קענין גיכער.

מהשני דברים מה העמדה שלהם האם חפצים שלום או להיפך וכו' לכתוב הכל ברור מה נעשה בכל מכל כל אני נותן עכשיו להאריך את הויזה לשלשה חודשים שה' יעזור שזה יפעל ואושע אמן ואם חלילא לא אני מוכרח לחזור ובכל זאת להתחזק רק אני מוסר את עצמי לגמרי להשי"ת איני יודע כלום איך שהשי"ת ההשגחה תוליך והלאה איני יודע כלום.

ובענין אומן הייתי עם סוחר אחד מאנ"ש אצל הקונסוליה הרוסית בשביל ויזה והוא אמר לנו שצריכים דרישה משם ואח"כ למלאות מסמך ולשלם חצי לירה בערך ושולחים זאת למוסקבה ואם יכתבו לו שם על זה הוא יתן ויזה ומזמן כבר כתבתי לר' שמשון בענין דרישה וקבלתי תשובה שהוא אינו יכול מכמה טעמים רק שאכתוב לאלי' חיים או לר' משה טשענסטחאווער הם יכולים יותר.

ע"כ בייט איך אייך כל אנש"ש מירושלים למעה"ש אפ ציא שרייבין אלי אין איינעם אברייף צי ר' אלי' חיים אין אברייף ציא ר' משה טשענסטחאווער אין אברייף ציא כלליות אנש"ש פין אומאן אין ר' שמשון אז זייא זאלין זייא מעורר זיין ציא שיקין אפאדרינג מיר אין איר זאלט זייא גיט אוס מאלין מיין מצב וויא עס איז אחיוב אוף זייא מיך צי ראטווען פין ביידע וועלטיין וואס איך מיטשי מיך שון אזו פיל יאהר וכו' וכו' אין איצט אז איך בין שוין אין חוץ לארץ וכו' אין בפרט עס וועט זיין א טובה צי מאכין אגמר וכו' אין אלע אנש"ש זאלין זיך אוס חתמינין ר' שלמה ווקסלר וכו' תיכף וואס גיכער.

אין וועגין דיא גרעניץ איז שרעקליך אין כל אנש"ש מפולין זענין גווען אין לובלין אוף ר"ה חוץ ר' בעריש פין לודו אין זישע זענין ארוס גפארין נאך ר"ח תמוז אין מען האט זייא גחאפט אין תפיסה אטלכי חדשים ר"ה יו"כ סוכות אין האבין קיין תפילין ניט גלייגט וכו' וכו' אין יעצט איז שון בעריש אין לודו אין זישע איז נאך אין תפיסא אין איך בין

לכן אני מבקש ממכם כל אנש"ש מירושלים למעה"ש לכתוב כולם יחד מכתב לר' אלי' חיים ומכתב לר' משה טשענסטחאווער ומכתב לכלליות אנש"ש באומן ור' שמשון שיעוררו אותם לשלוח לי דרישה ותתארו להם היטב מצבי איך שמוטל חיוב עליהם להצלני משני העולמות מה שאני מתייסר כבר כ"כ שנים וכו' וכו' וכעת אני כבר בחו"ל וכו' ובפרט שיהי' מזה טובה לעשות גמר וכו' וכל אנש"ש שיחתימו את שמם ר' שלמה ווקסלר וכו' תיכף מה שיותר מהר.

ובענין הגבול זה נורא וכל אנש"ש מפולין היו בלובלין על ר"ה חוץ ר' בעריש מלודו' וזישע שיצאו לדרך עוד בר"ח תמוז ותפסו אותם למאסר לכמה חודשים על ר"ה יום כיפור וסוכות ולא הניחו תפילין וכו' וכו' וכעת בעריש כבר בלודו' וזישע עדין במאסר ואני כאן עם האפטער כבר לערך שבועיים

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קנה

דא מיט דים אפטער שון לערך 2 וואכין אין בייט אים עד זאל פארין מיט מיר ציא דער גרעניץ אין ער וויל בשום אופן ניט נאר ער ביינקט קין א"י.

אין ווייטער בין איך דא אין די קבוצים נאר דער עיקר איז אזו עס איז זייער שיינע קבוצים אין זייער טייערי נפשות אין די לעצטי יארין איז נתקרב גווארין בחורים (אין וורשא) בפ"י 20 תכשיטים נפלאים ונוראים אחוץ אברכים וכו' אבער פון דעסט וועגין פארט בינק איך זייער קיין א"י ממש דאס חיות גייט מיר אוס קיין א"י איך וואלט דא בשום אופן ניט גקענט זיין דא ווען ניט דיא 2 זאכין אפשר אומן, אין גמר וועגין שלום בית וואלט איך תיכף גפארין קיין א"י אוי וויא נעמט מען די קבוצים אין נפשות ציא די מקומות הק': עס איז עובדי ה' אבער עס פיילט נאך שלימות בכלליות הקיבוץ היינו מען זאל לערנין אזו וויא מיר האבין די ערשטי צאטין אין מירון גלערינט די ספרי רבינו מיט די רקודין וכו' וכו' אומין איז דאס פארט ניט עס איז הדומה לדומה.

ומבקש מנו שיסע אתי לגבול והוא אינו רוצה בשום אופן רק הוא כוסף לארץ ישראל. והלאה אני אצל הקבוצים רק העיקר הוא כך הם קבוצים יפים מאד ונפשות יקרות מאד ובשנים האחרונות התקרבו בחורים (בורשא) בן פורת יוסף עשרים תכשיטים נפלאים ונוראים חוץ אברכים וכו' אמנם בכל זאת אני כוסף מאד לארץ ישראל חיותי יוצאת ונכספת לארץ ישראל פה לא הייתי יכול להיות בשום אופן, אם לא שני הדברים הסיכוי של אומן וגמר בענין שלום בית הייתי נוסע תיכף לארץ ישראל אהה איך לוקחים את הקבוצים האלה והנפשות למקומות הקדושים הנם עובדי ה' אבל חסר עוד שלימות בכלליות הקיבוץ היינו שילמדו כמו שלמדנו אנו בזמנים הראשונים ספרי רבינו והריקודים וכו' וכו' בכל זאת זה לא אומן זה דומה לדומה.

מ"ד

ב"ה מוצש"ק פרשת ויחי
 שלום וברכה וכ"ט למע"כ אהובי יקירי נפשי ולבבי מו"ה יעקב זאב
 נ"י

אחדשה"ט באה"ר אודיעך משלומי הודות לשי"ת מסתמא קבלת
 מכתבי מלודז' והנני מכין צעדי לנסוע להקבוצים מוורשה עד
 לובלין ויותר.
 נא לבקש הרבה רחמים שאצליח בכל דרכי אכי"ר...

מ"ה

לאחי יקירי...
 אתמול הייתי על קבר אביך בווארשה והזכרתך ג"כ לטובה והנני
 נוסע לשאר הקיבוצים וקברי צדיקים
 והשי"ת יגמור בעדי לטובה בזכות רבינו הק' נפשי מרה לי מאד
 עד כלות הנפש
 נא מאד ומאד לעורר רחמים רבים

מ"ז

ב"ה יום ד' פרשת קדושים פה לובלין יע"א [כ"ח ניסן תרפ"ט]
 שלום וברכה וכט"ס אל מע"כ אהובי אחי יקירי כנפשי ולבבי חמדת
 לבי ואישון עיני האברך היקר והנעלה וכו' וכו' שותה מים חיים
 מהננמ"ח כמוה"ר יעקוב נ"י שליט"א.

אחדשה"ט הנני מודיעך משלומי יתן הי"ת שנזכה למה שצריך
 לזכות בנקל אכי"ר. את מכתבך קבלתי ומאד שמחתי לידע
 משלומכם הטוב ותדע אחי יקירי כי עובר עלי הרבה בגשמיות
 ורוחניות אשר א"א לבאר אפי' בפה מכ"ש כ"ש בכתב. ואיה"ש
 כשאזכה לגמור חשקי בעבודת ה' ונזכה להתראות ביחד אספר לך
 בשמחה מה שאזכור לספר לך.

ומשיח הוא יספר מהנעשה עם כ"א ואחד בכל יום ויום. תעורר רחמים עלי הרבה הרבה בכותל מערבי ובפרט על הציונים הק' מחיפה טבריא צפת ובפרט מירון על ציון התנא האלקי רשב"י זיע"א ושאר הציונים הק' ⁹⁶ אין איך ⁹⁶ ואכן אני עושה אותך מאך דיך טאקי אין אמתין פאר השליח ציא דעם הייליגן צדיק דער ציילין אים אלעס וואס אוף מיר גייט דורך אין אז עס איז שוין 5 יאהר ואס איך בין צי שייד אין וואס אוף מיר איז דורך ביז איך בין גקומין דא אין דא וויא איך מיטשי מיך אזו פיל איך האב דאס לעצטי ביסעל כח דא אוועק גלייגט אין נאך נעביך רחוק פין ציון הק' אין פין שלום בית אין וואס וועט זיין דער תכלית וכו' אין זאלסט פאר לייגין אסאך טענות אין אסאך בייטיין פאר מיר אין מעורר זיין אנש"ש ובפרט ראב"צ ור' ישראל דוב וכו' זאלסט אסאך תפלות פאר לייגין איך זאל זוכה זיין היינטיגען שבועות זיין אוף ציון רבינו הק' ובפרט ר"ה אן יסורים וסכנות ח"ו אין עס זאל קיינער ניט ליידען פון דעם אין ווערין איין אדם השלם בק' וכו' זאלסט וויסען ברודער ווען דיא זאלסט וויסען וויא אוף מיר גייט דורך אין וויא מור איז בוטער אין איך האב מיך ניט צי

באמת שליח לצדיק הקדוש לספר לפניו כל מה שעובר עלי שכבר חמש שנים שאני נפרד ומה שעבר עלי עד שהגעתי הנה וכאן איך שאני מתייסר כל כך את מעט כוחותי האחרונים הנחתי כאן ולדאבוני רחוק עדיין מהציון הקדוש ומשלום בית ומה יהי' התכלית וכו' ותשים הרבה טענות והרבה תפלות עבורי ולעורר אנש"ש ובפרט ראב"צ ור' ישראל דוב וכו'. תשים הרבה תפלות שבחג השבועות הזה אזכה להיות על ציון רבינו הק' ובפרט ר"ה בלי יסורים וסכנות ח"ו ושאף אחד לא יסבול מזה ושכבר אהי' אדם השלם בק' וכו' דע לך אחי אם היית יודע איך שעובר עלי ואיך שמר לי ואין לי אף אחד

טרואין ציא קיינעם אין פאר וועמין
 מיין הארץ אוס ציא רעדין אין מיט
 וועמין זיך מייעץ זיין. וואס זאל איך
 דיר זאגין קענסט דיר גאר ניט פאר
 שטעלין נאר פין דעסטוועגין בין איך
 זיך ניט מייאש ח"ו.

...יאגט מיך איך זאל אהיים פארין
 וכו' אין דער ראבינט האט מיך
 גשוקט רופין זייא האבין 2 בריף פין
 ירושלימער רבנים אונטער גשריבין
 ביים לובלינער רב קלאצקין וכו' איך
 זאל ניט אוס נעמן קיין שום תאנים
 נאר פאר לאזין זיך אוף דעם ב"ד אין
 פארין אהיים תיכף אין דאס וואס
 זייא וועלין מאכין זאל איך מקיים זאן
 וכו' אודער ניט זאל איך שיקין אגט:
 האט מיר דאס ב"ד פון לובלין גגיבין
 איין התראה אוב איך וועל ניט פארין
 אודער גיבין אגט וועלין זייא מיך
 יאגין דורך ממשלה וכו' וכו' האב
 איך צייט ביז יום א' אמור ציא גיבין
 תשובה ברורה.

אין דיא צייט פין וויזע איז אוס
 גגאנגין אין השי"ת האט געפירט
 ווינדערלכי דרכים אז איך האב איין
 גגעבין אבקשה צי פאר לענגערין אין
 איך האב זיך גמוזט אגסטיררען אין
 ממשלה אזו וויא אלע אוס לענדער

שאוכל לסמוך עליו ולמי
 להשיח את לבי ועם מי
 להתייעץ מה אומר לך אינך
 יכול לתאר לעצמך כלל רק
 בכל זאת איני מתייאש ח"ו.

...רודף אותי שאחזור הביתה
 וכו' והרבנות שלחה לקרוא
 לי יש בידם שני מכתבים
 מרבני ירושלים חתום אצל
 הרב מלובלין הרב קלאצקין
 וכו' שלא אתנה שום תנאים
 רק לסמוך על הב"ד וליסוע
 תיכף הביתה ומה שהם
 יקבעו שאני יקיים וכו' ואם
 לא שאשלח גט והב"ד של
 לובלין נתנו לי התראה שאם
 לא אסע או אשלח גט הם
 ירדפו אותי דרך הממשלה
 וכו' וכו' ויש לי זמן לתת
 תשובה ברורה עד יום א'
 אמור.

וזמן תוקף הויזה אזל
 והשי"ת סיבב דרכים
 נפלאים שהגשתי בקשה
 להאריך את הויזה והייתי
 מוכרח לסדר בממשלה כמו
 כל התיירים היינו נתתי שתי
 תמונות ומלאתי טפסים וכו'

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קנט

ואת הדרכון עוד לא לקחתי חזרה ואת הבקשה רשמתי שאני מבקש על ששה חדשים (זה יוצא עד מוצאי יו"כ"פ) רק עפ"י רוב זה יהי' רק על שלשה חדשים ואולי שלא עפ"י הטבע זה יהי' על ששה חדשים. והענין הוא כך אני מתכנן...

היינו גגיבען 2 תמונות אין אוס גפילט פאפירען וכו' אין דעם פאס אהאב איך נאך ניט אפ גנומען אין דער בקשה האב איך איין גשריבען איך בייט אוף 6 חדשים (וועט אוס קומען ביז מוצאי יו"כ) נאר עפ"י רוב וועט נאר זיין 3 חדשים ואולי שלא עפ"י הטבע, וועט זיין אוף 6 חדשים. איז דיא זאך אזו איך רעכין

מ"ז

[חסר התחלה וסוף]

⁹⁷ למעה"ש מה שיותר מהר, ממש תציל אותי בזה וכו' וכו' וכו' למעה"ש לא לשקוט בענין זה שיהי' לי כסף או לעשות הלואה על עשרים או שלשים דולר איה"ש אשלם בתודה.

ולבקש עבורי הרבה שאזכה בקרוב למה שצריך לזכות וכו' ותראה לקחת אצל יחיאל הכסף שחייבים לי אצלו ותראה מעוד מקומות כנ"ל ושלח אלי תיכף על הכתובת נתן בארסקי נדסטוונא 15 עבור שמואל הורוויץ.

⁹⁷ למעה"ש וואס פריער דיא וועסט מיך ממש דער ראטיווען וכו' וכו' וכו' למעה"ש ניט שווייגין וועגין דעם איך זאל האבין געלד אודער מאכין א הלואה אוף 20 30 דולר איה"ש וועל איך בא צאלין מיט אדאנק:

אין אסאך בייטיין פאר מיר איך זאל זוכה זיין בקרוב למה שצריך לזכות וכו' אין זייא ציא נעמין בא יחיאל דאס געלד וואס קומט מיר בא אים אין זייא פין נאך מקומות כנ"ל אין שיק מיר תיכף אריין אוף אדרעס נתן בארסקי נדסטוונא 15 עבור שמואל הורוויץ.

שרייב מיר ציא דיא האסט ערהאלטין דאס פעקיל פון ראוונא. אין ציא די האסט אוועק גשוקט מיין בריף ציא מיין פאטער אין צי ר' יצחק מאיר קאליף וכו': אין ר' נתן בארסקי האט מיר געזגט אז עס איז אן גקומען דאס פעקיל האט מען גוואלט 4 דולר אפ צאל האט ער דאס ניט אפ גינעמין איז דאס צוריק גגאנגין אין דיא לב עברי שיקט דיר אוך ציריק ווארין דא לייזט מען 6 פיאסטער ע"כ וועט ער דיר זיין צוריק שיקען ווארין ער איז ניט בכח ציא צאלין אזו טייער.

למעשה"ש זיין איין די קברים פאר מיר ובפרט ציון רשב"י זיע"א זיין מרעיש עולמות פאר מיינעט וועגין ווארין כי באו בנים עד משבר וכח אין ללידה אין בין ממש אזו ויא יודען בא קריעת ים סוף וכו' למעה"ש חוס וחמול ורחם עלי ועשה כל מה שבכחך לעשות הן בענין כסף

תומ"י לשלוח והן להרבות רחמים וכו' וכו' והדבר יהא בסוד ג' מאד: ותעורר האשה שנתנה כסף עבור בנין ביהמ"ד שתראה לשלוח כסף כי הספמ"ע דפוס לעמברג עוד ב' שבועות יהא נגמר ואני קבצתי מכל ספרי רבינו השייך להמעשיות וגם ס' חכמה ותבונה מר' אברהם וכו' בערך 50 דפים גדולים ורוצה להדפיסם יחד עם הספמ"ע וכו' וב"ה יש לי פה מאנש"ש ע"ז חצי הכסף ע"כ צריך עוד 20 דולר ע"כ תדבר אתה שידפיסו שמה וכן תדבר עם רי"ד ועם ר' שלמה קאוולער

כתוב לי אם קבלת החבילה מראוונא והאם שלחת מכתבי לאבי ולר' יצחק מאיר קאליף וכו' ור' נתן בארסקי אמר לי שכשהגיעה החבילה רצו תשלום של ארבע דולר אז הוא לא קיבל אותה וזה חזר ואת הלב עברי הוא גם שולח לך בחזרה כי כאן זה עולה שש גרוש לכן הוא ישלח לך אותם בחזרה כי אין באפשרותו לשלם כ"כ יקר. למעה"ש תראה לתלוש קברים עבורי ובפרט ציון רשב"י זיע"א תראה להרעיש עולמות עבורי מפני כי באו בנים עד משבר וכח אין ללידה ואני ממש כמו עם ישראל בשעת קריעת ים סוף וכו'.

מ"ח

ב"ה יום ב' פ' שמות פה אומין יע"א [כ' טבת תר"צ]
לכבוד אהובי ידידי יקירי כנפשי ולבבי הרה"ח וו"ח וכו' וכו' האי
גברא רבא ויקירא כמוה"ר שלמה וועקסלר נ"י אחר דרישת שלה"ט
באה"ר

הנני מודיע משלומי הודות לשי"ת אך באתי מול כבודו בבקשה
רבה ראשית מדוע אין לי שום ידיעה מכל אנש"ש מה שלומם ומה
נשמע מעניני וב"ב וכו' ע"כ תומ"י לכתוב לי משלומכם בכל מכל
כל בפרוטרוט שלום ראב"צ ויעקוב זאב ויחיאל ושלום ב"ב ובני
מה נשמע מהשלום בית והחסדים העומדים אצל ר' מאיר הזקן ואם
יעקוב קיבל החבילה מהלבושים שלי והמכתבים כמעט ג' רבעי
שנה ששלחתי ולא קבלתי ידיעה והעיקר באתי לבקש ממע"כ נא
אחי חביבי יקירי נפשי ולבבי כאשר אני מכיר אתכם שאתם חובכים
א"י בכל כוחכם אנא חוסו וחמלו עלי לראות עצה בשבילי שאוכל
לזכות לחזות בנועם ה' כי כלתה נפשי לזה ובפרט שההתגברות
גדול רח"ל אנא חוס נא וחמול נא ורחם נא על עלוב נפש כמוני
שאנצל מפגם ע"ז להסתפח בנחלת ה' ובפרט יליד ארץ שבודאי
אצלו גלות גדול מאד להיות בחו"ל חוץ ממש וממש חיי אינם חיים
למה לי חיים כאלה מה אומר לכם מי יתן לי אבר כיונה אעופה
ואשכונה⁹⁸ גוואלד הייליגער הארצידיקער ברודער ראטוועט מיך
האט רחמנות באמת אוף מיר וטכסו עצה בשבילי תדברו עם ר'
אב"צ נ"י ויעקוב ותדברו כולכם עם ר' דוד שטעפיר שישלח לי
⁹⁹ אוס פאדרינג על שמי בשינוי וכשאקבל תשובה שמרוצה ועוסק
בזה אז אעשה לי¹⁰⁰ פאס לנסוע לאה"ק.

¹⁰¹ הייליגע טייערע הארצידיקע ברודער האט רחמנות חיי אינם

⁹⁸ אהה אחי הנלכב והקדוש הצילוני רחמו עלי באמת.

⁹⁹ כתב דרישה.

¹⁰⁰ דרכון.

¹⁰¹ אחיי הנלכבים היקרים והקדושים רחמו חיי אינם חיים כלל איני מסוגל
להחזיק מעמד יותר.

חיים כלל. איך קען ניט אוס האלטיין ממש חיי תלויים בזה. מה אומר מה אדבר אנא חוס נא וחמול נא עלי ובזכות זאת המצוה תזכו לרב טוב הצפון אחי יקירי ר' שלמה אתם יודעים מהחילוק שבין ארץ לחו"ל אוי מה אומר טוב ללון במדברות וכו' טוב יום בחצרך מאלף תאמין לי שאני כותב בדמעות ויש לי דיבורים אבל איני יכול לכתוב מרוב הכסופין. נא ונא להשתדל בכל מה שיוכל במוקדם האפשרי ולכתוב לי תשובה ברורה לכל הנ"ל הכלל בקצור אומר לכם שאם לא יעשו זאת שאוכל לבא תיכף אז באמת חיי אינם חיים כלל¹⁰² וועל איך דאס ניט איבער האלטיין ח"ו ח"ו כי כבר סבלתי כמעט תרתי גהינום יותר משפט הגהינם י"ב חודש וזה כבר יותר שנתגרשתי מהסתפח בנחלת ה'.¹⁰³ גוואלד איני יכול לאכול ולישן מרוב צער ויסורים שאין לי שום דרך חוץ זה לשלוח לי * פאדערינג.

נא ונא לבל לעכב אפי' רגע ואל תחפזו ואל תערצו ואל תראו ואל תפחדו וי' לכם מס"נ בשביל¹⁰⁴ ראטווען איודיש נפש מה אומר ומה אדבר אלו ידעתם לא הייתם אוכלים ולא ישנים ולא לומדים ומתפללים רק לעשות זה להציל אותי משמד ולהכניסיני אל המנוחה והנחלה נא לבלי לישן בזה. ואהי' אסיר תודה כל הימים. וממש אשוב לכם שהצלתם אותי ממות לחיים מיגון לשמחה ומאבל ליו"ט מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה יותר טוב למות בארץ מלחיות בחו"ל וכו' וכו' וכו' נא לכתוב תיכף תשובה טובה על¹⁰⁵ אדרעס הירש לייב ליפעל דאמבאלי 63 אומן¹⁰⁶ קיעבר גיבער' רוסלאנד ממני המצפה לראותו בקרוב שמואל ה"ה ברסלבר

¹⁰² אני לא יהי' מסוגל לעבור את זה.

¹⁰³ אהה.

* כנ"ל 99.

¹⁰⁴ להציל נפש יהודית.

¹⁰⁵ כתובת.

¹⁰⁶ מחוז קיוב רוסיה.

לשלוח לי * אדרעס של אבי

¹⁰⁷ לידידי היקר החביב ביותר אחי היקר יחיאל אחי הנלבב והיקר אני מבקש ממך מאד רחם עלי והצלני ושלח לי כתב דרישה מה שיותר מהר שאוכל לבא ממש תציל אותי בזה ממות ממש הלב יוצא לי ונכסף לבא הדבר הזה יעמוד לך ויהי עבודה טובה גדולה בזה ובבא זה לא יגרום לך כאב, בפירוש הצלני זה יהי טובה גדולה עבור כל ענין רבינו ז"ל אני מבקש ממך שוב הנח את התרעומות והיסורים שסבלת אתה צריך להיות שמח שעל ידך זכיתי להיות על הציון הקדוש רק תגמור את הדבר שאבא אצליך ואעשה שלום בית ונהי' חברים לעולם. ממני ידיך האמיתי.

ב"ה ¹⁰⁷ ציא מייך טייערין בעסטין פריינד טייעריר ברודער יחיאל, טייעריר הארצידקער ברודער איך בייט דיך זייער האב רחמנות אויף מיר אין ראטיוע מיך אין שיק מיר אפאדרינג וואס פריער איך זאל קענין קומען וועסט מיך ממש ראטווען פין טוט ממש דאס הארץ גייט מיר אוס ציא קומען אין עס וועט דיר ציא נוץ קומען עס וועט דיר זיין א גרוסע טובה בזה ובבא, עס וועט דיר ניט באנקי טואין בפירוש ראטווע מיך עס וועט זיין אגרוסע טובה פאר כל ענין רבינו ז"ל, איך בייט דיך נאך אמאל לייג אוועק די תרעומות מיט די יסורים וואס האסט גלוטין דארפסט זיין פריילך שעל ידך זכיתי על ציון הק' נאר קונצי דיא זאך שאבא אצלך ואעשה שלום בית ונהי' חברים לעולם פין מיר דיין אמתיר פריינד ש' ה' ה' ברסלבר

אני דו"ש אהובי יקירי נפשי ולבבי מוה"ר נתן נ"י בטילמאכער וזו"מרת גיטעל תחי' נא להודיעני משלומכם הטוב.

ונא לראות בכל כח לדבר עם ר' דוד ולסייע לעשות הפארדרינג ולהיות בסוד.

ממני ידידו הנ"ל

אנ"ש היקרים הנקראים ע"ש אדמו"ר ז"ל ביחוד להחסיד כש"ת מו"ה שלמה נ"י ולר' אלטר בנציון והאברך ר' יעקב זאב נ"י אני רואה המרירות שיש להאברך ר' שמואל נ"י ממש חייו אינו חיים ע"כ בודאי חוב גדול עליכם להצילו ממצוקתו לדעתי אתם מחוייבים לחשוב כל מיני עצות הן בגוף והן במון כל מיני תחבולות להצילו

בשם כא"ש לוי יצחק

מ"ט

ב"ה יום ג' פ' שמות תר"צ פה אומן יע"א

שלום וברכה וכ"ט אל מע"כ אהובי אחי יקירי נפשי ולבבי האברך הנעלה מוה"ר ישראל דוב נ"י

אחדשה"ט באה"ר הנני מודיע משלומי הודות לשי"ת נא להודיעני משלומך הטוב ושלום כל אנ"ש מירוש' ר' אב"צ נ"י ויעקוב זאב ויחיאל ור' שלמה וועקסלר וכל אנ"ש. ושלום ר' שלמה קאוולער ומשפחתי מצפת ר' אבנר וכו' ומה נשמע אצלך בגשמיות ורחניות ואם ר' לייכיל ראזנפעלד כבר בא"י. נא אחי יקירי אני עושה לך שליח על ציון רשב"י זיע"א לבקש בעדי שאזכה בקרוב לבא לאה"ק כי ממש חיותי תלוי בזה לצאת ממחשכים מגלות הזה שאני בחו"ל¹⁰⁸ גואלד תרעיש הרבה ברחמים עלי על כל הציונים הק' ובפרט על ציון הרשב"י זיע"א ולעורר אנ"ש מירוש' או את זאב מיפו שישלחו לי פאדרינג כי ממש חיי תלויים בזה וחיי אינם חיים כלל נא לחוס עלי ולעשות כל מה שתוכל הן בפועל ממש והן בתפלה.

ממני שמואל הורויץ נא לכתוב תיכף תשובה על ¹⁰⁹ אדרעס זו הירש לייב ליפעל דאמבאלי 63 אומן ¹¹⁰ קיעבר גובערני רוסלאנד. תכתוב לי אדרעס על רוסיש ואינגליש

אחי יקירי איך בייט דיך זאלסט מיך מחי' זיין מיט דבורים קדושים מיט חיות פון אה"ק מגדולת רבינו ז"ל דער מאן מיך היכן אני שרייב מיר אפט תמיד וועל איך דיר אנפערן זייא מיך מחי' שרייב מיר שמחה בריף אלעס וואס הערט זיך אין אה"ק אין דיא גאנצי מעשה פון פגרים אין ויפול יודען אין ווער פיין באקענטי זענין גהרגיט גוואריין אין וואס העריט זיך אין מירון דער ל"ג בעומר אין דער ר"ה וויא איז גווען פון מיר דייך חבר הנ"ל

אחי יקירי אני מבקש ממך שתחיה אותי עם דבורים קדושים עם חיות מאה"ק מגדולת רבינו ז"ל הזכיר לי היכן אני כתוב לי בתדירות תמיד ואני אענה לך החייה אותי כתוב לי מכתבים שמחים הכל מה נשמע באה"ק וכל הסיפור מהפוגרום וכמה יהודים ומי מהמוכרים נהרגו ומה נשמע במירון ואיך הי' הל"ג בעומר והר"ה. ממני חברך הנ"ל.

לכבוד ידידי הנכבד ר' ישראל דוב נ"ו

אחדש"ה באתי לכתוב לכם שתהיו שמחים מאוד שזכיתם לדור בא"י ובפרט בעת הזאת וד"ל ובפרט שזכיתם לידע מידעת אמת של רבינו הקדוש שמחים בכל עת ובפרט בעת הזאת וד"ל וגם אבקש שתכתבו לי איזה דיבורים של שמחה והתחזקות והתעוררות שזכיתם להרגיש על ידי א"י, מהדעת של רבינו הקדוש וגם תתפללו עבורי שם על הציונים הקדושים ובפרט אצל כותל מערבי וקבר של רשב"י וקבר רחל שאזכה גם אני וב"ב להיות שם בקרוב עם ב"ב לדור שם בקביעות וגם אני בעזה"ש אבקש עבורכם

¹⁰⁹ כתובת.

¹¹⁰ מחוז קיוב רוסייה תכתוב לי כתובת ברוסית ואנגלית.

על ציון רבינו הק' שתזכה להיות אי"ה בקרוב ולהשתטח שם ממני
 משה מטשענסטעראוו השמש של הציון הקדוש
 שמי משה בן חוה
 זו' עסי מירל בת עטי פריידע
 בני אהרן בתי עטי פריידע

נ'

[ח' שבט תר"צ]

ב"ה יום ה' בא פה אומן יע"א שלום וברכה וכט"ס אל מע"כ אהובי
 ידידי יקרי כנפשי ולבבי מוה"ר נתן נ"י וזו' הצוה"ח מרת שרה גיטל
 תחי' אחר דרישת שלומכם הטוב באה"ר הנני מודיע משלומי הודות
 לשית"ת מי יתן שאזכה לשמוח ביחד אתכם באה"ק אכי"ר. ראשית
 אבקש מאד לחוס עלי לכתוב תיכף משלומכם הטוב ומשלום כל
 אנש"ש וביחוד מראב"צ ור' יעקוב ור' ישראל דוב נ"י ומשלום
 ירושלים עיה"ק ומה נשמע חדשות הכל ומשלום הביהמ"ד ומשלום
 יחיאל נ"י ואם ר' לייביל נ"י כבר בא ואם קודם ר"ה או לאח"כ ואם
 לא נאבדו הכתבים של ר"א ז"ל שאצל מאיר...

ר' מאיר הזקן ואם השיג יעקוב זאב חבילה עם כתבי ר"א ממני
 עם המלבושים שלי ששלחתי לו מכבר מלפני שנה ולא קבלתי שום
 ידיעה ממנו ויש לי יסורים גדולים שלא קבלתי שום ידיעה מכולכם
 ע"כ למעה"ש תיכף לכתוב משלום כולכם ולעורר אנש"ש לכתוב
 לי ובפרט יעקוב זאב נ"י. ומה שלום זוגתכם שרה גיטל תחי'.
 עכשיו אבקש מכם נא למסור לאנש"ש ליעקוב זאב המכתבים.
 ונא ונא אחי יקירי נפשי ולבבי חוסו וחומלו ורחמו עלי על גופי
 ונפשי רוחי ונשמתי ולבבי למעה"ש למעה"ש וטכסו עצה דברו
 ועררו את ר' דוד שטעפיר שישלח לי¹¹¹ פאדרינג ועוררו את יעקוב
 זאב נ"י שיקבל עליו הטרחה בשביל זה כי הלא אתם אחי ורעי
 כנפשי ולבבי ממש ומים רבים לא יוכלו לכבות האהבה וכו'.

¹¹¹ דרישה.

ע"כ אחי ורעי חוסו וחומלו עלי ועשו מה שתעשו ¹¹²מיך
ראטווען וואס פריער כי ממש נפשי תלוי בזה והלואי והלואי זאל
איך קענין אוס האלטין ביז וואנין איך וועל קומין אפי' אז איר וועט
שון שיקין כי אפי' יום א' קשה לי לסבול מה אומר ומה אדבר
הלואי שאוכל לשאת ולסבול עד שאזכה לבא לאה"ק ובפרט
שהתגברות גדול מאד והנני מבקש מכם מאד אנא חוסו וחומלו
ורחמו עלי בכל כוחכם ובכל מאדכם במס"נ ממש להצילני משטף
מים רבים הזידונים.

אחי היקרים צמודי לבכי אנא עוררו רחמים רבים עלי ועל כל
אנ"ש ועל כל ישראל כי צריכים רחמים ובפרט עלוב נפש חלוש כח
כמוני שאיני מורגל כלל באויר הטמא ובפרט ששארית הפליטה
הקלויז והציון הם בסכנה גדולה מאד מאד היום ע"כ תבקשו הרבה
רחמים שיגולו רחמיך על מדותיך. וכל העולם נכשלים הן באיסור
נבילה וטריפה ובאיסור חלול שבת וי"ט ור"ה ויוכ"פ ובאסור נ' כי
אין מצוי מקוה ואין א' מכמה אלפים שינצל בפשיטות מהאסורים
הנ"ל הכלל חוסו ורחמו עלי ותשתדלו בכל כוחכם ממש במס"נ
להביאני לאה"ק ממש תקנו לכם עוה"ב אנא חוסו ורחמו וחמלו
עלי כי כל חיי תלויים בזה כי אינני מורגל כלל באויר הטמא ומאד
קשה לי לסבול.

¹¹³ברודער האט רחמנות ושלחו לי פארדרינג חיש קל מהרה מי
יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה. נא לדבר הרבה עם ר דוד ועם
יעקוב זאב נ"י ולעסוק בזה במס"נ והלואי שתזכו לזה המצוה,
מחמת גודל נחיצת הדבר וגודל החיוב ושברון לבי ¹¹⁴איז דאס
הארץ פאר שטיינורט ואיני יכול לכתוב כלל מה אומר לכם ממש כי
רגע איני שוכח באה"ק ובפרט בהחברים אנש"ש ובפרט יעקוב זאב
נ"י וכו' ובפרט שיהי' טובה גדולה לכלל הקבוץ ביחוד לכאו"א ה'
יודע וד"ל.

¹¹²להצילני מה שיותר מהר כי ממש נפשי תלוי בזה והלואי והלואי שאוכל
לחזיק מעמד עד שאגיע אפילו אם כבר תשלחו.

¹¹³אחיי רחמו ושלחו לי דרישה.

¹¹⁴אז הלב מאובן.

אני מבקש עוד פעם לחוס ולחמול ולרחם עלי ולעסוק בזה תיכף ומיד לדבר ולעסוק בזה ולכתוב לי תשובה אם מוכנים לזה אז תיכף אעשה לי ¹¹⁵פאס וכו', נא לעשות בזה וזכות זה יעזור השי"ת לכם בכ"ט ואני מבקש תמיד בעדכם על הציון הק' ותבקשו בעדי על כל המקה"ק שאזכה לבא מהרה עם ישועה שלימה אכי"ר נא להשיב תיכף תשובה טובה ומה נשמע עם השלום בית שלי ומה שלום זוגתי בני וחמי וחמותי ומשפחה שלי כי אני חושב איה"ש שעכשיו שאבוא יהא שלום באמת ממני ידיך שמואל ברסלבר.

ואבקש מכם ר' נתן נ"י וזוגתו כי הדבר יהא בסוד כי אולי תזיק ח"ו. והמכתב שכתבי לזוגתי תמסרהו ליחיאל ויעקוב זאב ואם יבינו שימסרו לה שימסרו ואני דורש שלום ר' שלמה נ"י וועקסלער נא אחי יקירי ולבבי מסתמא קבלתם המכתב שלי מפ' שמות נא לקיים נפש מישראל חסו וחמלו ורחמו עלי ועשו בכל כוחכם ועשו מה שתעשו להושיעני תדברו ותעוררו לר' דוד נ"י ור' יעקב זאב נ"י שיעשו בכל כוחם בשבילי ויעוררו רחמים עלי ועל כל אנ"ש ועל כל ישראל.

וכן הנני דורש שלום ר' אלטר בן ציון נ"י פלא שלא קבלתי מכם שום תשובה נא לבלי לשקוט ובלוי להניח עד אשר אם כלה הדבר להביאני לאה"ק ונא לבקש הרבה רחמים עלי ותדעו שהאהבה חקוק בלבי ואיני שוכח אתכם אפי' רגע ומבקש על הציון הק'. נא לראות בכל הכוח להושיעני ולהציאני מאפילה לאורה וכו' ובודאי לא תתחרטו ח"ו.

ונא לכתוב לי משלום כולכם נא לכתוב לי מהתחזקות והתעוררות להשי"ת ממני ידידו עוז מצפה לראותו בקרוב באה"ק שמואל הנ"ל

נ"א

ב"ה יום ה' פרשת ויקרא פה אומן יע"א [תר"צ]

החיים והשלום וכל טוב סלה וחג הפסח כשר ושמח למע"כ
אהובינו ידידינו יקירינו אנ"ש השותים מנמ"ח ה"ה מוה"ר נתן נ"י
ומו"ה שלמה נ"י ומוה"ר אלטר בן ציון נ"י ומוה"ר דוד שטעפיר
ומוה"ר יחיאל כולם יעמדו על הברכה אכ"ר.

ראשית אודיע לכם מבריאותי ב"ה שעזרני עד כה שעשה אתי
נסים של פורים שנשארתי בחיים ב"ה ועבר עלי מה שעבר יסורים
קשים ומכאובות גדולות. בפרשת ¹¹⁶ בא

¹¹⁶ עיין בספר ימי שמואל פרק כ"ו ותראה שכל התאריכים הכתובים כאן
אינם תואמים לתאריכים שבשם כי הסיכום כאן הוא קבלת המכה בפרשת
בא כניסתו לבית ר"ש בה' יתרו יציאתו מבית ר"ש הכי מאוחר בה' ויקרא
כשכותב המכתב דהיינו ה' ניסן כפי שכותב בהמשך ועכשיו השכרתי עצמי
אצל אחד מאנ"ש וכו' שמפורש שכעת כבר אינו אצל ר"ש ושם כתב
שקיבל את המכה ביום ו' בשלח ונכנס לבית ר"ש ביום ה' שבוע שלמחרת
ער"ח אדר ומובן בלוח דהיינו ה' משפטים (שזה ברור שסיפור המכה הי'
בשנת תר"צ כמובן בימי שמואל ומובן גם בהמשך המכתבים שכותב בהם
מפורש התאריך של שנת תר"צ ומזכיר עניין המכה וכגון מכתב נ"ד
שמסיים שם עדיין איני הולך למקוה) ויצא מבית ר"ש בערך בחצי ניסן כפי
שמסיים שם ונשארתי אצל ר"ש בביתו בערך שני חדשים מעל"ע היינו
מחצי שבט עד חצי ניסן, ופשוט שמה שכתב כאן הוא הנכון שכותב זאת
בשעת מעשה ולא מה שכתב בספר לאחר מעשה עפ"י הזכרון מה גם שלפי
מה שכתב כאן יובן יותר מה שכתב בספר עצמו שלפי מה שכתב שם
שנכנס לבית ר"ש בה' משפטים יום קודם ער"ח אדר איך מסיים שם דהיינו
מחצי שבט כנ"ל איך שייך לקרא ליום קודם ער"ח אדר חצי שבט אבל אם
כפי שכתב כאן ה' יתרו דהיינו כב' שבט ניחא יותר ובכלל מוכרח שזהו
אכן גם כוונתו שם במ"ש ביום חמישי שבוע שלמחרת הי' ער"ח אדר
כלומר יום חמישי בשבוע שיום חמישי בשבוע שאחריו הי' ער"ח אדר כי
אם כוונתו כפשוטו לומר ביום חמישי שלמחרתו הי' ער"ח מה הלשון
שבוע שכתב למה הזכיר כלל מלת שבוע ובכלל הי' לו לומר בלשון רגיל

¹¹⁷האב איך באקומן רח"ל מכה גדולה ומסוכנת מאד (כנראה ¹¹⁸מהמוטשין זיך בהקלוזי עם השינה שישנתי כל החורף למעלה בהקור וכו' ועם האכילה שאכלתי ¹¹⁹סיחירס יבשים וכו' נתקררתי מאד וכו') וגם ¹²⁰דער מאגין לייד איך אויך (כי איני יכול לאכול לחם שחור וגם זה אין וכו') הכלל שסבלתי כך כאב גדול על הראש כי המכה הי' מהאוזן עד חצי הצוואר והאוזן קרוב למוח מאד מאד כידוע לרופאים וע"כ נגע כל הכאב בהמוח ממש לא יכולתי לאכול ולישון ולעשות שום דבר מגודל כאב על המוח ממש כמו שנשרף ח"ו וסבלתי כך עד יום ה' יתרו והייתי בהקלוזי ¹²¹אין איך האב מיך ניט וויסענדיג גימאכט.

וביום ה' הנ"ל כבר כלו כל הקיצין וראיתי כי ממש כפסע ביני ובין המות ונכנסתי לר' שמשון להתפלל בביתו כי לא יכולתי לסבול הרעש מהקלוזי וספרתי לו והנחתי אצלו על מטה וקראו לרופא ואמר שזה מכה מסוכנת כי היא נוגעת רח"ל במוח ומי יודע מה יכול להיות וכו' וגם צריך להתאחר עוד כמה שבועות עד שיוכלו לפתוח וכו' ומי יודע וכו' והי"ת עזר לי בדרך נס שהמכה ירדה מהאוזן יותר קרוב להצוואר והוקל הסכנה של המוח מעט ואני נשארתי לשכב אצל ר' שמשון בביתו אעפ"י שהי' קשה עליו

יום קודם ער"ח אדר ועוד שהרי יום חמישי הוא עצמו הי' ער"ח ולא למחרתו (שכן הוא בלוח יום חמישי כ"ט שבט) אלא ודאי כוונתו כדברינו יום חמישי בשבוע שהיום ה' בשבוע שאחריו הי' ער"ח כנ"ל (אבל זה נשאר דחוק שם מ"ש שהי' בבית ר"ש לערך ב' חדשים מעל"ע דלפי מ"ש כאן הי' זה למרבה חודש וי"ד יום דהיינו חודש ומחצה) ובדרך אגב ראה גם בפרק הנ"ל שמזכיר בסיפור המרחץ זיעה ובכאן לא הזכירו כלל.

¹¹⁷ קבלתי¹¹⁸ ממה שנתיגעתי¹¹⁹ צנימים¹²⁰ חולי מעיים שאני סובל¹²¹ ולא התייחסתי לזה

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קעג

מאד מאד ואילו היו נותנים לו פונט ליום לא הי' רוצה מפני שהוא אדם חלש וכו' וצריך לזה טרחה גדולה מאד ביום ובלילה וכו' אעפ"כ מיראת השי"ת כי ראה שאם לא אהי' בביתו אוכל ליגווע ח"ו הוכרח להסכים שאהי' אצלו הייתי אצלו עד הנה וממש סבל הוא וזוגתו ובנו פנחס נ"י וכולם כמעט חולים וחלשים ממני מהטרחה.

והכלל עד יום ג' פ' תצוה נעשה בכ"פ יותר גדול המכה וממש לא ידעתי בין יום ללילה בוקר אומר מי יתן ערב וערב מי יתן בוקר מה אומר מה אדבר וקראו רופא גדול ואמר שמסוכן מאד להצאוור שלא יחניק ח"ו וגם להמות מסוכן ע"כ צריכים לפתחו והרופא הנ"ל בעצמו פתחו מה אומר מהיסורים הגדולים שסבלתי כאבים ויסורים עוד יותר גדולים מהנתוח וכל שני ימים הצרכתי לילך להרופא¹²² איבער לייגין ובכל פעם סבלתי כאב גדול מאד ואח"כ התחיל לבא¹²³ מאטעריא הרבה עד שלכלכו כל יום המלבושים שלי וכו' והרופא כל פעם¹²⁴ האט ער גקוועטשט והי' לי יסורים גדולים.

וב"ה ביום אתמול הייתי ואמרו שהוא בחד גדול אעפ"כ צריך לילך כל שני ימים ועדיין איני יכול לילך להקלויז להתפלל רק בבית ובפרט להציון והמקוה בוודאי הס מלהזכיר ואני חלש מאד מאד אין לשער כי לבי חלוש וכוחי חלש מרוב היסורים שהי' לי כל השנים אצליכם וגם השנה בפרט שעבר עלי כמה משברים וגלים¹²⁵ והמוטשין זיך פה וכו' שעבר עלי (איה"ש פא"פ נספר באריכות). הכלל חלוש אני מאד וכו' והי' לי נס שלויתי מעות אצל אנ"ש על נסיעת א"י והוצאתי את המעות על החולאת שהי' ממש פקוח נפשות שהי' מותר אפי' לחלל שבת וכו'. ובערך 6 פונט¹²⁶ או יותר הוצאתי ע"ז.

¹²² להחליף תחבושת ¹²³ מוגלה ¹²⁴ לחץ להוציא את המוגלה

¹²⁵ והיגיעה ¹²⁶ לירה. [שם מטבע ארצישראלית]

ועכשיו השכרתי עצמי אצל א' מאנ"ש עד אחר פסח לישון אצלו ואני סובל הרבה¹²⁷ וואס זאל איך אייך זאגין עס איז מיר אזו אן גמאכט אופין הארץ אין האב עס ניט פאר וועמין ארוס ציא גיבען. גלייבט מיר דיא טרערין שטייאין מיר אין דיא אוגין ווייל איך שרייב אייך אין איך האב זיך ניט מיט וועמין זיך מחי' זיין ווארין יעדיר איז טרוד אין זיין פעקל נאר איין חיות האב איך וואס איך האב זוכה גווען גומר זיין די כסופין אין זיין על ציון הק' נאר גלייבט מיר אז מיין מוח איז אזו פאר דרייט אין דאס הארץ פאר קרימט אז איך ווייס גאר ניט וויא איך בין אין קען זיך גאר ניט אוס גיבען מיין הארץ צום רעביך נאר איך האף מיט דער הבטחה 'שיבא על קבריי' וכו' מיט דער אמונה בין איך זיך מחי' נאר אז קומט די יסורים נסיון פארגעסט מען אלעס אין איך האב ניט ווער עס זאל מיך דער קוויקין ווער זאל מיך מחי' זיין איך וואלט בדארפט מייני חברים פין א"י ראב"צ יעקב זאב וכו' ישראל דוב אין פשוט איך קען ניט זיין אין אור הטמא נכספה וגם כלתה נפשי אל חיק אמי ארץ הקודש, מה אומר לכם זה בלתי נסבל אפילו יום אחד מכל שכן הרבה ימים.

מִכְתָּבִי

שְׂמוּאֵל

קעה

אני באמת נע ונד אינני מסוגל להתיישב ללמוד איזו תורה בלקו"מ או גמרא וכו' כי מוחי נע ונד ואינו יכול לסבול הן את היגיעה בגשמיות של שינה ואכילה וחוסר מנוחה ויותר ויותר ברוחניות אינני יכול לסבול כלל כי עובר עלי הרבה הרבה מאד. אני לא יכול יותר אני חייב לחזור הביתה, במילה אחת הלואי והלואי שאחזיק מעמד עד אז.

הלב שלי שבור מאד מבלי יכולת להביע את עצמו ומדוע אני כותב לכם כל זאת למאי נפקא מיניה למבעי רחמי, שתתפללו הרבה עבורי ברוחניות ובגשמיות ולעבוד בכל הכוחות להביא אותי אליכם, להיות חזקים בממוץ וברצון וטרחא, דעו לכם זה פיקוח נפש ממש, ואחר כל אלה איני מתחרט חלילה ח"ו ח"ו אפילו אם הי' גרוע פי אלף אפילו בכל מיני אופנים שבעולם אני לא מתחרט כי הכל כדאי וכדאי וכו', כבר כתבתי שבוע שעבר ליענקל'י מנסיעתי הכל.

אם באפשרותכם להוציא כתב

וואס זאל איך אייך זאגין איך קען דאס ניט אוס האלטין ממש איין טאג מכ"ש אסאך טעג. איך בין באמת נע ונד איך קען ניט אוועק זעצין לערנין א תורה אין לק"מ ציא גמרא וכו' וואס דער מוח איז מיר נע ונד אין קען ניט אוס האלטין הן דיא פלאגע בגשמיות פון שלאפין און עסין אין מנוחה. ויותר ויותר ברוחניות אינני יכול לסבול כלל כי עובר עלי הרבה הרבה מאד. איך קען ניט זיין איך מיז קומין אהיים. איין ווארט הלוואי הלוואי זאל איך איבער האלטין ביז דעמאלט. מיין הארץ אין מיר שטארק ציבראכין אין קען דאס ניט ארוס גיבען וועגין וואס שרייב איך אייך למאי נפקא מיניה למיבעי רחמי איר זאלט אסאך בייטין פאר מיר ברוחניות ובגשמיות אין טואין כל הכוחות מיך ציא בריונגין ציא אייך זיין שטארק מיט געלד אין רצון אין טרחא איר זאלט וויסען עס איז פקוח נפשות ממש. ואחר כל אלה האב איך חלילה קיין חרטה ניט ח"ו ח"ו אפי' ווען עס איז טוננט מאל ערגיר חלילה

אפי' בכל מיני אופנים שבעולם האב דרישה (פאדרינג) על שם איך קיין חרטה ניט וואריין הכל כדאי וכו' כמו שכתבתי לו כדאי וכו'. איך האב שוין גשריבען יעני תכתבו לי ואעשה וואך יענקלין וועגין מיין נסיעה אלדינג. (פאספורט) דרכון אוב איר קענט ארויס נעמין א

¹²⁸ פאדרינג אוף דעם נאמין וכו' כמו שכתבתי לו תכתבו לי ואעשה לי ¹²⁹ פאס ותוכלו אח"כ לעשות הפאדרינג שישווה להפאס וכו' ושום עצה אחרת אין לי בשום אופן. כך יעצתי עם כל אנ"ש וכו' ע"כ תכתבו לי תשובה על כל מה שכתבתי ליעקב נ"י; עכשיו אבקש מר' נתן נ"י שימסור תיכף ומיד כל אלו הכתבים חלק ב' אמת ואמונה או לר' יעקב זאב שישמרם בין שאר הכתבים או שתתנו אותם בין החפצים שלי שאצליכם ¹³⁰ בהקעסטיל שלי ולשמרם היטב היטב. לא לשלוח מכתבים על זה ¹³¹ האדרעס שכתוב על הקאמווערט רק על אדרעס של מתתיהו שאצל יעקב זאב. נא לכתוב לי מה נשמע אצליכם בפרוטרוט ומה שלום ישראל דוב נ"י ומה שלום ר' שלמה נ"י קאוולער ומה שלום זוגתי ובני נ"י ואיך דעתם אם נשתנה לטוב ועל איזה אופן רוצים לעשות שלום ¹³² ציא זאגין א דעה עם מי לדבר אם לדור ביחד עם חותני ואיך חוות דעתכם בענין זה.

ממני ידידכם שמואל גורביץ

¹²⁸ כתב דרישה

¹²⁹ דרכון

¹³⁰ בארגז

¹³¹ הכתובת שכתוב על המעטפה רק על הכתובת

¹³² אם להגיד דעות

נ"ב

ב"ה יום ה' חוה"מ פסח פה אומן [כ' ניסן תר"צ]

לכבוד אחי יקירי מוה"ר יעקוב נ"י

¹³³ פיין מייין גיזונד גלובט השי"ת דער פאר אבל עוד כואב לי מעט ואיני יודע עדיין מתי יבריא ואיני יכול לילך למקוה עדיין. ועכשיו אחי יקירי ¹³⁴ ראטווע מיך האב רחמנות מסתם האסטו העראלטין המכתב על אדרעס ר' נתן משבוע פ' בשלח וגם מכתב על אדריסתך מלפני איזה שבועות ושם מונח העתקת הכוכבי אור חלק אנשי מוהר"ן וגם סדר היום שלי (ושם כתבתי לך תשובה על מכתבך) ועוד מכתב על ¹³⁵ אדרעס ר' נתן נ"י עם העתקת החלק אמת ואמונה ומכתבים שכתבתי לאומן ועכשיו הנני שולח לך חלק ששון ושמחה וגם הנשאר מאנשי מהר"ן ועוד אשלח לך מכתב אחד עם כתבים ולמה"ש ולמה"ש שתשמרם כבבת עיניך ותניחם בין כתבי ואל תשאלם לשום אדם בשום אופן.

אחי יקירי נפשי ולבבי חוס וחמול ורחם עלי ומלטי ממות תדעו שאין לי שום אופן לבא רק שתשלחו לי ¹³⁶ פאדרינג שמי שמואל גורביץ בן ישעיה נולד בירושלים ימי שנותי 41 שנים הייתי ¹³⁷ רוסישער אונטער טיינער ובתחלת המלחמה מען האט ארוס גרטובען רוסישע האט מען מיך אויך. מעשי ידי. אני עני אינו עושה שום מלאכה ¹³⁸ רלגיזנע. אחי יקירי ¹³⁹ הארצידיקע טייערי ברודער

¹³³ מבריאותי הודות לשי"ת על זה.

¹³⁴ הצלני רחם מסתם קבלת המכתב על כתובת ר' נתן משבוע פ' בשלח וגם מכתב על כתובתך. ¹³⁵ כתובת. ¹³⁶ דרישה.

¹³⁷ הייתי נתין רוסי ובתחלת המלחמה גרשו את הרוסים אז גרשו גם אותי. ¹³⁸ דתי.

¹³⁹ אחי היקרים והנלבבים רחמו ועשו מה שיותר מהר הצלוני כי נוגע בנפשי ממש ממש הלואי שאחזיק מעמד עד אז.

אחי יקירי אל תשקוט ועשו מה שיותר מהר וכתוב לי תיכף אם הנכם עושים וכמה זמן זה יקח.

האט רחמנות אין טיט וואס גיכער ראטוועט מיך כי נוגע בנפשי
 ממש ממש הלואי זאל איך אוס האלטען ביז דענמאלט
 אחי יקירי שואג ניט אין טיט ואס גיכער אין שרייב מיר תיכף ציא
 איהר טיט אין וויפעל עס דארף גדארין וגם תכתוב לי מהב"ב שלי
 אם היא רוצה שלום על איזה אופן וכו' ממני ידיך שמואל גורביץ
 לא תשלח מכתבים על אדרעס דורך מתתי' שכתבתי במכתב
 קודם על אדרעס ר' נתן רק על אדרעס שכתבתי לך במכתבך.

נ"ג

ב"ה יום א' דר"ח אייר פה אומן (למסור לר' אב"צ ואם הוא במירון
 לשלחו אצלו) [ל' ניסן תר"צ]

שלום רב לאהובי ידידי יקירי נפשי ולבבי עטרת ראשי ואישון
 עיני ממש כל חיותי תלוי בו החסיד הנפלא מקורב ומקושר לרבינו
 הק' בקשר אמיץ וחזק ה' ישמרהו ויחייהו ויעלה אותו מעלה מעלה
 ה"ה פארי וחמדת לבי וכל מעייני בו מהר"ר אלטר בן ציון בן נעכא
 נ"י נפשי ולבי פלא לי עליכם מדוע לא קבלתי מכם שום מכתב כל
 הזמן ואפי' תשובה על מכתבי שאחר סוכות: יאמין לי שזה שאיני
 כותב לכם שאבדתי האדרעס ואם הי' לי האדרעס הייתי כותב כל
 פעם לכם ותדעו שממש רגע איני שוכח אתכם ואהבתכם חקוקה
 בלבי תמיד ולא בחרתי לי שום חבר אחר רק אתם ור' יעקוב ורי"ד
 הם חברי בעלמא דידין ובעלמא דאתי. ובפרט אתם שכל חיותי
 תלוי בכם ומים רבים לא יוכלו לכבות האהבה ואפי' המות לא
 יפריד בינינו ויש לי צער ג' מאד מאד עד הנפש ממש אולי אתם
 ברוגז עלי וכו', אבל אני אין לי שום טינא עליכם ח"ו ומבקש תמיד
 בעדכם על ציון הק' נא להרבות רחמים עבורי תמיד ובכל מקה"ק
 ובפרט אצל התא"ל רשב"י זיע"א בגשמיות ורחניות הייתי רח"ל
 חולה מסוכן ה' ירפאני לגמרי ויזכני לבא לאה"ק בקרוב ולהיות
 אדם השלם בק' ולעבוד ה' ביחד באמת אכי"ר ונא לכתוב לי כל

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קֵט

פעם ונכתוב זל"ז מעבודת ה' ונעורר זא"ז ונבקש זה בעד זה והלוואי אהי' אני חקוק ומצויר תמיד במוחכם ולבכם כמו שאתם חקוקים וציורים תמיד בלבי. נא לזכור ולעורר אהבתינו הישנה יחד עם יעקב זאב וישראל דוב ונהי' קשר א' כמקודם ביתר שאת ויתר עז ובוודאי לא נתחרט.

ממני המצפה לראותכם בקרוב שמואל בן פיגא

נ"ד

ב"ה יום א' דר"ח אייר שנת תרצדי"ק פה אומן
לכבוד אהובי אחי יקירי נפשי ולבבי ממש ואישון עיני וכו' וכו'
האברך הנכבד כמר יעקוב זאב נ"י

אחי יקירי הנני מתפלא מאד מאד עליך על שאתה מצער אותי כ"כ במה שאין אתה כותב לי שום מכתב. בכל הזמן לא קבלתי ממך רק מכתב א' מפ' בשלח ואני כבר שלחתי לך מכתב ארוך בפ' בשלח על ¹⁴⁰ אדרעס ר' נתן נ"י ובו הי' מכתב לזוגתי תחי': וכן שלחתי לך עוד מכתב אחר פורים על ¹⁴¹ אדריסתך ובו הי' תשובה על מכתבך וגם הי' שם הכוכבי אור מר' אברהם ז"ל כל החלק א' אנשי מהר"ן וגם מעט הנהגות שלי: וכן עוד מכתב על אדרעס ר' נתן נ"י ובו הי' חלק ב' מכוכבי אור אמת ואמונה ומעט מכתבים התעוררות ששלחתי. מכבר על ציוה"ק: ובחזה"מ פסח שלחתי לך מכתב על אדריסתך ובו הי' החלק ד' - ששון ושמחה וגם התשלום התקרבות מהרנ"ת מאנשי מהר"ן: ועכשיו כבר אני שולח לך מכתב החמישי על אדרעס ר' נתן נ"י ובו 8 דפים העתקת כתי"י שיחות ומעשיות יקרים מרז"ל ומוהרנ"ת שעדיין לא נדפס וגם התקרבות מהרנ"ת באריכות ולמעה"ש למעה"ש שתקח תיכף כל הכתבים מכל המכתבים ותצניעם בהחבילה שלי ותשמרם בשמירה מעולה מאד ואל תשאלם לשום איש בשום אופן ותכתוב לי תיכף ומיד תשובה על כל המכתבים ותכתוב בפרוטרוט מה שקבלת.

¹⁴⁰ כתובת.

¹⁴¹ כתובתך.

ועתה אחי יקירי נפשי ולבבי¹⁴² הארצדיקער גטרייאר ברודער גוואלד האט רחמנות האט פארט רחמנות האט פארט אין פארט רחמנות ראטוועט מיר פארט אן אשום תירוץ אן אשום תירוץ אין דער וועלט. איר זאלט וויסען אמתי רייני רייד אוב איר ווילט נאך האבין אזכיה מיך ציא זעהן לעבדיג אוף דער וועלט זאלט איר ניט שוואגין אפי' איין רגע ווארין איר זאלט וויסען כי כשל כח הסבל באמת לאמתו אין עס איז ניט קיין קינדער שפיל נאר באמת האב איך מורא איך זאל חלילא ניט גיין פאר דער צייט דא אין חוץ לארץ אין דענצמאלט וועט שון גאר נט העלפין ע"כ פאר חאפט כל זמן איך לייב ווארין דער נאך וועט איר זיין מהצועקין ואינם נענין.

גדיינקט איך זאג אייך פריער גדיינק גיט. איר זאלט ניט מיינין איך שרעק אייך נאהר: נאהר איין גאט ווייסט דעם אמת אז עס בלי גוזמא קיין טווענטיל ניט ווארין איך קאן אייך ניט שרייבען מחמת עג"נ אין דער בריף איז גאלי טרערין מיט טיפע בליט. דם - התמצית ניט אזו גיך קען איך שרייבען נאך אמאל אזא בריף.

אחי המסור והנלבב אהה¹⁴² רחמו בכל זאת רחמו בכל זאת ובכל זאת רחמו הצלוני בכל זאת ללא שום תירוץ ללא שום תירוץ בעולם דעו לכם דברים אמתיים וצחים אם ברצונכם שיהי' לכם עוד זכיה לראות אותי חי בעולם הזה שלא תשקטו אפילו רגע אחת כי דעו לכם כי כשל כח הסבל באמת לאמתו וזה לא משחק ילדים רק באמת אני מתיירא שלא אסתלק מהעולם לפני הזמן כאן בחו"ל ואז כבר לא יועיל שום דבר ע"כ תחטפו כל זמן שאני חי כי אחרי זה תהיו מהצועקים ואינם נענים. זכרו אני מודיע זאת מקודם זכרו היטב שלא תחשבו שאני רק מפחיד אותכם רק ה' אחד יודע האמת שזה בלי גוזמא לא אחד חלקי אלף מפני שאיני יכול לכתוב לכם בגלל העגמת נפש והמכתב הזה הוא כולו דמעות ודם מעומק דם התמצית, לא כ"כ מהר

מִכְתָּבֵי

שְׁמוּאֵל

קפא

נאך דעם בריף מיז איך ליגען פאר שוואכקייט וואס איך שטעק אריין מיין כח ודם התמצית אין דעם בריף ווארין איך האב שוין ניט קיין כח אוס ציא האלטען ניין ניין גרענקט גיט איר זאלט דאס ניט האלטין גרונגק דער בריף זאל אייך גוט ליגען אין זיננען. איר זאלט איהם ניט אוועק לייגין ווארין לייגט איר אוועק מיין לייבען רח"ל ווארין הלוואי הלוואי זאל איך אוס האלטען אפי' אז איהר וועט שוין טהון אין השי"ת וועט שוין העלפין מכ"ש וכ"ש טאמער חלילא זענט איהר זיך מתרשל אין עס דארף חלילא גדוארין ה' ישמרנו אזו וויא איר זייט מיט אייערי אוגין ליגען רח"ל טוט.

ע"כ בייט אייך נאך אמאל אין נאך אמאל אין נאך אמאל אז עס זאל בא אייך ניט זיין גרינג ווארין איר זאלט וויסען קום וואס איך זשיפע נאך פאר חאפט פאר חאפט פאר חאפט כל זמן איך גייא נאך ארום. איך קען שוין ניט אוס האלטין, אפי' איין טאג יום א' לעשר שנים נחשב בעיני וארין איך קען שוין דא ניט זיין ניין, ניין, ניין

אוכל לכתוב שוב כזה מכתב אחרי מכתב זה אני מוכרח לשכב מרוב חלישות שאני משקיע במכתב זה כוחי ודם התמצית מפני שאין לי כבר כח להחזיק מעמד לא לא ולא זכרו היטב שלא תקחו את זה בקלות שהמכתב הזה יהי' מונח לכם היטב במחשבתכם שלא תניחו אותו כי בזה אתם מניחים את חיי רח"ל כי הלוואי הלוואי והלוואי שאחזיק מעמד אפילו אם כבר תעשו והשי"ת כבר יעזור מכ"ש וכ"ש שמא חלילא הנכם מתרשלים וזה אמור חלילא לקחת זמן שיהי' בעיניכם כאילו הנכם רואים אותי שוכב מת רח"ל.

ע"כ אני מבקש מכם שוב ושוב ושוב שזה לא יהי' קל בעיניכם כי דעו לכם שאני עוד בקושי נושם תחטפו תחטפו תחטפו על זמן שאני עוד הולך על הרגליים אני כבר לא מסוגל להחזיק מעמד אפילו יום אחד, יום אחד לעשר שנים נחשב בעיני מפני שאיני יכול להיות פה יותר לא לא ולא אני חייב

איך מיז אהים קומען וואס פריער איך קען ניט שרייבען ווארין דאס הארץ איז מיר פיל אין מיין גאנץ הארץ שטעקט אין דעם בריף.

ע"כ ברודער הארצדיקע איהר זענט מיין חיות ראטוועט מיך ראטוועט מיך ראטוועט מיך. אוי אוי אוי ראטוועט מיך. איך וויל גאר ניט וויסען וויא אזו. איך וויל גאר ניט וויסען. איך וויל גאר ניט וויסען. איין מאל פאר אלי טיט וואס איהר קענט אן אשום תירוץ אין דער וועלט כלל וכלל גואלד האט פארט רחמנות רחמנות רחמנות ראטוועט מיך באמת בלי הטעה כלל וכלל ערינסט באמת. דאס חיות גייט מיר אויס אהיים הלואי זאל איך אוס האלטען איך קען גאר ניט ריידן נאר איין ווארט הושיעה! הושיעה! אין באמת בפנימיות הלב צועק נפשי מאד וקולי הולך מסוף העולם ועד סופו כמו בשעת פרדות הנפש מהגוף אין ווייטער עשיתי מה שמוטל עלי חלילא וואס עס וועט זיין האב איך גטואין מיינס ווייטער וויא עס איז איך בשערט זוכה ציא זיין. איך האב איך מודיע גווען פריעהר:

לחזור הביתה מה שיותר מהר איני יכול לכתוב כי הלב שלי מלא על גדותיו וכל לבי שקוע במכתב הזה.

ע"כ אחיי הנלבבים אתם חיותי הצלוני הצלוני הצלוני אוי אוי אוי הצלוני איני מעונין לדעת כלל איך איני מעונין איני מעונין אחת ולתמיד תעשו מה שביכלתכם ללא שום תירוץ בעולם כלל וכלל אהה בכל זאת רחמו רחמו רחמו הצלוני באמת בלי להטעות עצמכם כלל וכלל ברצינות באמת. חיותי יוצאת ונכספת הביתה הלואי שאחזיק מעמד איני מסוגל לדבר בכלל רק מלה אחת הושיעה! הושיעה! ובאמת בפנימיות הלב צועק נפשי מאד וקולי הולך מסוף העולם ועד סופו כמו בשעת פרדת הנפש מהגוף, והלאה עשיתי מה שמוטל עלי וחלילא מה שיהי' אני את שלי עשיתי והלאה מה שרשום לכם בשמים לזכות, אני הודעתי מקודם.

מִכְתָּבִי

שְׁמוּאֵל

קפג

תיכף לפעול בענין דרישה שמי שמואל גורעביץ בן ישעיבויץ ימי שנתי הם 41 מ"א שנים נולד בירושלים היינו נתינים רוסים ובעת המלחמה שגרשו את הרוסיים.

תיכף טוהין ווייגען אפאדרינג שמי שמואל גורעביץ בן ישעיבויץ ימי שנתי הם 41 מ"א שנים נולד בירושלים מיר זענין גיווען רוששיע אונטער טיינער ובעת המלחמה שגרשו די רוסישע גרשו גם אותי מלאכה מיוחדת אין לי רק אני

מסוגל לכמה מלאכות. אני שומר דת ¹⁴³רעליגיאזנער וכו' אני מבקש אתכם מאד שתעשו תיכף בענין זה כל מה שתוכלו תיכף ומיד בלי אחור כלל ותכתבו לי כמה צריך להתאחר עד שיוגמר בכי טוב והכל בפרוטרוט כל מה שכתבתם ¹⁴⁴בהפאדרינג ומי הוא השולח הפאדרינג כל פרט ופרט: נא לעשות בענין זה ולשוב תיכף ומיד תשובה טובה חזקו ואמצו וה' יהי' בעזריכם

ותדעו שאין לי שום אופן אחר רק שתשלחו לי פאדרינג ע"כ חושו נא לעזרתי להושיעי ממצוקתי חוסו נא אנא חוסו נא רחמו נא וחמולו נא תדעו בבירור גמור שכל חיי תלוי בזה אל תשקטו ואל תחשו כי אם החרש תחרישון מי יודע וכו' ותכתבו לי תיכף מה שעשיתם בענין זה וכו' ותדעו שאני מחכה בכליון עינים ממש לתשובתכם ולתשועתכם:

ועכשיו אחי יקירי מ' יעקוב נ"י אל תצערני כ"כ במניעת מכתבים רק תכתוב לי בכל פעם משלומכם הכל בפרוטרוט ותכתוב לי תומ"י תשובה על מכתב הזה. ותכתוב לי משלומך ומשלום ב"ב בפרוטרוט ומהישיבה שלך ופרנסתך ועבודת ה' ואם אתה שלום עם ר' אב"צ נ"י. ואם נסעת למירון. ואיך הי' שם. ומה שלום ראב"צ. ואם הוא עד שבועות שם. ואיך הנהגתו. ומשלום ר' ישראל דוב. ומדוע לא כתב לי תשובה על מכתבי. ומשלום ר' נתן נ"י. וזוגתו וכו' ומשלום כל אנ"ש בפרוטרוט והביהמ"ד ומשלום כל ישראל ואה"ק ובפרט עיה"ק וכותל הק' ותכתוב לי משלום זוגתי ומשלום

¹⁴³ דתי.

¹⁴⁴ דרישה.

בני נחמן נ"י וחותני וכל משפחתם ואם מסרתם המכתב להם. ומה השיבו עליו. ואם הם רוצים שלום. על איזה אופן. אם לא יתערבו בענין חסידות. ומלדבר עם מי שהוא. ואם שאשכור דירה מיוחדת וליזון על שלחני. ושאם אוכרח לילך לישיבה או לא. ושאם יקחו לי בחזרה ושאם הם מכניעים א"ע ורוצים שלום באמת. ומה דעתך ודעת אנ"ש בזה. ומה רוצים בענין דיבור עם ראב"צ וכו' : ומה שלום משפחתי ומה אומרים בענייני. ואם יש מכתבים מאבי לשלחם אלי ותקח אדרעס של אבי ותשלח לי ותכתוב לי הכל בפרוטרוט.

ואני מבקשך שתבקש עלי רחמים בכל המקה"ק ובפרט במירון על ציון התא"ל רשב"י זיע"א תבקש עלי שאזכה למה שצריך לזכות פה על ציון הק' לומר העשרה ק' בעומק הלב באמת לאמתו ולודוי דברים באמת לאמתו וכל התקונים וכו' ושאזכה לבא בקרוב לאה"ק בנקל ולהיות אדם השלם בק' ובטהרה באמת שתהי' כרצוני וכו' ופרנסה ברווח ובנים ת"ח יראים וכו' ולעבוד הי"ת באמת בכל התקונים והעצות של רז"ל הנעור בלילה והתבודדות וכו' וכו' ולהזדכך מזוהמתי באלו ימי הספירה ולזכות לקבלת התורה מחדש וכו' ולתש"ש באמת ולתפלה באמת ולתיקון הברית ושיפתחו המצרים שנוכל בכל ער"ה להיות על ציון הק' ושנהי' כרצון השי"ת ורצון רבינו הק' אכ"ר ועבור כלל ישראל וכו' וכו' ולעורר ר' ישראל דוב שיבקש הרבה עלי שם וכן לר' אב"צ נ"י שיבקש עלי ולכל אנ"ש וכו'.

ותכתוב לי משלום ר' לייב ומה נשמע מענין ישוב א"י שרצה לעשות בזה וכו': והנני דו"ש כל אנ"ש ובפרט ר' נתן נ"י וזו' תחי' ור' שלמה נ"י ור' יחיאל נ"י ור' לייביל נ"י ור' דוד חלאדענקא נ"י ור' גדלי' נ"י ור' מאיר נ"י לכולם נאמר זה המכתב. אחי יקירי. יעקוב מפני חביבות אה"ק הנני רוצה לקנות לי חלק אדמה אצל ירושלים בהחברה שאתה קנית בשבילך תכתוב לי המחיר. שצריך

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קפה

לשלם תיכף ואח"כ הכל בפרוטרוט וכן יש איזה מאנ"ש שרוצים ג"כ חלק בזה וכן תדבר עם ר' נפתלי מס' ישוב הדעת האמיתי מר' אברהם ז"ל אפוא נמצא ואפשר הוא הס' חכמה ובינה שנדפס וכו': תכתוב לי בפרוטרוט ונא להרבות רחמים עבורי ועבור כולנו ועבור כל ישראל

אני מבקש בעדכם על ציון הק' עדיין איני הולך למקוה ה"י ירחם אכי"ר

ממני מצפה לראותכם בקרוב שמואל בן פיגא.

נ"ה

ב"ה יום ב' פ' בהר בחקותי ל"ו לספירה פה אומן [כ"א אייר תר"צ] לכבוד אחי יקירי נפשי ולבבי חמדת לבי וכל חיותי.

האברך הנעלה מוה"ר יעקוב זאב נ"י ברזשעסקי אחי יקירי. מה זאת שלא השבת לי תשובה על כל המכתבים ששלחתי לך חמשה מכתבים¹⁴⁵ רעצפיסט על אדריסתך ואדרעס ר' נתן נ"י ושם הי' מונח כל הכתבים של הכוכבי אור חלק אנשי מוהר"ן וששון ושמחה אמת ואמונה ועוד כתבים מרבינו ז"ל ולא קבלתי עליהם שום תשובה מה זאת ועל מה זאת? אינך יכול לתאר ולצייר גודל היסורים והצער שיש לי והכליון עינים בכל יום ובכל שעה ורגע, אינני יכול להבין אותך מה זה אתך ואיני יודע מה לחשוב. וכל אנ"ש אינם מבינים זאת שאין אתם משיבים תשובה על המכתבים ע"כ נא ונא להשיב תיכף תשובה אם קבלת כל המכתבים וכו'.

אחי יקירי¹⁴⁶ ראטווע מיך שוואג¹⁴⁶ הצלני אל תשקוט אהה ניט גוואלד האב רחמנות ראטווע (גואלד) רחם הצלני אם מיך ארוס אוב די וויסט מען זאל זיך ברצונך שעוד נתראה כאן נאך זעהן אוף דער וועלט בחיים בעולם בחיים חיותנו

¹⁴⁵ רשום על כתובתך וכתובת.

אמות חלילא ח"ו כי אין לי
אפשרות להחזיק פה מעמד
תחטפו מה שיותר מהר אל
תשקטו הצילו את גופי
נפשי רוחי ונשמתי.

ידידים אוהבים נאמנים
באמת איך הנכם מסוגלים
להקשיב ולשתוק ולא
להתייחס. אוי רחמו אם
ברצונכם שעוד אחיה פה
בעולם ליבי מלא על גדותיו
ושבור איני מסוגל לכתוב
רק מלה אחת הושיעה!
הושיעה! הושיעה! הצילו!
הצילו! רחמו! רחמו! קרעו
סגור לבבי ותראו איך ליבי
בוכה ומדמם בתוכי מה
אומר לכם מלה אחת
הצילו. איני יודע כלום אני
ממש מטושטש מאז
שהלכתי ממכם, מלה אחת
איני מסוגל יותר.

אזה אחיי היקרים הנלכבים
ר' שלמה וועקסלער, ר' נתן,
ר' דוד חלאדענקע, ר'
יחיאל, ר' גדלי, ר' מאיר,
ר' יעקוב זאב, ר' אב"צ.
מדוע הנכם שותקים רחמו

אומגליך דא אוס ציא האלטען איין
מאל פאר אלי מאל פאר חאפט וואס
פריער. שווייגט ניט. ראטוועט מיר אפ
מיין גוף אין נפש רוח נשמה.

ידידים אוהבים נאמנים באמת וויא
קענט ציא הערין אין שווייגין אין זיך
גאר ניט מאכין וויסענדיג. אוי האט
רחמנות אוב איר ווילט איך זאל נאך
לייבען אוף דער וועלט מיין הארץ איז
פיל אין צי בראכין איך קען גאר ניט
שרייבען נאר איין ווארט הושיעה!
הושיעה! הושיעה! ראטוועט!
ראטוועט! רחמנות! רחמנות! קרעו
סגור לבבי ותראו וויא מיין הארץ ווינט
אין טריפט אין מיר וואס זאל איך אייך
זאגין איין ווארט. ראטוועט. איך ווייס
גאר ניט איך בין ממש צי מישט פון
זינד איך בין אוועק פין איך, איין
ווארט איך קען שוין גאר ניט אויס
האלטין גוואלד הארצידקע טייערע
ברודער ר' שלמה וועקסלער, ר' נתן,
ר' דוד חלאדענקע, ר' יחיאל, ר' גדלי,
ר' מאיר, ר' יעקוב זאב, ר' אב"צ. וואס
שווגט איר האט רחמנות אוהבים
ידידים באמת גוואלד ראטוועט מיך
ארום גוואלד טיט וואס איהר קענט
ווארין איך האב שוין ניט קיין כח אוס
ציא האלטען ממש בנפשי הוא. ווען

אהובים ידידים באמת אהה
הצלוני אהה עשו מה
שביכולתכם כי אין לי כבר כח
להחזיק מעמד יותר ממש בנפשי
הו לו היתם יודעים ומרגישים לא
הייתם שותקים אף רגע הייתם
מוסרים את הנפש מה אומר מה
אדבר מה אומר מה אדבר מה
אומר ומה אדבר.

שהשי"ת ירחם עלי ויתן בדעתכם
לבלי לישון ורק לעשות בכל
יכלתכם ובכל כוחכם בלי שום
תירוץ בעולם כלל וכלל מה
שביכלתכם כי כשל כח הסבל
אוי איני מסוגל כלל לדבר רק אם
ברצונכם שאחיה שתרחמו אהה
אנא כנה עורו נא התעוררו נא חנו
נא רחמו נא חוסו נא וחמלו נא חני
נא בעד הנפש חני נא בעד עלוב
נפש כמוני אומלל כמוני וכו' בורא
עולם אחד יודע באמת את לבי אוי
איך אני מחזיק מעמד יום אחד אוי
טוב פת חריבה וכו' אוי אוי
אוי בכל זאת רחמו באמת בלי
הטעה בלב רחמו בכל זאת אתם
לא תחרטו לא בעלמא הדין ולא
בעלמא דאתי.

איר זאלט וויסען אין פילען
וואלט איר איין רגע ניט
גשוויגען. איר וואלט זיך מוסר
נפש גווען מה אומר מה אדבר.
מה אומר מה אדבר. מה אומר
ומה אדבר.

השי"ת זאל רחמנות האבין
אוף מיר ויתן בדעתכם לבלי
לישון ורק לעשות בכל יכלתכם
ובכל כוחכם בלי שום תירוץ
בעולם כלל וכלל. וואס איר
קענט טואין ווארין כשל כח
הסבל. אוי איך קען גאר ניט
רעדין נאר אויב איר ווילט איך
זאל לייבען זאלט איר רחמנות
האבין גואלד אנא כנה עורו נא
התעוררו נא חנו נא. רחמו נא.
חוסו נא. וחמלו נא. חני נא, בעד
הנפש חני נא, בעד עלוב נפש
כמוני אומלל כמוני וכו'. איין
בורא עולם ווייסט דעם אמת
מיין הארץ אוי וויא אזו האלט
איך אויס איין טאג אוי טוב פת
חריבה וכו' אוי אוי אוי האט
פארט באמת רחמנות בלי הטעה
בלב. האט פארט רחמנות איר
וועט קיין חרטה ניט האבין לא
בעלמא דדין ולא בעלמא דאתי.

מכתבי

שמואל

קפט

אין ווייטער עשיתי מה שמוטל עלי
איך האב מיינס גטואין. אין ווייטער
ווילט איר מקיים זיין לא תעמוד על
דם רעך. מיינ אחריות האב איך
אראפ גנומען ווארין וואס קען איך
מער טואין שומו שמים על זאת!!!
שיקט אפאדרינג וויא איך האב
גשריבען אין די פריערדיגי בריף:
שמי שמואל גורביץ בן 41 שנים

נולד בפלסטינה. יצא משם בתחלת המלחמה וכו': תכתבו לי
תשובה טובה בכל מכל כל וכמה יתאחר הכל לכתוב באריכות.
אחי יקירי יעקוב נ"י איך שכחת אותי היתכן היתכן היתכן כזאת.
נא לכתוב לי משלומך בפרוטרוט ושלום ר' ישראל דוב נ"י ושלום
כל אנ"ש ושלום בני ומה נשמע עם חותני וזוגתי ואם רוצים שלום.
ועל איזה אופן ומה דעתכם בזה ומה שלום העיר הק' והכותל הק'
וישראל ושלום אה"ק בכלל ובפרט. ובענין הפארדרינג מה אתם
עושים וכמה יתאחר ונוסח הפארדרינג ואם צריך תמונתי לזה וכו'
הכל לכתוב ואם שקט ושלו בעיר בלי פחד ואיך הי' הל"ג בעומר.
ואם הי' מדובקים התפלות. ואם הי' התעוררות ושמחה. הכל
לכתוב באריכות להחיות נפשי נא לכתוב בכל פעם כי זה כל חיותי
לשמוע משלומכם. נא לשלוח לי אדרעס של אבי ליקח אצל
משפחתי ואם יבא מכתבים מאבי וכו' ומשפחתי שייסיעו לי ממני
ידידכם באמת שמואל בן פיגה המכתב שכתבתי לר' אלטר תקרא
ג"כ כי הוא גם בשבילך

נ"ז

ב"ה יום י"ט לחודש סיוון א' שלח פה אומן ת"ו [תר"צ]
 לכבוד אחי היקרים הנאהבים והנעימים הקשורים בנפשי וכו' וכו'
 כש"ת ה"ה מוה"ר שלמה נ"י ור' נתן נ"י שליט"א
 את מכתבם היקר קבלתי ומאד שמחתי לשמוע משלה"ט
 ומהבשורה טובה שאתם עושים בענין להצילני ממות. משאול.
 מבאר שחת. מיון מצולה. והנני מבקש על להבא נא ונא לבלי
 להתרשל בזה כלל וכלל אפי' רגע כי ממש חיי אינם חיים כי הסכנה
 ג' רח"ל שלא אהי' פושע ישראל ח"ו כי המצולות ים גדולים בלי
 שעור וערך ואני פלג גוף יותר משה שנים ואיך אני יכול לסבול
 חיים כאלה המרורים ממות¹⁴⁷ מייך הארץ איז מיר אזו בוטער ביז
 איך קען גאר ניט שרייבען אהה אהה אהה עד מתי עד מתי עד מתי.
 וואס זאל איך טואין אני צריך למסור נפשי לגמרי שיהי' די לצרותי.
 ומה אעשה. נא לבלי לחרוש ולבלי לשקוט הן מתפלה והן
 מהשתדלות בכל כח ולב ונפש.¹⁴⁸ איר זאלט מיך אין גאנצין אפ
 ראטווען הן גופי ונפשי ורוחי ונשמתי וכל הדורות התלויים בי.
 ונא לכתוב תיכף כל הפרטים הן מענין שלום בית והן
¹⁴⁹ מהפאדרינג הכל כאשר לכל לכתוב לי באר היטב. ולעשות כל
 יכלתכם במהירות האפשרי והכסף הנשאר מה 2 פונטים תוכלו
 לקנות אתרוג משכם שאינו מורכב בלי פיטום ולשלח א' או שתיים
 וכו' נא לקיים זאת.

והנני דו"ש אחי היקר וכו' נפשי ממש מוה"ר יעקוב נ"י מה זה
 אתך אינך משיב לי שום מכתב וא"א לשער גודל הצער והיסורים
 שיש לי מה שאין לי שום ידיעה מאתך וממש בנפשי הוא נא לתקן
 זאת תיכף לכתוב לי משלומך באר היטב ולהשתדל בכל כוחך
 בענין הפאדרינג וגם בענין האתרוג. נא לכתוב לי באר היטב כל

¹⁴⁷ לבי כ"כ מר עלי שאיני מסוגל בכלל לכתוב אהה אהה אהה עד מתי עד

מתי עד מתי מה אעשה.

¹⁴⁸ שתצילו אותי לגמרי.

¹⁴⁹ מהדרישה.

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קצא

הפרטים מהפאדרינג ומתי יוגמר וכו' גם תתודע אצל יצחק הוז כמה מחיר¹⁵⁰ שיפסקארטע וכו' וגם תכתוב לי אם מניחים לכנוס לא"י מכל המקומות וכו' וגם תודיעני משולום זוגתי ובני נ"י וכל משפחתם וגם ממשפחתי ואם מוכנים זוגתי לעשות שלום ועל איזה אופן ואם מסרתם להם המכתב ששלחתי לכם בחורף העבר הכל כאשר לכל בפורטרוט. ושלום כל אנש"ש ושלום ר' ישראל דוב מטבר'י ואיך ה"י הל"ג בעומר במירון. ואם קבלת כל הקנטרוסים מאנשי מהר"ן וששון ושמחה. ושאר ענינים מרז"ל ובכמה מכתבים ואם הם שמורים אצלך. והנני דו"ש אהובי ידידי היקר מו"ה אב"צ נ"י ומוה"ר יחיאל נ"י וכל אנ"ש. נא לבלי לאחר ולעכב שליחת מכתבים כי יש לי מזה צער וכליון עינים בלי שעור: ממני ידידם מצפה לראותם בקרוב: שמואל בן פיגה

נ"ז

ב"ה יום ערב סוכות פה אומן יצ"ו
שלום וברכה וגמר חתימה טובה לכבוד אהובי אחי יקירי נפשי
ולבבי מוה"ר יעקוב זאב נ"י
המכתב נתאחר עד היום. והנה כבר קבלתי המעות ומה אומר לך¹⁵¹
איהר האט פונקט ציא גטראפען איהר וועט מחי' זיין באמת
אנש"ש העובדים ה' באמת על יו"ט ובס"ה יש לחלק סך 90 רובל
וחלקתי את המעות לשני פעמים. חצי על ערב החג הראשון והחצי
על הושענא רבא. וגם הנני נותן פתקאות עם השמות לכל א'
שיבקשו בעדכם וגם לקחתי מזה לשלם בעד מנין על הציון הק'
בחצות לילה על ג' פעמים היינו שילכו ג' לילות ויבקשו עבורכם
וגם ארשום שמותכם שבכל פעם שיהי' מנין תמיד יתפללו עבורכם
תאמינו לי¹⁵² איהר האט ציא גטראפען בפעם זה יותר מה שאני
עשיתי בכל מה ששלחתי כל הזמן כידוע לך ותמיד טוב רק בדרך
הזה.

¹⁵⁰ כרטיס נסיעה באניה.

¹⁵¹ קלעתם בדיוק למטרה תחיו באמת את אנש"ש. ¹⁵² קלעתם למטרה.

והנה בגיני נא אחי היקרים החביבים כנפשי חוסו ורחמו וחמלו עלי תיכף ומיד לטכס עצה אולי תוכלו סוף כל סוף לשלוח לי¹⁵³ פאדרינג תלכו להרב קוק. (קבלתי ידיעה מאבי ששלח מכתב להרב קוק בגיני) וטכסו אתו עצה מה שיוכלו לעשות בשבילי כי על האופן שהנני מוכן לבחון אותי אחר יו"ט לאהרן לייב זה אש להבה ממש. ומי יודע מה יוכל היות מזה¹⁵⁴ אפשר קענט איהר פארט זייעהן על האופן הנזכר למעלה תצילו אותי מסכ"נ גדולות נא להשיב תיכף תשובה ברורה ונכונה: הר"ה הי' ב"ה טוב ויפה היו הרבה יותר אנשים משנה שעברה ונפשות חדשות הרבה בחורים וזקנים ורבנים. אבל רק ממדינתינו

הנני שולח לך רצוף פה הוודוי דברים של ר' יצחק ברייטער ששלח להניח על הציון. וגם תעתיק המכתב ששלחתי פה לראב"צ ותצניע בין הכתבים ואיה"ש אחר יו"ט אשלח לך מכתב באריכות ראשי פרקים מה שנתחדש לי בענין הנהגה ועבודת ה'. וכל השנה הזאת ההנהגה שנהגנו פה וכו' וכו' וגם אשלח איזה תיקון הכלליס' שהיו מונחים על ציון הק' וגם שמן מהנר תמיד ותצניעו אותם וגם אכתוב וארשום מה שתקח לך ומה שתצניע בעדי. וכתבים שאני שולח לך איזה שהוא הכל כאשר לכל תצניע אותם עבורי ועבורך שיהי' טובה לכולנו ולכל ישראל. נא לשלוח שמן זית איזה פונט 2 3 למעה"ש למעה"ש ונא להודיע לי מה זאת שכתבתי לך כמה פעמים שתכתוב לי משלום ר' ישראל דוב ואינך משיב אין קול ואין עונה. היסורים שלי ושל כולנו מזה אין לשער ולהעריך כלל נא להחיות נפשינו ולכתוב באריכות משלום הטוב של ר' ישראל דוב מטבריא למעה"ש למעה"ש למעה"ש וגם משלום דודי ר' אבנר וכו' ור' נתן חנה'אס ור' שלמה קאוולער והאשה לאה ובנה סענדיר וכו' ויהודא מחיפה ושאר אנ"ש מכל המקומות

ונא לבקש הרבה עבורי תמיד שיצליח הי"ת את דרכי ויביאני אל ארצינו שלום בזה בגופי ובתורתי אכי"ר ממני ידיך שמואל נא להשיב תשובה באריכות נא לשלוח איזה לוחות באיזה מכתבים¹⁵³ דרישה.¹⁵⁴ אולי תוכלו בכל זאת לראות.

נ"ח

בעזה"ת יום ב' פ' צו

לכבוד ידידי היקר והנעלה מוה"ר יעקב זאב נ"י וכבוד ידידי היקר
מוה"ר יחיאל נ"י.

נא הודיעני אם דעתכם שלמה בענין ישיבה כמו שכתב ר' לייביל
נ"י או אם לא עלה על דעתכם הנ"ל ואם אתם עמו בהסכמה.
נא ידידים ואחים יקרים אם אתם רוצים לקום ענין רז"ל בא"י
ראשית לראות לשלוח¹⁵⁵ פאדרינג לר' צבי יהודא ליפעל נ"י כי הוא
עוסק ויעסוק בענין זה יותר מהכל ולדעתי הוא ראשון שבראשונים
נא להשתדל בשבילו בכל מה דאפשר ולהשיבו תשובה כראוי אם
אתם עוסקים בשבילו

ממני ידידכם המצפה לישועת השי"ת שמואל הורוויץ
הנני מאחל לכם חג הפסח כשר ושמח ומבקש לבקש בעדי
ולהשתדל עבורי בכל מה דאפשר
כי קבלתי המכתב להקונסול ועדיין איני יודע מה יהי ואיך יקום
דבר.

אבקש ליתן לר' לייביל ראזינפעלד וכבודכם בעצמכם תקראו ג"כ
מכתבי צבי יהודא בן חי' הענדיל ליפעל שמי על רישיון כתבתי
הרבה פעמים וגם יש אצל ר' יעקב זאב הכהן שמי בפרטיות
אבקש לכתוב לי תשובה על האדרעס שלי דוקא ותוכלו להגיע
אצל האברך ר' יעקב זאב ברזעסקו
ידידכם צבי יהודא הנ"ל

¹⁵⁵ דרישה.

* כנ"ל 156.

נ"ט

לכבוד ידידי יקירי מוה"ר לייביל נ"י

אחדשה"ט

אחי יקירי כלם עונים ואומרים נראה איזה ממששות והעיקר לפי דעתי שיעשה בכל הכוחות בשביל * פאדרינג לר' צבי יהודה ואז בוודאי יהי טובה ג' להדבר
 כי הוא עוסק ויעסוק יותר מהכל וכשהוא יבא למבוקשו בוודאי יתרומם ויקום ענין רז"ל בא"י
 נא לזכור זאת היטב.
 ממני ידידו המאחל לו חג הפסח כשר ושמח שמואל הורוויץ

ס'

ב"ה יום ב' תזריע פה אומן יע"א

כבוד ידידינו מחמדינו ה"ה כש"ת כמוה"ר יעקב זאב נ"י ומוה"ר יחיאל נ"י

אחי היקרים באתי עוד פעם אל כבודכם אם אתם רוצים לחוס עליכם ועלינו ועלי שיהי נתרומם ענין רז"ל ועבודת ה' באה"ק איני רואה שום עצה רק התחלת ועיקר לעשות טובה להר' צבי יהודא ליפעל נ"י אז יהי טובה הן ליסוד ממשי להחזיק היושבים והעיקר ברחניות לחזק זא"ז מה אומר לכם אלו ידעתם נחיצות הענין הי' לכם מס"נ בשביל זה והנה הנה אני מודיע ועושה מה שמוטל עלי ואתם עשו מה שעליכם אנא חושו נא מהר לעשות ולעשות חיש קל ולכתוב אם אתם עושים בשבילו כי זה אצלי עיקר ג' מכל שאר אנשים שבפה נא להודיע לו הודעה ברורה אם אתם יכולים לעשות בשבילו ואם אתם עושים ואיזה ¹⁵⁶ פאדרינגס כבר הגשתם לממשלה. ורחמנות גדול עליו זה כמה וכמה שנים שחיתו ממש אינם חיים מחמת הצער והכסופין לאה"ק שאין לשער ולהעריך

* כנ"ל 156.

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קצה

כלל וכמה מס"נ עשה בשביל זה אשר אין כמוהו ע"כ תדעו לקיים נוצר תאנה יאכל פריה וד"ל. ממני אחיכם הדו"ש ומבקש לבקש רחמים עבורי שמואל, אחי יעקוב נ"י תכתוב לי תשובה אם קבלת מכתב ובתוכו תיקון הכללי ואיזה עלים קטנים מסדר היום ששלחתי עוד קודם פסח ותיקון הכללי ששלחתי אתמול נא לכתוב תשובה. ממני שמואל הורוויץ

ממני הנפש הנאנחה והנדכאה והנשברה כחרס הנשבר לשברי שברים כותב כל זה בדמעות שלישי על עניים צועק ונאנח ברוח נמוכה ונשברה מעומקא דליבאי ממרחקים אנא חוסו נא רחמנו נא בעד נפשי העני' והעלובה כמוני ותעשו עמדי חסד חינם ותשדלו עבורי לשלוח לי ¹⁵⁷פאדערינג אולי אזכה ע"ז לבא לאה"ק ולהרים שם קרן דעת רבינו הק' נמ"ח זי"ע. אנא אל תשיביני ריקם חלילה כי אם תשלחו תיכף תשובה הגונה בבשורה טובה עם רישיון טוב מהמ"ש לינסוע לאה"ק אנא תעשו עימי המתנת חינם הנ"ל ושלח לחמכם על פני מים כי ברוב ימים תמצאנו ותעשו עבורי השתדלות הצריך להנ"ל וגם תתפללו עבורי על קברי הצדיקים האמיתיים זי"ע שמי צבי יהודא בן חי' הענדיל שמי בפרטיות גם התמונות שלחתי אצל לייביל רוזינפלד עוד מקודם. גם אבקש להשיב אם קבלתם כ"ה ¹⁵⁸מתנות מורשה ע"י הבי דאר ששלחתי לר' ישעי' הכהן לינדווסער פוב"ש ר' יחיאל גרינולד ור' יעקב ברזעסקי אבקש להשיב אם תעשו קצת עבורי בפאדערינג

ממני העני הנאנח הירש לייב ליפעל מהקלויז

גם אבקש להשיב על ¹⁵⁹האדרעס שלי דוקא

¹⁵⁷ דרישה.

¹⁵⁸ שם מטבע.

¹⁵⁹ הכתובת.

ס"א

ב"ה יום ב' אחרי קדושים חי' למב"י פה אומן יע"א [ג' אייר תרצ"א]
 שלום וברכה וכט"ס אל מע"כ אהובים ידידים יקרים ונעלים מוה"ר
 ישראל דוב נ"י והישיש מוה"ר שלמה קאוולער ושאר אנ"ש הזוכים
 להיות בהלולא דרשב"י זיע"א מוה"ר אב"צ ומו"ה יעקב זאב וכו'
 נא ונא ראשית לכתוב משלומכם הטוב ובפרט משלום יי' דוב נ"י
 מה זאת שאיני יודע כלל משלומו וממש חיי אינם חיים עיי"ז מגודל
 היסורים ור' יעקוב זאב יכתוב תיכף אם קיבל המכתבים עם תיקון
 הכללי פ"א תיקון הכללי בשבילו עם איזה עלים מסדר היום ופעם
 ב' תיקון הכללי בשביל א' וכו' נא שיכתוב תומ"י קבלה.

העיקר אחים יקרים ידידים באמת להרעיש העולם על המקומות
 הק' ובפרט רשב"י זיע"א בשבילי שעכשיו עיקר הזמן הולדה וצריך
 רחמים מאד שלא יהי' קשוי הולדה כי באו בנים עד משבר וכח אין
 ללידה שהשי"ת והצדיקים יחוסו על נשמתי ורוחי ונפשי וגופי
 ברחניות ובגשמיות שאזכה למה שצריך לזכות בזה העולם
 ולתש"ש באמת לאמתו ולבא לאה"ק בקרוב בלי קשוי הולדה ושי'
 נפתחין המיצר והדוחק ושנזכה על הר"ה הק' להיות כלנו במקום
 גניזתו וחבורה יקרה ז"ל באה"ק אכ"ר.

ממני ידידכם המצפה לישועת השי"ת עיני עיני יורדה דמעה

ממני שמואל בן פיגא

ידידים וחברים היקרים אבקש להזכיר אותי במירון על הציון הק'
 שניזכה להתוועד ביחד בעבודת השי"ת בא"ה להרים קרן דעת
 רבינו הק' ננמ"ח ואזכה לבא בזו השנה לאה"ק שמי צבי יהודא בן
 חי' הענדיל לבוא לאה"ק זוג' רייזיא בת עטי פריידה בתי עטי
 פריידה...

פוב"ש צבי יהודא ליפעל המתפלל בעדכם על הציון רבה"ק
 באומאן

ס"ב

יום ג' פרשת אחרי קדושים י"ט למב"י פה אומן יע"א [ד' אייר
תרצ"א]

שלום וברכה וכט"ס אל מע"כ אהובי ידידי יקירי כנפשי ולבבי
מוה"ר נתן נ"י וזוגתו הצדקת מרת שרה גיטעל תחי' שלום וכט"ס.
נא למסור המכתב שבפה לחותני נ"י וגם המכתב להרב קוק
¹⁶⁰והקארטיל למסור תיכף לחותני.

אחים ידידים יקרים נא להרבות רחמים הרבה מאד בשבילי
ולעורר כל אנש"ש שירעישו ברחמים על כל מקה"ק בשבילי כי אני
צריך רחמים רבים מאד כי עכשיו עיקר חבלי לידה שלי וצריך
לבקש רחמים שיהי' ההולדה (לבא לארץ ישראל) בנקל בלי יסורים
ושום קשוי הולדה כלל ובלי תפיסה ח"ו ונא ונא להרבות רחמים
מאד מאד.

ממני ידידכם שמואל הלוי בן פיגא.

שלום וברכה לכל אנש"ש היקרים ובפרט לר' שלמה וועקסלער
נ"י ולר' יעקב זאב וכל אנש"ש.

נא להרבות רחמים עבורי ובפרט אצל הכותל ושמעון הצדיק וכל
המקה"ק רחמים רבים! רחמים רבים! רחמים רבים כנ"ל ונא ונא
מאד מאד לבלי לישן עכשיו בעיקר הזמן הולדה כי הנני נוסע היום
למסק' וכו' והי"ת ירחם עלי ויראה בעניי ויאמר די לצרותי
וצרותינו אכי"ר ממני הנ"ל.

יעקב זאב נ"י כתוב לי אם קבלת המכתב ששלחתי לך היום איזה
עלים מסדר היום והנהגות וכו' ועוד, נא לכתוב משלום כולם ממני
הנ"ל.

ס"ג

ב"ה יום א' פרשת במדבר פה אומן יע"א ל"ח למסב"י [כ"ג אייר
תרצ"א]

שלום וברכה למע"כ אהובי ידידי אחי יקירי נפשי ולבי כש"ת
כמוה"ר יעקוב זאב נ"י שליט"א

אחדשה"ט. באה"ר נא להודיעני משלומכם ואם הייתם במירון ואיך
הי' שם ההלולא וכו' ושלום ר' ישראל דוב מטבריא והכל
בפרוטרוט.

אחי יקירי אבקשך מאד מאד לחוס ולרחם עלי ועל חברי ר' צבי
יהודא ליפעל נ"י שלא יהי' לנו כליון עינים ומדיבות נפש לכתוב
בפרוטרוט אם הגשתם בשביל דרישה בשבילו בשביל צבי יהודא
הנ"ל? ומתי? ומי הגיש? ועל איזה סמך? ומתי נראה ¹⁶¹הפאדרינג
בפועל בעינינו? ומדוע מתאחר כ"כ? נא לכתוב תיכף כי יש לנו

יסורים גדולים מזה וכליון עינים יום
יום ¹⁶²שרייבט יוא צי ניין וואס איז

¹⁶² כתבו כן או לא מה זה

דאס שלעפין אין איהר שרייבט גאר
ניט ממש קען מען משוגע ווערין
ח"ו האפנדיק אין טראכטינדיג
שרייבט דעם אמת בא וואס עס
האלט אין אז עס איר טיט יוא יאגט
ציא ווארין עס איז זומער יאגט ציא
וואס גיכער. אין שרייבט ציא איהר
האט מקבל גווען פיין צבי יהודא די
25 מתנות. איך בייט אייך זייער
שלאפט ניט וועגין די טרעבוונא
וואס גיכער שלא תחמיצו הזמן אין
מה נשמע מהטרעבוונא של ר'
של ר' אברהם סופר וכו'.

¹⁶¹ הדרישה.

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל קצט

אני הייתי כשתי שבועות במסק' עם ר' צבי יהודא שנסע ג"כ בשבילי וב"ה השגתי¹⁶³ פאס מהקו' אבל עדיין העיקר הרחמים צריך עכשיו כי לקבל הרשיון מפה נא להרבות רחמים מאד מאד כי מאד צריך לרחמים נא להודעיני אם קבלת ממני פ"א מכתב עם תיקון הכללי בשבילך ושם הי' כמה עלים קטנים מסדר היום וכן עוד פעם תיקון הכללי בשביל ראב"צ וכן מכתב קודם נסיעתי עם מכתבים של ראב"צ ועלים ודפים של הנהגות וסדר היום וכו' נא להודיעני. נא ונא לעשות בשביל ר' צבי יהודא כנ"ל ולהודיעני מה נשמע בזה

ממני שמואל הורוויץ

ס"ד

ב"ה יום ד' יום קודם ערב שבועות פה אומן יע"א
שלום וברכה לכבוד אהובי אחי יקירי כנפשי מוה"ר יעקב נ"י
מסתמא קבלתם המכתב משבוע הקודם ע"י ר' מאיר אנשין בענין
כתבי ר"א ז"ל והנה אחי יקירי הכסף של צבי יהודא שאצליכם הוא
רוצה דווקא על היסוד שכתבתי.

ועתה אחי יקירי תלך לך להרב ר' יעקב משה חרל"פ ותבקש
אותו בשבילי שיתן לך 20 ממה שקיבל מאחי ואני אקבלנו פה
בשבילך מדודך וכו' כן תאמר לו וכן כתבתי לחותני שיתנו לך וכן
אכתוב לו ולמעה"ש הכסף הנ"ל ליקח ותצפנו אצלך ועל זה האופן
אם ירצה ר' מאיר לילך לסתם מדפיס ויעשה כמו שכתבתי שם
במכתב אליו ואל יבזבו בהוצאות אצל לייביל בקנטרוסים קטנים
וישאר קרח מכאן רק אצל מדפיס טוב שיתחיל ויעשה במהירות
לגמור כל הביאור הלקוטים. ואם לאו תשאיר אצלך המעות בפקדון
¹⁶⁴ניט רירין דאס עד שאבוא אני בעצמי כי המעות רק בשביל כתבי
ר"א ז"ל ורק על האופנים הנ"ל וכן המעות שתקבל בקרוב
מווראשא 40 כנ"ל וכן משאר מקומות שאראה שישלחו לך בחרם

¹⁶³ דרכון.

¹⁶⁴ לא לגעת בזה.

לעשות כנ"ל בלי לשנות בשום אופן וגם יהא בסוד שלא ידע שום איש נא לבקש רחמים הרבה עלי על כל מקה"ק ולכתוב אם קבלת כבר המכתבים שלי עם הסדה"י

יעקוב נ"י מסתמא קבלת מכתב מאליהו חיים והענין כך שבודאי מוקדם לכל הוא הדרישה לר' צבי יהודא ולמעה"ש¹⁶⁵ דאס דער עיקר ורק אם יכולים אתם עצה בשביל עוד א' לשלוח דרישה¹⁶⁶ איז בילעכיער לוי יצחק שהוא עני והוא נצרך מאד לענין רבינו ז"ל ואם אתם יכולים לשלוח בשביל א' תכתבו לאליהו חיים

ס"ה

[חסר התחלה]

נא להשיב תיכף תשובה על כל הנ"ל ואם קבלתם כל הנ"ל ומרי"ם חרל"פ ג"כ אם קבלתם כ' והנני אשלח לכם מכתב בקשה לרי"מ חרל"פ וגם לחותני שיראו שיתנו לכם כ' כי קבלתי פה תמורתם.

יעקוב נ"י אבקשך להודיע לי באר היטב אם קבלת כל המכתבים שלי עם ההנהגות והסדר היום והתיקון הכללי לכתוב לי באר היטב כל מה שקבלת ממני בזה הזמן האחרון אחר פסח ומקודם פסח בפרוטרוט

נא לכתוב לי תשובה תיכף וגם נא שתלך לראב"צ ותעתיק הסדה"י והנהגה כללית שכתבתי לו עוד בחורף ולשמור הכל היטב. נא לכתוב משלום כל אנש"ש ולבקש הרבה עבור כלו' נא לכתוב מה נשמע עם¹⁶⁷ הפארדרינג של ר' צבי יהודא מה זאת שאין שום ידיעה מכם כל זה זמן רב. מדוע אתם מתעצלים להשיב תשובה ועינינו כלות ומיחלות יום יום וכו' נא לעשות עבורו כל מה שיוכל כי אין לו כח לחכות עוד ואם לא עכשיו אמתי אם לא עכשיו בקיץ מה יעשה בחורף נא לכתוב ידיעה ברורה מה זאת ממני שמואל. הש"ז תשלחו כך שישקול עם הפך והתיבה בס"ה 5 קילא 5 קילא על איש א' ויהי' מוכרך היטב בפך ותבה עם מספא היי ולשלחו על¹⁶⁸ אדרעס הירש לייב ליפעל

¹⁶⁵ זה העיקר. ¹⁶⁶ אז יותר חשוב. ¹⁶⁷ הדרישה. ¹⁶⁸ כתובת.

ס"ז

[חסר]

ב"ה ה' פרשת ראה תרצ"א
 לכבוד אהובי ידידי היקרים הנכב
 המשתוקקים להנחל הנובע ושואבים
 רזונפעלד נ"י ומוה"ר זאב ליבערמענטש נ"י
 אבקשכם מאד מאד כאשר יבא אצלכם
 שמו ר' בנציון מלמוד תראו לקבלו בכבוד ג
 שם היינו למסור לו תיכף ומיד הפך ש"ז
 מלפני איזה שנים למסור לו להנ"ל והוא
 תמיד שעל ציון הק' וב' והוא יעשה הצר
 נא ונא בל ישונה. ואם אפשר טוב שאח
 שיבא אצלכם והנה פה אדריסתו תלא
 בן ציון מאלאמוד שבא מפה בקיץ ז
 טוב לאנ"ש הדרים פה ורצונו להיות מ
 נא להרבות רחמים בשבילי ממני המצפ

ס"ז

ב"ה יום ו' עש"ק פ' במדבר מ"ג לספירה פעה"ק ירושלים ת"ו
 [תרצ"ב]

שלום וברכה לכבוד אחי חביבי יקירי נפשי ולבבי וכל חיותי הבחור
 המופלג וירא אלקים וכו' מר אהרן נ"י
 ראשית הנני פורש שלומך הטוב באהבה רבה.

ועתה אחי יקירי אבשרך בשורה טובה שב"ה בנסים גדולים ממש
 של פסח ושל פורים שיצאתי ממות לחיים ומשעבוד לגאולה אחר
 גודל היסורים והסכנות שעברו עלי בלי שיעור וערך כלל אשר א"א
 לשער במוח כלל ומכ"ש לספר וממש בכל רגע הייתי מוכן להריגה
 ולתלי' ח"ו כי חשדו אותי במה שחשדו רח"ל מה אומר ומה אדבר

אילו כל הימים דיו וכו' א"א לספר ולשער היסורים והפחדים שעברו עלי וגודל הנסים שעשה השי"ת עמדי. והנה הייתי בתפיסה ג' חדשים במוסקבה וחודש באדעס וזה ב' שבועות וחצי שהעלו אותי על הספינה בנסים גדולים שלא עפ"י הטבע כלל ובאתי ב"ה לאה"ק ביום ה' בחקותי וביום ו' העבר באתי לירושלים ונכנסתי בבית חותני היקר שיחי' והנני ביחד עם זוגתי היקרה הצוה"ח שתחי' ובני היקר הנחמד שי"ג והננו צריכים לילך להיות סמוך על שלחני בעצמי כי אצל חותני א"א להיות כלל כי הוא עני ואביון ע"כ מוכרח תיכף לירד מעל שלחנו.

והנה אני עכשיו בערום וחוסר כל וצריך איזה סכום על כלי בית ופרנסה ואין לי שום מראה מקום ושום משען ומשענה ושום עזר משום מקום. ובכלל המצב פה בירושלים מאד לא טוב ובפרט הישיבות והכוללות שנותנים בהם אחר שמונה שבועות בעד חצי חודש וגם זה לא יש ובפרט שאני צריך רחמים שיקבלו אותי לישיבה תורת חיים שלמדתי קודם וכמה אני עומד שם 2 פונט נמצא שאוכל לקבל חצי פונט לחודש אם יקבלו אותי לשם וגם לזה צריך הרבה השתדלות. וגם הכולל נותנים בעד חודש טז' שבועות נמצא שמהכולל יש לי רבע פונט לחודש. זהו כל ההכנסות שאני מקוה שיהי' אחר ההשתדלות ומה יספיק זה השי"ת ירחם ובפרט שבני נ"י הוא חלש וצריך¹⁶⁹ פילניש וכן אני חלש וכואב מהיסורים שעברו עלי וכן זוגתי תחי' השי"ת ירחם.

ע"כ אבקשך אחי יקירי אולי תזכה לקיים המצוה ומבשרך אל תתעלם לראות לשלוח איזה סכום על התחלה וגם לסייע במעמד חדשי היינו לקבל על עצמך לשלוח לי בכל חודש סכום ידוע כפי כוחך וגם להשתדל אצל אחרים ולעורר אחי זלמן נ"י וגם הקרובים אולי ירצו לעזור במה שיוכלו. אחי יקירי אבקשך עוד פעם לבלי לשכוח מזה ולעשות כל מה שתוכל לעשות לעזור ולסייע לי ולב"ב שאוכל לדור עם ב"ב ולישב במנוחה על התורה ועל העבודה

¹⁶⁹ אוכל בריא ומשביע.

ובזכות זה תזכה לכל הברכות הכתובים בתורה והי"ת יעזור לך שתזכה לחזור לאה"ק בהצלחה מרובה ולמצא זוגך הראוי ולישב ללמוד תורה בטהרה באה"ק מתוך הרחבה אכי"ר ממני אחיך המצפה והמגעגע מאד אחריך והמתפלל בעדך

שמואל הורוויץ נא ונא לכתוב לי בכל פעם משלומך הטוב באריכות להחיות את נפשי ממני הנ"ל הנני דו"ש אהובי דודי היקרים וכב"ב שי"נ וכל הידידים וכל ישראל ומאחלם כל טוב אמן

ס"ח

ב"ה יום ב' פרשת בלק פעה"ק ירושלים תובב"א [תרצ"ב]

החיוה"ש וכט"ס אל מע"כ אאמו"ר יקירי עט"ר ופארי

אישון עיני וחמדת לבי וכל חיותי ה"ה הרה"ג מעוז ומגדול חו"ב סוע"ה בנש"ק יר"א מרבים כש"ת כמוהר"ר י' הלוי הורוויץ נ"י שליט"א

אחדשה"ט ושלוש אמי היקרה הצוה"ח שתחי' לאיט"א וש' אחי ואחותי שי"נ אודיע לך משלומי וש' רעיתי היקרה שתחי' וש' בני היקר הנחמד החריף שי"נ ביום ו' עש"ק קבלתי מכתבך היקר והי' לי לשלל רב ומאד שמחתי לשמוע משלומכם הטוב והיקר ורב תח"ח לך על המכתב וגם הכסף ששלחת כי נצרך מאד וממש החית נפשותינו הדלה כי מצבינו דחוק מאד מכל צד כי אין לנו שום משען ומשענה וממש בזה הכסף קיימת מצות צדקה באמת ונותן לחם לרעבים בזכות זה יעזור לך הי"ת פרנסה מתוך הרחבה בלי צרה ועקתא ותזכה לבא יחד עם כב"ב לאה"ק בהצלחה מרובה ונרווה זמ"ז נחת רב אכי"ר ואני נותן לך תודה לשעבר ובקשה על להבא שתעשה בזה להחיותינו ברעב ואם אינך יכול לעשות משלך תקיים גדול המעשה יותר מן העושה מה אומר לך ומה אדבר המצב מפרנסה אומר לך בקיצור "לא יש לי כלום" ואני איזה שבועות שאני סמוך על שלחני ביחד עם זוגתי תחי' ובני שי"נ

והמצב ה' ירחם וד"ל אבל אעפ"כ צריך לחזק ולבטוח בה' מאן דיהיב חיי יהיב מזוני וגם יש לי צער ג' ממצבך ומצערך ה' יאמר די לכל צרות ישראל.

אבל זה נחמתי ממה שאמרה הגמרא בסנהדרין מי שאינו בהסתר פנים אינו מהם מי שאינו בוהי' לאכול אינו מהם וכמו שאמר ר"ע לרבנותיו בזמן שרואה אותם שקט ושליו הי' ירא שמא משלמין להם על זה העולם וכו' אבל ה' ירחם ונזכה לעבוד ה' מתוך הרחבה, וגם מסתמא זה הכל להזכירנו שתשתוקקו מאד לשוב לארץ מולדתינו להשתוקק כ"כ עד שתוציאו כולכם את הרצון מכח אל הפועל ולא להסתכל על שום הסתה מהיצה"ר ולשוב לאה"ק בבטחון על ה' כמו בצי"מ זכרתי לך חסד נעוריין לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה וכו' ומה שאפשר לך לעשות איזה מעמד פרנסה שישלחו לך מה טוב. ה' ירחם ויתקן אותך בעצה טובה מה לעשות ואיך שלא יבלו ימיכם בחוץ לארץ עפר טמא ומטומא ע"ז ממש קיא צואה, ולבא לאה"ק קה"ק חלקת ה' ונחלתו, הי"ת יעזור שתזכו לזה בקרוב במהרה דידן אכי"ר.

והנני שולח לך פה קבלה על הכסף 10 דולר של ידיך ר' יהודא לייב שטיין נ"י ובקשה על להבא¹⁷⁰ והטשעקילך מכרנו בעד בערך סך 3 לירא וארבעים גרוש ושלמתי תיכף מה שלויתי על אכילה באלו השבועות שאני סמוך על שלחני והשאר הנני מוציא על הכרחיות גדול בשביל פרנסת הבית ואני עושה נעלים בשביל בני נ"י ובענין ישיבה לע"ע אין לי שום ישיבה, בהישיבה תורת חיים אני הולך כל הזמן מעת שבאתי הנה ולא רוצים לקבל אותי וחלקו ממון ולי לא נתנו ולא הועיל כל ההשתדלות העצום והרב כלל, ובענין ישיבת חיי עולם דיבר חותני שליט"א עם גבאי ואמר לו שבעוד איזה ימים ישיב לו תשובה. בענין התמונה איה"ש בקרוב נקיים רצונכם בזה אבל אנחנו נלוה על זה כסף שצריך לשלם עבור זה עד שיבאו מאתכם כי המעט הכסף שנשאר לי על הוצאות הבית

¹⁷⁰ והשיקים.

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל רה

הוא מצער מאד והי"ת ירחם וד"ל אבל גם באופן שתשלחו גם אתם תמונתכם ואני מבקש הי"ת בעדכם ובעד אמי היקרה ומאחל לה רפו"ש ורב נחת וכט"ס מכולכם בקרוב.
זוגתי תחי' ובני שי"נ דו"ש באה"ר ומצפים לראותכם בקרוב באה"ק.

חותני היקר הרה"ג שליט"א וכב"ב שי"נ דשה"ט באה"ר ממני בנך המצפה לישועת השי"ת והמצפה לראותך בקרוב באה"ק בהצלחה אמיתית ונצחית
שמואל הלוי הורוויץ

ס"ט

יום ב' ויחי

[חסר התחלה]

¹⁷¹ ע"כ דארף מען מעכשיו האבין כל יום ויום שיעור קבוע לתשובה כנ"ל והעיקר אוועק לייגען כוחות שנוכה לבא בזה השנה וכו' ושאר כל היום לעבוד ה' בשמחה היינו כמה וכמה ללמוד ספרי רבינו ז"ל ולעשות התבודדות עליהם ומתורות תפלות מתוך דביקות ואהבה ושמחה ולהכניס במוח את הדיבורים שבספרי רבינו ולילך אתם ולהכריח א"ע להתפלל בכוחות ולקיים העצות מספרי רז"ל¹⁷² אין ווען מען האט צייט רק ביינקען אין גיט גדענקין וויגען דער עיקר הצלה היינו לבא לא' על ר"ה וכו' וגם להיות שיעורים קבועים תהלים, חוק, מעמדות, פרק משניות, חומש ורשי, נביאים, ש"ע כסדר עין יעקב מדרש. ולומר מעט זוהר. ורוב היום יהי' על ספרי רבינו ז"ל כנ"ל ואם נקיים כזה אז יהי' אשרינו ונזכה הרבה בזה ובבא אכי"ר

¹⁷¹ ע"כ צריך מעכשיו שיהי' כל יום ויום שיעור קבוע לתשובה כנ"ל והעיקר להשקיע כוחות.

¹⁷² ומתי שיש זמן רק לכסוף ולזכור היטב כי עיקר ההצלה.

והעיקר לזכור בכל יום להיות בשמחה ולרקד הרבה וגם לקיים העצה של צדקה ליתן כל יום פרוטות¹⁷³ בפישקעלי וכל שבוע איזה סכום שי' לשלוח מעט עבורי ומעט עבור הדפסה ומעט להחיות אנ"ש באומן ובזה תזכה מה שתזכה מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשוב רווחים אמיתיים ונצחיים אשריך אם תזכה לזה:

יותר אין לחדש תאמין לי שישבתי לכתוב מכתב לך לא הי' לי אף מלה א' לכתוב לך ועזר הי"ת שיצא מכתב כזה. ותצניע אותו היטב ותקרא אותו כל יום ויום. אני צריך לו להמכתב הזה אבל אין לי זמן להעתיקו אבל יהא שמור אצלך היטב כל המכתבים שלי כי סוף כל סוף מסתמא יבא הזמן שיודפסו. אחי יקירי תעתיק אצלך הקונטרס ושלחו לי בחזרה וכן נא ונא שתחפש אולי תמצא הב' חלקים שיחות וסיפורים שנאבד אצלך הכתב יד ונא נא לחפשם היטב כדי שיודפסו ויהיו זכות הרבים לדורות נא ונא לחפשם היטב ואולי נמצא עוד כתבים אצלך לשלחם לי נא ונא.

עוד אבקשך נא ונא לעשות בענין¹⁷⁴ הסערטפקאד של האיש מאונגרין מאנ"ש ובענין האיש מפולין נא לבלי לשקוט בזה למעה"ש נא ונא תעשה בזה ותכתוב לי תיכף תשובה מזה נא ונא וכן אבקשך שאני ג"כ אהי' ברעיוןך וכשתוכל לעזור לי לעשות מה שתוכל הן בסיוע לפי שעה כל חודש והן בסיוע הגדול להנסיעה שנוכל ביחד לחטוף וכו'.

אחי יקירי היום ב"ה עשינו התעוררות ביחד ללמוד כל יום ספרי רבינו ז"ל בעיון עם עוד איזה אברכים מקורבים חדשים ועם בחורים ה' יעזור שיקיים יפוצו מעיינותיך חוצה ובפרט הנפשות היקרים מירושלים עיה"ק אכי"ר.

¹⁷³ בקופה.

¹⁷⁴ הדרישה.

נשמה קדושה של איזה צדיק גדול שבגדולים אינו יכול לזכות לזה ואנחנו יכולים לזכות לזה.

אבל הבחירה הוא בחירה ומי שאינו יכול להטות הבחירה ולשבר הנסיונות והמניעות אל ישבר ואל יזכה ומי שחפץ באמת וחס על עצמו וגופו ונפש רוח ונשמתו שבכל הגלגולים עד הנה ונפש רוח נשמה שבגוף הזה ועל בניו ובנותיו ויו"ח וכל הדורות התלויים בו ועל נפש אבותיו עד אדם הראשון הוא מבין שבלא נסיונות ומניעות א"א בשום אופן להתקרב אל הק' בשום פעם.

ומי שמביט על תכליתו באמת וחס על עצמו כנ"ל הוא מבין שאסור לדחות א"ע כי מי יודע מה יולד יום ואם אח"כ יזכה למה שצריך באלפים מניעות קשות יותר במס"נ ממש מה שיוכל לזכות כעת במניעות קלות וקטנות הדומות כחומות אבל באמת הם אינם אפי' חומות מקש ותבן וניצוץ א' יוצא מיעקב ויוסף ושורף כל המניעות של קש ותבן אבל אם החרש תחרישון בעת כזאת שחמלת הי"ת עלינו שנוכל לזכות בנקל מי יודע אם אח"כ נוכל לזכות אפי' במסירות נפש ממש. וכדמיון אנ"ש בפולין בעת שהי' דרך לאומן ואלו שהביטו על מניעות בית ושאר מניעות של גניבת הגבול שהי' ביכולת ולא זכו לזה. כמה התעקשו אח"כ לזכות במסירות נפש ממש ולא זכו לזה ומי יודע אם יזכו עוד. וכמה מתחרטים ע"ז ונושכים בשרם בשינם ואין מועיל להם כלל כך הוא בנידון דידן כיון שהפתח פתוח צריך לכנוס. ואם הדלת יסגר ח"ו לא יועיל כל הון.

ע"כ די לחכימא ברמיזה להבין ולהשכיל מדעתו לבלי להניח להטעות א"ע מהבעל דבר לפתות ולהסית כאלו מתלבש במצוה בבחי' אש לבנה ובאמת מלאך מזיק הוא וצריך ללמוד א"ע מהשגי' למלך שהניח את המשרת והסוס היינו האשה ואפי' הגוף שלו שהוא המשרת והלך בעצמו ולא הביט על שום דבר עד שזכה להוציא הבת מלך אשרי לו. וכן צריכים ללמוד מהבערגיר שעשה

שגעון גדול ומחמת רוב רחמנות על אשת עני שהוא נפשו וכו' נסע ברוב בהלה למקום היעדניראל ולא חשב מקודם כלל איך יכנס ואיך יצא ואיך יבא הלא יחפשו רק נסע במהירות ולא חשב כלל מה שיהי'. כך אם רוצים להוציא כ"א קדושתו מידי הקליפות צריך לעשות בבהלה ואפי' הוא שגעון גמור ובלי לחשוב כלל מה שיהי' אח"כ רק לעשות מה שבידו, למשל אם א' הוא בבור טיט וכל רגע הוא שוקע וצולל יותר אז אינו חושב כלל מה יהי' אם יצא מהטיט איפוא יקבל פרנסתו ואיך יעשה שלום עם אשתו שתתקוטט עליו וכו' רק הוא כל מחשבותיו הוא איך לצאת מבור טיט ואח"כ ממילא יעשה הי"ת שיהי' לו פרנסה ויהי' שלום ויהי' הכל טוב כך הוא בענייננו שצריכים לילך להצדיק שבזה תלוי כל יהדותו ורפואתו בגוף ונפש לא צריך לחשוב שום דבר רק לעשות את שלו והי' יעזור ממילא שלא יאונה לצדיק כל און ח"ו.

ע"כ אחי אחי זכור אל תשכח מה שדברתי עמך כל הזמן ועשה תיכף כי הזמן קצר והמלאכה מרובה ותיכף עשה עשה ואל תתחרט ח"ו וכמו המעשה מרב ובן יחיד וכו' נא ונא לבל תשקוט ותיכף תיכף עשה יותר מכוחך ויכלתך וחטוף רווח אמיתי ונצחי כזה שאין דוגמתו ולא הי' דוגמתו ולא יהי' דוגמתו בעולם כל זמן שאתה יכול לחטוף חטוף, ומה אומר לך יותר אם טח עיניך מראות ואינך משים לבך לזה עשה כרצונך אבל בוודאי תתחרט הרבה בזה ובבא אבל אם תזכה בוודאי יהא לך לנחת רוח לעולם ועד ובוודאי יהא מצוה גוררת מצוה שלא תישן ימיך ושנותיך ח"ו כי תהי' נהפך לאיש אחר ובכל רגע ורגע תזכה דבר שלא ישער ע"כ אנא כנה. עורי נא. התעוררי נא. עמדי נא. קומי נא. חלי נא. חני נא. חוס נא. רחם נא. חמול נא. על הנפש חנינא. ואם תאבד ח"ו הזדמנות הזה שאתה יכול לזכות כעת. אזי להיות עוד פעם ראש השנה צריך לחכות בערך שנה וחצי ומי יודע עד אז מה יהי' ואם יחי' ואפי' כשיחי' אם יהי' היכולת כמו עכשיו ע"כ חיש נא ותהי' מהזריזים

ונשכרים ותרויח רווח אמיתי ונצחי כזה שאבותיך ואבות אבותיך עד אדה"ר לא הרוויחו רווח כזה וכולם מביטים עליך שאתה תזכה ותזכה אותם ג"כ. ע"כ נא עשה למען כבוד נשמתינו; אחי יקירי מה אומר לך עלי עבר הרבה מיום היותי במירון כי זוגתי הפילה ל"ע והיתה מסוכנת במוצש"ק העבר בעת שהיינו במירון וכל נחמתי הוא כשנזכה לקיים מה שדברנו וד"ל נא ונא לחוס עליך ועלי. והנה פה שני מזוזות ותעשה על ב' פתחי הבתים שלך והשאר המזוזות יהא לך בעזהי"ת בקרוב נא להשיב לי תיכף תשובה נכונה אם יש לי על מה לחכות לישועה ממך ולא יהא לי עוד כליון עינים כ"כ כ"כ.

ממני שמואל הורויץ

נא תיכף תשובה נכונה וברורה.

ע"א

ב"ה יום א' פרשת קרח פעה"ק ירושלים תובב"א
 החיוה"ש וכט"ס אל מע"כ אהובי אחי יקירי נפשי ולבבי וכל מאודי
 האברך הנעלה מו"ה ... נ"י שליט"א

אחדשה"ט באה"ר משלומינו הודות לשי"ת אחי יקירי אתך הסליחה על עיכוב הכתיבה עד הנה כי ל"ע הי' הקטן שלי חולה מסוכן זה יותר משני שבועות¹⁷⁶ קוועטשנישט עם דם ועכשיו מעט יותר טוב אבל עדיין לבקש רחמים מהשי"ת שירפאהו לגמרי נא להזכירו נחמן נתן אהרן בן מגדיל לרפו"ש וגם בזה הזמן עשיתי בענין לידע מהענין שדברנו וגם הייתי בתל אביב בשביל זה וע"כ נא ונא תיכף ומיד לעשות ד' תמונות פשוטות כפי שתבין וד"ל ולשלוח לי יחד עם הכסף הידוע ואעשה בעזהי"ת ואתה מסתמא בודאי תזכה לזה אם תעשה ע"כ תדע שהזמן קצר והמלאכה מרובה תדע להזדרז שבזה השבוע אשיג הנ"ל מאתך ואסע ביום א' לתל

¹⁷⁶ לחצים.

אביב¹⁷⁷ איינגיבען על כל טוב הנה בודאי לא תתחרט כלל ומה אני יכול לומר לך הנה כבר ר"ה וכשלא תחטוף¹⁷⁸ ווער איז דיר שולדיג ע"כ חוס עליך ועלי וד"ל.

רבינו ז"ל אמר¹⁷⁹ וען ניט מייך ר"ה וואלט דיא וועלט גוואריין תהו ובהו וכו' על ר"ה הכל יכולים לקבל תיקון¹⁸⁰ גוואלד גוואלד יכולים לזכות לטוב נצחי כזה ומדוע מחשים אנו האם אין זה שייך לנו היתכן¹⁸¹ דער עיקר ברסלבר חסיד איז לבא על ר"ה דער איז פין זיינע מענטשין וכו' רבינו ז"ל אמר ויא מייך ספר הגנוז איז גרוס דער ספר הנשרף מייך ר"ה נאך גרעסיר היתכן אם לא עכשיו אמתי היתכן מען ועט תמיד לייבן מען ועט אמאל פין זיך רייסין שטיקר פאר וואס מען האט גקענט זוכה זיין וכו'.

אחי יקירי אין מילים בפי לדבר וכמאמר המדרש אין מחזקין אלא למחוזקין ואין מזרזין אלא למזורזין אם אראה ממך איזה התחזקות בענין זה אז נוכל לדבר יותר זכור ואל תשכח שבידך לזכות רווח אמיתי ונצחי כזה אל תיישן את כוחך כי מאד תתחרט ולא יועיל לך זכור בעוד שבכוהך לעשות זכור זכור.

הנה אני שולח לך פה 6 מזוזות תודיעני תיכף קבלה עליהם וגם אם קבלת השני מזוזות והמכתב שלי מקודם שבועות וגם תשלח לי כסף עבור המזוזות.

¹⁷⁷ לתת דמי קדימה.

¹⁷⁸ מי אשם לך.

¹⁷⁹ אם לא הר"ה שלי הי' העולם נהי' לתהו ובהו.

¹⁸⁰ אהה אהה.

נא ונא להשיב לי תומ"י תשובה ברורה ונכונה אם יש לי מה לדבר
 עמך ולחכות עליך אם לאו כי אין זמן לחשוב.
 נא לכתוב תיכף תשובה טובה.
 ממני ידיך כנפשך שמואל בן פיגה

ע"ב

ב"ה יום ג' והייתם לי סגולה פעה"ק ירושלים ת"ו
 שלום וברכה וכט"ס אל מע"כ אאמו"ר עט"ר ופארי חמדת לבי
 ואישון עיני ה"ה הרה"ג מעוז ומגדול חו"ב סוע"ה כש"ת כמוהרר"י
 הלוי הורוויץ נ"י שליט"א
 אחדשה"ט באה"ר הנני מודיעכם משלומינו הודות להשי"ת
 מסתמא קבלת מכתביי ומכתבי ע"י הר' שלמה אליאך נ"י. ושכבר
 קיבל החמישים דולר והנה אנכי קבלתי שני מכתביך עם המכתב
 למנהל ישיבת חיי עולם ר' ישראל רובין ור' פישל ביום חמישי
 בשלח ומסתמא ישיבו על זה.
 והנה אנכי מצפה כל יום לקבלת רשיון המושל על הדפוס ואוכל
 להתחיל לעבוד בה.

והנני מבקשך עוד הפעם שתזדרז ותגמור המצוה כתיקונה לשלוח
 לי העשרים דולר האחרונים על הדפוס ואין לך להתרעם עלי עבוד
 זה כי אני איני אשם בזה כלל כי מחמת שבית החרושת איננו יכול
 לצמצם ע"כ שלחה במעט אותיות יותר מכל מין וזה עולה עשרים
 דולר, כאשר כתבתי לך כמה פעמים. נא ונא להזדרז בזה כי כבר
 הגיע זמן הפרעון ואני ירא שלא אסבול מזה ח"ו ע"כ נא ונא
 להזדרז בזה וד"ל.

יותר אין לחדש ממני בנך המצפה לישועות השי"ת

שמואל הלוי הורוויץ

זוגתי דושה"ט באה"ר וכולנו דושה"ט ושלום אמי היקרה שי"נ
 ושלום כולכם באה"ר ומאחלים לכם פורים ופסח כשר ושמח.

מכתבי שמואל ריג

ד"ש נלבב מלב עמוק למע"כ ידידינו יקירינו הישיש הרה"ח יר"א וכו' מוה"ר יהודא לייב שטיין נ"י שליט"א ידיד יקר ונעלה. כאשר מע"כ יש לו חלק גדול בענין הדפוס שהקים לי אבי הרה"ג שליט"א אבל כאשר חסר עשרים דולר להגמר וזה לא באשמתי כי הבית חרושת לא יכלה לצמצם ועשתה ושלחה מכל מין אותיות יותר מעט עד שמגיע לה עוד עשרים דולר וכבר הגיע זמן הפרעון ואין לי לשלם העשרים דולר ואני יכול לסבול ח"ו מזה הפסד גדול יותר מכפלי כפלים ע"כ הנני בבקשתי נא לגמור המצוה לעזור לאבי בזה שיוכל לשלוח לי הסכום הנ"ל במהירות בהקדם האפשרי ואין המצוה נקראת אלא על שם גומרה וטוב אחרית דבר מראשיתו. ובזכות זה יזכה לשיבה טובה דשינה ורעננה ויזכה לראות בבנין ציון וירושלים בב"א. ממני ידידו לנצח המברכו והמעתיר בעדו והמאחלו חג הפורים וחג הפסח כשר ושמח בתכלית.

שמואל הלוי הורוויץ

נא לכתוב לי שם אמו ואוכל לעתור בעדו כל יום אצל כותל מערבי בפרטיות בשלימות.

עי"ג

ב"ה אור ליום ו' פרשת תצא פעה"ק ירושלים תובב"א
כוח"ט ושנה טובה ומתוקה למע"כ אהובי אחי נפשי ולבבי מוה"ר
ישראל דוב נ"י שליט"א
אחדשה"ט באה"ר

מסתמא קבלת מכתבי משבוע העבר והנה בעזה"ית אחר ש"ק אני רוצה לנסוע להתראות אתך ולהיות עכ"פ במירון על שבוע או יותר וגם שבת באמצע ומקורב חדש תכשיט נפלא רוצה ליסע אתי ביחד לעבוד ביחד עבודת ה' אצל ציון הרשב"י זיע"א אולי נוכל להתיישב דעתינו איזה ימים לפני ר"ה הקוה"נ ולהשתוקק ולכסוף

להקדושות הנוראות המובאות בדברי רבינו על הימים הקדושים ונוראים האלה ואולי תוכל גם אתה להשתתף עמנו ועכ"פ הרבה טובה יהי' לך בראית פנים חדשות ויהי' לך הכנה על ר"ה ע"כ למעה"ש תיכף ומיד בלי איחור כלל תכתוב לי מכתב בקשה שאבוא אצלך וגם מעט על הוצאות ומעט כסף חדשי. למעה"ש תיכף ומיד, אל תספר כלל למהקורב החדש מהקשר שנעשה בינינו וגם לא תדבר אתו שיחות סודיות אך בעבודת ה' ממני ידיך אחיך מצפה לראותך בשמחה שמואל בן פייגא הורוויץ חזק ואמץ וחטוף ואכול תורה וחטוף ושתה תפלה והתלבש עצמך במצוות כי רק זה ישאר מכל העמל והשאר הבל וריק ע"כ צריכים לזכור מה שצריכים לעשות בזה העולם ולשמוח בזה

ע"ד

ב"ה יום ג' ו' לעשי"ת פיעה"ק ירושלים תובב"א שלום וברכה וגח"ט אל מע"כ ידידי הנעלה נפשי ולבבי וכו' וכו' מוה"ר ישראל בער נ"י אחדשה"ט הנה הייתי אתמול אצל אחיך ואמר לי כי נחמן לקח את כסף שלו ונסע וגם ממנו לקח ב' שלינג. והיום בשוק ראיתי את נחמן ואמר לי כי תמול¹⁸² האט ער אן גווארין דעם אטו והיום נוסע וכבר קיבל קרטע. והנה אחי יקירי הבע"ד רוקד ועדיין לא לקחתי עצמי לעבודת השם ורודף אותי מכל הצדדים ואעפי"כ אינני מייאש עצמי והנני מחכה עדיין אולי יבא היום העת להתחיל בעבודת השם וכן תעשה גם אתה. והנה מאד אני רוצה לעשות לי סוכה מיוחדת וצריך לזה כסף וטרחה ה' יעזור לי לזה.

יותר אין הזמן מסכים ממני ידיך מצפה לשלומך וטובתך שמואל הלוי הורוויץ נא לזכור בענין תפילין דר"ת שלי שהנחתים אצל ציון הק' ולדבר עם סנדיר טראוויץ ואמו ור' דוד אתרוג מענין הדפסה ולהראותם הכוכבי אור.

¹⁸² הוא הפסיד את האוטו והיום נוסע וכבר קיבל כרטיס.

נא ונא להרבות רחמים עבורי באלו הימים ובפרט על יום כפור
 במירוץ אצל ציון התא"ל זיע"א עבורי וב"ב ואבי שיחי' נא ונא
 תאמר לר' נתן חנהס' שיותר ממאה וחמישים עלי הדס לא ישלח
 לי כי אין ביכלתי למכרם

ע"ה

ב"ה יום ו' עש"ק פרשת לך לך
 לכבוד אהובי ידידי יקירי מוה"ר דוד קלמנוויטש נא למסור את
 הספרים שלי לידידי היקר מו"ה יעקוב זאב ברזיסקי נ"י שיתן לך
 החמשה שילנג.
 ממני ידידך שמואל הורוויץ ברסלבר

ע"ז

ב"ה יום א' פרשת שופטים ב' דר"ח אלול פעה"ק ירוש' ת"ו
 לנכון נתקבל מהאשה הכבודה הגבאית מרת פייגע שיינברג
 שתחי' לאיט"א סך 50 גראי' בשביל עניי רוסי' הגוועים רח"ל ברעב
 בעירום וחוסר כל ה' ישמרינו ונשלח להם ושכר גודל המצוה אין
 לשער ויכולה היא שתגן באלף המגן ואנא אחב"י רחמנים בני
 רחמנים חוסו וחמלו על אחיכם הנדכאים וסובלים חרפת רעב
 ובזכות זה תזכו לכוח"ט ושנה טובה ומתוקה ונזכה לראות בבנין
 ציון וירושלים בב"א הכ"ד הכותב שמואל הורוויץ נשיא ישיבת
 ברסלב לתורה ותפלה

ע"ז

לאחי ר' ישראל דוב נ"י
 לנכון קבלתי והנני מבקשך לראות לשלוח נעלים כי יש לי חרפה
 גד' וגם מזיק לי לעבודה ויכתוב מתי יסע לירושלים ומשלום בתו
 תי' שמחה

ממני אחיך שמואל הורוויץ

ע"ח

[חסר]

צער ועגמ"נ גדול מזה שיש לך יסורים ממני ממכתבים הן אמנם כי אני מתרשל הרבה מלכתוב מסכת פנאי ועצלות וכו' אבל הלא אעפי"כ כתבתי לך ואפשר לא כתבתי האדרעס נכון ועכ"פ מעתה אקוה איה"ש שלא יהי לך יסורים מזה ונא להשתדל בגין כסף כי דוחקי גדול מאד מאד ה' ירחם.

ונא לכתוב ולשלוח הן מכתבים הן כסף על האדרעס ר' נתן באטילמאכר ולכתוב משלומך ומשלום אמי שתחי והילדים שי"נ הכל בפרוטרוט

איה"ש בשבוע הבאה אכתוב באריכות

ע"ט

[חסר]

תורה ותעשה כנ"ל... ובזה תבלה רוב היום... מלבד איזה שיעור אוס גיסינ זיך דאס הארץ... ללמוד ולהתפלל רוב היום כנ"ל בשמחה וחיות. איזה שעה לבד בהשתפכות הנפש או בחצות או בזמן אחר. ומלבד איזה שיעורים קבועים בש"ע ומשניות ועין יעקוב וכו'.

כי גמרתי ואגמור איך...

אספירין אכי"ר. הנני מוכן בעזהי"ת באלו הימים מכתב ארוך לאומן להזכירני על ציון הק' בער"ה תזרו א"ע לשלוח לי צעטיל עם השמות שלכם והבקשות. וגם תתן מעט כסף על שליחת אתרוג לאומן. עוד בזה השבוע לזרו בזה הנ"ל. הנני מחכה בעזהי"ת קודם ר"ה להיות אצלך ובמירון פעם א' הנני מחכה בשבוע זו או בשבוע הבא ליסע לתל אביב על יום א' לקבל הכתבים שאצל בנו של ר' שמואל העשיל ז"ל שכתב שאבוא ליקח.

ממני ידיך המצפה לישועת השי"ת שמואל הורוויץ

פ'

יום ג' פ' ויצא ה' כסלו תשכ"ה פעה"ק ירושלים תובב"א
 שלום וברכה וכט"ס לכבוד ידידינו היקר מאנ"ש הנאהבים
 והנחמדים המשתוקקים לעבוה"ש באמת ולהתקרבות הצדיק
 האמת באמת כש"ת כמהר"ר ארי' ווינשטאק נ"י שליט"א
 אחדשה"ט באה"ר כיאות, לנכון קבלתי מכתבו היקר עם הכנסת
 כלה ל"ג דולר, ומה מאד החייתני בזה כי המצב שלנו אין לשער כי
 קרוב מאד להחתונה ועדיין לא נפדה הדירה שעולה לכמה וכמה
 אלפים ל"י וכן לא נפדו הרהטים והמלבושים וכן שאר הוצאות
 החתונה המרובים ה' ירחם. אנא לעשות כל היכולת בזה וגם לעורר
 אנ"ש היקרים לסייעות בזה בכל היכולת ובפרט חבירינו היקר
 והנעלה ר' אליעזר שלמה בן מלכה נ"י והרה"ח ר' צבי ור' מאיר
 קאלמנאוויץ ושאר אנ"ש לסייע בזה בכל הכוחות. וזכות המצוה
 הגדולה הזאת תגן עליכם באלף המגן ותזכו לרב טוב הצפון ולכל
 הברכות שבתורה ולכל טוב סלה.

ועיין בזוהר הק' פר' ויצא דף קמ"א ע"ב ומובא בלימוד חק
 לישראל פ' ויצא מיום ב' בלימוד הזוה"ק מגודל ענין הצדקה עי"ש
 ובס' המדות מובא שלהמתיק הדין של יום הדין הגדול הוא ע"י
 צדקה ובתורה ד' לק"ת בלק"מ "ואת העורבים" גודל ענין הצדקה
 שפותחת כל השערים ולהכניע כל הכפירות וספיקות באמונה רק
 ע"י צדקה עי"ש היטב ותורה י"ז בלק"מ ויהי הם מריקים שקיהם
 בסוף התורה שעיקר זיכוך כלי המעשה ועי"ז נתעלה ונתרומם
 השכל ועיקר קרן קיימת היא הצדקה עי"ש. והכלל שגדולת הצדקה
 אין לשער המובא בכל הספרים הקדושים הן מחז"ל ומזוה"ק
 והאר"י ז"ל וכל הצדיקים ומדברי רבינו ז"ל בספריו הק' ובלקוטי
 הלכות מה שזוכים עי"ז שאין לשער ולהעריך כלל שע"י יכולים
 לזכות כל מה שצריכים הן בגשמיות והן ברוחניות ובפרט צדקה

כזאת לאה"ק ולאנ"ש החפצים להתקרב לרבינו ז"ל הכנסת כלה להקים בית בישראל שאין לשער גודל הצלחת הנפש בזה. ובפרט לשמוח בהמצוה שענין גודל עשיית המצוה בשמחה אין לשער ולהעריך כלל כמובא מהאריז"ל שכל גודל מדרגותיו זכה רק עי"ז שעשה המצות בשמחה ושזה תנאי הראשון לעשיית המצות לעשותה בשמחה יותר מרוב כל היינו יותר לשמוח בהמצוה יותר מהשיג כל הון דעלמא כי זה העיקר השארית שנשאר מהאדם בעוה"ז כי הכל הבל ואין מלויים לו לאדם לא כסף וזהב וכו' כ"א תורה ומצות ומעשים טובים שעשה בעוה"ז החולף ועובר ומה שקונים בעוה"ז הוא ההכנה על עולמי עולמים ונצח נצחים ומפ"ז כל הצדיקים הגדולים כמו ר' יוחנן בן זכאי בגמרא שבכה ואמר אורחא רחיקא (דרך רחוק כי ההכנה בעוה"ז הוא לעולמי עולמים ולנצח נצחים) וזוודא קלילא לית לן (וצדה לדרך אין לנו) ומה נאמר אנחנו אבל צריך להתחזק ולשמוח במה שזוכים לעשות כי מדה טובה מרובה וסוף כל סוף לא נשאר מהאדם כ"א מה שחטף איזה טוב בעוה"ז. ע"כ צריך לשמוח מאד בזה שזכינו להתקרב לרבינו הק' המעוררנו ומחזקנו לחטוף בזה העולם כל מה שיכולים ופרוטה ופרוטה מצטרפת לחשבון גדול. היינו בפשיטות ענין הצדקה שכל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול כי זהו זריעה בארץ טובה שמצמחת כפלי כפליים בבחי' זרעו לכם לצדקה. וכן כל עניני מצות ומעשים טובים שג"כ נקראים צדקה שעושים בזה צדקה עם השכינה וכלל ישראל ובפרט שזהו צדקה עם הנפש שלו שזאת כל תשוקתה ומגמתה לעשות רצון השי"ת וזהו "פרוטה ופרוטה" כל דבר קטן שבעבוה"ש הן צדקה והן תורה והן תפלה והן שאר מצות ומעש"ט מצטרפות לחשבון גדול, ובזה מובן המובא בספרים הקדושים שהאדם העושה מצוה אינו צריך לשמוח בזה המצוה לבדה כ"א צריך לשמוח בעוד כמה וכמה מצות שיעשה עי"ז כי מצוה גוררת מצוה, וכן להיפך כשאדם עושה עבירה ח"ו אין לו

להתאונן ולדאוג בהעבירה זו לבדה כ"א בעוד כמה וכמה עבירות ח"ו שיעשה עוד כי עבירה גוררת עבירה רח"ל (ובזה העצה אם נפל האדם ח"ו למה שנפל לעבירה במחשבה או בדיבור או במעשה ח"ו ובמה שנפל ח"ו אפילו לשאול תחתיות להפסיק השרשרת של העבירות במצוה לעשות תיכף איזה מצוה ולעשות תשובה בחרטה באנחה בוידוי דברים לפני השי"ת ולפסוק תיכף הרע הן המחשבה לפסוק מלחשוב בזה ולחשוב מחשבה אחרת, ובהסתכלות לסתום תיכף עיניו מזה וכן שאר ענינים המובן מעצמו, וזהו ג"כ פרוטה ופרוטה היינו כל חוט השערה שהאדם נותק את עצמו מהרע ובורח מהעבירות הן מהרהורים רעים ומהסתכלות וכו' מצטרפות לחשבון גדול כי המונע א"ע מרע וסור מרע נחשב כעשה טוב כי היושב ואינו עובר עבירה נחשב ג"כ כעושה מצוה ולזה ג"כ מסוגל הצדקה מאד כי עי"ז ניצול מחטאים כמובא בספרים ובלק"מ ובס' המדות וגם עי"ז מתכפרין העונות כמובא בדניאל "וחטאך בצדקה פרוק" השי"ת יזכנו לכל מה שצריכים לזכות בזה העולם בזכות רבינו הק' שהתקשרות בו ובשאר צדקים האמתים עולה על כולנה

ידידו דו"ש ומאחלו כט"ס שמואל הלוי הורוויץ

פ"א

ב"ה יום א' פ' ויקרא ג' אדר ב' תשכ"ה מירון ת"ו
 שלום וברכה וכל טוב סלה למע"כ אהובי ידידי חברי מאנ"ש
 היקרים הנאהבים המשתוקקים לעבוה"ש באמת ולהתקרבות
 לצדיקים אמיתים ובפרט להננמ"ח שזאת הוא עיקר התכלית מכל
 התכליתים ועיקר הצלחת הנפש באמת. כש"ת כמהר"ר ארי' בן
 זיסל נ"י שליט"א.

אחדשה"ט באה"ר מסתמא קבלתם מכתבי שכתבתי לכם תשובה
 על מכתבם מעש"ק בשלח וקבלה על הטשעק 20 דולר וכתבתי

לכם מעט דברי תורה והנה בהבנק לא רצו לקבל הטשעק הנ"ל מפני שהוא טשעק פרטי (לא מבנק) ובקושי והבטחה שלא יהי להם הפסד נתנו לי הכסף עבור הטשעק והנה בעבור איזה שבועות קראו לנו מהבנק והחזירו לנו הטשעק שהחזירו להם מחוץ לארץ כי אין כסף לאיש הזה עכשיו בהבנק. ומלבד העג"נ והצער שכבר הוצאנו הכסף על פרנסתנו הדחוקה ומצומצמת מאד מאד ה' ירחם הוכרחנו ללות הכסף לשלם להבנק הוכרחתי ליתן עוד איזה דולרים על הוצאות וטרחה וכו' וכו' של הבנק ומצבינו נורא מאד ה' ירחם נא לראות להשלים לנו הכסף בשלימות ויותר טוב לקנות טשעק מבנק (לא מאיש פרטי) ולשלוח לנו הנני מקיים ב"ה ומבקש בעד כבודו ובפרט על מקומות הק' ובפרט על ציון רשב"י זיע"א שאני בא הרבה פעמים ב"ה. עכשיו ימי אדר שמרבין בשמחה וכעת קרוב לז' אדר פטירת מרע"ה שזכותו עמד להם אז ופה במירון מתאספים על ציון הק' בהתערורות גדול ובוודאי ההכנה הוא על פורים וקדושת הצדיק מתפשט על כל העולם כולו (וכמובא בלקוטי תפלות תפלה מ"ז ח"ב תפלת ל"ג בעומר עיי"ש) ושבת זה הוא פרשת זכור שחיוב לשמוע מחיית עמלק מ"ע מן התורה וענין קליפת עמלק הוא העיקר שורש היצה"ר שבאדם ובזה יש כמה מינים פגם הברית ומחשבות והרהורים וגאות ופניות אשר קרך בדרך בחי קרי (בחי יקר גאוה) פגה"ב רח"ל והעיקר מכל הוא ויזנב כך כל הנחשלים שמפיל האדם בדעתו ומעציבו וכו' כמובא בדברי רבינו ז"ל שעיקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות שזה גרוע מכל תחלת נפילה ניסה וכו' היאוש קונה וע"כ להיפך עיקר מחיית עמלק הוא בחי' יהושוע מלא כל הארץ כבודו שמחה והתחזקות בה' וצדיקיו וזהו ענין גדולת קדושת שמחת פורים ושכרותו כמובא הרבה בלק"ה מזה וקודם לזה תענית אסתר צריכין תשובה ובושה מהשי"ת וצעקה וזעקה בסליחות להנצל מהיצה"ר מקליפת עמלק בבחי' את דברי הצומות וזעקתם ואח"כ בפורים לקיים כל המצות

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל רכא

בפורים בשמחה קריאת המגילה בבחי' ספמ"ע משנים קדמוניות
ופני הצדיק מרדכי ואסתר הם במגילה ומתנות לאביונים צדקה
יחוד קבו"ה ומשלוח מנות וסעודת פורים בחי' מן והעיקר מהכל
שתיה ושכרות פורים שעולים לבחי' לא ידע תכלית הידיעה שלא
נדע ואז השתיה הוא בחי' תיקון הברית והארת מרדכי שאין דוגמתו
בכל השנה ופורים ושמחתו הכנה לפסח להנצל ממשוהו חמץ (וכן
הרהורים שהם חמץ) ולזכות לכסופין והשתוקקות ולהוציא הדיבור
מהגלות "פה סח" וספירת העומר הכנה לקבלת התורה בשבועות
שזה העיקר שאז נקרא אדם ע"י קבלת התורה.

ידידו דר"ש ומאחלו כט"ס ופורים שמח ופסח כשר ושמח
שמואל הורוויץ

ד"ש נלבב ואיחול כט"ס ופורים ופסח כשר ושמח לחבירינו ר'
אליעזר שלמה נ"י

פ"ב

ב"ה יום ג' פר' שלח טו' סיון תשכ"ה פעה"ק ירושלים תובב"א
שלום וברכה וכט"ס למע"כ אהובי יקירי מאנ"ש היקרים
המשתוקקים להתקרבות באמת לרבינו ז"ל כש"ת כמה"ר ארי'
וויינטאק נ"י שליט"א

אחדשה"ט באה"ר כיאות לנכון קבלתי מכתבו מער"ח סיון עם
הטשעק ט"ז דולר על הכנסת כלה ורב תודות לכם, וזכות המצוה
הגדולה יגן עליכם באלף המגן ותזכו לכל הברכות שבתורה וכל
משאלותיכם לטובה אכי"ר.

והנה במצבי הדחוק מאד בפרנסתי ה' ירחם ובפרט בהוצאות
הנשואין המרובות ועדיין אין ממשות אעפ"י שזמן החתונה קרוב
מאד בחודש אלול הבע"ל ע"כ נא לעורר אנ"ש ולעשות כל היכולת
לסייעני ולעזורני כי המצב מאד דחוק ה' ירחם. נתעוררתי מאד
מלימוד התורה בשבת הזה פ' בהעלותך בתורה כ"א בליקוטי

מוהר"ן "עתיקא טמיר וסתים" המדבר מענין הקדושה הגבוהה בחי' "קדם" בחי' סוכה שפע אלקי שזוכין ע"י שמירת וקדושת ז' הנרות העינים לעצמם מראות ברע ולהיפך לקדשם בכל מיני קדושות להסתכל על אור הצדק האמת שבתורתו הק' ועל אנשיו הק' וכו' (ועל ציונו הק') ולשמוע דא"ח אזנים (לשמרם מלשמוע דברים בטלים והתנגדות על חכמים וכו') בחי' אמונת חכמים התלוי באודנא והחוטם, יראת שמים (לשמור א"ע מריח ניאוף רח"ל ובשמים של זנות רח"ל ומכעס התלוי באף וכ"ז ע"י יראת ה' ולהתקדש בתפלה התלוי בחוטם וכו'. והפה, לשמור א"ע מכל מיני דיבורים רעים ובפרט משקר המעכר הדמים. ולדבר דיבורי אמת בתורה ותפלה ושיחת חברים וכו', שכל אלו הז' הנרות הם משרתין להמוח וכששומרם מרע ממילא נתקדש המוח שהוא קודש ומאיר עליו השפע אלקי שהוא פני המנורה ויותר מהכל הוא קדושת הצדיק האמת בחי' משה שהוא ממש השפע האלקי פני המנורה שמוכא בלק"ה ובשאר ספרים הקדושים שצריך לראות שכל ז' הנרות הנ"ל והן כל הצדיקים וכל הכתות הקדושים שבישראל שנקראים ז' הנרות יאירו מול פני המנורה היינו הצדיק האמת בחי' משה והוא נר המערבי שהוא עדות שהשכינה שורה בישראל והוא פני המנורה בחי' הצדיק שהוא שבת דכולא יומא היינו שכל הקדושות יכוונו בזה להמשיך ע"ע קדושת הצדיק האמת שהוא גבוה מכל הקדושות כולם והוא ממש נכלל באלוקותו ית'.

וכמו שראינו בזאת התורה כ"א שכאשר מרים הנביאה הקדושה בתכלית למעלה מכל עם ישראל ואחיה אהרן קדוש ה' כה"ג שהם הקדושים מכל קהל ישראל שבזכותם הי' הבאר והענן והם בבחי' אחת עם אחיהם מרע"ה ובודאי שמרו הז' הנרות בתכלית וזכו לשפע אלקי וכל שפע אלקי הז' עננים בבחי' סוכה הם בזכות אהרן הכה"ג כידוע, וכשהם הרהרו ודברו נגד מרע"ה אחיהם וכוונתם הי' לטובה כידוע וע"י שלא ידעו שמרע"ה אחיהם גבוה מכל הנביאים

ומהם ולית מחשבה תפיסא ביה כלל (כמו שכתוב בתורה לא כן משה עבדי וכו' עי"ש היטב ותבין) בזה פגמו מאד בכל הז' הנרות ובפני המנורה ובשפע אלקי ממש עד שנצטערו עי"ז בבחי' מת סגירו דנהורא עילאה ורק בזכות תפלת מרע"ה נתרפאו בקושי ומזה נבין גודל הפגם כשפוגמין בכבוד הצדיק האמת בכחוט השערה שעיי"ז נפגמין כל הז' הנרות ופני המנורה ושפע אלקי יותר מכל הפגמים ח"ו.

ולהיפך מדה טובה מרובה כמה שזוכין בכל המצות הקדושים שעיי"ז זוכין לקדושת ה' נרות יותר מהכל זוכין ע"י כבוד הצדיק האמת כשזוכין לשמרו, ואהבתו והתקשרותו אליו שזה התכלית מהכל, וכמובא בס' המדות שעיקר ביאת משיח (שהוא גאולה כללית) תלוי בקרבת הצדיקים ועיקר השלמות הנפש (שזהו גאולה פרטית של כל א' וא') תלוי בקרבת הצדיקים ובוודאי צריכים לשמור הז' הנרות כנ"ל כי כשחוטאין בהם ח"ו, בוודאי איך יוכל לזכות מה שצריך לזכות ובוודאי צריכים לשמרם בכל היכולת ולהתחרט ולשוב ולהתוודות על מה שלא שמרנום עד הנה אבל גם להתחזק שאיך שעובר על האדם בזה עכ"פ בכל זיו וזיו שמנתק מהרע וגם מתבודד ומבקש מהשי"ת ע"ז טוב מאד.

וזה עיקר המלחמה. מכ"ש לשמור המחשבה ולקדש המוח בעצמו מכל מחשבות רעות ובפרט הרהורים רעים ולהיפך לחשוב ולהרהר בתורה וכו' ובהתקשרות ואהבת הצדיק האמת בשמחה בוודאי נוכל לזכות עי"ז לתכלית הקדושה אכ"ר.

ובתורה הזאת "שלח" מובא גודל חטא המרגלים שפגמו בכבוד מרע"ה ובכח א"י הק' שעיי"ז נחרב הביהמ"ק בב' חורבנות ומזה כל החטאים והפגמים רח"ל וכמובא בהתורה ז' לק"ת "כי מרחמם ינהגם" ועל כל זה התיקון ע"י הצדיק האמת בחי' מרע"ה שממשיך קדושת כתר המקיפים הקדושים והארת הרצון והיראה הקדושה שעיי"ז נתכפרין כל העונות וזוכין לבחי' בנין הדעת שהוא בהמ"ק

וזה ג"כ המנורה וקדושת חנוכה עי"ש ועיין בזה"ק פ' שלח גדולת הצדיק האמת בחי' משה ודור המדבר והישיבות שלהם אחר הסתלקותם וקדושת ושמחת השבת בג"ע, ממש תענוג ונעימת הזוה"ק הזה אין לשער, עי"ש היטב ותבין גדולת קדושת הצדיק האמת ואנשיו איך שהם. ידידו דו"ש ומאחלו כט"ס המצפה לרחמי שמים

שמואל הלוי הורוויץ

ד"ש לכל אנ"ש היקרים ובפרט לידידינו הנעלה מר"ש א' שיק נ"י

פ"ג

ב"ה יום ה' פ' חקת ב' דר"ח תמוז תשכ"ה פעה"ק ירושלים תובב"א שלום וברכה וכט"ס למע"כ הרה"ח היקר מאנ"ש היקרים המשתוקקים לעבוה"ש באמת ולהתקרבות לרבינו ז"ל באמת ובתמים אשר זאת עולה על הכל כמו שמביא רבינו ז"ל בספר המדות שעיקר הגאולה (גאולה כללית) תלוי בהתקרבות לצדיקים ועיקר השלמות הנפש (גאולה פרטית) תלוי בהתקרבות לצדיקים כש"ת כמהר"ר מאיר רוקח נ"י שליט"א וכב"ב שיחיו.

אחדשה"ט באה"ר כיאות. משלומינו הודות להשי"ת.

לנכון קבלתי מכתבו היקר וגם נדבתו היקרה סך 10 דולר להכנסת כלה ורב תודות למע"כ וזכות המצוה תגן עליו באלף המגן ותזכו להתברך בכל הברכות שבתורה וכט"ס אכי"ר.

ומה שהעיר מע"כ בענין שארז"ל אנן בחביבותא תליא מלתא האמת האמיתית הוא שבזה תלוי הכל כמובא בגמרא שאמר ר"ע ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה היינו ששקול כנגד הכל וכל התורה תלוי בזה, וזה ר"ע בעצמו תלמדיו הראשונים אעפ"י שהיו עובדי ה' בכל הכוחות והלכו תמיד רק בבחי' איה בהתעוררות גדול וע"י שלא הי' ביניהם אהבה רח"ל מתו בין פסח לעצרת ונתקיים העולם בזכות רשב"י זיע"א וחבריו ותלמדיו שהי'

מִכְתָּבֵי שְׁמוּאֵל רַכְבָּה

להם אהבה וחביבות זל"ז מאד ועי"ז הי' להם ג"כ אהבה לרשב"י זיע"א רבם הקוה"נ ועי"ז זכו שנתגלה להם סתרי תורה שלא הי' כזאת מימות עולם ובלי צער ויסורים כמובא בכתבי האריז"ל שמפני שהי' מבחי' החסדים היינו אהבה הנ"ל וכן הזהיר הזוה"ק ע"ז מאד על אהבת החברים וכן האריז"ל הזהיר על אהבת החברים שכל החברים הם כגוף ונפש אחד וכשאחד ח"ו חולה או שאר צער ח"ו הוא כמו אבר חלש שכל האברים מרגישים זאת וכן הבעש"ט ז"ל ג"כ הזהיר ע"ז, ובפרט רבינו ז"ל אמר בפירוש כמה פעמים אנן וכו' וצוואתו היחידה הי' לפני פטירתו¹⁸³ איהר זאלט זיך האלטין ציא זאמין וכן אמר שאם נקיים זאת לא יהי' מדרגה גדולה וגבוהה שלא יביאינו לזה וכוודאי בזה תלוי הכל כי אם זוכים לאהבת החברים ממילא יש לו אחיזה במדת אהבה ויכול לזכות עי"ז לאהבת הצדיק ומזה יוכל לבא לאהבת השי"ת שאין לך יותר זכי' מזאת מתשובה מאהבה שעוונות נתהפך לזכיות (עיי' בלקוטי מוהר"ן תורה ע"ו מסטרא דימינא מוחא חוורא ככספא עי"ש כל התורה) ואיך זוכין לזאת ע"י אהבת חברים וותרנות לגביהם כמובא בלקוטי מוהר"ן תורה פ"ד במה הארכת ימים וכו' וותרן הייתי וכו' עי"ש וגם בתורה צ"ג שע"י ואהבת לרעך וכו' בא להאהבה וכו' וש"ש מתאהב על ידו זוכה למדת ואהבת שהוא שורש כל המצות וגם זוכה למדרגה שלמעלה מהזמן וכו' עי"ש היטב. וכן בתורה כ"ב חותם בתוך חותם מביא שהמתפלל בעד חברו והוא צריך לאותו דבר א"כ הוא חושב א"ע לאין עי"ז זוכה לענוה (שגדולה מהכל) ונכלל באין שהוא בחי' תחלה וכו' עי"ש היטב.

והכלל שאין למעלה מזה ועי"ז זוכים לכל הקדושות והאמת לבא לבחי' אהבה ולגרש האהבות רעות שהוא חרפה וכו' הוא ע"י שיקשר לבו לנקודה השייך ללבו בעת הזאת היינו במה שיכול כי יש כמה מצות ועבודות ובמה שצריך לעשות עתה ונקל לו לעשות בזה לקשר א"ע כי יש ג' נקודות שצריכין להתקרב להשי"ת עי"ז

¹⁸³ תחזיקו עצמכם יחד.

"נקודת הצדיק" שהוא שורש הכל וממנו מקבלין הב' נקודות ונקודת "מקבלין דין מן דין" היינו התקרבות ואהבת חברים שנתעורר על ידם להתקרבות לצדיק ועבוה"ש והנקודה "מניה וביה" היינו נקודת [הצדיק] שבעצמו היינו תורתו ותפלתו וכל עבודת השי"ת שלו וכיסופיו והשתוקקותו וכל קדושתו של כל איש ישראלי, וצריך לכל הג' נקודות וז"ב תפלין של יד היא נקודה מניה וביה היינו התבודדות של האדם שזה עיקר נקודתו וקדושתו שזה צריך להיות בהסתר ובהצנע לך לאות ולא לאחרים לאות ידכה יד כהה היינו לבטל החרפות שבלב והתאות שבשם וע"כ שימה נגד הלב וכו' וגם שם היו"ד היא נקודת הצדיק כמובא בזוה"ק אסור לזוז מהתפלה של יד בבחי' ולא יזח החושן מהאפוד היינו אפי' בהתבודדות והעבודות והקדושות של האדם אל יזוז מהצדיק יסוד עולם שמחיה הכל, והרצועה עם הקשר של ראש הם הנקודה של דין מן דין אהבת והתקשרות החברים שיכולין לקבל אפי' אם לא שומעין ורק ע"י הראיה והחביבות והאהבה בעצמה, ותפלה של ראש הוא נקודת הצדיק האמת שהוא גבוה ולמעלה מהכל ובזה אסור להתבייש ולהתכסות רק וראו כל עמי הארץ וכו' ויראו ממך ושם יש שי"ן של ג' ראשים ושי"ן של ד' ראשים כל הז' רועים וכו' וגם תפלין של ראש בעמידה וכו' השי"ת יזכינו לזה עיין תורה ל"ד בלקוטי מוהר"ן ובלק"ה הל' תפלין והעיקר לקיים הכל בשמחה כמובא בתורה... בלקוטי מוהר"ן עי"ש היטב ידידו דו"ש באה"ר ומאחלו כט"ס

שמואל הלוי הורוויץ

ד"ש נלבב באה"ר לידידינו וחבירינו מה"ר ארי' ווינשטאק נ"י
 וידידינו חבירינו הנעלה מהר"ר אליעזר שלמה שיק נ"י וכל אנ"ש
 היקרים שי'

פ"ד

ב"ה יום ג' פ' חיי שרה תשכ"ו פעה"ק ירושלים תובב"א
 שלום וברכה וכט"ס למע"כ אהובינו וידידינו היקר והנעלה הרה"ח
 המשתוק לעבוה"ש באמת ולהתקרבות לרבינו ז"ל שזה העיקר מכל
 העיקרים כש"ת כמהר"ר מאיר רוקח נ"י שליט"א וכב"ב שי'.
 אחדשה"ט באה"ר כיאות קבלתי מכתבו היקר מפ' נצבים עם
 נדבתו היקרה ורב תודות לו וזכות המצוה הגדולה יזכה לכל
 הברכות שבתורה וכל משאלותיו לטובה וכט"ס אכי"ר.
 נתעכבתי בתשובתי עד הנה מגודל טרדות הימים הקדושים
 שעברו ובנסייעתי מכאן לכאן ממירון לירוש' ומירוש' למירון
 ומקה"ק וגם מפני בלבולי דוחקי העצום שאין לשער שפרנסתי
 דחוקה ומצומצמת מאד וממש שאין לי שום מעמד פרנסה... אעפ"י
 שעובר עליו מה שעובר הוא אינו מניח מקומו מהקדושה ועושה
 מה שביכלתו "כחום היום" אעפ"י שהיצה"ר והתאוות מחממין
 אותו ובוערין אותו מאד אעפ"י כ אינו מניח את מקומו ויושב פתח
 האהל דקדושה ומצפה ומחכה שיוכל ליכנס באהל הקודש מפני זה
 זוכה להשראת השכינה וזוכה סוף כל סוף לבא למה שצריך לבא כי
 העיקר הוא ההתחזקות לבלי ליפול בדעתו מכל מה שעובר עליו
 וכמו שאמר רבינו ז"ל¹⁸⁴ דער עיקר איז אביא מען דער האלט זיך
 וכמו שצעק רבינו ז"ל גוואלד זייט אייך ניט מייאש קיין יאוש איז
 גאר ניט פאר האנדין, יש ענין שנתהפך הכל לטובה. ומהרנ"ת ז"ל
 מביא בלקו"ה שיאוש קונה שהיצה"ר קונה ביאוש ח"ו וכל זמן
 שאין האדם מיאש א"ע החזקה של הבע"ד אינו חזקה כלל וכלל
 ומוכרח הכל להשיב וגם כפל וארבעה וחמשה ובלבד כשאינו
 מתיאש א"ע מכל הקדושות ומכל האבידות שאבד הוא מקוה
 ומצפה עדיין למוצאם ומחפש אחריהם מחויבים להחזירם אליו.
 ובסדרה הזאת מביא ממערת המכפלה עיין תורה י"ז ויהי הם

¹⁸⁴ העיקר שמחזיקים מעמד וכמו שצעק רבינו ז"ל אהה אל תתיאשו אין
 שום ייאוש כלל.

מריקים שקיהם, שעיקר יראה ואהבה שזאת עיקר עבודת איש הישראלי יכולים לזכות רק ע"י אור הצדיק שמאיר לו וכאשר נחשך אצל אדם אור הצדיק המאיר בכל העולמות ומכ"ש בעוה"ז כמו שמערת המכפלה מקום קדוש מאד שער ג"ע שכל הנשמות עולין דרך שם ואצל עפרון (בחי' עפר גשמיות) הי' חושך ובשמחה רבה מכרו לאברהם אעפ"י... כמו כן אור הצדיק המאיר ואצלו נחשך זה הוא ע"י כסילות השכל, וכסילות השכל בא ע"י עכירת המעשים היינו גשמיות ותאוות רעות (וכנראה) (שע"י תאות אכילה שאוכל ברעבתנות וכו') מדברי רבינו ז"ל שם) ומוכיח השכל (שם בסוף התורה י"ז הנ"ל) שהעיקר תלוי בכלי המעשה היינו צדקה שהוא עיקר המעשה שע"י יזדכך השכל ויעשה אויר הנח והזך שהוא וכל העולם יראו אור הצדיק ויאיר להם ועי"ז יאיר להם היראה והאהבה ויהי' נעשין גרים ובעלי תשובה וכו' עי"ש.

ידידו דו"ש מאחלו כט"ס שמואל הלוי הורוויץ

ד"ש נלבב ואיחול כט"ס למע"כ אהובינו ידידינו היקר והנעלה מה"ר ארי' ויינשטאק נ"י

וכן ד"ש נלבב ואיחול כט"ס למע"כ אהובינו ידידינו הרה"ח העוסק בעניני רבינו במס"נ כש"ת כמהר"ר אליעזר שלמה שיק נ"י באמת לפלא גדול בעיני שכבודו כתב לי מכבר ששלח לי ספרי רבינו ז"ל שהדפיס ועדיין לא קבלתים וגם שום תשובה על קבלת הקונטרס "שיחות ורמזים" על המעשיות שהוא יחיד ומיוחד בעולם ויקר אצלי מאד, וגם בכלל על עניני דפוס שדברנו בענין להדפיס עניני רבינו ז"ל שאני מטריח בהם לסדרם.

נא לכתוב לי תשובה על כל הנ"ל בהקדם.

וד"ש נלבב ואיחול כט"ס לחברינו ידידינו הר"ר שמואל ליביש לאנדסמאן נ"י וכן כל אנ"ש היקרים הי"ו

פ"ה

ב"ה יום אסרו חג פסח תשכ"ז פעה"ק ירושלים ת"ו

שלום וברכה וכט"ס למע"כ אהובינו ידידינו היקר והנעלה מאנ"ש הנאהבים והנעימים המשתוקקים להתקרבות הצדיק האמת שלשלת היוחסין העושה צדקה וחסד טוב לב יבורך וכו' כש"ת כמהר"ר מאיר רוקח נ"י שליט"א וכב"ב שיחיו.

אחדשה"ט באה"ר כיאות, לנכון קבלתי מכתבו היקר והתשורה על פסח ומה מאד החי' אותנו השי"ת יחי' אתכם תמיד וישלח רפו"ש במהרה לבנכם היקר ותזכו לכל הברכות שבתורה וכט"ס אכ"ר.

כל הזמן בקשתי רפו"ש על כבודו מעת שידידינו היקר והנעלה מהר"ר צבי נ"י הודיע שכבודו חולה וב"ה שכבודו נתרפא ב"ה וכן יתרפא בנו היקר וכל חולי ישראל אכ"ר. זוגתי תחי' חולה ל"ע זה יותר מד' חדשים ומוטלת במטה והננו מתגוררים בשביל זה פה אצל בתי היקרה שתחי' וחתני מה"ר אלעזר רוזנפלד נ"י והוצאות מרובים ה' ירחם. מינדיל בת הענדיל לרפו"ש.

הנה כעת שזכינו לקבל חג הפסח והאורות שמקבלים בו בבחי' אתערותא דלעילא ובכל שנה ושנה נעשים התיקונים של חודש ניסן גאולת וישועת ישראל והגאולה שנעשה בכל פסח לנפשות ישראל בגשמיות והעיקר ברוחניות, עכשיו בימי הספירה הוא אתערותא דלתתא הכנה לקבלת התורה בשבועות שאז נעשין אדם ע"י התורה ועד אז עדיין בבחי' בהמה מאכל שעורים ומשתוקקים להיות נעשה אדם בבחי' אהי' אנא זמן למהוי והעיקר לספור ספירה בשמחה והתעוררות והשתוקקות ועי"ז נטהרין מהקליפות וטומאות כמו שאומרים בלשם יחוד וכו' וברבש"ע שאחר הספירה וכו' והעיקר בבחי' המתנה בחי' כתר לי זעיר, והנה ענין פסח ספירה ושבועות פסח, הוא בחי' לב הראשון בחי' אין חוזק כהתחלת החסידות

¹⁸⁵ "דאס הערשטי הארץ" התערוטא דלעילא משמים שנותנין לאדם חיות דקדושה והשתוקקות וכסופין שבלב להשי"ת ולצדיק האמת ולקיום התורה הקדושה. ואח"כ לוקחין ממנו זאת ואומרים לו המתן ¹⁸⁶ מיטשיע זיך אליין וזה העיקר בימי הספירה בבחי' אשה כי תזריע וילדה זכר כמובא בספרים הקדושים וזה כל העבודה בשעת שאין לאדם המוחין והתערוטא דלעילא והוא מחי' ומחזק א"ע לעשות בעבודת ה' אעפ"י שעובר עליו עידן ועדנין כל הז' מימות בחי' מ"ט ימי הספירה ז' פעמים ז' בחי' ז' נקיים, ואם אינו מניח מקומו בכל מה שעובר עליו כמו שאמר רבינו ז"ל ¹⁸⁷ "אביא מען דער האלט זיך" וזה צריך כל אדם כל ימיו ושנותיו לספור ספירה לעשות כל מה שיכול ולהתחזק א"ע בכל מה שעובר עליו עליות וירידות ובלי להניח את מקומו ועכ"פ לעשות מה שיכול ואז סוף כל סוף יזכה לקדושת שבועות שהוא התכלית האחרון שנברא בשביל זה יום א' יודע לה' לא יום ולא לילה, וזה צריך כל אדם כל ימיו לעבוד על זה בבחי' פסח וספירה והסוף האחרון הוא שבועות. אבל בפרטיות בכל שנה ושנה נעשה התיקון הזה פסח אתערוטא דלעילא משמים על כל אחד ואחד מישראל (בודאי כל א' לפי מדרגתו) מוחין עליונים מוחין דגדלות ומוחין דקטנות ומרגיש השתוקקות ואהבה להשי"ת בבחי' פה סח וכו' ואח"כ ימי הספירה שלוקחין ממנו ההתעוררות ונשאר אצלו רק הרשימה שמזכיר א"ע החיות דקדושה וההשתוקקות והאהבה שבליל פסח ומשתוקק לה וסופר הימים מתי אזכה לשבועות לקבלת התורה ואהי' נעשה אדם וסובל בזיונות ושפיכת דמים ממה שעובר עליו ורואה שעדיין רחוק מהשי"ת ואין לו התעוררות הצריך לו ועובר מה שעובר ואינו מניח מקומו וסופר הימים והשבועות מתי מתי אזכה למה שאני צריך וגם צריך לומר תהלים בימי הספירה שיש לו כח להתעורר בתשובה ע"י התהלים ושובו זוכין למ"ט שערי תשובה שבשמות שבטי יה כמובא בדברי רבינו ז"ל בלקוטי מוהר"ן תנינא עי"ש.

¹⁸⁵ הלב הראשון.

¹⁸⁶ תתיגע בעצמך.

¹⁸⁷ העיקר שמחזיקים מעמד.

ועי"ז זוכה אח"כ לבא לקדושת שבועות שזוכין בשבועות לקבלת התורה שעיי"ז נעשין אדם וגם זוכין לכל אלו הקדושות והמדרגות שבפסח (רק אז באו כל המוחין ביחד בלי אתערותא דלתתא כלל ע"כ נרגש יותר) כמו שמסדרין הסדר הקערה עם המצות חכמה בינה דעת וחסד גבורה ת"ת וכו' כל המוחין והספירות ובפסח הי' זה רק משמים לא בזכות אדם ובשבועות זוכין כל זה בזכות שספרנו כל ימי הספירה וטהרנו א"ע וכו' ובהתערותא דלתתא שלנו ולא נאכל נהמא דכסופא ולא די כל זה רק שזוכין באור הבוקר בשבועות (ע"י לימוד התורה וניעור כל הלילה לאור הכתר (שלא זכינו לזה בליל פסח) הגבוה ונעלה הרבה הרבה מכל הספירות וע"י טבילת המקוה הק' משער החמישים דק', השי"ת יזכינו לכל הקדושות כולם אכי"ר

ידידו דו"ש ומאחלו כט"ס שמואל הלוי הורוויץ

ד"ש נלבב לידידינו היקר והנעלה וכו' מאנ"ש היקרים מהר"ר צבי וסילסקי נ"י ושאר חבירינו היקרים שיחיו לפלא שלא קבלתי מהם שום תמונת אות כל הזמן וגם החיוב לראות לפדות הספר יעלת חן מהכריכה שאין לשער גודל הזכות הרבים הזה יש קונה עולמו וכו'